

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ

**MİMARLIK VE TASARIM FAKÜLTESİ
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA BÖLÜMÜ**

**MUĞLA- DATÇA MERKEZ
ANALİTİK ETÜT RAPORU**

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK VE TASARIM FAKÜLTESİ
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA BÖLÜMÜ

MUĞLA- DATÇA MERKEZ
ANALİTİK ETÜT RAPORU

MART 2018

PROJE YÜRÜTÜCÜLERİ

ÖĞRETİM ÜYELERİ

Doç. Dr. Oğuz ÖZBEK

Yrd. Doç. Dr. Nur Sinem PARTİGÖÇ

YAYINA HAZIRLAMA GRUBU

EDİTÖRLER

Nurselin AKBUDUR

Eren YAZĞAN

KAPAK TASARIMI

Murathan SAYDAM

Fatmanur KILINÇASLAN

ÇALIŞMA GRUPLARI

TARİHSEL YAPI

Ahmet SÖZER

Cansu DALKILIÇ

Ecrin KAR

Emel YAZGAN

Yasemin MASRAFOĞLU

MEKÂNSAL YAPI

Binnaz TÜRKER

Dila ÇELİK

Durdane DEMİRAY

Ecenur SARICA

ÇEVRESEL YAPI

Büşra KAVCAR

Ebru ÖZCAN

Emine TANRIVERDİ

Rahime Gizem ÇAVA

Murathan SAYDAM

Sinem ŞAHİN

SOSYO-KÜLTÜREL YAPI

Bilgesu GELİN

Eren YAZĞAN

Hüner AKEMOĞLU

Nurselin AKBUDUR

Osman AKCA

EKONOMİK YAPI

Ali EVGİN

Elçin MERT

Fatma Nur KILINÇARSLAN

Melek ALP

Selcen TUNCAY

Simge GÜNGÖR

KURUMSAL YAPI

Cemil AYDIN

Dilara AYDIN

Esra YOLVEREN

Gökçe İNCE

Semanur ÖZDEMİR

Ümmet Ali HARMANDA

İÇİNDEKİLER

ÇALIŞMANIN AMAÇ VE KAPSAMI.....	1
---------------------------------	---

BÖLÜM 1: ÇALIŞMA ALANININ KONUMU VE TARİHİ YAPI

1.1 ÇALIŞMA ALANININ GENEL TANIMI, BÖLGE İÇİNDEKİ VE ÇEVRESİNDEKİ YERİ.....	1
1.1.1 COĞRAFİ KONUM.....	3
1.1.1.1. MUĞLA İLİ COĞRAFİ KONUMU.....	3
1.1.1.2. DATÇA İLÇESİ COĞRAFİ KONUMU.....	3-4
1.1.1.3. DATÇA İLÇESİ MERKEZ (İSKELE) MAHALLESİ COĞRAFİ KONUMU.....	4
1.1.2. ETİMOLOJİK KÖKENİ.....	4-5
1.1.3. İDARİ YAPILANMA.....	5
1.2.ÇALIŞMA ALANI MEKANSAL GELİŞİM SÜRECİ	5
1.2.1 DATÇA YARIMDASININ TARİHSEL GELİŞİMİ.....	6-7
1.2.2 DATÇA YERLEŞİMİNİN TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ.....	7
1.2.2.1 DATÇA MERKEZ MAHALLESİNİN TARİHSEL ARKA PLANI.....	7-8
1.2.2.2 ANTİK DÖNEM.....	8-10
1.2.2.3. BİZANS DÖNEMİ.....	10
1.2.2.4 SELÇUKLU VE OSMANLI DÖNEMİ.....	10-11
1.2.2.5. CUMHURİYET DÖNEMİ.....	11-14
1.2.2.6. TARİHİ VE ARKEOLOJİK YERLEŞİMLER.....	14-16
1.2.2.6.1 BURGAZ ANTİK KENTİ.....	17-18
1.2.2.6.2 SARI LİMAN KALINTILARI.....	18-20
1.2.2.6.3.KNİDOS ANTİK KENTİ.....	20-22
1.2.2.6.4. ANTİK KENTLERİN, İSKELE MAHALLESİNİN TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİNE ETKİSİ.....	23
1.2.2.7. KIRSAL ESTETİK VE KIRSAL İMAJ.....	23-24
1.2.2.8. TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİNİN KENTSEL MAKRAFORMA ETKİSİ.....	24-25
1.3. TARİHSEL YAPIYA İLİŞKİN ANALİZLER.....	25
1.3.1.TARİHSEL YERLEŞİM ANALİZİ.....	25-27
1.3.2. TARİHİ DEĞERLER ANALİZİ.....	28
1.3.3.TARİHSEL GELİŞİM ANALİZİ.....	28-30

BÖLÜM 2: MEKÂNSAL YAPI

2.1. KAVRAMSAL AÇIKLAMALAR	32
2.1.1 TEKNİK ALTYAPI	32
2.1.2. ARKEOLOJİK SİT ALANI	32
2.1.3. KENTSEL SİT ALANI	32
2.1.4. KENTSEL ARKEOLOJİK SİT	32
2.1.5. İKİNCİ KONUT	32
2.1.6. FOSEPTİK	32
2.1.7. ATIKSU ARITMA TESİSİ	32
2.2 COĞRAFİ KONUM VE TEKNİK ALTYAPI-ÜSTYAPI	32
2.2.1. ÜLKE-BÖLGE İÇİNDEKİ YERİ	32
2.2.2. TEKNİK ALTYAPI	33
2.2.3. ULAŞIM SİSTEMİ	33
2. 2.3.1.KARAYOLU ULAŞIMI	33-34
2. 2.3.2 HAVAYOLU ULAŞIMI	34
2.2.3.3. DENİZYOLU ULAŞIMI	35
2.2.3.4. DATÇA İÇİ ULAŞIM TÜR VE ÖZELLİKLERİ	35-36
2.2.4. ALTYAPI SİSTEMİ	36
2.2.4.1. İÇME SUYU VE KULLANIMI	37
2.2.4.1.1.İÇME SUYU ARITMA TESİSİ İLE HİZMET VERİLEN NÜFUS	37
2.2.4.1.2. KİŞİ BAŞINA TÜKETİLEN SU VE GÜNLÜK ÇEKİLEN SU MİKTAR	37-38
2.2.4.1.3.KANALİZASYON VE YAĞMUR SUYUNUN DEŞARJİ	38
2.2.4.1.3.1. KANALİZASYON	39
2.2.4.1.4.ATIKSU ARITMA TESİSLERİ	39
2.2.4.1.5.ELEKTRİK VE ENERJİ	39
2.2.4.1.6. ATIK BERTARAF VE DEPOLAMA TESİS ALANLARI	40
2.2.4.1.7. DATÇA BELEDİYESİ'NİN ALTYAPI HEDEFLERİ	40
2.3. ARAZİ KULLANIM	40-41
2.3.1. ARAZİ TÜRLERİ	42-43
2.3.2 KÜLTÜREL MİRAS ENVANTERİ	44

2.4. MEKANSAL YAPIYA İLİŞKİN ANALİZLER	45
2.4.1. BİNA NİTELİĞİ ANALİZİ	45
2.4.2. BİNA YAPIM TÜRÜ ANALİZİ	46
2.4.3.KAT ADEDİ ANALİZİ	47
2.4.4. ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI ANALİZİ	48
2.4.6 KENTSEL DOKU ANALİZİ	50
2.4.7 YAPIM YILI BÖLGELEMESİ	51-52

BÖLÜM 3: EKOLOJİK YAPI

3.1. KAVRAMLAR	53
3.1.1 JEOLJİ	53
3.1.1 KENTSEL MORFOLOJİ	53
3.1.1 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	53
3.1.1 DOĞAL SİT	53
3.1.1 ENDEMİK TÜR	53
3.1.1 HİDROJEOLJİ	53
3.1.1 JEOMORFOLOJİ	53
3.1.1 JEOLJİ	53
3.1.1 NEOTEKTONİK	53
3.1.1 NEOJEN	53
3.1.1 ALÜVYON	53
3.1.1 METAMORFİZMA	54
3.1.1 TEKTONİK	54
3.1.1 2B ARAZİ	54
3.1.1 HOLARKTİ	54
3.1.1 VEJETASYON	54
3.2. COĞRAFİK KONUM	54-55
3.3. TOPOGRAFYA	55
3.1.EĞİM	56
3.2.BAKI	57
3.4. İKLİM	58
3.4.1.SICAKLIK	58

3.4.1.1.GÜNEŞLENME SÜRESİ	58
3.4.1.2.DENİZ SUYU SICAKLIĞI	59
3.4.2.YAĞIŞ.....	59-60
3.4.3.RÜZGAR.....	60-61
3.4.4 BASINÇ-NEM.....	61
3.5. TOPRAK YAPISI.....	61
3.5.1.TOPRAK GRUPLARI VE TOPRAK SINIFI KABİLİYETİ.....	62
3.5.2. TOPRAK GRUPLARI.....	63
3.6. HİDROLOJİK VE HİDROJEOLojİK DURUM.....	64-65
3.6.1.DATÇA SU KAYNAKLARI.....	65
3.6.2.VADİ TABANLARI.....	66
3.7. JEOLojİK YAPI	67-69
3.8. AFET RİSK DURUMU.....	69-70
3.8.1. EROZYON RİSKİ.....	70
3.9. BİYOÇEŞİTLİLİK.....	71
3.9.1. FLORA-FAUNA.....	71-72
3.9.2. DATÇA VE YARIMADASI BİTKİ ÖRTÜSÜ.....	72-73
3.9.2.ENDEMİK VE KORUNMASI GEREKEN TÜRLER	74
3.10. ÇEVRE SORUNLARI.....	74
3.11 MORFOLOJİK YAPI	75
3.11. ÇEVRESEL VE GÖRSEL DEĞERLER.....	75-76
3.13. JEOLojİ FORMASYON.....	77
3.14 YARIMADA SU KAYNAKLARI.....	77
3.15 KIYI MORFOLOJİSİ	78

BÖLÜM 4: SOSYO-KÜLTÜREL YAPI

4.1.DEMOGRAFİK YAPI VE NÜFUS PROJEKSİYONLARI.....	79
4.1.1.MUĞLA İLİ GENEL NÜFUS ÖZELLİKLERİ.....	79
4.1.1.1. MUĞLA İLİ NÜFUS ARTIŞ HIZI.....	79-80
4.1.2.DATÇA YARIMADASI GENEL NÜFUS ÖZELLİKLERİ.....	80
4.1.3. DATÇA YARIMADASI YILLARA GÖRE NÜFUS DEĞİŞİMİ.....	80

4.1.4. MAHALLE NÜFUSLARI.....	81-82
4.1.5. DATÇA MERKEZ MAHALLELERİ NÜFUSLARI.....	82-83
4.1.5.1. İSKELE MAHALLESİ NÜFUSUN YILLARA GÖRE DEĞİŞİMİ.....	84
4.1.5.2. REŞADİYE MAHALLESİ NÜFUSUNUN YILLARA GÖRE DEĞİŞİM.....	85
4.1.6. NÜFUS PROJEKSİYONLARI.....	86
4.1.6.1. DATÇA YARIMADASI NÜFUS PROJEKSİYONU.....	86
4.1.6.2. DATÇA MERKEZ NÜFUS PRJEKSİYONU	86
4.1.6.3 NÜFUSTA KIRILMA NOKTALARI.....	86-87
4.2.GÖÇ.....	87
4.2.1. GÖÇ NEDİR ?.....	87
4.2.2.VERİLEN GÖÇ.....	87-88
4.2.3 ALINAN GÖÇ.....	88
4.4.SOSYAL VE KÜLTÜREL YAPI.....	88-89
4.5. EĞİTİM KURUMLARI.....	89-90
4.5.1.DATÇA YARIMADASI EĞİTİM DURUMU.....	90-92
4.5.2. DATÇA REŞADİYE VE İSKELE MAHALLELERİ EĞİTİM DURUMU.....	92
4.6. SAĞLIK KURUMLARI.....	92-93
4.7.ENTELEKTÜEL YAŞAM.....	93
4.7.1.KÜTÜPHANE.....	93
4.7.2.KÜLTÜR MERKEZİ.....	93
4.7.3. SİNEMA VE TİYATROLAR.....	93
4.8.SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI.....	94
4.9.DERNEK VE VAKIFLAR.....	94
4.10.ETKİNLİK VE FESTİVALLER.....	94-95
4.11. SOSYO-KÜLTÜREL YAPIYA İLİŞKİN ANALİZLER.....	95
4.11.1. ERİŞİLEBİLİRLİK ANALİZİ.....	95-96
4.11.2. SOSYO-KÜLTÜREL YAPI ANALİZİ.....	97-98
4.11.3. NÜFUS ANALİZİ.....	99

BÖLÜM 5: EKONOMİK YAPI

5.1.DATÇA'DA SEKTÖREL DAĞILIM.....	100
---	------------

5.1.1.TURİZM SEKTÖRÜNÜN DATÇA EKONOMİSİNDEKİ YERİ.....	100
5.1.1.1 KONAKLAMA.....	100-106
5.1.1.1 TURİZM YATIRIM BELGELİ TESİSLER.....	106
5.1.1.2 HANIMAĞA OTEL (ELİT OTEL).....	106
5.1.1.3 FERİ OTEL.....	106
5.1.1.4 GÜNÜBİRLİK GEZİ TEKNELER.....	106-108
5.1.1.5 KARAKÖY KÖYÜ KÖRMEN MEVKİİ TALİ YAT LİMANI.....	108-109
5.1.2. TARIM SEKTÖRÜNÜN DATÇA EKONOMİSİNDEKİ YERİ.....	109-11
5.1.3 HİZMET SEKTÖRÜNÜN DATÇA EKONOMİSİNDEKİ YERİ.....	113
5.1.3.1 DATÇA BELEDİYESİ	113
5.1.3.1.1 MALİ HİZMETLER.....	113-114
5.2. EKONOMİK YAPIYA İLİŞKİN ANALİZLER.....	114
5.2.1. ARSA-ARAZİ DEĞERLERİ ANALİZİ.....	115-116
5.2.2.KONUT SAHİPLİĞİ ANALİZİ.....	117
5.2.3. SEKTÖREL UZMANLAŞMA ANALİZİ.....	118

BÖLÜM 6: KURUMSAL YAPI

6.1.MUĞLA’NIN ÜLKE VE YÖNETİM SİSTEMİ İÇİNDEKİ KONUM.....	119
6.1.2.KIRSAL-KENTSEL YERLEŞMELER VE YÖNETİMLER.....	119
6.1.2.1.MUĞLA’DA YÖNETSEL İLİŞKİLER VE YASAL DEĞİŞİMLER.....	119
6.1.2.1.1. BÜYÜKŞEHİR YASASI (6360 SAYILI).....	119-120
6.1.2.1.2.İDARİ YAPIDAKİ DEĞİŞİM.....	120
6.1.2.1.3.PLANLAMA VE HİZMET SUNUMUNDAKİ DEĞİŞİM.....	121
6.1.2.1.4.KIRSAL YAPIDAKİ DEĞİŞİM.....	121
6.1.3.YEREL ÖRGÜTLENME	121
6.1.3.1.DATÇA YARIMADASI İDARİ YAPI.....	121-122
6.1.3.2.DATÇA BELEDİYESİ.....	122
6.1.3.2.1.ULAŞIM HİZMETLERİ VE ALTYAPI.....	122
6.1.3.2.2.ÇEVRE.....	122-124
6.1.3.2.3.SOSYAL BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI.....	124-126
6.1.3.3.DATÇA’DA BULUNAN KAMU KURUMLARI.....	126
6.1.3.4.SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI.....	126

6.1.4.DATÇA YERLEŞİM GELİŞİMİ.....	127
6.1.5.DATÇA’NIN PLANLAMA SÜRECİ.....	127-128
6.1.5.1. ÜST ÖLÇEKLİ PLANLAR.....	128
6.1.5.1.1. MUĞLA İLİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI.....	128
6.1.5.1.1.1 AYDIN –MUĞLA-DENİZLİ 1/100000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI AMAÇ HEDEF VE KAPSAMI.....	129
6.1.5.2. DATÇA ALT ÖLÇEKLİ PLANLAR.....	130
6.1.5.2.1.MERKEZ YERLEŞİM ALANLARINI İÇEREN İMAR PLANLARI.....	130-134
6.1.5.3. PLANLAMA SÜRECİNİN KRONOLOJİK SIRALAMASI.....	135
6.1.6. ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ	135-136
6.1.6.1.DATÇA-BOZBURUN ÖÇKB SINIRLARI.....	137-139
6.1.6.2.DATÇA ÖÇKB PLAN ÖRNEĞİ (2014 ÇEVRE DÜZENİ PLANI).....	139
6.1.6.3.DATÇA-BOZBURUN ÖÇKB PLAN KARARINDAKİ HEDEFLER.....	140-144
6.1.6.4 İDARİ BİRİMLER.....	144-145
6.2. KURUMSAL YAPIYA İLİŞKİN ANALİZLER.....	145
6.2.1. YERLEŞİM KADEMELENMESİ VE ÇEVRESEL İLİŞKİLER	145-147
6.2.2. KURUM DAĞILIMI VE ULAŞIM İLİŞKİSİ.....	148-149
6.2.3. HAZİNE ARAZİLERİ KORUMA ALANLARI ANALİZİ	150
6.2.4. PLANLAMA SÜRECİ VE PLAN SINIRLARI.....	151
DEĞERLENDİRME.....	152-155
KAYNAKÇA.....	156-158
EKLER.....	159
GZFT ANALİZLERİ.....	159
1. TARİHSEL YAPI.....	159
2. MEKANSAL YAPI.....	160
3. EKOLOJİK YAPI.....	161
4. SOSYO-KÜLTÜREL YAPI.....	162
5. EKONOMİK YAPI.....	163
6. KURUMSAL ALTYAPI	164

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Kırsal Yerleşimlerin Datça İlçe Merkezine Olan Uzaklıkları

Tablo 2: Antik Dönemler

Tablo 3: 2010 İçme Ve Kullanma Suyu Göstergeleri

Tablo 4: 2010 Yılı İçme Ve Kullanma Suyu Göstergesi

Tablo 5: Arıtma Tesisi Kapasitesi

Tablo 6: Muğla Termik Santralleri Ve Hes

Tablo 7: Datça Arazi Kullanım Verileri

Tablo 8: Datça Yarımadası Yerleşim Alanları-Yerleşim türü-Sektör Ve Altyapı Analizi

Tablo 9: Kaynak Kullanım Tablosu

Tablo 10: Datça Ve Dolayında Meydana Gelen Deprem Büyüklüğü

Tablo 11: Orman Alanlarının Hektar Cinsinden Değerleri

Tablo 12: 2b Arazilerinin Mahallelerdeki Miktarları

Tablo 13: 31 Aralık 2017 Tarihli Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Muğla İlçe Nüfusları [9]

Tablo 14: Datça İlçesi 2017 Nüfus Verileri

Tablo 15: Yıllara Göre Nüfus Değişimi

Tablo 16: Datça Mahalleleri Nüfus Verileri

Tablo 17: Mahallelerin Yıllara Göre Nüfusunun Gelecek 30 Yıllık Öngörüsü

Tablo 18: İskele Ve Reşadiye Nüfus Verileri

Tablo 19: İskele Mahallesi Nüfus Değişim Tablosu

Tablo 20: Reşadiye Mahallesi Nüfus Değişim Tablosu

Tablo 21: Muğla Okuma Yazma Oranları

Tablo 22: Datça Eğitim Ve Kültür Durumu

Tablo 23: Datça İlçesi Eğitim Durumu

Tablo 24: Datça Eğitim Durumları, Kapasite Ve Çalışan Sayıları

Tablo 25: Okulların Bulunduğu Mahalle

Tablo 26: Datça Devlet Hastanesi Sağlık Hizmetleri

Tablo 27: Deniz Ulaşımı İle Gelen Turist Sayısı

Tablo 28: Önemli Ürünlerin Üretimi Ve Toplam Arazi Dağılımı

Tablo 29: Datça'da Bulunan Hayvanların Sayısı

Tablo 30: Tarım Ürünlerinden Elde Edilen Gelirler

Tablo 31: Personel Sayısı

Tablo 32: Türkiye ÖÇKB Alanları

Tablo 33: Datça Yönetim Birimleri

Tablo 34: Datça Merkezdeki Mahalleleri Kurum Sayısı

Tablo 35: Datça Merkez Kurumlar Ve Sayıları

SEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Muğla İlinin Türkiye’deki Yeri

Şekil 2: Muğla İli İlçeleri

Şekil 3: Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde İdari Bölünüş

Şekil 4: Burgaz Antik Kenti Planı

Şekil 5: Burgaz Antik Kenti Sokak Dokusu

Şekil 6: Sarı Liman Kalıntıları

Şekil 7: Sarı Liman Kalıntıları

Şekil 8: 2006 Burgaz Kurtarma Kazıları

Şekil 9: Knidos Antik Kenti

Şekil 10: Datça Eski Planı

Şekil 11: Datça Liman Ve Planı

Şekil 12: Knidos Antik Kentinde Bulunan Stoalar

Şekil 13: Knidos Antik Kenti Tiyatrosu

Şekil 14: Karayolu Güzergâhı

Şekil 15: D-400 Karayolu Güzergâhı

Şekil 16: Datça Otogar Konumu

Şekil 17: Datça Otogar

Şekil 18: Milas- Bodrum Havaalanı

Şekil 19: Dalaman Havaalanı

Şekil 20: Datça Yarımadası Coğrafi Konumu

Şekil 21: Datça 1/5000 Yükseklik Analizi

Şekil 22: Datça 1/5000 Eğim Analizi

Şekil 23: Datça 1/5000 Bakı Analizi

Şekil 24: Datça İlçe Merkezi Toprak Grupları Analizi

Şekil 25: Datça İlçe Merkezi Toprak Sınıfları Analizi

Şekil 26: Datça İlçe Merkezi Yeraltı Su Potansiyeli Analizi

Şekil 27: Datça İlçe Merkezi Dere Yatakları Analizi

Şekil 28: Datça İlçe Merkezi Jeolojik Yapı Analizi

Şekil 29: Türkiye Deprem Haritası
Şekil 30: Datça Yarımadası Afet Risk Analizi
Şekil 31: Datça Yarımadası Bitki Örtüsü Analizi
Şekil 32: Datça İlçe Merkezi Çevresel Görsel Değerler Analizi
Şekil 33: Datça İlçesi'nin İllere Verdiği Göç
Şekil 34: Datça İlçesi'nin İllerden Aldığı Göç
Şekil 35: Datça Merkez Mahalleleri Eğitim Durumu
Şekil 36: Datça, Palamutbükü
Şekil 37: Datça, Hotel Mare
Şekil 38: Datça, Hurmalibük
Şekil 39: Ören Yat Limanı
Şekil 40: Zeytin
Şekil 41: Muğla'nın Konumu
Şekil 42: Kanun Öncesi Ve Sonrası Büyükşehirler
Şekil 43: Datça Geçmişten Günümüze Yerleşim Gelişimi
Şekil 44: 1/100.000 Ölçekli Muğla Çevre Düzeni Planı (Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı 3194 Sayılı Kanun)
Şekil 45: Reşadiye Mahallesi Koruma Amaçlı İmar Planı (1/1000)
Şekil 46: Dadya Mahallesi Koruma Amaçlı İmar Planı (1/1000)
Şekil 47: Burgaz Mevkii Koruma Amaçlı İmar Planı (1/1000)
Şekil 48: Kargı Mevkii Koruma Amaçlı İmar Planı (1 /1000)
Şekil 49: İskele Mahallesi İmar Planı (1/10000)
Şekil 50: Türkiye'deki ÖÇKB Alanları
Şekil 51: Muğla İli ÖÇKB Alanları
Şekil 52: Datça Özel Çevre Koruma Bölgesi Sınırları
Şekil 53: ÖÇKB Plan Örneği

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Bodrum-Datça Feribotu Yolcu Ve Araç Sayıları
Grafik 2: Muğla- Datça Deniz Kapısından Yolcuların Ülkelere Göre Dağılımı, 2016
Grafik 3: Datça Ortalama Günlük Toplam Güneşlenme Saatleri
Grafik 4: Ortalama Deniz Suyu Sıcaklığı Verileri
Grafik 5: Aylık Ortalama Ve Maksimum Yağış Miktarları
Grafik 6: Datça Yıllık Toplam Yağış Miktarları
Grafik 7: Maksimum Rüzgâr Hızı

Grafik 8: Ortalama Rüzgâr Hızı

Grafik 9: Rüzgâr Gücü

Grafik 10: Datça Uzun Yıllar Basınç Dağılımı

Grafik 11: Yıllara Göre Nüfus Artış Hızı

Grafik 12: Nüfus Dağılımı Tablosu

Grafik 13: Datça Merkez Mahalleleri Yaş Aralığı Tablosu

Grafik 14: İskele Mahallesi 2016 Yılı Cinsiyet Dağılımı Grafiği

Grafik 15: İskele Mahallesi Yıllara Göre Nüfus Grafiği

Grafik 16: Reşadiye Mahallesi 2016 Yılına Ait Cinsiyet Dağılımı

Grafik 17: Reşadiye Mahallesi Yıllara Göre Nüfus Grafiği

Grafik 18: Datça Merkez Mahalleleri Eğitim Durumu

Grafik 19: Mahalle Bazında Yatak Kapasitesi

Grafik 20: Turizm Sektör Dağılımı

Grafik 21: Datça'daki Turizm İşletme Ve Belediye Belgeli Tesislerde Geceleyen Yerli Ve Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi, 2008 - 2015)

Grafik 22: Datça'ya İnşa Edilen Otel Sayıları (Adet, 2002 – 2015)

Grafik 23: Datça'ya İnşa Edilen Otellerin Yüzölçümü

Grafik 24: Yıllar İçerisinde Datça'da İnşa Edilen Yapı Sayısı (2002-2015)

Grafik 25: En Fazla İstihdam Sağlayan Sektörler (2012)

Grafik 26: Datça Merkez İstihdam Sektörel Dağılımı

Grafik 27: Pek Tutarına Göre Datça'nın En Fazla Kazanç Sağlayan Sektörleri (Türk Lirası, 2012)

Grafik 28: Deniz Ulaşımı İle Gelen Turist Sayısı

Grafik 29: Datça Yarımadası Turizm Sınıflandırması

Grafik 30: Datça Merkez Turizm Sınıflandırması

Grafik 31: Datça Bitkisel Üretim Değerlerinin Ürün Gruplarına Göre Dağılımı (Milyon TL, 2006-2015)

Grafik 32: Datça Meyve Üretim Değerlerinin Ürünlere Göre Dağılımı (Bin TL, 2006-2015)

Grafik 33: Yıllara Göre Datça Badem Üretimi Ve Türkiye İçindeki Payı (Ton-Yüzde, 2006-2015)

Grafik 34: Yıllara Göre Türkiye Geneli Ve Datça'da Ağaç Başına Badem Üretimi (Kg, 2006-2015)

Grafik 35: Datça Sebze Üretim Değerlerinin Ürünlere Göre Dağılımı (Bin TL, 2006-2015)

Grafik 36: Datça Tahıl Üretim Değerlerinin Ürünlere Göre Dağılımı (Bin TL, 2006-2015)

Grafik 37: Datça Merkez Arsa Değerleri-Konut Mülk Değeri Dağılımı

Grafik 38: Muğla ÖÇKB Dağılımı

Grafik 39: Kurum Dağılımı

ÇALIŞMANIN AMAÇ VE KAPSAMI

Pamukkale Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılı Güz Yarıyılı'nda yürütülen olan SBP 301 Stüdyo 5 ve SBP 351 Stüdyo 6 Dersleri kapsamında İstatistiki Bölge Birimleri sınıflandırma sistemine (İBBS) göre Ege Bölgesi TR32 Aydın Alt Bölgesi, Düzey 3 bölgesini oluşturan Muğla İli'nin Datça Yarımadası çalışma alanı olarak belirlenmiştir.

Çalışma alanına ait havza/bölge/il bütününde yerleşmeler sistemi (kent ağı), kademelenmesi ve üretim-dağıtım sistemi (ulaşım-iletişim ağı) konuları irdelenmiştir. Farklı ölçeklerde yürütülen planlama çalışmaları kapsamında Datça Yarımadası'na ait tarihsel, mekânsal, çevresel, sosyo-kültürel, kurumsal ve ekonomik yapıya ilişkin veriler toplanmıştır. Toplanan veriler baz alınarak, 1/50.000, 1/10.000 ve 1/5.000 ölçeklerinde mekânsal analizler ve planlama çalışmaları yapılmıştır.

SBP 301 Stüdyo 5 Dersi'nin devamı niteliğinde, Bahar Yarıyılı'nda SBP 351 Stüdyo 6 Dersi yürütülmüştür. Bu ders kapsamında çalışma alanında alt ölçekte Datça Yarımadası merkez mahalleleri olan Reşadiye, Eski Datça ve İskele mahalleleri irdelenmiştir. Bu çerçevede temel amaç; kentsel ve kırsal yerleşmelerin mekânsal karakter ve işlevsel kimlik değerleri esas olmak üzere, tarihi, coğrafi, idari ve sosyal-ekonomik ilişkiler ağı göz önünde bulundurularak, kendi içinde bütünlük ve süreklilik gösteren bölge-alt bölge-havza kapsamında yerleşmelerin kademelendirilmesi ve sistem kurgusu oluşturulmasıdır.

Yürütülen projeler kapsamında bölgesel ölçekli analiz ve sentez becerilerinin kazandırılması, tarihsel, mekânsal, sosyokültürel, ekonomik, kurumsal ve ekolojik özelliklerinin irdelenmesi ve görselleştirilmesi, koruma-kullanma seçeneklerinin değerlendirilmesi, toplumsal ve mekânsal yapının gelişimini etkileyecek plan kararlarının verilmesi için gereken bilgi ve becerilerin edinilmesi hedeflenmiştir. Doğru ve başarılı bir planlama çalışması, başarılı bir analiz sürecinin gerçekleştirilmesiyle mümkün olmaktadır.

Bu nedenle, Datça merkez mahalleleri planlama çalışmalarına öncelikle 1/5000 ölçekte analizler yapılarak başlanmıştır. Çalışma alanına ilişkin mekânsal stratejik planlama kararlarının verilme sürecinde mahallelerin potansiyelleri, sorunları, güçlü yönleri ve zayıf yönlerinin saptanması, bunlara yönelik planlama çalışmalarının yapılması gibi çalışmalar yürütülmüştür.

Datça Yarımadası, coğrafi olarak Güney-Batı Ege Bölgesi'nde yer alan, Muğla İli'ne bağlı bir ilçedir. Yarımadanın kuzeyinde Gökova Körfezi, güneyinde ise Hisarönü Körfezi yer alır. Karayolu bağlantısının sadece Marmaris'ten mümkün olduğu bilinen yerleşim yerinde, Marmaris'ten itibaren 70 km uzunluktaki yarımadanın bir tarafında Akdeniz diğer tarafında Ege Denizi bulunmaktadır.

İlçe, 12 mahalleden oluşmaktadır. 2012 yılı öncesinde toplamda üç mahallesi olan ilçede mahalle sayısı 2012 yılı sonrasında Büyükşehir Yasası'nın yürürlüğe girmesiyle toplam 11'e çıkmıştır. Mevcut durumda ilçeye bağlı mahalleler sırasıyla; İskele, Reşadiye, Eski Datça, Emecik, Kızlan, Karaköy, Hızırşah Sındı, Mesudiye, Yaka, Cumalı ve Yazı'dır. Yüzölçümünün 424.19 km² olduğu Datça Yarımadası'nın kıyı şeridinin uzunluğu 226.55 km olup; bu sahillerde irili ufaklı 52 koy vardır.

BÖLÜM 1: ÇALIŞMA ALANININ KONUMU VE TARİHİ YAPI

1.1 ÇALIŞMA ALANININ GENEL TANIMI, BÖLGE İÇİNDEKİ VE ÇEVRESİNDEKİ YERİ

Yüzyıllardır pek çok uygarlığa ev sahipliği yapan Anadolu, oldukça yüklü bir kültürel birikime sahiptir. Bu kültürel birikimin gözle görülür yansımaları da yerleşmeler üzerinde olmuştur. Anadolu üzerindeki pek çok bölge ilk çağlardan günümüze kadar gelen yerleşme örneklerini barındırır. Bu bölgelerden biri olan Datça Yarımadası, kuzeyde Gökova Körfezi güneyde ise Sömbeki (Symi) adasıyla arasında yer alan Hisar önü Körfezi'yle çevrilidir. Datça Yarımadası, Oniki Adalar (Dodacanese Islands) olarak bilinen Yunan Adalarından Sömbeki (Symi), İstanköy (Cos) ve Nisiros'a (Nysros) komşudur. Bir dönem Oniki Adalar'ın merkezi konumunda olan Sömbeki, Datça İlçesi'nin en büyük mahallesi olan İskele Mahallesi'nin 8 mil açığında olduğu için yarımada'nın güneye bakan tüm yerleşim merkezlerinden görülebilmektedir. Oniki Adalar'ın Rodos Adası'ndan sonra en büyük adası olan İstanköy (Cos) Adası yarımada'nın kuzeybatısında, Bodrum Yarımadası ile Datça Yarımadası arasında yer almaktadır. Nisiros (Nysros) ise yarımada'nın batı ucundaki Knidos antik kentinin güneybatısındadır. Adını yarımada'dan alan, doğuda Marmaris ve kuzeyde Bodrum ilçeleri ile komşuluk yapan Datça ilçesi, güney-batıda, Ege Denizi ile Akdeniz'in birleştiği noktada yer alır. Muğla ilinin sınırları içindeki bu uç konumu ile tek karayolu bağlantısını Marmaris üzerinden sağlamaktadır. Kuzeyindeki Bodrum İlçesi ile bağlantısı ise Gökova Körfezi üzerinde işleyen feribotlarla gerçekleşir.

İlçe 3 mahalleden oluşmaktadır. Nüfus ve yayıldığı alan bakımından en büyük mahalle, yarımada'nın güneyinde kıyı şeridi üzerinde konumlanmış olan İskele Mahallesi'dir. İskele Mahallesi, deniz turizminin önem kazanmasıyla çevre köy ve mahallelerden göç almaya başlar. Bunun sonucunda, Reşadiye Mahallesi'nde olan ilçe merkezi 1947 yılında İskele Mahallesi'ne taşınır. İlçenin üç mahallesinden en küçük olanı Eski Datça Mahallesi'dir. Eski Datça ve Reşadiye mahallerinin 18. yüzyılın ikinci yarısında kurulmuş olduğu düşünülmekte ve bu mahallelerin ilk sakinlerinin Türkler ve Rumlar olduğu sanılmaktadır (Yurt Ansiklopedisi,1981). Eski Datça Mahallesi, güney yönünde 3 km. uzaklıktaki İskele Mahallesi ile kuzey yönünde 4 km uzaklıktaki Reşadiye Mahallesi arasında bulunmaktadır. Günümüzde Eski Datça ve Reşadiye Mahalleleri Tabiat ve Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu kararıyla koruma altına alınmıştır. Yarımada'nın kuzeydoğu bölümü Datça (Dadya), güneybatı bölümü ise Betçe (Bedyä) olarak bilinir. İlçenin dokuz köyünden Emecik, Kızılan, Karaköy ve Hızırşah Datça bölümünde; Mesudiye, Sındı Yaka, Yazıköy ve Cumalı ise Betçe bölümünde yer alır. Datça ilçe sınırının bitiminden batıya doğru uzanan dağ sıraları üzerinde, yarımada'nın yüksek rakımlı tepeleri konumlanır. Bunlardan en yüksek, yarımada'nın tam ortasında bulunan Bozdağ (1162 metre)'dır. Betçe, görece daha engebeli bir coğrafyaya sahiptir. Buna karşın Datça'da daha geniş düzlükler bulunur. Özellikle Marmaris yönünden gelirken karşılaşılan ilk köy olan Emecik ile İskele Mahallesi'ni birbirine bağlayan yolun güneyinde kalan bölge yarımada'nın en verimli topraklarına sahiptir. Yarımada'nın sebze ihtiyacı bu bölgedeki arazilerden sağlanır [1].

1.1.1 COĞRAFİ KONUM

1.1.1.1 MUĞLA İLİ COĞRAFİ KONUMU

Muğla İli, Ege Bölgesi'nin Güneybatı ucunda, Ege ve Akdeniz Bölgelerinin iç içe geçtiği dağlık bir bölgede yer almaktadır. Muğla ilinin kuzeyinde Aydın, İzmir; doğusunda Denizli, Burdur; güneydoğusunda ise Antalya ili bulunmaktadır. İl, Ülkenin güney-batı köşesinde, Toros kıvrım sistemiyle Batı Anadolu kıvrım sisteminin iç içe girdiği dağlık ve engebeliğin Menteşe yöresinde yer almaktadır. İlin kıyılarının uzunluğu 1124 km dir. İl uluslararası iki havaalanına sahip olup, İl Merkezinden Dalaman Havalimanına uzaklık 90 km, Milas-Bodrum Havalimanına uzaklık 75 km'dir [1].

1.1.1.2 DATÇA İLÇESİ COĞRAFİ KONUMU

Muğla ili Datça ilçesi NUTS düzeyleri bakımından TR32 bölgesine olup Türkiye'nin güneybatısında Ege Bölgesinin güneybatısında Ege denizi ile Akdeniz'in birleştiği noktada yer alan yarımadadır. Anadolu'nun güneybatı ucunda yer alan ve Muğla iline bağlı olan Datça ilçesi kuzeyde Gökova körfezi, güneyde Akdeniz ile çevrilidir. Uzun yıllar kara ve deniz ulaşımı açısından gelişmemiş bir ulaşım altyapısına sahip olduğundan tarihi ve kültürel özelliklerinin yanı sıra doğal kıyı şeridi özelliğini kaybetmemiş ve bu özelliğiyle günümüze kadar gelmeyi başarmıştır. Datça ilçesi Muğla ili içerisinde bu uç konumu ile tek karayolu bağlantısını Marmaris üzerinden sağlamaktadır. Kuzeyindeki Bodrum ilçesi ile bağlantısı ise Gökova Körfezi üzerinden gerçekleşen feribot seferleri ile sağlanır.

Bölgenin havayolu ulaşımı ise 167 km uzaklıktaki Dalaman ve 230 km uzaklıktaki Bodrum hava alanı ile sağlanmaktadır. Denizyolu ulaşımı, Datça-Bodrum arasında henüz altyapısı tamamlanmayan Körmen Limanı üzerinden feribotla sağlanabilmektedir.

Şekil 1: Muğla İlinin Türkiye'deki yeri

Şekil 2: Muğla İli İlçeleri

Tablo 1’de Datça ve Marmaris İlçe Merkezlerinin kırsal yerleşimlere olan uzaklıkları verilmiştir.

Tablo 1: Kırsal Yerleşimlerin Datça İlçe Merkezine Olan Uzaklıkları

KIRSAL YERLEŞİMLER	UZAKLIK(km)
CUMALI	22
EMECİK	17
HIZIRŞAH	5
KARAKÖY	8
KIZLAN	7
MESUDİYE	15
SINDI	20
YAKA	17
YAZI	24

Kırsal yerleşimlerin Datça Merkez Mahallesi’ne olan uzaklıkları bu yerleşimlerin tarihsel süreç içerisinde gelişme eğilimleri üzerinde etkili olmuştur. Özellikle Cumhuriyet Dönemi’nde Datça Yarımadası’nda Eski Datça, Reşadiye ve İskele olmak üzere üç mahallenin bulunması ve 5216 sayılı Büyükşehir Yasası ile Büyükşehir ilan edilmesinin ardından bu kırsal yerleşimler mahalle ilan edilmesi bunun en önemli kanıtı olmaktadır. Dolayısıyla kentin tarihsel süreci içerisinde idari ve yerleşim merkezi sırasıyla Eski Datça, Reşadiye ve İskele mahalleleri olarak değişmesi bu merkez mahallelere yakın olan kırsal yerleşimlerin diğer kırsal yerleşimlere nazaran daha fazla gelişmesinde etkili olmuştur. Bu hususta ilçe merkezi olan İskele Mahallesi’ne odaklanılacak olursa, Hızırşah, Kızlan ve Körmən (Karaköy) mahalleleri bu yerleşimlere daha önce ulaşım olanaklarının ve yatırımların sağlanması ile ekonomik ve sosyal bağlamda daha fazla gelişmiş ve yerleşim lekesi bu doğrultuda, yani ilçe merkezi yönünde gelişmiştir.

1.1.1.3. DATÇA İLÇESİ MERKEZ (İSKELE) MAHALLESİ COĞRAFİ KONUMU

Datça Merkez Mahallesi; kuzeyinde Kızlan, doğusunda Hızırşah mahallelerinin ve güneyinde ise Kargı Koyu’nun bulunduğu 4.84 kilometre kare alan ile 14 kilometre çevre uzunluğuna sahip kentsel yerleşim alanıdır. 1891 yılına kadar Dadya ismiyle bilinen günümüzdeki Eski Datça Mahallesi; 1928 yılında Reşadiye Mahallesi’ne 1947 yılında ise İskele Mahallesi’ne taşınmış ve merkez ilçe adı olarak halen Datça adı kullanılmaktadır.

1.1.2 ETİMOLOJİK KÖKENİ

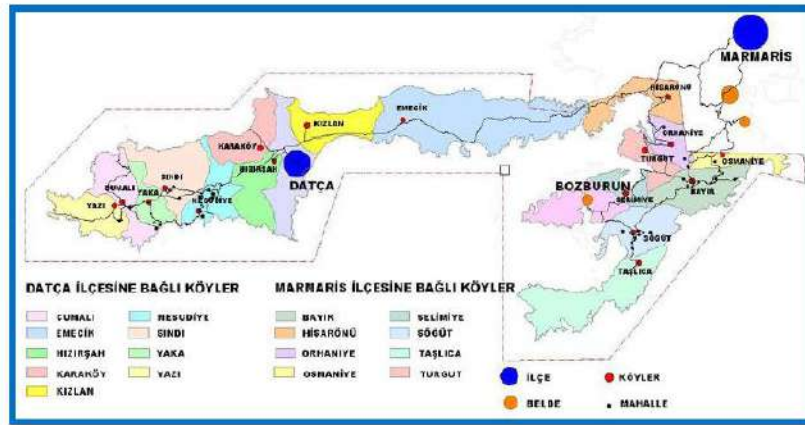
Bu başlık çerçevesinde Datça İlçesi’nin adı olan Datça kelimesinin etimolojik kökeni, tarihi dönemlerde Datça’da barınmış olan farklı uygarlıklar tarafından nasıl isimlendirildiği incelenecektir. Bu bağlamda yapılan araştırmalarda görüldüğü üzere bu hususta dikkate alınan iki efsane bulunmaktadır. Bir efsaneye göre Datça’nın bulunduğu yarımada üzerinde ilk çağlarda hüküm süren bir krallık bulunmaktaymış. Barış ve huzurun hâkim olduğu bu ülkede kralın iki çocuğu varmış. Bu çocuklardan biri kız, diğeri erkekmiş. Kızın adı Bedya, erkek çocuğun adı Dadya imiş. Kral, yaşlandığı, elden ayaktan düştüğü bir dönemde ülkeyi çocukları arasında paylaştırmış. Yarımada üzerinde kurulan ülkenin batısını kızı Bedya’ya

verirken doğu tarafını erkek çocuğu Dadya'ya vermiştir. Zamanla Dadya adı Datça olarak değişime uğramış ve kullanılmıştır. Bedy'a verilen yerler ise günümüzde Betçe olarak adlandırılmıştır.

Diğer bir efsanede bahsedilene göre Datça adı durağan manasına gelen “stadia” kelimesinden geliyor. Stadia, yani statik, durgun, durağan anlamındaki sözcük olarak literatürde bulunmaktadır. Stadia kelimesi zaman geçtikçe Dadya olarak söylenmiş ve sonra günümüzdeki Datça halini almıştır. Şehrin adı Osmanlı Devleti'nin son padişahlarından olan Sultan Reşad zamanında Reşadiye olarak değiştirilse de Cumhuriyet Dönemi'nde tekrar Datça adı kullanılmaya başlanmıştır.

1.1.3. İDARİ YAPILANMA

Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi, Muğla İli sınırlarında Datça ve Marmaris ilçelerinin içerisinde bulunmakta olup, bölgede Datça İlçe Belediyesi ve Bozburun Belde Belediyesi yer almaktadır. Bölgede, Datça İlçesi, Merkez bucağına bağlı Cumalı, Emecik, Hızırşah, Karaköy, Kızlan, Mesudiye, Sındı, Yakaköy, Yazıköy olmak üzere dokuz köy yerleşimi, Marmaris İlçesi, Merkez bucağına bağlı Hisarönü, Orhaniye, Osmaniye olmak üzere üç köy yerleşimi, Marmaris İlçesi, Bozburun Bucağına bağlı Bayırköy, Selimiye, Söğütköy, Taşlıca, Turgutköy olmak üzere beş köy bulunmaktadır [1].

Şekil 3: Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde İdari Bölünüş

1.2 ÇALIŞMA ALAN MEKÂNSAL GELİŞİM SÜRECİ

Pek çok kavramı, siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel, mekânsal bağlamlarda ve farklı parametrelerle kapsayan bir gösterge olarak kent, gündelik yaşam, kültürel çatışma, kolektif hafıza gibi disiplinlerarası dinamiği olan kavramsal kurguları da içermektedir. Tarihi süreç boyunca farklı uygarlıkları barındırmış kent/kentlerin varlığını sürdürebilmesi ve geçmişten geleceğe yönelik olarak kent hafızasını koruması kentli ile mekân arasındaki etkileşimin gerçekleşmesi ile mümkündür. Kentsel hafızaya ait olanı korumak adına önemli bir koşul, kentlide, kentsel olanı sahiplenme içgüdüsünün oluşmasıdır. Bu eğilim, planlamalar ve kurumsal denetlemelerden çok, birey ve mekân arasındaki bağın kentliliğe içkin olan bir yansıması olabilir. Bu bağlamda planlama alanı olarak belirlenen Datça İlçesi'nin Merkez (İskele) Mahallesi'nde tarihsel süreç içerisinde uygarlıkların etkisiyle oluşturulan ve yine o

dönemlerdeki uygarlıkların izlerini taşıyan yerleşim dokuları ve mekânlar üzerinde tartışılacaktır.

1.2.1. DATÇA YARIMADASININ TARİHSEL GELİŞİMİ

Muğla ilinin Fethiye ve Kınık dışında kalan kısmı antik çağlarda Karya adıyla bilinen bölgedir. Fethiye ve Kınık ise antik Likya bölgesinin Telmesos ve Xsanhtos olarak bilinen en önemli iki merkezidir. Karyalılar M.Ç. 4000 yılında, merkezi Girit adası olan Minos Uygarlığı'nın bir parçası olarak Ege adalarında yaşarlarken, M.Ö. 3400 yıllarında Minos egemenliğinden ayrılarak Anadolu'ya gelip Muğla yöresine yerleşmişlerdir. Karya adı o zamanki kralı Kar'ın adından gelmektedir. M.Ö. 1000 yıllarında bölgeyi Dor'ların istila etmesi sonucunda Karya da İyon egemenliği altına girmiştir.

Karya'nın bilinen tarihi İyon'ların bölgeye yerleşmeler ile başlar. Gökova Körfezi'nin iki ucuna yerleşen Dor'lar Knidos ve Halikarnasos'u (Bodrum) kurmuşlardır. Knidos ve Halikarnasos'un Dor'ların kurduğu altı Dor kentinden, o çağda en önemli ikisi olduğu anlaşılmaktadır. Bu altı şehirli konfederasyonun en önemli üç kenti de Rodos'ta bulunmaktadır[2]. Datça yarımadasındaki buluntuların tarihi M.Ö. 2000'lere kadar dayanmaktadır. Bilinen ilk yerli halk Karlar olup, en parlak dönem Dorlar döneminde yaşanmıştır. M.Ö. 1000 yıllarında Trakya üzerinden güneye inerek Yunanistan üzerinden bölgeye gelmişlerdir. Bugünkü Datça İlçesi merkezinin 1,5 kilometre kuzeydoğusundaki Burgaz Mevkii'nde Knidos'u kurmuşlardır. Knidos Dor uygarlığının merkezi olmuştur. Pers saldırılarına karşı koymak için Dorlar, Balıkaşiran denilen yerde kanal açarak yarımadayı ada yapmak istemişlerdir. Ancak umulduğundan daha sert ve keskin çıkan kayalar, çalışanların el ve yüzlerinde yaralar açınca, tanrıların gazabına uğradıklarına inanarak vazgeçmişlerdir. Persler dostça karşılanmış olup, M.Ö. 546'da Lydia devletinden Persler'in egemenliğine girmiştir.

Oldukça fazla sayıda arkeolojik kalıntı barındıran yarımada, tarih boyunca önemli uygarlıklara yataklık etmiştir. Bunlardan en önemlisi Knidos antik kentidir. Yarımada bulunan yakın döneme ait 28 kilise kalıntısı, bölgenin aynı zamanda mistik bir kökene sahip olduğunun kanıtıdır. Genel tarihini kısaca özetlersek; Datça önce Karya'lıların, M.Ö. 1100 yılından sonra da Dorlar'ın egemenliği altında kalmıştır. Knidos, ticari nedenlerle M.Ö.4.yüzyılda yarımadanın uç noktasına bugünkü görkemli kalıntıların izlendiği yere taşınmıştır. Dorlar ve Romalılar yeni Knidos'a çok sayıda tapınak yapmışlardır. Geç Roma ve Erken Bizans döneminde tapınaklar yerlerini kiliselere bırakmıştır. Şehrin nüfusu 70 binlere ulaşmıştır. Bizans'ın son dönemlerinde ise bir yanda depremler diğer yanda korsan saldırıları ile güçsüz kalan kent tümüyle terk edilmiş, yarımada nüfusu binlere inmiştir. Yarımada üzerindeki yerleşimler 13.yüzyılda Menteşoğulları Beyliği'ne bağlanmıştır.15.yüzyılda ise Osmanlı İmparatorluğu sınırlarına katılarak Datça adını almış. Son Osmanlı Padişahlarından olan Sultan Reşat döneminde Datça Adı "Reşadiye" olarak değiştirilmiştir. Cumhuriyet'te ise tekrar "Datça" adı verilmiş, 1928 yılında Muğla iline bağlı bir ilçe olmuştur. 1947 yılında ise merkez bugünkü yeri olan İskele Mahallesi'ne taşınmıştır [3].

Antik çağlardan bu yana bir yerleşim yeri olarak varlığını sürdüren Bozburun'un bilinen en eski adı TİNOS ya da TİMNOS 'tur. Fiskos, Rodos, Knidos ve Halikarnasos ile birlikte "pençepolis" beş şehir olarak yarı devlet biçiminde tarihte yer almıştır. Yakın tarihte

Bozburun, Drahyaya'nın en önde gelen yerleşim yeri ve Limanı olarak “ Bosprina” adıyla tanınmıştır. Anadolu'nun fethinden sonra Türkmen göçleri, Toroslar yoluyla önce Marmaris'e daha sonra Drahyaya ulaşarak, bölgede yaşayan diğer etnik grupların yanında yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Lozan anlaşmasını müteakiben gerçekleştirilen mübadele hareketinden sonra Beldenin tek hâkimi Türkmen'ler olmuştur. Yerleşim, Cumhuriyet döneminde nahiye olarak varlığını sürdürmüş olup 1992 yılı Haziran ayında Belediye olmuştur [4].

1.2.2.DATÇA YERLEŞİMİNİN TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ

1.2.2.1. DATÇA MERKEZ MAHALLESİNİN TARİHSEL ARKA PLANI

Yarımada üzerindeki en eski yerleşim Knidos'tur. Antik dönemde Karya Bölgesi sınırları içindeki Datça Yarımadası, Knidos kentiyle ünlüydü. Knidos kentinin Peloponnesus'tan gelen Dor'lar tarafından kurulmuş olduğu sanılmakta (Bean, 1987) ve MÖ. 4. yüzyıla kadar bugünkü İskele Mahallesi'nin doğusunda, Burgaz adı verilen bölgede yaşadıkları düşünülmektedir. Bu tarihten sonra ise artan deniz ticaretine hâkim olabilmek için yarımada'nın batı ucuna (Ege Denizi ile Akdeniz'in birleştiği noktaya) yerleşip burada kenti tekrar inşa etmiş oldukları bilinmektedir. Yarımada'nın batı ucuna taşınan Knidos, Akdeniz ticaretinin önemli bir liman kenti konumunu almıştır. Ayrıca şarap ticareti sayesinde yarımada'nın tarihsel süreci içindeki en kalabalık nüfusuna (30.000 civarında) ulaştığı sanılmaktadır.

Hava fotoğraflarıyla yapılan incelemelerde, Knidos döneminde yarımada'nın tarıma elverişli % 20 oranındaki arazisinin neredeyse tümünün işlenmiş olduğu anlaşılmıştır. Yeni Knidos M.S. 167'de Roma İmparatorluğu'nun egemenliğine girmiştir. MS 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılmasından sonra ise (Doğu Roma İmparatorluğu'nun) Bizans sınırları içinde yer almıştır.

Ortaçağ boyunca Doğu Roma, Bizans ve daha sonra Menteşe Beyliği sınırları içinde kalan Muğla ve yöresinde her iki dönem için de ortak olan en önemli özelliğin denizcilik olduğu söylenebilir. Antik dönemde Karya bölgesi olarak bilinen bu bölgenin, Batı Anadolu'da Türklere geçen ilk uç beylik olduğu ve Menteşe Beyliği'nin bu bölgeyi fethederken, denizden yapılan hücumlarda çok etkili olduğu sanılmaktadır. Yarımada 1261'de Menteşe Beyliği'nin egemenliği altına girmiştir. 1390'da kısa süreliğine Osmanlı egemenliğine geçmiş olsa da, daha sonra tekrar Menteşe Beyliği'nin hâkimiyeti altına girer. Yarımada, 1424 yılından itibaren tamamıyla Osmanlıların egemenliğine geçer. 1928'de Dadya ve İskele Mahallesi birleştirilmiş ve ilçe haline getirilmiştir. 1947'ye kadar ilçe merkezi Reşadiye Mahallesi iken bu tarihten sonra merkez İskele Mahallesi'ne taşınır [6]. 1890 yılları civarında yarımada'nın nüfusu 4894 kişidir ve nüfusun önemli bir kısmını Rum azınlıklar oluşturmaktadır.

Datça Yarımadası'nın ekonomik ve sosyal yapısı hakkında bilgi verirken, yarımada'nın tarihsel süreç içinde, pek çok toplumun birbirleriyle kültür alış verişinde bulunduğu Akdeniz Havzası'nda yer aldığı gerçeği göz ardı edilemez. Ayrıca Datça, bir kıyı kenti olmasından ötürü de önem taşımaktadır. Akdeniz, yakın çevresi için çağlar boyu ticaret ve ulaşım ağının birleştirici parçası olmuştur. Akdeniz kıyı kentleri her zaman birbirleriyle ticari ilişkiler içindeydiler. Ticari canlılığın kıyı kentlerindeki gündelik yaşam üzerinde büyük etkisi vardır. Özellikle kentler arası bilgi aktarımını, kentlerin değişime uğramasını bu ilişkiler sağlamıştır.

Ortaçağ'da Doğu Akdeniz ticaretini elinde bulunduran Venediklilerle, onların ticaret yolları üzerindeki kıyılarda konumlanan Menteşe Beyliği arasında canlı bir ticaretin varlığından söz edilmektedir. Menteşe Beyliği'nin, komşusu olan Aydınogulları ile ilişkilerinin pek tutarlı gitmemesi, beyliği Girit'teki Venedik yönetimine daha da yakınlaştırır. 14. ve 15. yüzyıllarda Haçlı seferlerine bağlı olarak hem Müslüman hem de Avrupa devletleri arasındaki ticaretin kısıtlanmasına karşın, Menteşe Beyliği ile Venedikliler arasındaki ticaret canlılığını korumuştur.

Osmanlı egemenliğinde ise Muğla ili ve çevresi giderek fakirleşmiş, ticaret yolları ile bağlantısı zayıflamış, idari rolü oldukça sınırlı kalmış ve tarıma dayalı küçük bir kasaba haline gelmiştir. Ancak bu küçülmenin yalnızca yarımada ile sınırlı kaldığı düşünülmemelidir. Aksine, bu durum sanayileşme dönemi öncesi tüm Akdeniz ve Batı Avrupa'da hâkim olan bir kasaba modelidir. Daha çok İngiliz pazarlarının talebini karşılama amaçlı olarak yapılan tütün ekiminin Datça Yarımadası'nda da 1960'lı yılların sonuna kadar halkın önemli gelir kaynaklarından biri olduğunu biliyoruz.

Demografik yapı açısından bakıldığında, 19. yüzyılın son çeyreğine kadar ticari hayattaki durgunluk nüfus yoğunluğuna da yansımıştır. 1875'ten başlayarak 1913 yılına kadar Menteşe Sancağı'nın özellikle kıyı yerleşmeleri yoğun biçimde Girit Türklerinin göçlerine sahne olmuştur. Bu bölgelerde Girit Mahalleleri kurulmuştur. Bu nüfus hareketi sonucunda Datça Yarımadası'na da göçenler vardır. İlçeye ilk motorlu taşıt 1936 yılında açılan Marmaris-Datça karayolu sayesinde ulaşmıştır. Ancak, karayolu bağlantısının sağlanmış olmasına karşın, nüfus artış hızı tabloları incelendiğinde bu tarihten sonra Datça Yarımadası'nda ciddi artışlar olmadığı görülmektedir. Günümüzde Datça Yarımadası'nın toplam nüfusu 2000 yılı genel nüfus sayımına göre 13914'tür. Bu nüfusun 8108'i ilçe merkezinde, geri kalan 5806'sı ise köylerde yaşamaktadır.

Detaylı incelenecek olursa Antik Çağ Dönemi yerleşmeleri bugünkü yerleşmelerin oluşmasını ve geçmişten gelen bir büyümeyi sağlamamıştır. Günümüz yerleşim lekeleri Osmanlı'dan itibaren benzerlik göstermektedir ancak Antik Çağ Dönemi'nin devamı niteliğinde değildir. Kalıntılar incelendiğinde ise genellikle Antik Çağ eski yerleşimleri etrafında konumlanmıştır. Ancak istisna olarak Yaka Mahallesi, Cumalı ve Kumyer arasındaki kaleler yerleşimlerden bağımsız konumlanmıştır. Belki o dönemin ticari açıdan konumu belki de savaşlar ve istilalar nedeniyle topografik açıdan en önemli ve en doğru konum arayışı içerisinde bulunulmuştur. Bu doğrultuda bakıldığında İskele Mahallesi makroformu oluşmuştur [3].

1.2.2.2. ANTİK DÖNEM

Datça İlçesi bağlamında incelendiğinde Antik Dönem; tarihi MÖ 3400'e dayanan Karyahılar'ın Minos egemenliğinden ayrılarak Anadolu'da Muğla ve çevresine yerleşmeleri ile başlamıştır. Kral Kar'ın adının verildiği bu bölge Karya Bölgesi olarak bilinmektedir. MÖ 1100 yılında ise Dorların bu bölgeyi işgal etmesi sonucu Datça Dorların egemenliğine girmiştir. Dorlar Dönemi'nde Datça gerek ekonomik gerek mimari ve kent (medeniyet ve uygarlık) bağlamında Antik Dönem'deki en gelişmiş dönemini yaşamıştır. Dorlar'ın kurduğu 6 Dor Şehrinin 3 tanesi bu bölgede bulunmaktadır. Bodrum'daki Halikarnassos, Datça'da

bulunan Burgaz Ören yeri yani Eski Knidos ve Yeni Knidos (günümüzdeki kalıntıların varlığını sürdürdüğü yer) olarak bulgulanmıştır. Dorların kurduğu ilk Knidos (Eski Knidos) ticaret ve liman bölgesi olmasının yanı sıra Dor uygarlığının merkezi olarak kullanılmıştır. Süreç içerisinde bu merkez ticari işlevini yitirdiğinden Dorlar Yeni Knidos'u Datça'nın güneybatı ucunda kurmuşlardır. Fakat MÖ 546'da Pers imparatorluğu tarafından işgal edilerek Perslerin egemenliğine girmiştir.

Tablo 2: Antik Dönemler

ANTİK DÖNEM	AÇIKLAMALAR
MÖ 3. YÜZYIL	Datça yarımadası ile Peleponessos Yarımadası arasındaki ilişkiler Pylos yazılı tabletlerinden anlaşılıyor. Cumalı koyu yakınlarında bu döneme ait yerleşim izleri bulunmuştur.
MÖ 12. YÜZYIL	Dorlar Knidos'u kolonize eder, kurucu ismi olarak Hippotas ve Triopas geçiyor.
MÖ 8. YÜZYIL	Knidoslular Sicilya ve güney İtalya'da koloni kentler kurarlar.
MÖ 6-5. YÜZYIL	Delphi'de Knidoslulara ait hazine binası Ege'nin ilk mermer yapısıdır.
MÖ 546	Perslere karşı önlem olarak yarımadanın en dar yeri Balıkaşiran kıstağında bir kanal açarak (savunmada kolaylık olsun diye) Anadolu kıtasından topraklarını ayırarak, ada haline getirmek isterler. Kanal açmada zorluklar ve işçiler arasında çıkan salgın hastalıklar karşısında Delphi'deki bilici Pytia'ya danışır ve aldıkları yanıt şudur: "Kıstak ne kale ister ne de kazılmak, Zeus isteseydi bu kayayı ada yapmaz mıydı?" Ve kanal açmaktan vazgeçerler.
MÖ 478	Perslere karşı Atina ile deniz Birliği'nde yer alırlar.
MÖ 470	Knidoslular Delphi'de sütunlu bir bina yaptırır, Duvar resimlerini ünlü Polygnot'a yaptırırlar.
MÖ 4.-8. YÜZYIL	Atina egemenliği giderek artar ve Knidos artık para basamaz.
MÖ 412	Sparta safına geçerler ve para basmaya başlarlar. Knidos'ta bir hekimlik okulu doğar. Kent Spartalıların deniz üssü konumundadır.
MÖ 4. YÜZYIL	Köleciler üretim biçimleri başlar.
MÖ 4.-1. YÜZYIL	Üretim ve ekonomik ilişkilerde şarap, sirke ihracatı ön plandadır.
MÖ 408-355	Bu yıllarda yaşadığı bilinen Eudoxus Knidos'ta rasathane kurar.
MÖ 394	Sparta donanması, Knidos'ta 15000-20.000 kişi kapasiteli askeri üs kurar.
MÖ 385	Korkyra Melania yerleşmesini kolonize ederler.
MÖ 360	Ticari deniz rotaları değişir, büyük ticaret gemileri açık denizlerde seyir yapabiliyordur. Gemiler Knidos-Rodos deniz geçidinden burun başları itibari ile geçer. Deniz ticareti ve köleciler üretim ağırlıklı Knidos, Tekir Burnuna taşınır. Yeni yer verimli tarım arazilerinden, yeterli su kaynaklarından yoksun ama doğal liman olanaklarına sahiptir.
MÖ 333	Triopion (Datça yarımadasının batısında bulunan günümüz Plamutbükü) Perslerin elindedir. İskender'e karşı denizden yapılacak kuşatma hareketi için deniz üssü olarak kullanılmaktadır.

MÖ 221	Knidos, Mısır-Ptolemaioslara geçer. Knidos şarabı İskenderiye pazarında dördüncü sırada, sirkesi ise ilk sırada yer alır. İskenderiye Feneri'nin mimarı KnidosluSostratos'dur.
MÖ 192	Romalıların hizmetinde savaşır.
MÖ 188	Rodoslular Knidos'u ele geçirir.
MÖ 167	Rodos hegemonyası sona erer.
MÖ 88	Savaşlar nedeniyle şarap ihracatına ara verilir.
MÖ 80	Doğu Akdenizli korsanlar geçici olarak Knidos'u işgal ederler.
MÖ 45	Knidoslular, Roma İmparatorluğuna özgür bir yönetime sahip olarak katılırlar.

1.2.2.3. BİZANS DÖNEMİ

Kent, Bizans İmparatorluğu döneminde silik bir yerleşim haline gelse de, bu dönemde bir süre için piskoposluk merkezi olarak kullanılmıştır. Bizans'ın ilerleyen dönemlerinde ise bir yandan depremler, diğer yanda korsan saldırıları ile güçsüz kalan kent MS 7. yüzyılda tümüyle terk edilmiş; yarımada nüfusu ise beş binlere inmiştir. Sayılan bu nedenlerden dolayı bir imparatorluk olan Bizans İmparatorluğu'nun Datça'ya etkileri diğer kentlere bıraktığı kültürel miras ve tarihi eserlerin yanında yok denecek kadar azdır. M.S 395 yılına baktığımız zaman Roma Doğu ve Batı Roma olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Dadya ise bu dönemde Doğu Roma sınırları içerisinde yer almıştır.

1.2.2.4. SELÇUKLU VE OSMANLI DÖNEMİ

Tablo 3: Selcuklu ve Osmanlı Dönemi

MS 862	Bölge Abbasi egemenliğindedir. Knidos terkedilmiş durumdadır.
MS 1092	Selçuklular Stadia'ya (Datça'ya) yerleşirler.
MS 1261	Menteşe Beyliği'nin egemenliğine girmiştir.
MS 1390	Bu yıla kadar adı Dadia olarak geçen yarımada kısa bir dönem Osmanlı egemenliğindedir.
MS 1424	II. Murat'ın tahta çıkması ile Yarımada'da Osmanlı egemenliği başlar.
MS 1522	Bölge, Cezayir-i Bahr-i Sefid diye adlandırılan Cezayir'de faaliyet gösteren kaptanlara verilir.
MS 1517	İlk tapu kayıtları yapılır ve yarımada Vezir Kasım Paşa'ya has olarak verilir.

MS 1732	Bir fermanla bölgeye civar adalardan asker toplama yetkisi verilir.
MS 1749	Girit kökenli Ali Agaki isimli Kaptan-ı Derya'ya; donanmada gösterdiği yararlılıklardan dolayı "Dadya Yarımadası" musellimlik olarak verilir. Ali Agaki günümüzdeki adıyla Reşadiye'ye yerleşir ve yerleşimin adı Agaki'den değişerek Elaki olur. Aile de Tuhfezade ünvanını alır (Sultan hediyesi anlamında)
MS 1777-1787	Datça Yarımadası Menteşe sancağının 37 kazasından biri olarak belirlenir.
MS 1796	Karaköy'deki eski Cami'yi Tuhfezadelerden Halil ve Mehmet Ağalar yaptırır.
MS 17. YÜZYIL	Evliya Çelebi'ye göre yarımadayı oluşturan 47 köyde asi Türkler ve korsanlar bulunmaktadır.
MS 1831	Nüfus sayımı yapılmıştır. Müslüman sayısı 1282 olarak kayıtlarda bulunmaktadır. Datça, Eyalet-i Anadolu'nun Menteşe Livasi olarak geçer.
MS 1858	Arazi kanunnamesi ve toprak dağılımı uygulamaları yapılır.
MS 1867	Vilayet Nizamnamesi'nde imparatorluğun Aydın Vilayeti altında Menteşe Sancağı'nın 8 kazasından biri olarak belirlendiği kayıtlarır.
MS 1877	Salnamede Dadya yerine Marmaris adı geçer. Dadya nahiye merkezi ve 10 köyü belirlenir.
MS 1856-1859	Knidos'ta Charles Newton başkanlığında ilk kazılar başlar.
MS 1882	Reşadiye Camisi yanına 3 sınıflı bir okul yapılır.
MS 1886	Nüfus sayımı yapılmıştır. Türkler 4438, Rumlar 456 olarak kayıtlanmıştır.
MS 1890	Dadya ve 10 köyünün nüfusu 4894.
MS 1893-1895	Datça Mahallesi Camisinin yapımı.
MS 1896	Datça Mahallesi camisine iki sınıflı okul eklenir.
MS 1800	MS 1800 sonları yarımada ile Rodos arasında telgraf bağlantısı getirilir.

1.2.2.5. CUMHURİYET DÖNEMİ

Tablo 4: Cumhuriyet Dönemi

19.yy	19. yy sonu Marmaris-Datça arasında kervan yolu vardır. 1902 Dadya'da Tarrahiye Rusumat İdaresi kurulur, 2 kolcu, 1 orman ondalık memuru getirilir.
1903	Aydın Vilayeti Salnamesinde Datya Bucağı'nın bir hükümet binası, 935 hanesi, 13 dükkânı, 10 un değirmeni ve bir camisi vardır.
1904	Muğla ili nüfus sayımı yapılmıştır. Datça 4951, Marmaris 2168. Datça Mahallesi idari merkez statüsünde olmak üzere 9 köy belirlenmiştir.
1908	Elaki kasabası Sultan Reşat'a mal edilerek Reşadiye adını alır. İdari merkez Reşadiye olmuştur.
1911-1912	Yarımada Reşadiye ve Süleymaniye olmak üzere ikiye ayrılmıştır.
1912-1913	Cumalı nahiye olur. Hükümet binası ise günümüzdeki merkez ilkokuludur.
1914	Datça nahiye olur. İlk Nahiye müdürü Mir'at Efendi, Nahiye meclisi üyeleri: Osman Ali Ağa, Emrullah Efendi, Penayot Efendi olmuştur.
1915	Yarımada'da ilk belediye örgütü kurulmuştur.
5 Eylül 1919	Müdafaa-i vatan cemiyeti şubesi kurulmuştur.
Eylül 1919- Aralık 1920	Tutulan künye defterlerine göre, cepheye gidenler, Reşadiye, Kızlan, Dadya, Emecik, Hızırşah, Karaköy ve diğerleri olmak üzere toplam 150 kişi, şehit olan 18 ve haber alınamayan 9 kişi olarak kaydedilmiştir.
1925	Reşadiye ilçe merkezi olur.
1927	Mübadele ile Rum nüfusu gönderilmiştir. Rodos'tan gelen Müslüman ailelere yarımadadan giden Rumlara ait arazilerinden dağıtılır.
1928	Datça kaza olur. İlk Kaymakam Sinan Tekeli.
1930	Hastalar kaymakamlık izniyle Sömbeki Adası'na gidebilmektedir.
1930	Mübadelede gidenlerin arazilerinin kalan kısmı imar ve ıslah şartıyla yerlilere dağıtılır.
1934	Reşadiye adı Datça olarak değiştirilir.
1934-1939	Dönemin İçişleri bakanı Şükrü Kaya. Muğla valisi Recai Görelî Datça'nın gelişmesi için etkin bir şekilde çalışır. Fenni arıcılık ve ipek böcekçiliğine başlanır. Hayvancılığın gelişmesi için damızlıklar gelir. Esenada'da ilk otelin inşasına başlanır. Daha sonra 1947'de merkezin İskele Mahallesi'ne taşınması sırasında bu bina hükümet binası olarak kullanılır. Şu anda boş olan bina (anfi tiyatro yanı) Kültür Bakanlığına aittir. Burada müze kurulması planlanmaktadır.
1935	Recai Görelî döneminde mevcut Jandarma telefon hatları elden geçirilerek Kaymakamlık ve Reşadiye Telgrafhanesine manyetolu telefon konulur. Halk Telgrafhaneye yazdırmak suretiyle telefon görüşmesi yapmaya başlamıştır.

1935	Nüfus sayımı yapılmış ve nüfus 4935 kişi olarak kaydedilmiştir.
1936	Fevzi Yılmaz, ilk motorlu aracı gemiyle İzmir'den getirtmiştir. Fakat tekerlekleri tahtadan olan Ford araba çalışmaz durumdadır.
1938	Datça-Marmaris yolu açılır. Daha önce atla 18 saat süren yol, motorlu taşıtlarla 4-5 saat sürer.
1939-1940	Girit'ten 3-4 hane Datça Mahallesine göç etmiştir.
1940	Yapımına başlanan Mesudiye Avlana Mahallesi İlkokulu 1944 yılında tamamlanır.
1940	Knidos yolu açılır. Nüfus 4987 civarındadır.
Nisan 1942	İlk Vapur seferleri yapılmaya başlanır.
1 Temmuz 1947	İlçe merkezi İskele Mahallesine taşınır.
1948-1949	Yazı köyde salgın hastalık meydana gelmiştir. 40 kişi öldüğü bu salgına "ölmeklik" veya "koca grip" denmektedir.
1949	Daha önce yerinde kahvehane ve bakkal bulunan Esenada Motel açılır. Kahvehane yapılmadan önce burada bir un değirmeni bulunurmuş.
1950	Yarımada nüfusu 5616 kişi olarak kaydedilmiş.
1953	Mesudiye Köyü yolu köylülerin çalışmasıyla açılır. 1960'da dozerle düzeltilir.
1956	Freya Stark'in yazdıklarına göre Datça-Marmaris yolu araçlarla 12 saat sürüyor. Ayrıca 15 günde bir İskele Mahallesi'ndeki Limana gemi geldiği bilinmektedir. İskele Mahallesi'nde kaymakamlık, bir otel ve yeni bir okul binası bulunmaktadır.
1956	Suni boyaların üretilmeye başlanmasıyla birlikte palamut yetiştirilen ormanlar bozularak tütün ekimine başlanmıştır.
1957	Yaka'dan Sındı, Cumalı'dan Yazıköy ayrılır.
1957	İskele Mahallesi'nde cami yapılır.
1957-1958	İskele Mahallesi'nde hastane yapılır.
1960	Şebeke suyu bağlanır. İlk dağıtılan su Puslular kaynak suyu olmuştur.
1962-1963	Badem ticari olarak üretilmeye başlanır. Daha önceleri sadece tarla kenarlarında badem ağaçları bulunur. Bu yıllarda tütün tarlaları bozularak yerini badem bahçeleri almıştır.
1965	Çeşmeköy-Datça dolmuş seferleri başlar.
1966	Datça - Marmaris yolu genişletilir.
1967	Belediye Başkanı Osman Akkaraca Balıkesir Kepsu'dan jeneratör satın alır. Daha önce gaz lambalarıyla aydınlatılan sokaklar ve İskelede Mahallesi'ndeki 15 hane akşamları 3 saat elektrik kullanabilmektedir

1967	İris Cornelia Love Knidos'ta kazılar yapar.
1967-1968	Yazı köyde badem kanseri başlar.
1968	Cevdet Sunay Datça'yı ziyaret eder.
1971	Mesudiye Köyü'nde Mezgit Mahallesi İlkokulu açılır.
1972	İlk kez televizyon getirilir ve Yatağan'a TRT vericisi konulmasıyla birlikte sosyal erişim sağlanır.
1973	Aktur ile ilk yazlık ev kooperatifi başlar.
1975	Yarımadada turistik işletmelerdeki yatak sayısı 180 olarak kaydedilmiştir.
1975	Mesudiye- Datça minibüs seferleri başlar.
1976-1977	Karaincir tatil köyünün yapımı gerçekleştirilir.
1977	Marmaris-Datça yolu asfaltlanır.
1977-1978	Datça'ya elektrik şebekesi ve altyapı olanakları getirilir.
1978	Knidos, Bybassos (Emecik yakınında) ve Reşadiye Mahallesi arkeolojik ve kentsel sit ilan edilir.
1980	Datça merkezde evlere telefon bağlanır.
1981	Yazıköy, Mesudiye, Sındı, Yaka, Cumalı köylerine elektrik gelir.
1981-1982	İskele-Kargı yolu yapılır.
1982	Yazıköy 'de ilk modern zeytinyağı fabrikası açılır.
1984	Mesudiye köyüne ankesörlü telefon gelir.
1986	İlk Banka şubesi olarak İş Bankası Datça şubesi açılır.
1987	Mesudiye köyüne sağlık ocağı kurulur
1988	Muğla yerel Hamle radyosu bir yaz boyunca Datça'da yayın yapar
1993	Yazı köye şebeke suyu gelir.
1994	Yarımadada 8 turizm işletmesi belge almıştır. Kooperatif sayısı 13'e yükselmiştir.
1995	Mesudiye yolu asfaltlanır.
1996	Arıtma tesisinin yapımına başlanmıştır fakat tamamlanamadan durdurulmuştur.
1998	Mesudiye Köyünde evlere telefon bağlanmıştır.
2000	Datça'nın plajları mavi bayrak aldı.
2001	Temmuz ayı içerisinde Migros ve yeni Belediye binası açılmıştır.
2002	Mesudiye-Palamutbükü sahil yolu genişletilmiştir.

1.2.2.6. TARİHİ VE ARKEOLOJİK YERLEŞİMLER

Datça yarımadasında en önemli antik yerleşim Knidos'tur. Antik Knidos M.Ö. 7 yy. bugünkü Datça İlçesi'nin yakınlarında kurulmuş, M.Ö. 4 yy. ortalarında ise yarımadanın en batı ucunda bulunan Tekir'e taşınmıştır. Taşınma nedeni o dönemde çok gelişmiş denizi ticareti ve kuzeyden esen dert rüzgârların güneyden gelen gemilerin burnu dolaşmalarını engellemesi olduğu söylenmektedir. Knidos kentinin ilk kurucuları Herodat'a göre Dor'lar olduğu, Diodoros ise kentin ilk sakinlerinin Argoslu yiğit Triopas'ın önderliğinde Teselya'dan gelenler olduğu ileri sürülmüştür. Fakat bu bölgenin en eski yerli halkı Kar'lar olup, bölgenin Antik Çağ'da Karia olan adı da bu kavimden gelmektedir [2].

Eski Knidos/Burgaz: Burgaz ören yeri Datça ilçe merkezinin 2 km kuzeydoğusunda, yerleşim arasında ve kısmen de ekilir alan arasında kalmış antik kalıntılarının Knidos'un ilk kuruluşuna ait olduğu sanılmaktadır. İlk kez Bean ve Cook tarafından bilim dünyasına tanıtılan Burgaz Ören yerinde kazı çalışmaları 1993 yılından itibaren Prof. Dr. Numan Tuna tarafından yürütülmektedir. Yaklaşık 1400 x 400 metrelik bir alanı kaplayan ören yeri deniz kıyı boyunca uzanmaktadır. Helenistik çağ öncesi buluntular çıkarılan önemli bir merkez. Kent sur duvarları ile çevrelenmiştir. Bu alanın güneybatısındaki sığ sularda kule ve deniz surlarının kalıntıları görülebilmektedir. M.Ö 4.yüzyıla tarihlenen iki limanın kalıntıları da günümüzde deniz kıyısında izlenebilmektedir. Kazılarda M.Ö. 8. yüzyıla kadar tarihlenen yerleşim katları ortaya çıkarılmıştır. Kazı çalışmaları ile Burgaz yerleşiminin geometrik dönemden beri var olduğu, M.Ö 330'lardan önce terk edilerek öneminin azaldığı, ancak deniz kıyısındaki depolama ve liman yükleme işlerinin ve daha iç kısımlarda ise tarıma dayalı bir yaşamın ve buna bağlı dağınık yerleşmenin sürdüğü, ayrıca nekropolün kullanımına da devam edildiği anlaşılmaktadır. Doğu yönünde deniz kıyısında bulunan büyük bir şarap imalathanesi de kazılmıştır [3].

Sarı Liman: Knidos'un ilk kurulduğu yer olan Burgaz yerleşimi dönemine ait olup, kalıntılar 1998 yılından beri T.C. Kültür bakanlığı adına O.D.T.Ü tarafından Alman Bilimsel Araştırma Kurumu işbirliği ile Gerda -Henkel Vakfının katkılarıyla kazılmaktadır. Prof. Dr. Numan Tuna'ya göre antik dönemin ünlü tarihçisi Herodot'un eserinde sözünü ettiği 6 Dor şehir birliğinin toplanarak Apollon adına yarışmalar düzenledikleri yer burası olup, yarışmada birinci gelenlere verilen ödüllerin konulduğu ünlü Apollon Tapınağı da burada bulunmaktadır. Kazı sonuçları, özellikle alt terasta yapılan kazılarda ele geçen buluntular Emecik Sarı Liman Kutsal alanının M.Ö 6yy sonlarına kadar deniz aşırı bir öneme sahip olduğunu göstermiştir. Buluntular Mısır, Fenike, Etrüsk kökenli ithal malların tanımlandığı geniş hinterlandı kadar şimdiye kadar Doğu Yunan üretimi olarak bilinen ancak Knidos malı olduğu kesinleşen kireç taşı ve pişmiş toprak figürinler ile çanak çömlek örneklerini zengin bir çeşitlilik ile sergilemesi bakımından da dikkat çekicidir. Kutsal alanda ele geçen epikgrafik veriler ve adak eşyası olduğu anlaşılan değerli arkeolojik eserlerin gösterdiği özellikler Arkaik Çağ Emecik kutsal alanının Apollon ile ilişkilendirilmesini kanıtlamaktadır. Apollon Tapınağı'nda yapılan kazılarda M.Ö. 8.-9. yy'le kadar eskiye giden votivler, adaklar, heykeller, boğa, şahin ve savaşçı figürinleri bulunmuş; tapınak ve etrafında yapılan kazılarda daha sonraki dönemlerde başka tapınak ve kiliselerin de yapıldığı ortaya çıkarılmıştır [3].

Knidos: Datça Yarımadası'nın en uç kısmında, Ege ve Akdeniz'in birleştiği noktada Tekir Burnu üzerinde yer alan Knidos antik kenti Batı Anadolu kıyı kentlerinin en önemlilerinden

biridir. Bölgenin Pers hâkimiyetinde olduğu sıralarda yaklaşık M.Ö. 360'ta Knidoslular Datça İlçesi yakınındaki kentlerinden ayrılarak, yarımada'nın en uç noktasında Hippadamos planında yeni bir Knidos kenti kurmuşlardır. Tarihçi ve coğrafyacı Strabon burasının hem kara ve hem de ada yerleşimi ile "çift kent" görünümünde olduğunu yazmıştır. Rodos Birliği'nin önemli kentlerinden birisi olan ve gelişmiş ticareti ile şarap ihraç eden Knidos kenti, yuvarlak ve köşeli kulelerle kuvvetlendirilmiş bir surla çevrelenmiştir. Askerî ve ticarî olmak üzere iki limanı bulunmaktadır. Kentteki önemli yapılar ve alanlar; B, C, D ve E Kiliseleri, Dor Tapınağı, Propylon, Apollon Tapınağı ve Sunağı, Yuvarlak Tapınak ve Sunağı, Meclis Binası, Korinth Tapınağı, Güneş Saati, Dor Stoası, Tiyatro, Dionysos Tapınağı ve Stoası, Yamaç Evleri, Odeon, Demeter Kutsal Alanı, Nekropol ve Kap Krio Yarımadası'dır [5].

1856-1858 yılları arasında ilk kazı çalışmalarını yürüten İngiliz araştırmacı Sir Charles Newton şehrin planını çıkarmış ve kentin M.Ö. 4 yy. da yaygın olan Hippodamos sistemiyle kurulduğunu ortaya çıkarmıştır. 1967 yılında Amerikalı araştırma ekibiyle başlayan Knidos 2. kazıları 10 yıl sürmüştür. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca 1988 yılında Selçuk Üniversitesi'nde Prof. Dr. Ramazan ÖZGAN Başkanlığınca Türk ekiplerce yürütülen kazılarla antik kentin büyük bir bölümü açığa çıkarılmıştır. Çalışmalar, kentin kurulu olduğu anakarada ve Deve Boynu yani Kap Krio Adası'nda sürdürülmektedir. Kazılarda açığa çıkarılan buluntularla yerleşimin M.Ö. 14. ve 13. yüzyıla kadar uzandığı sonucuna varılmaktadır. Kentin M.Ö. 7. 6. ve 5. yüzyıllardaki durumunun oldukça parlak olduğu, M.Ö. 4. yüzyılda ekonomik, kültürel ve sanatsal alanlarda gelişme gösteren kentte bir de tıp okulu açılmış ve bilim alanında da kendini göstermiştir. Diğer Anadolu kıyı kentleri gibi, Knidos da M.S. 7. yüzyılda Arapların istilasına uğramış ve daha sonra meydana gelen büyük depremler nedeniyle tümünden yok olmuştur.

Datça Yarımadası üzerinde yer alan diğer tarihi yapılar arasında tarihi sarnıçlar (Emecik ve Soğucak Belen Sarnıcı, Cumali Köyü'nde 3 km kuzeybatıda), Reşadiye Camii, kiliseden bozma restore edilmiş Batır-Hızırşah Camii ve yakın çevresi antik yerleşim izlerini taşımaktadır. Bu bölgede eski bir Bizans hamam kalıntısının kubbe ve tonozları belirgin olup, 4 kurmalı ve karşılıklı 2 tonozla dışarıya açılmaktadır. Reşadiye ve Eski Datça Mahallerinde Mehmet Ali Konağı gibi eski tarihi Türk evleri yer almaktadır. Bunların dışında 6 adedi Datça İlçe Merkezine 8 km uzaklıkta Kızlan Köyü'nde, diğerleri Karaköy ve Hızırşah köylerinde olmak üzere 8 adet Bizanslardan kalma yel değirmenleri bulunmaktadır. Yaka Köyü, Sındı ve Yazı Köy' deki yel değirmenleri ise Osmanlı devrinde tahminen 150 yıllık Bizans yapılarına uygun olarak yapılmıştır.

M.Ö. 4. yy'de çalıştırıldığı belirlenmiş Seramik Atölyeleri yöresin sanat ve kültür potansiyelini gösteren yapıtlar olarak değerlendirilebilir. Bu alanlara ek olarak birçok kale ve gözetleme kulesi kalıntıları Yarımada'lar üzerinde yaygın olarak görülebilmektedir. Radar yolu üzerinde Çingiraklı Kale, Orhaniye de Martı Marina'nın yakınındaki kilise kalıntısı ve kale surları, Selimiye'deki gözetleme kulesi bunlar arasında sayılabilir. Yöresel kültür, yapı materyalini ve iklime uyumlu yapı çalışmaları örneklerinin en iyi görülebildiği eski Datça ve Yazı Köy evleri son yüzyılın önemli sivil mimari örneklerini oluşturmaktadır.

Bölgenin tarihini anlatan “Karya” isimli bir eser yazan araştırmacı Sn. Bilge Umar'a göre özgün balıkçı kasabası olan Bozburun'un tarihi M.Ö. 2000 yılına kadar uzanmaktadır. Karia halkı bu yöreyi Larymna, insanların da “Kum halkı” diye adlandırmışlardır. Kent, Bozburun

körfezinin iç ucunda olup, hemen yanı başında, bir derenin taşıdığı alüvyonlarla oluşmuş genişçe bir kumsal olup, “Poseidonion” diye de anılan kentin çevresinde kale ve mezar kalıntılarına kolaylıkla rastlanabilir. Yerel halkın “Kale” dediği tepenin denize bakan yamacında surların ve dikdörtgen planlı burçların Leleg türü duvarları, kykop işçiliği örgüsüyle, olağanüstü güçlü yapıldığından olmalı, hayli etkileyici denebilecek bazı sur bölümleri günümüze kadar ulaşmıştır [3].

Antik kentler binlerce yıl önce kurulup günümüzde kalıntıları bulunan eski yerleşim alanlarıdır. Datça Yarımadası'ndaki buluntuların geçmişi MÖ 2000'lere kadar uzanır. Bilinen ilk yerli halk Karyalılar'dır ve burada en parlak dönem Dorlar döneminde yaşanmıştır. Dorlar M.Ö 1000 yıllarında Trakya üzerinden güneye inerek Yunanistan üzerinden bölgeye gelirler ve bugünkü Datça ilçe merkezinin 1.5 km kuzeydoğusundaki Burgaz mevkiinde Dor uygarlığının merkezi olan Knidos'u kurarlar. Daha sonra Lidya egemenliğine giren Knidos, MÖ 546'da Lidya Devleti'nin Persler'in eline geçmesinin ardından da Pers egemenliğine girmiştir. Knidos önce bugünkü Datça ilçe merkezinin 1.5 km kuzeydoğusunda Dalacak burnu üzerindeki Burgaz mevkiinde kurulmuştu. Sonra Yarımada'nın batı ucundaki Tekir Burnu üzerine taşınmıştır [3].

1.2.2.6.1. BURGAZ ANTİK KENTİ

C.E.Bean ve J.M.Cook tarafından 1952 yılında yapılan bir çalışmada Knidos'un ilk önce Datça Yarımadası üzerinde Burgaz mevkiinde kurulduğu, MÖ 4.yüzyılda Tekir Burnu'na taşındığı belirtilmiştir. 1980'lerden itibaren Prof.Dr. Numan Tuna tarafından Datça Yarımadası'nda arkeolojik yüzey araştırmaları başlatılmıştır. Prof.Dr. Numan Tuna'ya göre Burgaz arkeolojik sit alanı bugünkü Datça şehir merkezinin 2 km kuzey doğusunda, deniz seviyesinden 12 m kadar yükselen küçük bir yarımadanın yeknesak uzanan kıyı şeridini kestiği bir yerdedir. Yarımadanın uzunluğu yaklaşık olarak 400 m olup güney batısında ve kuzey doğusunda liman kalıntıları bulunmaktadır. Küçük yarımada, kuzeyde 45 hektar kadar yayılan antik yerleşim alanları ile çevrilidir.

Şekil 4: Burgaz Antik Kenti Planı

Knidos, MÖ 7.yüzyılda gelişmiş ve kalabalıklaşmış; MÖ 6.yüzyılda Delphi'deki Apollon kültür merkezine dönemin en kaliteli mermerinden bağış olarak hazine dairesi yaptırılmıştır. Verimli tarım arazilerinin bulunduğu bu yerde tahıl ekimi, bağcılık ve zeytincilik yapılmış, şarap ticareti kentin en önemli gelir kaynağı olmuştur.

Dorlar, M.Ö.546'da Persler'e karşı Knidos'u savunabilmek için Datça Yarımadası'nı Balikaşiran mevkiindeki en dar yerinde kazıp ada haline getirmeyi denemişlerse de kayaların sertliği, çalışanların yaralanmaya, ölmeye başlamaları ve danıştıkları kâhinlerin kazma işini durdurmaları tavsiyeleri üzerine vazgeçmişler ve Persler'e boyun eğmişler. Knidos, Dorlar'ın kurmuş oldukları 6 şehrin merkezliğini yapmıştır. MÖ 4.yüzyılda Tekir Burnu'na taşındıktan sonra da, Burgaz'daki yerleşim yeri de tamamıyla terk edilmemiş, Stadia ismiyle varlığını sürdürmüş ve bu isim zamanla Datça'ya dönüşmüştür.

Burgaz sit alanının belgelenecek kurtarılması, korunması için Orta doğu Teknik Üniversitesi, Tarihsel Çevre Değerlerini Araştırma Merkezi tarafından 1993 yılında Burgaz Arkeolojik Kurtarma Kazıları başlatılmış olup 2003 yılına kadar ki kazı çalışmaları öncelikle yerleşmenin yaygınlığı ve zaman dizini üzerine yoğunlaşmıştır. MÖ 8.yüzyıla tarihlenen antik yerleşim katları, Arkaik ve Klasik Çağ tabakalaşması içinde yayılım gösteren avlulu konut yapıları, taş döşemeli yollar ve yaklaşık MÖ 400'lerde yapılmış olan savunma sistemi kazılarla açığa çıkarılmaktadır. Yapılan kazılarda şarap fabrikaları ve depolama mahzenleri bulunmakta, tapınakların adaklarında çok sayıda kadın figürüne rastlanılmakta ve üretimin büyük ölçüde konutlar içinde olduğu tespit edilmektedir. Prof. Dr. Numan Tuna'ya göre de, antik yerleşim MÖ 4.yüzyılda kısmen terk edilmiştir [7].

Şekil 5: Burgaz Antik Kenti Sokak Dokusu

1.2.2.6.2.SARI LİMAN KALINTILARI

Knidos'un ilk kurulduğu yer olan Burgaz yerleşimi dönemine ait kalıntılar, 1998 yılından beri T.C. Kültür Bakanlığı adına, Orta Doğu Teknik Üniversitesi tarafından Alman Bilimsel Araştırma Kurumu işbirliği ve Gerda-Henkel Vakfı'nın katkılarıyla kazılmaktadır.

Prof.Dr. Numan Tuna'ya göre, Antik Dönem'in ünlü tarihçisi Herodot'un eserinde sözünü ettiği 6 Dor şehir birliğinin toplanarak Apollon adına yarışmalar düzenledikleri yer burasıydı

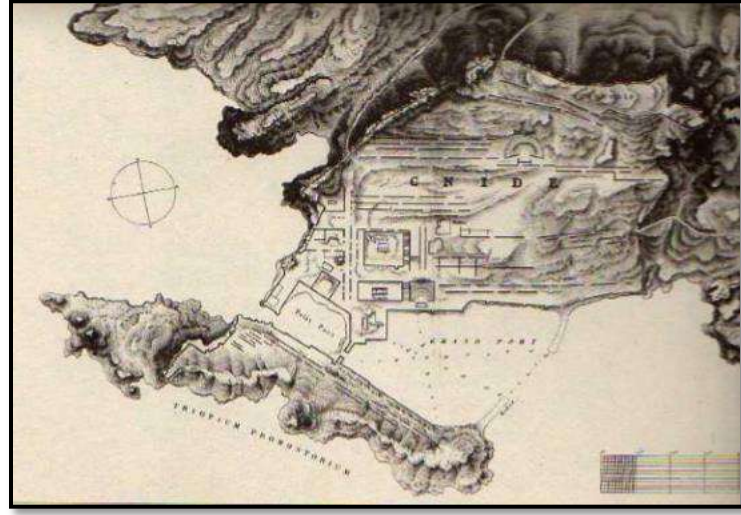
ve yarışmada birinci gelenlere verilen ödüllerin konulduğu Apollon Tapınağı burada bulunmaktadır. Ona göre kazı sonuçları, özellikle alt terasta yapılan kazılarda ele geçen buluntular ile Emecik/Sarı Liman Kutsal Alanı'nın MÖ 6.yüzyıl sonlarına kadar deniz aşırı bir öneme sahip olduğunu göstermiştir. Buluntular; Mısır, Fenike, Etrüsk kökenli ithal malların tanımladığı geniş hinterlandı kadar, şimdiye kadar Doğu Yunan üretimi olarak bilinen ancak Knidos malı olduğu kesinleşen kireç taşı ve pişmiş toprak figürinler ile çanak çömlek örneklerini zengin bir çeşitlilik ile sergilemesi bakımından da dikkat çekicidir. Kutsal Alan'da ele geçen epigrafik veriler ve adak eşyası oldukları anlaşılan değerli arkeolojik eserlerin gösterdiği özellikler, Arkaik Çağ Emecik Kutsal Alanı'nın Apollon ile ilişkilendirilmesi gerektiğini kanıtlamaktadır. Apollon Tapınağı'nda yapılan kazılarda MÖ 8.-9.yüzyıla kadar eskiye giden motifler, adaklar, heykeller, boğa, şahin ve savaşçı, figürleri bulunmuş; tapınak ve civarında yapılan kazılarda daha sonraki dönemlerde başka tapınak ve kiliselerin de yapıldığı ortaya çıkarılmıştır.

Şekil 6: Sarı Liman Kalıntıları

Şekil 7: Sarı Liman Kalıntıları

Şekil 8: 2006 Burgaz Kurtarma Kazıları

1980'lerden sonra Datça yarımadasında görülen doğal çevredeki dramatik gelişmeler, Burgaz mevkiinde bulunan kırılgan yapıdaki arkeolojik kültür yapılarında etkilemiştir.

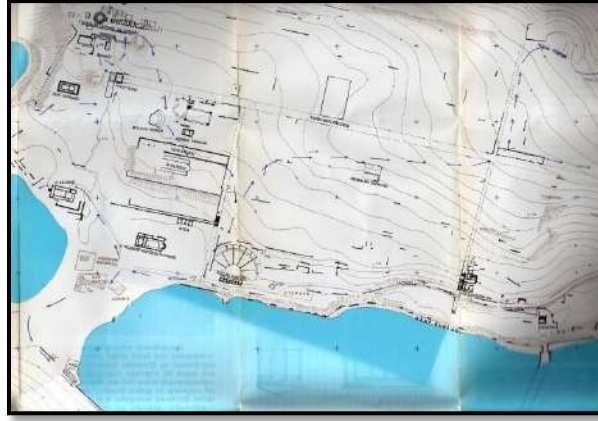

Şekil 9: Knidos Antik Kenti

1.2.2.6.3. KNİDOS ANTİK KENTİ

Knidos önce bugünkü Datça ilçe merkezinin 1.5 km kuzeydoğusunda Dalacak burnu üzerindeki Burgaz mevkiinde kurulmuştur. Sonrasında Yarımada'nın batı ucundaki Tekir Burnu üzerine taşınmıştır. Knidos; bilim, mimarlık ve sanatta da oldukça ileri bir kenttir. Tarihin büyük astronomi ve matematik bilimcisi Eudoksus, Doktor Euryphon, ünlü ressam Polygnotos ve dünyanın yedi harikasından biri sayılan İskenderiye Feneri'nin mimarı Sostratos burada yaşamıştır.

Doktor Euryphon ve öğrencileri zamanının ikinci büyük tıp okulunu Knidos'ta kurmuşlardır. Eudoksus'un geliştirdiği ve dönemin büyük buluşu olan güneş saati, ören yerinde bugün de görülebilir. Tarihçi Strabon kenti kıyıdan Akrapolise doğru yükselen bir tiyatroya benzetmiştir. İç ve dış limanı ikiye ayıran yarımada üzerinde özel binalar, iç limanın üzerinden Akropolis'e hafif bir eğimle yükselen yamaçlarda oluşturulan setlerde ise topluma hizmet veren binalar kurulmuştur. Doğu batı yönünde uzanan 10 metre genişliğindeki 4 ana cadde setler üzerinde düz olarak yerleşmiş, caddeler arasındaki bağlantı ise merdivenlerle ve eğimli dik sokaklarla sağlanmıştır

Şekil 10: Datça Eski Planı

Şehir 4 km'yi bulan surlarla çepeçevre sarılmıştır. Askeri liman ile Akropol arasında ve güneydeki ticari limana kadar geniş bir alanı kaplamaktadır. Deveboynu olarak bilinen yarımada'nın eskiden ada olduğu bilinmektedir. Baş kısmı karaya bağlanarak her iki yanında suni liman oluşturulmuştur. Dolgu alanına da geçişte kullanılmak üzere bir kanal açılmıştır. Kuzey limanı askeri amaçla kullanılıyor, her iki yanında yuvarlak kontrol kulesi bulunmakta ve ağzı zincirle kapatılmaktadır. Kontrol kulelerinden güneyde olanı bugün halen ayakta. Güneydeki iç liman ise ticari gemilerin yanaştığı limandır.

Knidos'un biri 20.000 diğeri 5.000 kapasiteli iki tiyatrosu vardır. Ticari limanın yakınındaki küçük olanı güneyde, Akropoldeki büyük tiyatro ise, taşları ve mermerleri 19. yüzyılda gemilerle götürüldüğü için bugüne ulaşamamıştır. Ören yerinin en güzel noktası, her iki limana hâkim konumdaki Afrodit Tapınağı'dır. Yuvarlak planlı tapınağın çapı 17 metredir. Afrodit heykeli tapınağın ortasındadır. Kapılar heykele açılmaktadır. Şimdi heykelin sadece kaidesi görülmektedir.

Şekil 11: Datça Liman Ve Planı

Ören yerinin ilginç noktalarından biri de mevsimleri ve zamanı gösteren güneş saatidir. En tepede Apollon Tapınağı bulunmakta ve kent oraya doğru bir tiyatro gibi yükselmektedir. Kuzeydeki tiyatronun hemen üzerindeki Korint Tapınağı mimar Stratos'un eseridir. Apollon tapınağına giden yolun ortasındaki terasta bulunan Dor tapınağı üzerine erken Hristiyanlık döneminde kilise yapılmıştır. Ören yerine yapılan kiliselerin renkli mozaiklerle kaplı tabanları bugün de görülebilmektedir. Kurtarma kazıları 1996'dan beri sürdürülen ve bugüne kadar üçte ikisi tamamlanan Stoa, MÖ 3. yüzyılda Knidos'un ünlü mimarı Sostratos tarafından yapılmıştır. 113 metre uzunluk ve 16 metre genişlikteki yapıda 5x3.80 m'lik küçük odalar meydana getirilmiştir.

Şekil 12: Knidos Antik Kenti'nde Bulunan Stoalar

Ören yerinin ilginç noktalarından biri de mevsimleri ve zamanı gösteren güneş saatidir. En tepede Apollon Tapınağı bulunmakta ve kent oraya doğru bir tiyatro gibi yükselmektedir. Kuzeydeki tiyatronun hemen üzerindeki Korint Tapınağı mimar Stratos'un eseridir. Apollon tapınağına giden yolun ortasındaki terasta bulunan Dor tapınağı üzerine erken Hristiyanlık döneminde kilise yapılmıştır. Ören yerine yapılan kiliselerin renkli mozaiklerle kaplı tabanları bugün de görülebilmektedir. Kurtarma kazıları 1996'dan beri sürdürülen ve bugüne kadar üçte ikisi tamamlanan Stoa, MÖ 3. yüzyılda Knidos'un ünlü mimarı Sostratos tarafından yapılmıştır. 113 metre uzunluk ve 16 metre genişlikteki yapıda 5x3.80 m'lik küçük odalar meydana getirilmiştir. Odaların hepsi güneşe meydana açılmaktadır. Kentte yapılan kurtarma kazılarından buluntular ören yerindeki küçük müzede sergilenmektedir [7].

Şekil 13: Knidos Antik Kenti Tiyatrosu

Knidos Kenti Yapı ve Alanları

- B,C,D ve E Kiliseleri
- Dor Tapınağı
- Propylon
- Apollon Tapınağı ve Sunağı
- Yuvarlak Tapınak ve Sunağı
- Meclis Binası
- Korinth Tapınağı
- Güneş Saati
- Dor Stoası
- Tiyatro
- Dionysos Tapınağı ve Stoası
- Yamaç Evleri
- Odeon
- Demeter Kutsal Alanı
- Nekropol
- Kap Krio Yarımadası

1.2.2.6.4. ANTİK KENTLERİN İSKELE MAHALLESİNİN TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİNE ETKİSİ

Knidos Antik Kenti, Datça Merkezine 38 km uzaklıktadır. Knidos ilk olarak bu gün Eski Knidos/Burgaz diye anılan yerde yani Datça'da, Peloponnessos'tan gelen Dorlar tarafından kuruldu. En eski Knidos izleri MÖ. VII. yy'ye gidiyor. MÖ. 387 yılındaki Kral Barışı ile Pers egemenliğine girdi. MÖ.360 yıllarında Eski Knidos (Datça) kentinden, Bu gün Tekir Burnu denilen yere taşındılar. Buradan geçen gemiler fırtınalı zamanlarda burayı dinlenme alanı olarak kullanmışlardır. Dorlar'ın yerleşim için burayı tercih etmelerinin sebebi deniz ticaretini geliştirebilmektir. Knidoslular önceden ada olan yarımada ile arasını doldurarak iki ayrı liman elde etmişlerdir. Büyük limanı ticaret gemileri için küçük limanı da savaş gemileri için askeri amaçlı kullanmışlardır. Bir tarafı Akdeniz diğer tarafı Ege denizine bakan önemli bir konuma sahiptir. Yeni Knidos düzenli bir planlamayla(Hippodamos planıyla) inşa edilmiştir. Knidos Doğu-Batı Caddesi üzerine ızgara planı ile teraslar üzerine inşa edilmiştir. Yatay geniş caddeleri merdivenli dik caddeler kesiyor. Doğu-batı caddesi üzerinde görkemli tapınaklar, önemli kişilerin evleri, stoa, kent meclisi bulunmaktadır.

Kent, Bizans İmparatorluğu döneminde silik bir yerleşim haline gelse de, bu dönemde bir süre için piskoposluk merkezi olarak kullanılmıştır. Bizans'ın ilerleyen dönemlerinde ise bir yandan depremler, diğer yanda korsan saldırıları ile güçsüz kalan kent MS 7. yüzyılda tümüyle terk edilmiş; yarımada nüfusu ise beş binlere inmiştir. Sayılan bu nedenlerden dolayı bir imparatorluk olan Bizans İmparatorluğu'nun Datça'ya etkileri diğer kentlere bıraktığı kültürel miras ve tarihi eserlerin yanında yok denecek kadar azdır.

Anadolu'nun en güney-batı ucunda bulunan ve günümüzde Muğla ilinin turistik bir ilçesi olan Datça; Antik çağda önemli bir yerleşim birimi iken daha sonraki dönemlerde değişik nedenlerle bu özelliğini kaybetti.1261 yılında kesin olarak Türk hâkimiyetine geçerek Menteşe Beyliği sınırları içinde kalan Datça, Yıldırım Bayezid döneminde Osmanlı Devletine katıldıysa da 1402 Ankara Savaşı'ndan sonra tekrar Menteşe Beyliği sınırlarına dahil oldu.

Fatih Sultan Mehmet döneminde burası kesin olarak Osmanlı topraklarına katıldı. Milli Mücadele döneminde Datça'yı Rumlar ve İtalyanlar kendi nüfuz bölgesi olarak gördüler ve bu nedenle bölge üzerinde çeşitli faaliyetlerde bulundular. Bu nedenle Datça'da bölgenin ileri gelenleri tarafından Kuva-yı Milliye teşkilatı kuruldu. Son Osmanlı padişahlarından Sultan Reşat döneminde Datça adı Reşadiye olmuş, Cumhuriyet'le beraber ise tekrar Datça'ya dönüştürülmüştür. 1928 yılında ilçe olan Datça'nın ilk merkezi Reşadiye Mahallesi olmuş, 1947'de ise bugünkü yeri olan İskele Mahallesi'ne taşınmıştır. Datça Yarımadası bazı haritalarda hala "Reşadiye Yarımadası" olarak geçer. Ayrıca Datça Yarımadası bölgenin tümü ile birlikte 1. Dünya Savaşından sonra Milli Mücadele yıllarında kısa bir süre İtalyanlar tarafından işgal edildi. Cumhuriyet dönemi önde yarımadanın adı Datça'ya çevrildi. Bugün Datça Muğla iline bağlı bir ilçedir. Knidos tarihini aydınlatmak amacıyla ilk kazılar, İngiliz Charles Newton tarafından 1856-1858 yılları arasında yapılmıştır.

1.2.2.7. KIRSAL ESTETİK VE KIRSAL İMAJ

Planlamaya esas teşkil edecek kırsal yerleşimlerin tipolojilerinin ortaya konulmasına katkı sağlayacak yukarıdaki anket çalışmalarına ilave olarak, mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı'nca Optimar Danışmanlık Tanıtım Araştırma ve Organizasyon AŞ'ye yaptırılan Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi Sosyo-Ekonomik, Tarihi ve Kültürel Değerler Araştırması, 2010 kapsamında "Kırsal Yerleşim Envanteri" ve Mimari Yapı Envanter" Çalışması' gerçekleştirilmiştir.

Kırsal Yerleşim Envanteri kapsamında kırsal yerleşimlere ilişkin temel bilgiler (yerleşim adı, yerleşim türü (köy, belde vs.), bağlı olduğu belde, ilçe ve il merkezi, yerleşimin nüfusu ve hane sayısı), yerleşimin geleneksel karakteri ve özgünlüğü ile ilgili bilgiler, yerleşimin coğrafi konumu (kıyı, kıyı - ard bölgesi, tepe vb.) ve topografik durumu (eğimli / düzlük arazi vb.) ile ilgili tespitler, yerleşiminin doku özelliklerine, açık alan ve yapılaşma ilişkilerine (sokaklar, meydanlar vb.), mevcut kamusal yapılarına ve yerleşimin altyapı olanaklarına (su sağlama, kanalizasyon, atık toplama vb.) ilişkin veriler, yerleşmenin başlıca geçim kaynağı/kaynakları, sosyal durum ve mülkiyet ilişkileri ile ilgili veri toplanmıştır.

"Mimari Yapı Envanter" çalışması' ile yerleşimlerin geleneksel yapı kültürü ve mimari tipoloji özellikleri, değişmişlikleri ve sorunları analiz edilmiştir.

Söz konusu envanter kapsamında yapının yakın çevresiyle ilişkisinin anlaşılmasına yönelik yapılara ait (yapının konumu, türü, kullanım şekli, mülkiyet, tescil durumu ve türü gibi) künye bilgiler, (giriş biçimlenmesi, avlu/bahçe yapıları, avlu elemanları: teknik donatı: doğal çevre ile ilişkisi: peyzaj elemanları gibi) parsel-yapı-avlu/bahçe ilişkisi, (malzeme ve yapım tekniği, cephe biçimlenmeleri, plan özellikleri, mekân özellikleri gibi) mimari özellikler, yapılarda karşılaşılan sorunlar, yapılardaki değişmişlikleri anlamaya yönelik (malzeme ölçeğinde mimari eleman yapı mekân kullanımına ilişkin değişiklikler: ölçeğinde gibi) müdahaleler ile ilgili veri toplanmıştır[1].

1.2.2.8. TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİNİN KENTSEL MAKRAFORMA ETKİSİ

Muğla ilinin Fethiye ve Kınık dışında kalan kısmı antik çağlarda Karya adıyla bilinen bölgedir. Karyalılar M.Ç. 4000 yılında, merkezi Girit adası olan Minos Uygarlığı'nın bir parçası olarak Ege adalarında yaşarlarken, M.Ö. 3400 yıllarında Minos egemenliğinden ayrılarak Anadolu'ya gelip Muğla yöresine yerleşmişlerdir. Karya adı o zamanki kralı Kar'ın adından gelmektedir. M.Ö. 1000 yıllarında bölgeyi Dor'ların istila etmesi sonucunda Karya da İyon egemenliği altına girmiştir.

Karya'nın bilinen tarihi İyon'ların bölgeye yerleşmeler ile başlar. Gökova Körfezi'nin iki ucuna yerleşen Dor'lar Knidos ve Halikarnasos'u (Bodrum) kurmuşlardır. Knidos ve Halikarnasos'un Dor'ların kurduğu altı Dor kentinden, o çağda en önemli ikisi olduğu anlaşılmaktadır. Bu altı şehirli konfederasyonun en önemli üç kenti de Rodos'ta bulunmaktadır[2].

Datça yarımadasındaki buluntuların tarihi M.Ö 2000'lere kadar dayanmaktadır. Bilinen ilk yerli halk Karlar olup, en parlak dönem Dorlar döneminde yaşanmıştır. M.Ö 1000 yıllarında Trakya üzerinden güneye inerek Yunanistan üzerinden bölgeye gelmişlerdir. Bugünkü Datça İlçesi merkezinin 1,5 kilometre kuzeydoğusundaki Burgaz Mevkii'nde Knidos'u kurmuşlardır. Knidos Dor uygarlığının merkezi olmuştur. Pers saldırılarına karşı koymak için Dorlar, Balıkaşiran denilen yerde kanal açarak yarımada'yı ada yapmak istemişlerdir. Ancak umulduğundan daha sert ve keskin çıkan kayalar, çalışanların el ve yüzlerinde yaralar açınca, tanrıların gazabına uğradıklarına inanarak vazgeçmişlerdir. Persler dostça karşılanmış olup, M.Ö. 546'da Lydia devletinden Persler'in egemenliğine girmiştir. Oldukça fazla sayıda arkeolojik kalıntı barındıran yarımada, tarih boyunca önemli uygarlıklara yataklık etmiştir. Bunlardan en önemlisi Knidos antik kentidir.

Yarımadada bulunan yakın döneme ait 28 kilise kalıntısı, bölgenin aynı zamanda mistik bir kökene sahip olduğunun kanıtıdır. Genel tarihini kısaca özetlersek; Datça önce Karyalıların, M.Ö. 1100 yılından sonra da Dorların egemenliği altında kalmıştır. Knidos, ticari nedenlerle M.Ö.4.yüzyılda yarımada'nın uç noktasına bugünkü görkemli kalıntıların izlendiği yere taşınmıştır. Dorlar ve Romalılar yeni Knidos'a çok sayıda tapınak yapmışlardır. Geç Roma ve Erken Bizans döneminde tapınaklar yerlerini kiliselere bırakmıştır. Şehrin nüfusu 70 binlere ulaşmıştır. Bizans'ın son dönemlerinde ise bir yanda depremler diğer yanda korsan saldırıları ile güçsüz kalan kent tümüyle terk edilmiş, yarımada nüfusu binlere inmiştir. Yarımada üzerindeki yerleşimler 13.yüzyılda Menteşoğulları Beyliği'ne bağlanmıştır.15.yüzyılda ise Osmanlı İmparatorluğu sınırlarına katılarak Datça adını almış. Son Osmanlı Padişahlarından olan Sultan Reşat döneminde Datça Adı "Reşadiye "olarak değiştirilmiştir. Cumhuriyet'te ise tekrar "Datça" adı verilmiş, 1928 yılında Muğla iline bağlı bir ilçe olmuştur. 1947 yılında ise merkez bugünkü yeri olan İskele Mahallesi'ne taşınmıştır[3].

Datça yerleşimleri incelendiğinde Antik Çağ Dönemi yerleşimleri daha çok Datça'nın batısında yer seçmiş olup çok nadir de olsa merkeze yakın yerlerde de yer seçildiği görülmektedir. Bizans döneminde çeşitli engeller sonucu çok fazla yerleşim kurulmamıştır. Genelde bakılırsa Bizans Dönemi yerleşimi Knidos'un devamı niteliğindedir. Knidos'ta yer alan tapınakların yerini kiliselerin almış olması bu durumun en önemli kanıtlarındandır. Osmanlı Dönemi'ne gelindiğinde ise yerleşimlerin eski tarihi eserlerin yakınında Cumalı, Yazıköy ve çevresinde yoğunlaştığı görülmektedir. Daha sonra Cumhuriyet Dönemi'nde

yerleşim şimdiki Datça Merkez'in olduğu yerde konumlanmıştır ve bu durum günümüze kadar süregelmiştir. Ayrıca detaylı incelenecek olursa Antik Çağ Dönemi yerleşmeleri bugünkü yerleşmelerin oluşmasını ve geçmişten gelen bir büyümeyi sağlamamıştır. Günümüz yerleşim lekeleri Osmanlı'dan itibaren benzerlik göstermektedir ancak Antik Çağ Dönemi'nin devamı niteliğinde değildir. Kalıntılar incelendiğinde ise genellikle Antik Çağ eski yerleşimleri etrafında konumlanmıştır. Ancak istisna olarak Yaka Mahallesi, Cumalı ve Kumyer arasındaki kaleler yerleşimlerden bağımsız konumlanmıştır. Belki o dönemin ticari açıdan konumu belki de savaşlar ve istilalar nedeniyle topografik açıdan en önemli ve en doğru konum arayışı içerisinde bulunulmuştur. Bu doğrultuda bakıldığında İskele Mahallesi makroformu oluşmuştur.

1.3. TARİHSEL YAPIYA İLİŞKİN ANALİZLER

1.3.1. TARİHSEL YERLEŞİM ANALİZİ

Tarihsel Yerleşim Analizi başlığı altında meydana getirilen analiz paftası üzerinde bölge-il/ilçe ve merkez mahalle çerçevesinde tarihi sürecin ölçekler arasındaki izlencesi gösterilmiş ve kronoloji ile desteklenmiştir. Bu bağlamda Antik Dönem'deki Karya Bölgesi ve bu bölgede yerleşen Karya, İyoni Dor ve İskit-Pers uygarlıklarına; Bizans Dönemi'nde Erken Roma ve Geç Bizans Dönemi uygarlıkları; Selçuklu Osmanlı Dönemi ve bu dönemlerde Yarımada'ya yerleşen padişahların izlediği politikaların yerleşimin tarihi sürecine olan etkisi ile Son Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi ile günümüze kadar olan mekânsal ve bölgesel gelişimlere yer verilmiştir. Bununla birlikte ana pafta üzerinde tarihi sürecin gidişatını değiştiren kırılma noktaları tarih skalası biçiminde ayrılarak yerleşim analizi yapılmıştır.

Datça Merkez Mahallesi'nin Merkez'in 1.5 kilometre kuzeydoğusunda bulunan aynı zamanda arkeolojik sit alanı olan Burgaz Antik Alanı ve bu alandan elde edilen günümüze kadar ulaşmış kalıntılar bu alanın ilk yerleşim yeri olma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir.

1397 öncesi yerleşimler dikkate alındığında 1390 yılından itibaren yarımada'nın Osmanlı egemenliğinde olduğu bilindiği üzere bu yerleşimin oluşmasında Erken Roma ve Geç Bizans Dönemlerinin etkisi bulunmaktadır. Nitekim Bizans Dönemi'nde imparatorluğun korsan saldırıları ve doğal afetler sebebiyle bölge üzerindeki askeri ve idari gücünü kaybetmesi farklı yerlere göç etkisini artırmıştır. Bu durum da ya lekeli biçimde yerleşimlerin oluşmasında etken olmuştur. Merkez Mahallesi'nin kuzeybatı kesiminde bu neden/nedenlere bağlı olarak yerleşimlerin oluştuğu bilinmektedir.

1397-1947 yılları arasındaki dönem dikkate alındığında bu dönemde II. Murat'ın tahta geçmesiyle birlikte Osmanlı Devleti egemenliğinde olan Datça Yarımadası'nda idari ve yerleşim merkezi Reşadiye Mahallesi ile İskele Mahallesi arasında belli yıllarda değişim göstermiştir. Bu döneme ait yerleşimler özellikle Merkez Mahallesinin 2 kilometre kuzeybatısında bulunan Reşadiye Mahallesi ve çevresinde görülmektedir. Girit kökenli Ali Agaki isimli Kaptan-ı Deryaya savaşta başarılarından dolayı Datça Yarımadası'nın müsellimlik olarak verilmiştir. Ali Agaki Reşadiye Mahallesine yerleşmiştir ve soyadından olan Agaki'den türetilerek Elaki ismi Reşadiye Mahallesine verilmiştir. (2.2.3. Selçuklu ve Osmanlı Dönemi Kronolojisi)

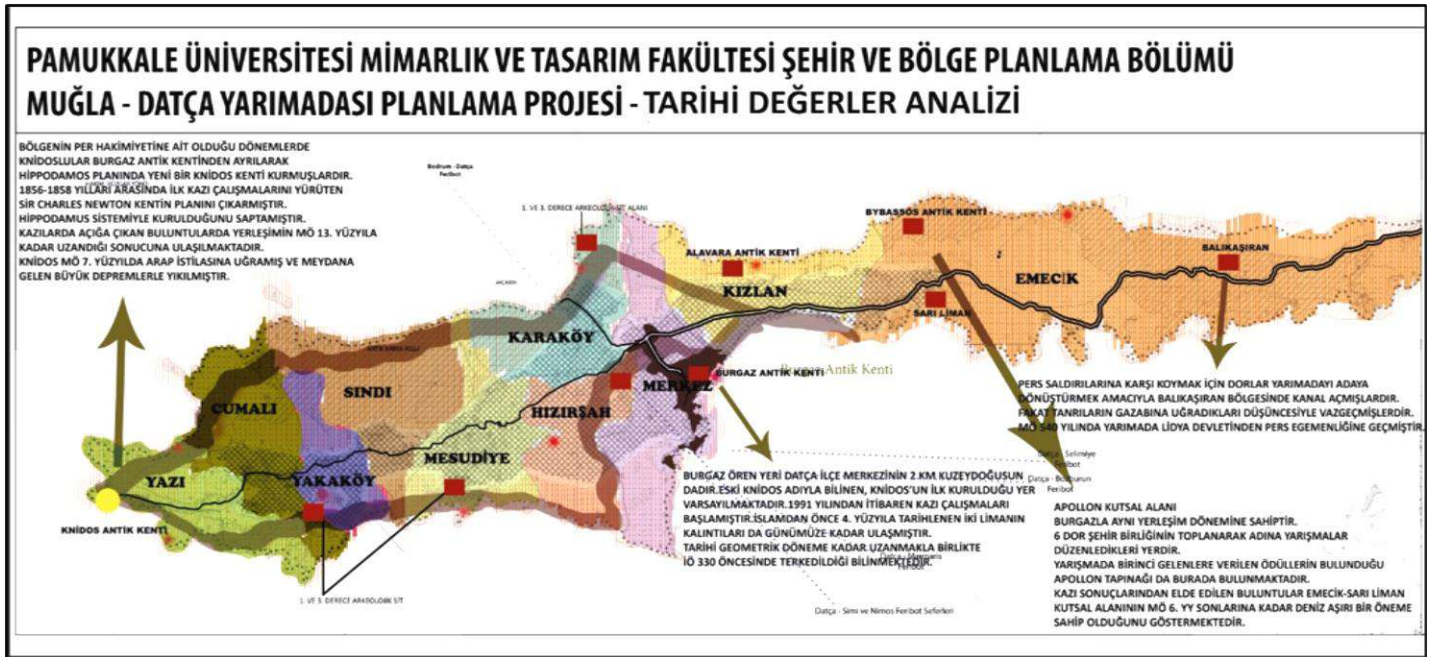
1947-1983 yılları arasında ise Son Osmanlı Dönemi yerleşimlerinin etkisi görülmekle birlikte yeni bir devlet fikrinin kurulması yani Cumhuriyet Dönemi'ne geçilmesi ile birlikte kentsel yerleşimde önemli olan etkenler büyük ölçüde farklılık göstermektedir.

Kent merkezinin Reşadiye'den İskele Mahallesi'ne (kıyı kesimlere) taşınması, yeni ulaşım yollarının oluşturulması, kent merkezinin diğer yerleşimlerle ilişkisinin arttırılması (yolların yapılması) ve yine bu dönemde önceki dönemlere nazaran teknolojik gelişmelerin güncel yaşamla entegre edilmeye başlanması, tekerlekli ulaşım araçlarının kullanılması yerleşim makroformunun kuzeydoğu güneybatı aksında gelişmesinde en etkili faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

1983-1990 bu dönemde özellikle sahil yollarının, koylara erişim olanaklarının geliştirilmesi, otel binalarının yapılması ile kentsel gelir eldesinin tarım-hayvancılık sektörlerinin ötesinde yeni yatırım olanaklarının oluşturulmasına dayalı politikaların geliştirilmesiyle yerleşim makroformunun güney yönünde gelişmesinde etkili olmaktadır. 1990 sonrası dönemde ise yerleşim makroformunun İskele Mahallesi'nin kuzeydoğu çevresinde ağırlıklı olarak geliştiği görülmektedir. Bu durumun temel kaynağı olarak konut yer seçiminde donatı alanlarına yakın olması, turizm-ticaret faaliyetlerinin artması ve turistik tesislerin deniz kenarına yakın olması amacının güdülmesi öngörülmektedir. Bunun yanı sıra eski yerleşim merkezi olan Reşadiye Mahallesi doğrultusunda yerleşim aksının bir köprü gibi yayıldığı görülmektedir. Bu durum iki merkez arasındaki ticari-turistik, tarihi ve kültürel değerlerin birleştirilmesi amacıyla ulaşım ilişkilerinin geliştirilmesi açısından önemli bir koridor etkisi göstermektedir.

1.3.2. TARİHİ DEĞERLER ANALİZİ

Tarihi Değerler Analizinde amaç; 1/50.000 ölçeğinde Datça Yarımadası'nın tarihi, kültürel ve arkeolojik bakımdan önemli etkenlere sahip yerlerini temel almak ve Tarihsel Yerleşim Analizi'ni destekleyen üst ölçekli bir dinamik elde etmektir. Bu analizde; Knidos Antik Kenti, Burgaz Antik Kenti, Alavara Antik Kenti, Baybassos Antik Kenti, Apollon Antik Kenti; Antik Karia Yolu, Balıkaşiran gibi önemli tarihi alanlar ve arkeolojik sit alanlarının konumları belirlenmiştir. Bu alanların yerleşimin gelişimi üzerindeki etkileri göz önünde bulundurularak Tarihsel Yerleşim Analizi'ne dayanak oluşturulmuştur.

Şekil 15: Tarihi Değerler Analizi

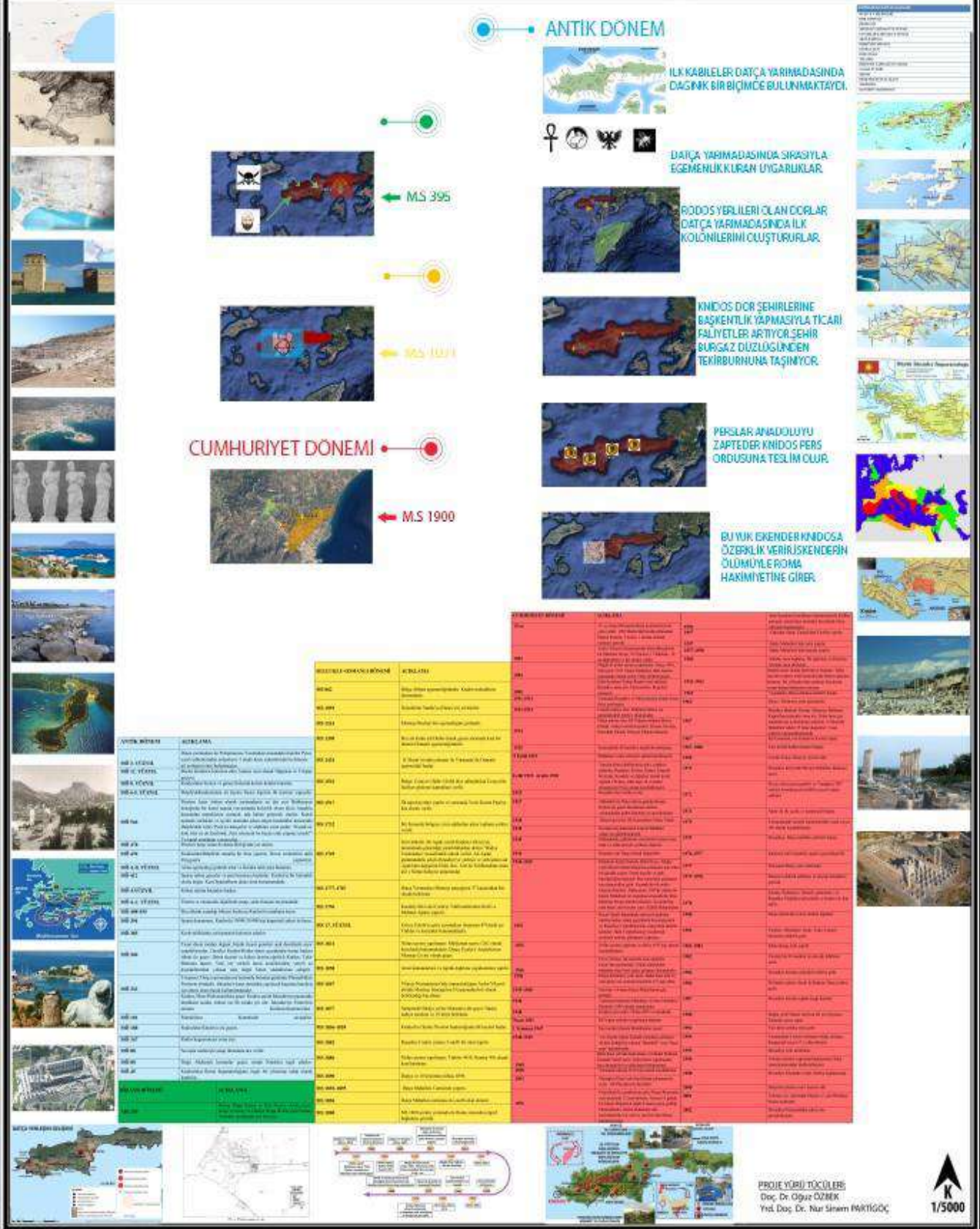
*SBP 351Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

1.3.3.TARİHSEL GELİŞİM ANALİZİ

Tarihsel Gelişim Analizi üzerinde günümüz makroformu ve Bizans Dönemi yerleşimleri gösterilerek farklı tarihi dönemlerdeki yerleşimlerin yer seçimi ve yerleşim gelişimleri arasındaki farklılıklar gösterilmektedir. Antik Kentlerin gelişme formları ve nüfusa bağlı hinterlandları ile tarihi dönemlere göre etkileşim içerisinde bulundukları alanlar belirtilmiştir. Buradan hareketle temel amaç yerleşimlerin tarihsel süreç içerisindeki makroform gelişme yönlerini esas alarak Tarihi Yerleşim Analizi'ne dayanak oluşturmaktır.

*SBP 351Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK VE TASARIM FAKÜLTESİ ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA BÖLÜMÜ
2017 - 2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI BAHAR DÖNEMİ ŞBP 351- STÜDYO 6 MUĞLA/DATÇA MERKEZ PLANLAMA PROJESİ

Şekil 17: Tarihsel Gelişim Analizi

*SBP 351Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

Pamukkale Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü 2017 - 2018 Eğitim - Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda SBP 351 kodlu Stüdyo 6 dersi kapsamında, proje koordinatörleri yürütücülüğünde 3.sınıf öğrencileri tarafından hazırlanmıştır.

1.3.4. TARİHSEL GELİŞİM FOTOĞRAF PAFTASI

Şekil 18: Tarihsel Gelişim Fotoğraf Paftası

*SBP 351Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

BÖLÜM 2: MEKÂNSAL YAPI

2.1. KAVRAMSAL AÇIKLAMALAR

2.1.1. TEKNİK ALTYAPI

Kamu veya özel sektör tarafından yapılacak elektrik, petrol ve doğalgaz iletim hatları, içme ve kullanma suyu ile yer altı ve yer üstü her türlü arıtma, kanalizasyon, atık işleme tesisleri, trafo, her türlü enerji, ulaştırma, haberleşme gibi servislerin temini için yapılan tesisler ile açık veya kapalı otopark kullanışlarına verilen genel isimdir [1].

2.1.2. ARKEOLOJİK SİT ALANI

İnsanlığın varoluşundan günümüze kadar ulaşan eski uygarlıkların yer altında, yer üstünde ve su altındaki ürünlerini, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik ve kültürel özelliklerini yansıtan her türlü kültür varlığının yer aldığı yerleşmeler ve alanlardır [2].

2.1.3. KENTSEL SİT ALANI

Mimari, mahalli, tarihsel, estetik ve sanat özelliği bulunan ve bir arada bulunmaları sebebiyle teker teker taşıdıkları kıymetten daha fazla kıymeti olan kültürel ve tabii çevre elemanlarının (yapılar, bahçeler, bitki örtüleri, yerleşim dokuları, duvarlar) birlikte bulundukları alanlardır[3].

2.1.4. KENTSEL ARKEOLOJİK SİT

3386 ve 5226 sayılı kanunlarla değişik 2863 sayılı kanun kapsamına giren arkeolojik sit alanları ile birlikte korunması gerekli kentsel dokuları içeren ve bu özellikleri ile bütünlük arz eden korumaya yönelik özel planlama gerektiren alanlar kentsel arkeolojik sit alanlarıdır[4].

2.1.5. İKİNCİ KONUT

Sürekli yaşanılan konuttan ayrı, sahibinin istediği gibi kullanabildiği (yazlık olarak kullanma, tatil için kullanma, hafta sonu kullanma) sabit bir konuttur[5].

2.1.6. FOSEPTİK

Kanalizasyon bulunmayan yerlerde pissuları içinde toplamak üzere yapılan sızdırmaz çukur[6].

2.1.7. ATIKSU ARITMA TESİSİ

Evsel, endüstriyel, tarımsal ve diğer kullanımlar sonucunda kirlenmiş veya özellikleri kısmen veya tamamen değişmiş suları, ifade eder [7].

2.2. COĞRAFİ KONUM VE TEKNİK ALTYAPI-ÜSTYAPI

2.2.1. ÜLKE BÖLGE İÇİNDEKİ YERİ

Datça yarımadası Gökova ve Hisarönü Körfezleri arasında Akdeniz ve Ege arasında doğu-batı yönünde yer alan bir yarımada'dır. Datça yarımadası batıda Kocadağ(Bozdağ)(1174m) bölümü, doğuda Emecik dağı-Horoz dağı (743m) bölümü olmak üzere iki dağlık kütle ile bu iki dağlık kütle'yi bir boyun halinde birbirine bağlayan Reşadiye bölümünden oluşmaktadır. Yarımada'nın boyu 70 km, eni en dar yerinde (Balıkaşiran) 800 m, en geniş yerinde 17 km'dir. Yüzölçümü 446 km² olan yarımada'nın 235km'lik sahil bandı, 52 koyu bulunmaktadır. Datça Yarımadası'nın sadece doğu tarafından Marmaris ile kara bağlantısı vardır. [Şekil 1]

2.2.2.TEKNİK ALTYAPI

Datça Yarımadası'nın başlıca ulaşım bağlantıları; D400 Marmaris-Datça Devlet Karayolu, Milas-Bodrum Havalimanı ve Bodrum-Körmen limanlarıdır. D400 Marmaris-Datça Devlet Karayolu, Datça Merkez'in kuzeyinde kuzeydoğu yönünde uzanmaktadır. Havayolu ulaşımı ise 1997 yılında hizmete açılan Milas-Bodrum Havalimanı ile Dalaman Havalimanı ile sağlanmaktadır. Datça'nın Türkiye'nin üç büyük kentine ve bağlı olduğu Muğla iline karayolu ulaşımı ile erişim mesafeleri Ankara 701 km, İzmir 250 km, İstanbul 840, Muğla 110 km'dir.

2.2.3. ULAŞIM SİSTEMİ

2.2.3.1. KARAYOLU ULAŞIMI

Datça Yarımadası topoğrafyanın engebeli olması sebebiyle karayolu açısından zorluk teşkil etmektedir. Muğla-Marmaris-Datça karayolu 78 km uzunluğunda olup, ulaşım standardı yetersizdir. Datça İlçesi'ne ulaşan karayolu batı yönünde arkeolojik sit alanlarının başladığı noktaya kadar devam etmektedir. Mahalle yolları ise D-400 karayoluna ikinci derece yollar olarak bağlıdır.[Şekil 5].

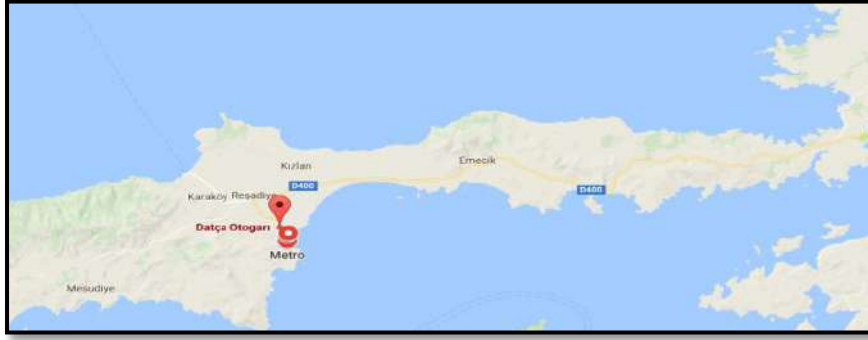
Datça'nın, bölgenin ve ülkenin diğer kesimleri ile olan bağlantısı Marmaris-Datça karayolu ile sağlanmaktadır. Muğla ilinde yer alan önemli iki havaalanından Datça erişimine baktığımızda Bodrum-Milas havaalanından 2 farklı ulaşım modu bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, karayolu ile Marmaris üzerinden Datça'ya gelmektir. Bu ulaşım moduyla Datça'ya erişim 2 saat 50 dakika sürmektedir. İkincisi ise Bodrum-Milas havaalanından Bodrum'a geçip buradan feribot ile Datça Körmen Limanına gelmektir. Bu güzergâh ise 1 saat 50 dakika sürmektedir. Dalaman havaalanından Datça'ya erişim ise özel bir şirketin sağladığı transfer ile gerçekleşmektedir. Yol toplamda 2 saat 26 dakika sürmektedir.[Şekil 14-15] Datça Merkezde bir adet otogar bulunmaktadır.

Şekil 19: Karayolu Güzergâhı [8]

Şekil 20: D-400 Karayolu Güzergâhı

Şekil 21: Datça Otogar Konumu [10]

Şekil 22: Datça Otogar [11]

2.2.3.2 HAVAYOLU ULAŞIMI

Datça havayolu ulaşımı; Bodrum- Milas havayolu ve Dalaman havayolu olmak üzere iki şekilde sağlanmaktadır.[Şekil 18-19]

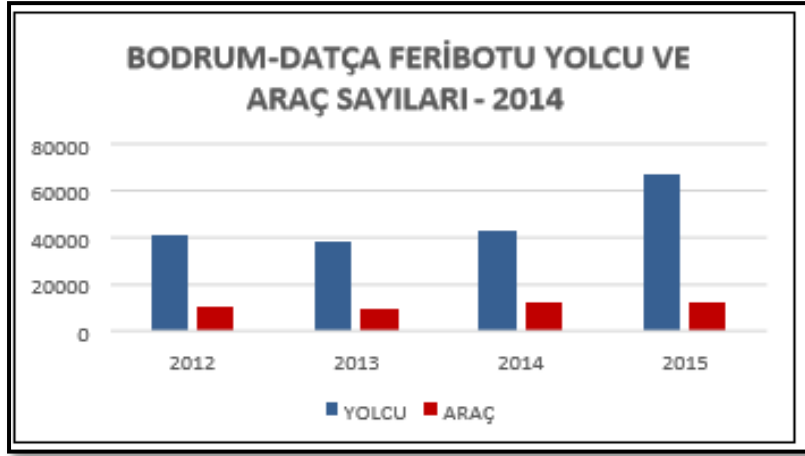
Şekil 23: Milas- Bodrum Havaalanı [12]

Şekil 24: Dalaman Havaalanı [13]

2.2.3.3 DENİZYOLU ULAŞIMI

Datça'nın denizyoluyla Akdeniz ve Ege'nin diğer kıyı yerleşmelerine ulaşım bağlantısı bulunmaktadır. Denizyolu ulaşımı, Datça Bodrum arasında, Datça merkeze 10 km uzaklıktaki Körmen limanı üzerinden feribotla sağlanmaktadır. Bodrum-Datça arası her gün karşılıklı olarak 09.30 ve 17.30 saatlerinde feribot ulaşımı bulunmaktadır ve 105 dk sürmektedir.

Grafik 1: Bodrum-Datça Feribotu Yolcu Ve Araç Sayıları [14]

Grafik 2: Muğla-Datça Deniz Kapısından Yolcuların Ülkelere Göre Dağılımı, 2016 [15]

Grafığe baktığımızda Datça feribot ve yolcu sayısının 2012-2015 yılları arasında artış gösterdiğini görmekteyiz. Yolcu sayısının ise sadece 2013 yılında 40000 altına düştüğü görülmektedir. 2015 yılı yolcu sayısına baktığımızda 2014 yılı yolcu sayısının %60 oranında arttığı görülmektedir. [Grafik 2]

2015 yılı Datça'ya gelen yolcuların ülkelerine baktığımızda 1. Sırayı %16'lık payla İngiltere alırken bu sıralamayı Yunanistan, İtalya, Fransa ve Hollanda takip etmektedir.[Grafik 2]

2.2.3.4 DATÇA İÇİ ULAŞIM TÜR VE ÖZELLİKLERİ

Datça'nın makroformu, coğrafyası ve kent nüfusunun yüksek olmaması dolayısıyla toplu taşıma araçlarının sayıca çok olmadığı görülmektedir. Belediye otobüs hattı yoktur. Toplu taşıma hizmeti kooperatif minibüsleri ile gerçekleştirilmektedir. Minibüs hatları

sınıflandırıldığında yerleşim içi hatlar; ilçe ve çevresi, merkez kırsal arasında, iki kırsal yerleşim arasında, ilçe ve hinterlanlandındaki hatlar olarak gruplandırılır.

Datça-Mesudiye Hattı; kent merkezi ve kırsal yerleşim arasındaki sınıfa girmektedir. Yaz aylarındaki sefer sayısı kış aylarındakinden fazladır. Yaklaşık 30 dakika içerisinde erişilir.

Datça-Hızırşah Hattı; merkez ve kırsal yerleşim arasındaki bağlantı kategorisine girmektedir. Ortalama 10 dakika süren ulaşım süresi ile 0-15 dakika içerisinde erişilebilen alan sınırları içerisinde yer almaktadır.

Datça-Karaköy Hattı; 12 dakikalık sefer süresi ile 0-15 dakikaya erişilen alan kademesinde yer almaktadır.

Datça-Palamutbükü Hattı; Güzergâh olarak Datça – Zeytinlik – Sındı – Yaka – Kumyer - Palamutbükü – Çeşmeköy – Cumalıköy – Yazıköy kullanılır. Sefer süresi 1 saattir. Palamutbükü minibüslerinin Palamutbükü-Knidos olarak farklı bir hattı daha vardır. Bu hat güzergâh olarak; Sındı, Yaka, Kumyer, Palamutbükü, Çeşmeköy, Cumalı, Yazıköy, Belen'e uğramaktalar, Knidos yolcusu için Belen'den Knidos'a geçmektedir

Datça da bir adet şehirlerarası terminal alanı bulunmaktadır. Yalnızca şehirlerarası otobüslerin giriş çıkış yaptığı terminaldir.

2.2.4. ALTYAPI SİSTEMİ

Yarımadanın hızlı bir şekilde gelişmesinden dolayı teknik altyapı yetersiz kalmıştır. Hızlı gelişmeyle birlikte;

- Ekonomik kaynakların verimsiz kullanılması,
- Arazinin neden olduğu zorluklar,
- Turizm teşvikleri yapılırken altyapıya gereken önemin verilmemesi,
- Yarımada genelinde altyapı sorunlarına bütüncül yaklaşımlarla çözüm geliştirilmemiş olması teknik altyapıyı olumsuz etkileyen faktörler arasındadır.
- Yapılacak elektrik, telefon, pisu, temiz su gibi altyapı elemanlarının yer altından geçirilmesi zorunludur.

Reşadiye Mahallesi Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Hükümleri 'ne Göre;

- 1.Sit alanı içinde, reklam, ışıklı reklam veya afişler için belediyece getirilecek kurallara uyulacaktır.
2. Elektrik, telefon, su vb. tesisatlarının kutuları yapıların yan cephelerinde konumlandırılacaktır.
3. Mevcut Sokak dokusu ve silüetler korunacak biçimde detay projeler en kısa sürede hazırlanacak ve uygulamalar bu projelere göre yapılacaktır.
4. Sit alanı içinde kesinlikle asfalt yer kaplaması yapılamaz. Tüm sokak ve yollarda taş, parke veya kayrak olacaktır.

2.2.4.1. İÇME SUYU VE KULLANIMI

2.2.4.1.1. İÇME SUYU ARITMA TESİSİ İLE HİZMET VERİLEN NÜFUS

İçme Suyu Arıtma Tesisi ile Hizmet Verilen Nüfus; İçme suyu arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfus incelendiği zaman Datça ilçesinde 10.450 kişiye belediye tarafından içme suyu hizmeti verilmektedir. İçme suyu arıtma tesisi incelendiğinde Bodrum ve Marmaris ilçelerinde 1 er tane bulunmakta ve diğer ilçeler bu tesislerden beslenmektedir. [Tablo 7]

Tablo 5: 2010 İçme Ve Kullanma Suyu Göstergeleri [16]

İLÇELER	İÇME VE KULLANMA SUYU ŞEBEKESİ İLE HİZMET VERİLEN BELEDİYE SAYISI	İÇME VE KULLANMA SUYU ŞEBEKESİ İLE HİZMET VERİLEN BELEDİYE NÜFUSU	İÇME VE KULLANMA SUYU ŞEBEKESİ İLE HİZMET VERİLEN NÜFUSUN BELEDİYE NÜFUSU İÇİNDEKİ PAYI
MERKEZ	5	69.9	99
BODRUM	11	87.648	82
DALAMAN	1	23.761	100
DATÇA	1	10.45	100
FETHİYE	13	124.13	98
KAVAKLIDERE	4	7.953	100
KÖYCEĞİZ	3	15.124	97
MARMARİS	6	61.67	95
MİLAS	6	70.367	100
ORTACA	2	25.849	83
ULA	3	10.227	100
YATAĞAN	6	26.34	100

2.2.4.1.2. KİŞİ BAŞINA TÜKETİLEN SU VE GÜNLÜK ÇEKİLEN SU MİKTARI

Kişi başına çekilen günlük su miktarı incelendiğinde Datça ilçesinde 438 litre/kişidir. Bu verileri Türkiye ortalamasıyla kıyaslamak gerekirse Türkiye’de kişi başına çekilen su miktarı 217 litre/kişidir. Datça ilçesi Türkiye ortalamasının üstündedir.[Tablo 8]

Tablo 6: 2010 Yılı İçme Ve Kullanma Suyu Göstergesi [17]

İLÇELER	İÇME VE KULLANMA SUYU ŞEBEKESİ İLE HİZMET VERİLEN BELEDİYE SAYISI	TOPLAM ÇEKİLEN SU MİKTARI (1000 m ³ /yıl)	BELEDİYELERDE KİŞİ BAŞINA ÇEKİLEN GÜNLÜK SU MİKTARI (litre/kİşi-gün)
MERKEZ	5	4.840	190
BODRUM	11	9.692	303
DALAMAN	1	4.100	473
DATÇA	1	1.669	438
FETHİYE	13	25.679	567
KAVAKLIDERE	4	415	143
KÖYCEĞİZ	3	1.077	195
MARMARİS	6	15.022	667
MİLAS	6	3.950	154
ORTACA	2	1.762	187
ULA	3	701	188
YATAĞAN	6	2.022	210

Tablo 7: Arıtma Tesisi Kapasitesi [18]

İLÇELER	TOPLAM TESİS SAYISI	TOPLAM KAPASİTE	TOPLAM ARITILAN MİKTAR
MERKEZ	-	-	-
BODRUM	1	10.249	4.730 m ³ /yıl
DALAMAN	-	-	-
DATÇA	-	-	-
FETHİYE	-	-	-
KAVAKLIDERE	-	-	-
KÖYCEĞİZ	-	-	-
MARMARİS	1	20.440	14.867 m ³ /yıl
MİLAS	-	-	-
ORTACA	-	-	-
ULA	-	-	-
YATAĞAN	-	-	-

2.2.4.1.3 KANALİZASYON VE YAĞMUR SUYUNUN DEŞARJI

Her mahallenin yer yer kanalizasyon şebekesi, fosseptik ve arıtma şeklinde farklı uygulamalarla çözüm arayışları olmuştur.

2.2.4.1.3.1 KANALİZASYON

Bütün yerleşim yerlerinde gündelik yaşamda insanlar tarafından sürekli bir tüketim olur. Bu tüketim sonucunda atıklar oluşur ve bu atıklar hem çevreye hem de insana zarar verecek boyutlarda olabilir. Bu atıkları kontrol amaçlı en iyi sistem kanalizasyon sistemleri ve geri dönüşümdür. Kanalizasyonun mevcut olmadığı yerleşmelerde atıkları kontrol etmek için fosseptik çukurlar oluşturulur. Toprağa çukur kazılır ve çukurun iç yüzeyi kireçlenir. Bu sayede sıvı atık toprağa karışır ve kalan katı atık vidanjörle tekrar çekilir. Ama fosseptik çukurlar hem koku açısından kötü olduğu için böcekleri ve sinekleri çeker hem de toprağın yapısına zarar verir.

2.2.4.1.4. ATIKSU ARITMA TESİSLERİ

Muğla ilinde toplamda on dört adet atık su arıtma tesisleri bulunur. Bunlardan en geniş kapasiteye sahip olanı Marmaris ilçesindedir. En düşük kapasiteli tesis ise Hızırşah beldesinde bulunur. Datça en dördüncü en yüksek kapasiteye sahip tesisi barındırır.

2.2.4.1.5. ELEKTRİK VE ENERJİ

Muğla'da Yatağan'da bir ve Milas'ta iki adet olmak üzere toplamda üç adet termik santral vardır. Bunlar Yatağan, Kemerköy ve Yeniköy termik santralleridir. Yatağan termik santrali 852721 kişi ile en yüksek nüfusa hizmet veren santraldir. Termik santraller dışında şehirde hizmet veren on adet HES ve baraj vardır. Bunlardan en geniş kapasiteli olanı Eşen 1 ve 2 HES'dir. En geniş nüfusa hizmet veren HES ise Dalaman Akköprü (89425) barajıdır.

Aşağıdaki tabloda termik santral ve HES'lerin kapasiteleri, yıllık ortalama enerji üretimleri ve hizmet verdikleri nüfuslar gösterilmiştir.

Tablo 8: Muğla Termik Santralleri Ve Hes [19]

KURUM	KAPASİTE GWh/YIL	ÜRETİM GWh/YIL	HİZMET VERDİĞİ NÜFUS	İLÇE
YATAĞAN TERMİK SANTRALİ	4095	2759	852721	BODRUM
KEMERKÖY TERMİK SANTRALİ	4095	2642	798045	MİLAS
YENİKÖY TERMİK SANTRALİ	2730	2009	607001	MİLAS
DALAMAN AKKÖPRÜ BARAJI VE HES	334	431	89425	DALAMAN
EŞEN 1 VE 2 HES	410	233	71992	
DALAMAN HES	179	179	54079	DALAMAN
DATÇA RÜZGÂR SANTRALİ	84	72	21768	DATÇA
AKBÜK 2 RÜZGÂR ENERJİ SANTRALİ	70	68	20590	MİLAS
FETHİYE HES	90	77	23357	FETHİYE

KAVAKÇALI HES	35	32	9558	
GÖKYAR HES	43	37	11066	DALAMAN
ÇALDERE HES	35	35	10519	DALAMAN
SEKİYAKA 2 HES	15	14	4225	FETHİYE

2.2.4.1.6. ATIK BERTARAF VE DEPOLAMA TESİS ALANLARI

Üreticisi tarafından atılmak istenen ve toplumun huzuru ile özellikle çevrenin korunması bakımından, düzenli bir şekilde bertaraf edilmesi gereken katı maddeleri ve arıtma çamurunun ilgili mevzuat uyarınca belirlenen kurallara uygun olarak depolandığı ya da bertaraf edildiği tesislerin kurulduğu/kurulacağı alanlardır. Datça’da 5 adet katı atık tesisi bulunmaktadır.

2.2.4.1.7. DATÇA BELEDİYESİ’NİN ALTYAPI HEDEFLERİ

-Yeraltı drenaj kanalı olmayan ve sel tehlikesine maruz kalabilecek yollarda drenaj kanalları tamamlanacaktır.

-Reşadiye ve Eski Datça’nın kanalizasyon bağlantıları kısa zamanda yapılacağı belirtilmiştir.

-Altyapı çalışmaları Balıkçı ve gezi teknelerinin kış aylarında zarar görmesinin önüne geçilecek ve balıkçı barınağının uzatılması için başlatılan çalışmalar en kısa sürede bitirileceği hedeflenmiştir.

-Ön ödemeli elektrik ve su panoları bütün limanı kapsayacak şekilde yaygınlaştırılacak. Yangın tehlikesine karşı liman çevresine yangın muslukları konulacağı belirtilmiştir.

2.3. ARAZİ KULLANIM

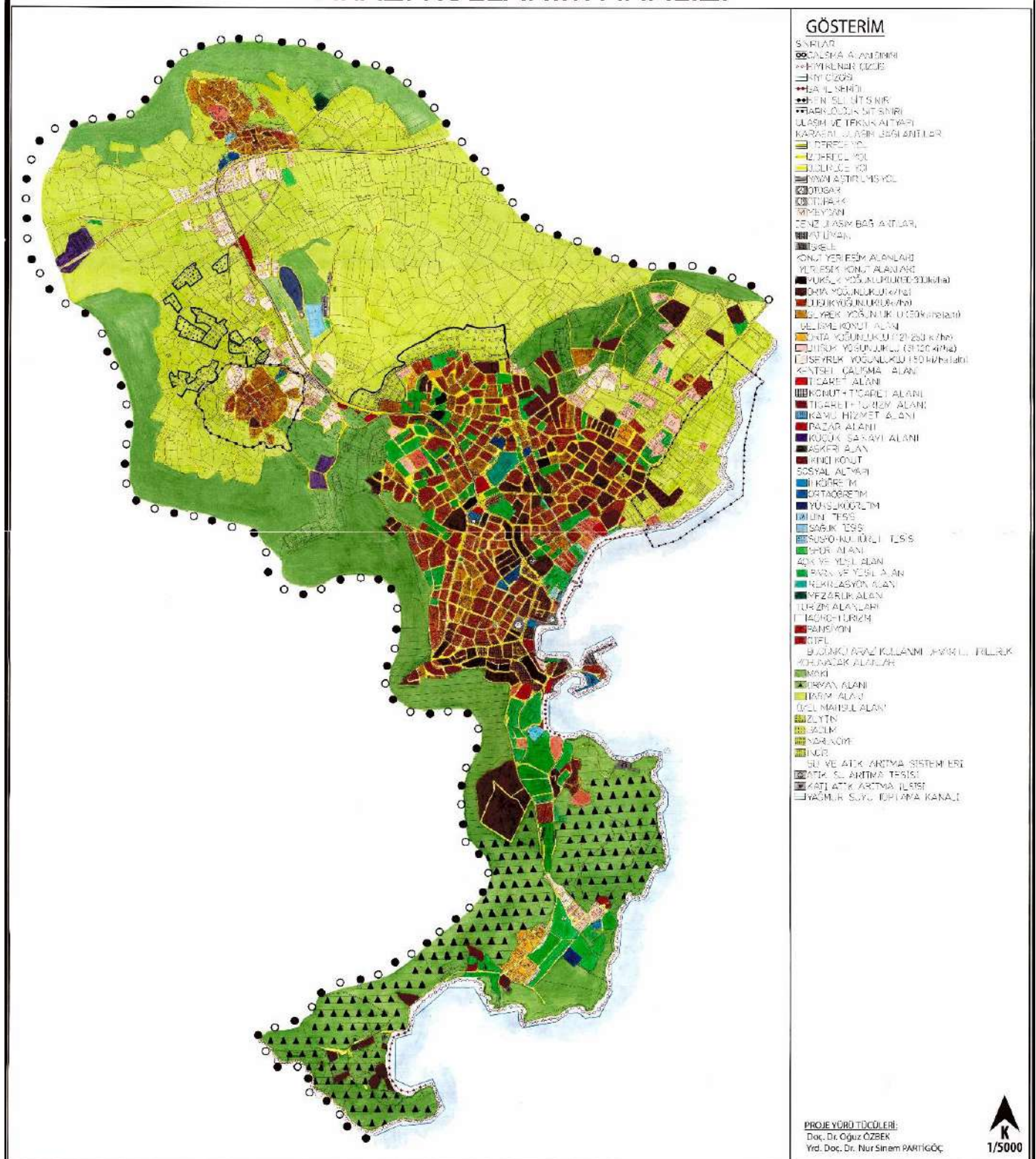
Datça’da yerli halk geçimini tarım, hayvancılık, arıcılık ve son dönemlerde gelişen turizm ile sağlamaktadır. Turizm sebebiyle artmakta olan ikincil konutlar genel olarak Datça Merkez, Palamutbükü, Mesudiye, Emecik ’in güneyi güneydoğusu (Aktur siteleri) olarak gelişim göstermiştir. Turizmin gelişmesiyle birlikte bölgede ikinci konut ve turizm koridorlarının yanı sıra ticari saçaklanmalar da görülmeye başlamıştır.

Koridorlaşma analizine bakıldığında D-400 Karayolu üzerinde Mesudiye, Palamutbükü, Datça Merkez’in güneyinden kuzeyine, Emecik’in güneydoğusuna (Aktur yerleşmeleri) doğru gelişim göstermiştir. Ticaret koridorlaşma; D-400 Karayolu üzerinden Datça’nın doğusuna doğru eğilim göstermektedir. Datça’nın kuzey tarafında yapı-market ticari oluşumları görülürken Datça merkez tarafında yeme-içme-alışverişe yönelik ticari oluşumlar gözlemlenmiştir.

Datça ilçesinin arazi kullanımında farklılıkları ve değişimleri görmek amacıyla 1/150.000 ölçekli paftalar oluşturulmuştur. Dağılımlar grafiklendirilmiştir. 1990 yılında Datça ilçesinin merkezinde görülen şehir yapısının (437 ha), 2006 yılında artmış olduğu (539 ha) görülmektedir. Aynı zamanda Datça’nın Marmaris’e yakın bir kesiminde orman alanlarının arttığı görülmüştür. [Tablo 11]

Tablo 9: Datça Arazi Kullanım Verileri [20]

DATÇA İLİ ARAZİ KULLANIM	1990 YILI (Ha)	2006 YILI (Ha)
YAPAY ALANLAR	437	539
TARIMSAL ALANLAR	6529	6445
ORMAN VE YARI DOĞAL ALANLAR	34590	34572
SU KÜTLELERİ	240	240

Şekil 25: Arazi Kullanım Analizi

*SBP 351Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

2.3.1. ARAZİ TÜRLERİ

Datça Yarımadası'nın önemli yerleşimleri; Emecik, Karaköy, Cumalı, Hızırşah, Sındı, Yazı, Yaka, Mesudiye, Kızlan ve Datça Merkez'dir. Emecik, Datça Merkez ve Kızlan yerleşmeleri D-400 Datça-Marmaris Karayolu üzerinde konumlanırken; Karaköy, Cumalı, Hızırşah, Sındı, Yazı, Yaka, Mesudiye yerleşimleri Yarımadayı kuzey ve güney yönlerinde ikinci derece aks üzerinde konumlanmaktadır.

- **KIZLAN**

Datça yarımadasının en doğusundan batıya doğru gidiş yönünde ikinci sıradaki mahalledir. Mahalle Datça Merkez'e en yakın mahalledir. 1039 kişilik nüfusu ile Datça'nın kırsal olarak belirlenmiş en kalabalık mahallesidir. Su temini için şebeke ve artezyen alt yapı olarak da foseptik kullanılmaktadır. Mahalleli geçimini zeytin, badem ve incir üretiminden sağlamaktadır. Verimli topraklara sahip Kızlan ovası Datça'nın sebze ihtiyacının büyük bir kısmını karşılamaktadır. Kızlan-Datça arası düzenli minibüs seferleri mevcuttur.

- **EMECİK**

Datça yarımadasının en doğusunda bulunan Emecik Datça'nın giriş mahallesi görevini görmektedir. Nüfusu 866 kişidir. Mahallede su gereksinimi sondaj ile karşılanmakta ve altyapı sistemi olarak foseptik kullanılmaktadır. Mahalleli geçimini çiftçilik, turizm ve inşaatlardan karşılamaktadır. Emecik-Datça arasında düzenli minibüs seferleri mevcuttur.

- **KARAKÖY**

Datça yarımadasının kuzeyinde yer seçen mahalle, 786 kişilik nüfusa sahiptir. Mahallede su sağlama yöntemi olarak kaynak ve artezyen kullanılmaktadır. Altyapı olarak ise foseptik kullanılmaktadır. Yığma taş binaların hâkim olduğu yerleşme özgünlük durumunu koruyabilmiş yerleşmeler arasında yer almaktadır. Kamu kuruluşu olarak yat limanı ve balıkçı barınağı bulunmaktadır. Mahalle halkı geçimini badem, zeytincilik, sebze ve meyve üreticiliğinden sağlamaktadır. Balıkçı barınağı ve yat limanı vardır ve bu da turizm potansiyelinin olduğunu göstermektedir. Karaköy-Datça arası düzenli minibüs seferleri mevcuttur.

- **CUMALI**

Datça yarımadasının batısında bulunan Cumalı Mahallesi, 719 nüfusa sahiptir. Mahallede su olarak şebeke suyu, altyapı olarak foseptik kullanılmaktadır. Datça yarımadasının batı kısmı Betçe olarak adlandırılır ve Betçe mahallelerinin içine Yazıköy, Yakaköy, Cumalı, Sındı ve Mesudiye girmektedir. Cumalı betçe bölgesinde merkez mahalle görevi görmektedir. Mahalleli geçimini badem üreticiliği, turizm, zeytin arıcılık ve balıkçılıktan karşılamaktadır. Geçim kaynakları çeşitlenmektedir. Mahallenin turizm kimliği olmasından dolayı pansiyonlar mevcuttur. Cumalı-Datça arası düzenli minibüs seferleri mevcuttur.

- **YAKA**

Datça yarımadasının betçe denilen bölgesinde bulunan bu kırsal yerleşme 577 kişilik bir nüfusa sahiptir. Su olarak şebeke suyu altyapı olarak foseptik kullanılmaktadır. Mahallelinin geçim kaynakları tarım ve turizmdir. Palamutbükü gibi kıyı koylarına yakın oluşu da ayrı bir çekim sağlamaktadır. Yakaköy-Datça arası düzenli minibüs seferleri mevcuttur.

- **MESUDİYE**

Datça yarımadasında betçe denilen bölgenin en doğusunda yer alan mahalledir. Mahalle nüfusu 564 kişidir. Mahallede şebeke il su gereksinimi karşılanmakta ve altyapı sistemi olarak da fosseptik kullanılmaktadır. Mahalleli geçim kaynağı olarak badem üreticiliği, zeytincilik, arıcılık, seracılık ve turizm kullanılmaktadır. Yabancı turist sayısı da mahallede göze çarpmaktadır. Mesudiye-Datça arası düzenli minibüs seferleri mevcuttur.

- **YAZI**

Datça yarımadasının en batısında bulunan mahalledir. 545 kişilik nüfusa sahiptir. Su sağlama yöntemi şebeke ve altyapı sistemi olarak da kanalizasyon kullanılmaktadır. Yerleşme Knidos antik kentine yakın olması ile önemli bir konuma sahiptir. Mahalledeki insanlar badem, zeytin üreticiliği; arıcılık ve hayvancılık yaparak geçimlerini sağlamaktadırlar. Yazı-Datça arası düzenli minibüs seferleri mevcuttur.

- **HIZIRŞAH**

Datça yarımadasında merkeze en yakın mahalledir. 482 kişilik nüfusa sahiptir. Su temini mahallede kuyu suyu ile sağlanmaktadır. Altyapı sistemi fosseptiktir. Mahalleli geçim kaynağı olarak bademcilik, zeytincilik ve arıcılıktan faydalanmaktadır. Diğer mahallelerden farklı olarak mahallede ipek böcekçiliği yapılmakta ve bir adet ipek böcekçiliği atölyesi bulunmaktadır. Hızırşah-Datça arası düzenli minibüs seferleri bulunmaktadır.

- **SINDI**

Betçe bölgesinde bulunan Sındı Mahallesi gelişmişlik derecesi ve nüfusu en düşük yerleşmedir. Mahallede 365 kişilik nüfus yaşamaktadır. Su olarak şebeke suyu alt yapı olarak da fosseptik kullanılmaktadır. Mahalle halkının geçim kaynakları zeytin, badem ve arıcılıktır. Mahalle ile Datça arası düzenli minibüs seferleri mevcuttur.

Tablo 10: Datça Yarımadası Yerleşim Alanları-Yerleşim türü-Sektör Ve Altyapı Analizi

YERLEŞİM ALANI	NÜFUS	YERLEŞİM TÜRÜ	SEKTÖR	ALTYAPI	SU
CUMALI	719	Kırsal-Ova Yerleşim	Tarım	Fosseptik	Şebeke
EMECİK	366	Kırsal-Kıyı Etki Alanındaki Yerleşim	Tarım	Fosseptik	Şebeke
KIZLAN	1039	Kırsal-Ova Yerleşimi	Tarım	Fosseptik	Şebeke Ve Artezyen
YAKA	577	Kırsal-Ova Yerleşimi	Tarım	Fosseptik	Şebeke
MESUDİYE	564	Kırsal-Kıyı Yerleşimi	Tarım-Arıcılık	Fosseptik	Şebeke
YAZI	543	Kırsal-Ova Yerleşimi	Tarım-Hayvancılık	Kanalizasyon	Şebeke
KARAKÖY	266	Kırsal-Kıyı Etkisinde Olan Yerleşim	Tarım	Fosseptik	Kaynak Ve Artezyen
HIZIRŞAH	452	Kırsal-Ova Yerleşim	Tarım,Arıcılık	Fosseptik	Kuyu Suyu
SINDI	365	Kırsal-Ova	Tarım	Fosseptik	Sondaj

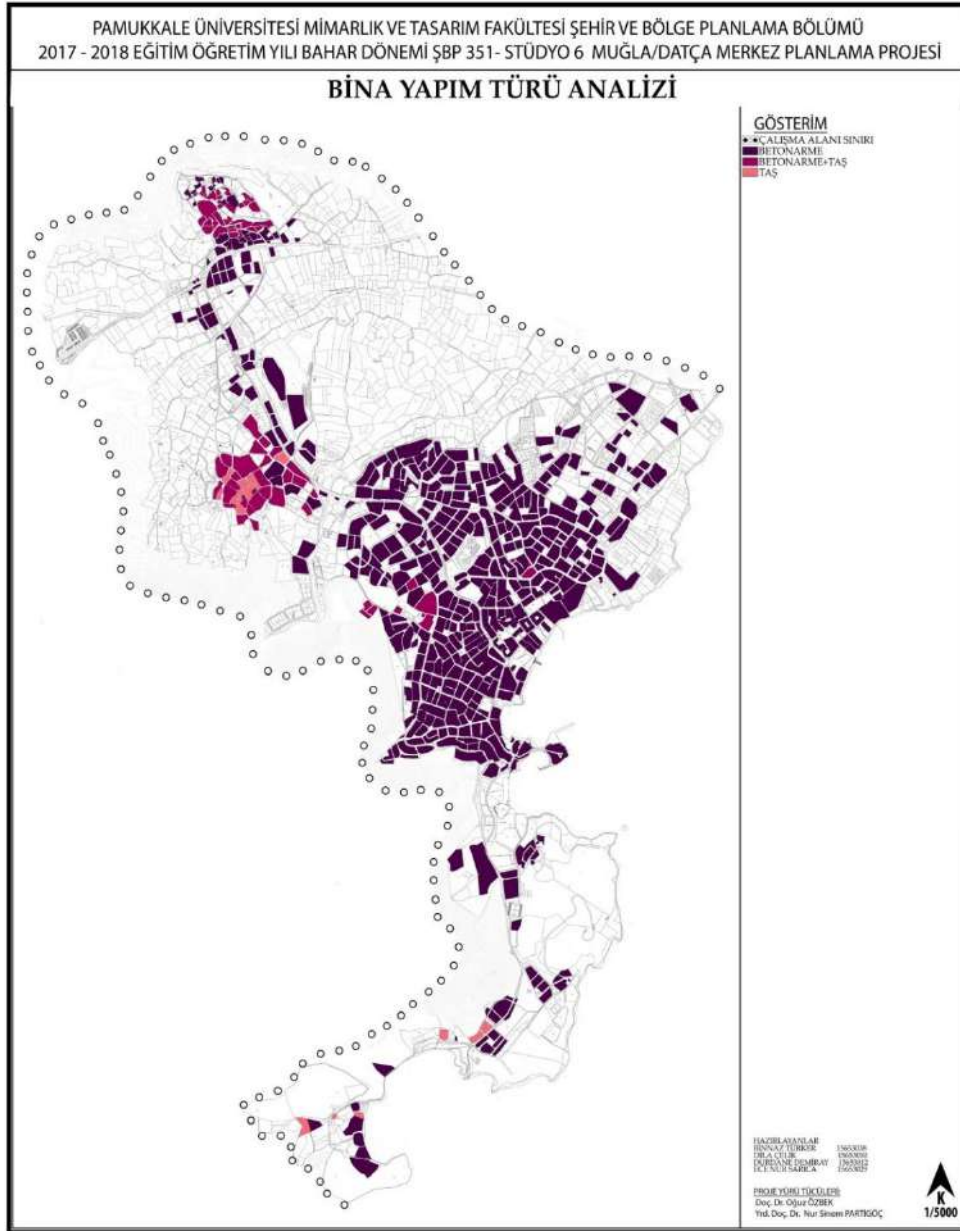
2.3.2. KÜLTÜREL MİRAS ENVANTERİ

Medeniyet beşiği olan Datça Yarımadası köklü bir geçmişe sahip olup bazı beldelerin yerleşik dokularını da içeren birçok arkeolojik sit, doğal sit ve kentsel site sahiptir. Bu sitlerin dışında antik yapılar, sur kalıntıları, yel değirmenleri, deniz fenerleri ve mağaraların bulunduğu Datça Yarımadası Özel Çevre Koruma Bölgesi vasfına sahiptir. Yarımada'nın büyük çoğunluğu 1.derece doğal sitin etkisi altındadır. 2.derece doğal sit Datça'nın güneybatısında, 3.derece doğal sit ise Kuzeybatısında bulunmaktadır. 1. derece arkeolojik sitler ise daha çok Yarımada'nın güneybatısında yoğunlaşmaktadır. Datça ilçesindeki kırsal yerleşim alanlarının başta Muğla ve İzmir olmak üzere ticari mal ilişkileri bulunmaktadır. Bu etkileşimler gıda maddeleri, giyim, ev eşyaları, inşaat malzemeleri, gübre, tarım ilaçları, oto-yedek parça ilişkileridir. Datça ilçesinin komşusu Marmaris ile gıda maddeleri, giyim, ev eşyaları, oto-yedek parça ilişkisi bulunmaktadır.

Datça ilçesinde önemli bükler yer almaktadır. Bunlar Palamutbükü Ovabükü ve Hayıtbüküdür. Datça'nın güneybatısında kültürel miras örneği olarak Knidos ve Triopium, Emecik'in doğusunda Tekesuyu Mağarası bulunmaktadır. Karaköy mahallesinin kuzeyinde Körmen limanı bulunmaktadır. Körmen limanından Datça-Bodrum feribot seferleri sağlanmaktadır. Kızlan mahallesinin doğusunda yel değirmenleri ve rüzgâr enerji santralleri bulunmaktadır. Marmaris ilçesinden Datça Yarımadası'na gelen ve Datça'yı Kuzey ve Güney olmak üzere ikiye ayıran D-400 Karayolu vardır. Datça'nın tarım sektöründe ağırlıklı olarak badem, güz domatesi, zeytin ve bal üretimi yapılmaktadır. Artı ürün olan badem ve güz domatesinin ülke ölçeğinde dağıtımı sağlanmaktadır. Badem dağıtımı: İstanbul, İzmir, Antalya, Ankara; Güz domatesi dağıtımı: İstanbul, İzmir ve Denizli'ye yapılmaktadır. Zeytin ve bal üretimi ancak Datça'da bulunan çiftçilerin ihtiyacını karşıladığı için dağılımı yapılmamakta ve kendi içerisinde üretilip tüketilmektedir. Datça'ya giriş-çıkış yapan turistlerin ülkelere göre dağılımı incelendiğinde Yarımada'ya en çok giriş yapan ülke İngiltere olurken en az giriş yapan ülke ise Fransa'dır.

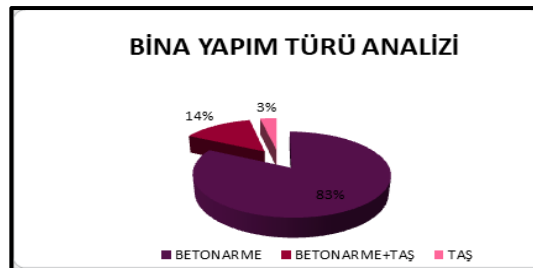
2.4.2.BİNA YAPIM TÜRÜ ANALİZİ

Reşadiye Mahallesi ilk yerleşim alanlarından olduğu için genellikle taş binalar yoğunluktayken yeni yapılaşmalarla birlikte Reşadiye de ve özellikle merkezde betonarme binalar görülmektedir.

Şekil 27: Bina Yapım Türü Analizi

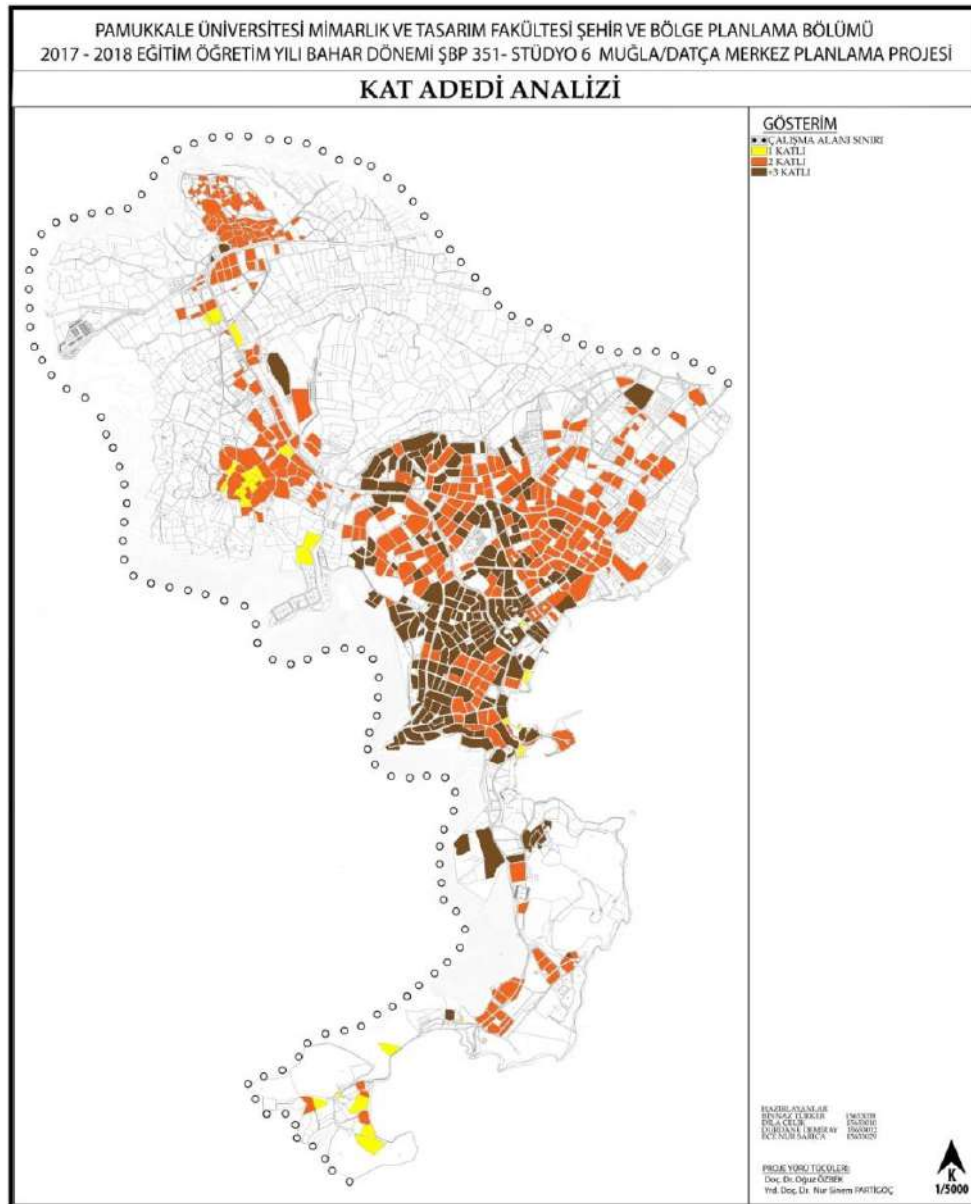
*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

Grafik 4: Bina Yapım Türü Analizi

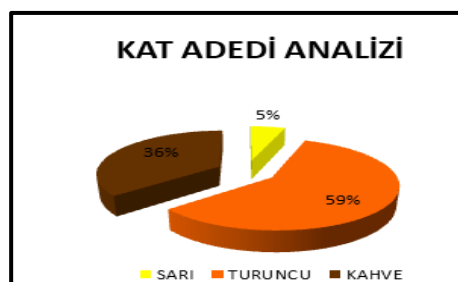
2.4.3.KAT ADEDİ ANALİZİ

Datça’da yapılar en az 1 katlı olup en fazla 5-6 katlıdır. Genel olarak %59 oranla en fazla 2 katlı yapılar Datça İlçesinde yaygın olarak bulunmaktadır. En az ise 1 katlı yapılar %5’lik bir dilime sahiptir. 3 ve daha fazla katlı olan yapılar(+3 katlı) ise %36’lık bir orana sahiptir.

Şekil 28: Kat Adedi Analizi

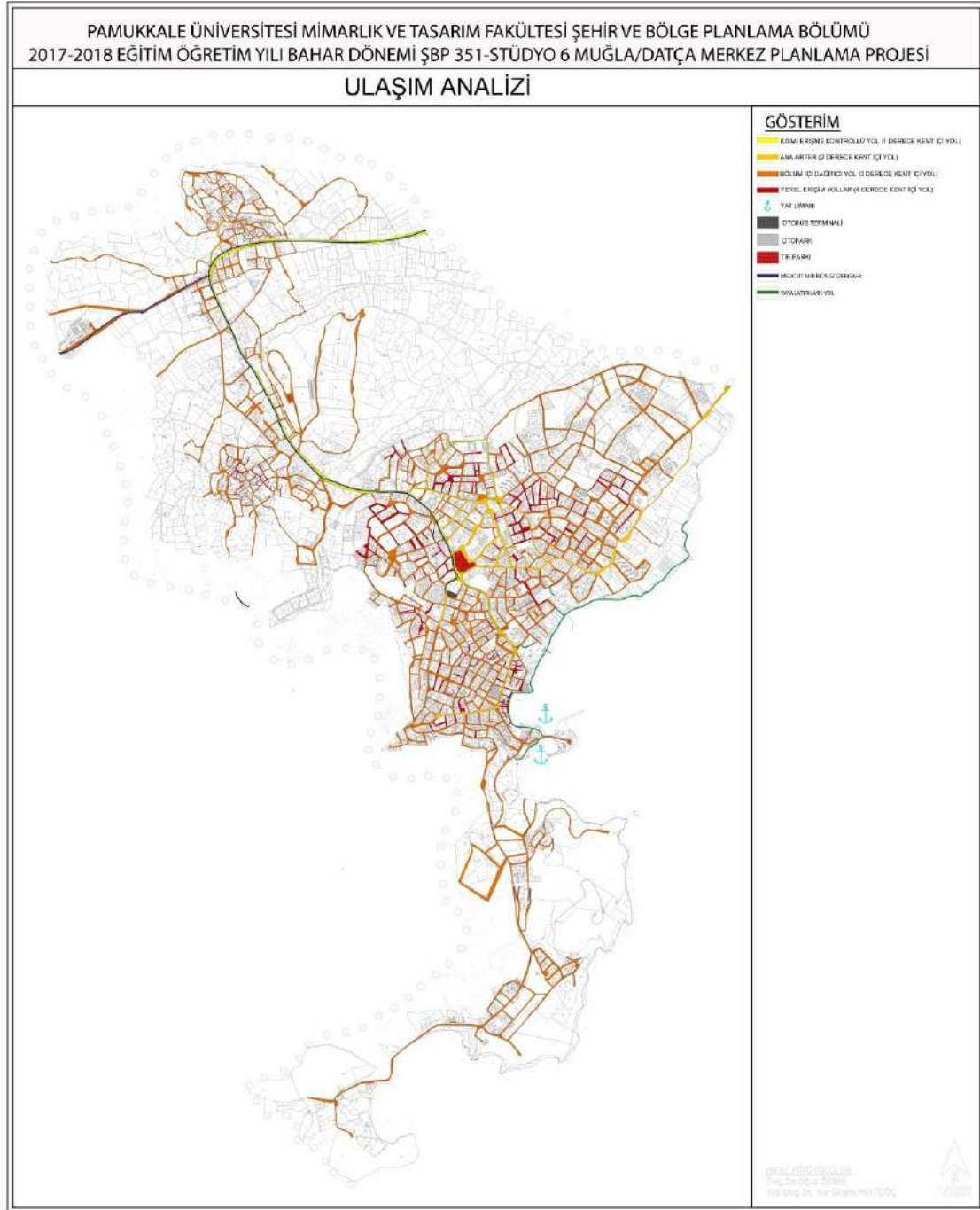
*SBP 351Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

Grafik 5: Kat Adedi Analizi

2.4.4. ULAŞIM VE TEKNİK ALTYAPI ANALİZİ

Datça Merkeze erişim D-400 karayolu ile sağlanırken kent içi ana arter niteliğinde olan, kent merkezine ve yerleşim alanlarına Cumhuriyet bulvarından bağlanan kılcal yollar ile sağlanmaktadır. Yat limanından özellikle yaz ayları olmak üzere çeşitli mavi tur güzergâhları ile Simi Adası'na, Marmaris'e, Palamutbükü 'ne, Knidos 'a ulaşım sağlanmaktadır. Merkezde yer alan 3 açık otopark dâhil olmak üzere toplam 4 otopark yaz aylarında meydana gelen nüfus artışından yaşanan araç fazlalığını karşılamamaktadır. Cumhuriyet Meydanı'nda yer alan tır parkı çevresel görsellik açısından hoş bir görüntü oluşturmamakla birlikte trafik yoğunluğunu da arttırmaktadır.

Şekil 29: Ulaşım Analizi

*SBP 351Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

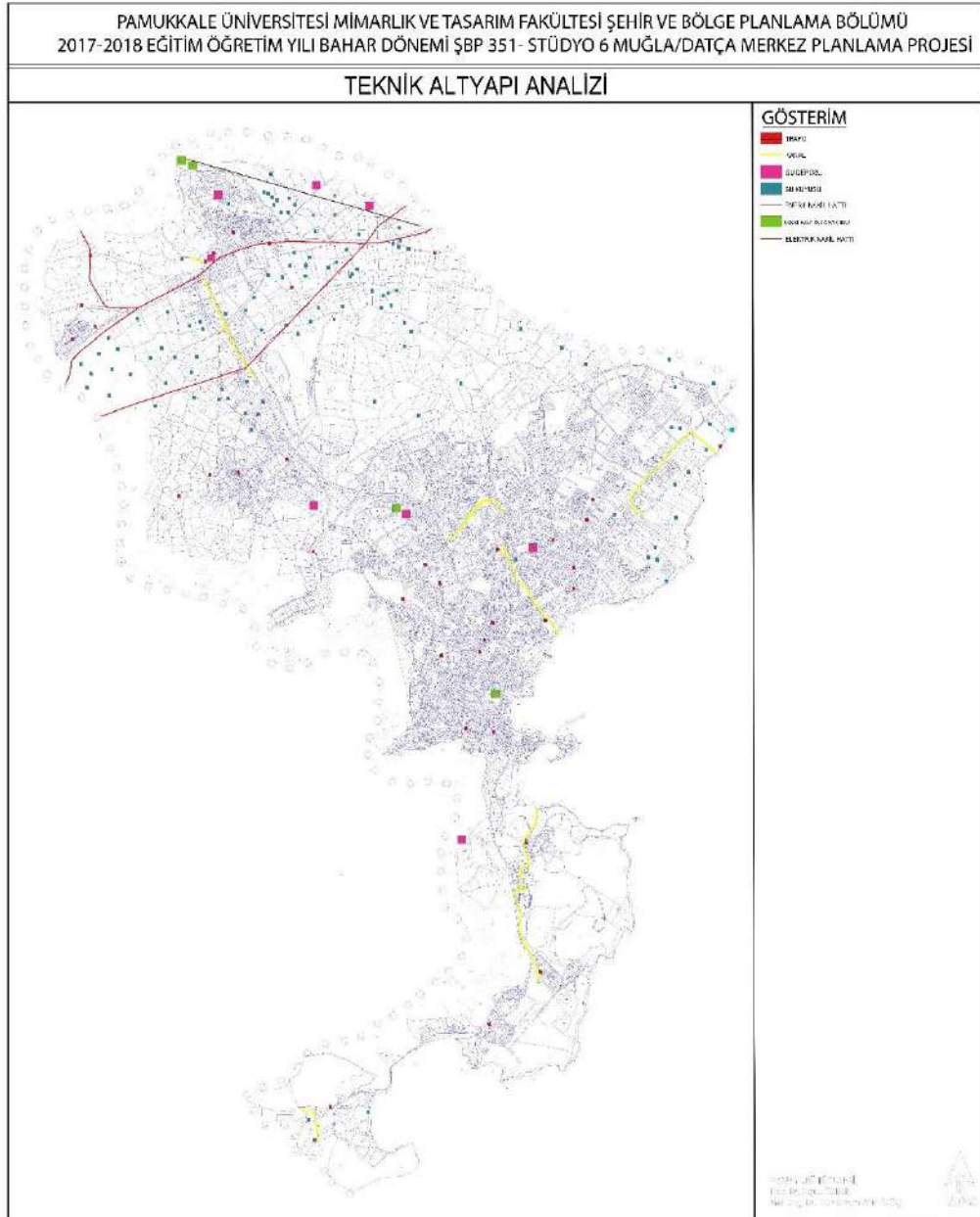
2.4.5 TEKNİK ALTYAPI ANALİZİ

Datça İlçesi'nin teknik altyapısı içme suyu ve kullanımı, kanalizasyon hizmetleri, katı atık, enerji ve elektrik göstergeleri gibi başlıklar altında incelenmiştir. Bu incelemenin daha detaylı incelemesi trafo, kanalizasyon, su deposu, su kuyusu, enerji nakil hattı, GSM baz istasyonu, elektrik nakil hattı şeklinde yapılmıştır.

Altyapı Sistemi; Yarımada'nın hızlı bir şekilde gelişmesinden dolayı teknik altyapı yetersiz kalmıştır. Hızlı gelişmeyle birlikte;

-Turizm teşvikleri yapılırken altyapıya gereken önemin verilmemiştir.

-Yarımada genelinde altyapı sorunlarına bütüncül yaklaşımlarla çözüm geliştirilmemiş olması teknik altyapıyı olumsuz etkileyen faktörler arasındadır.

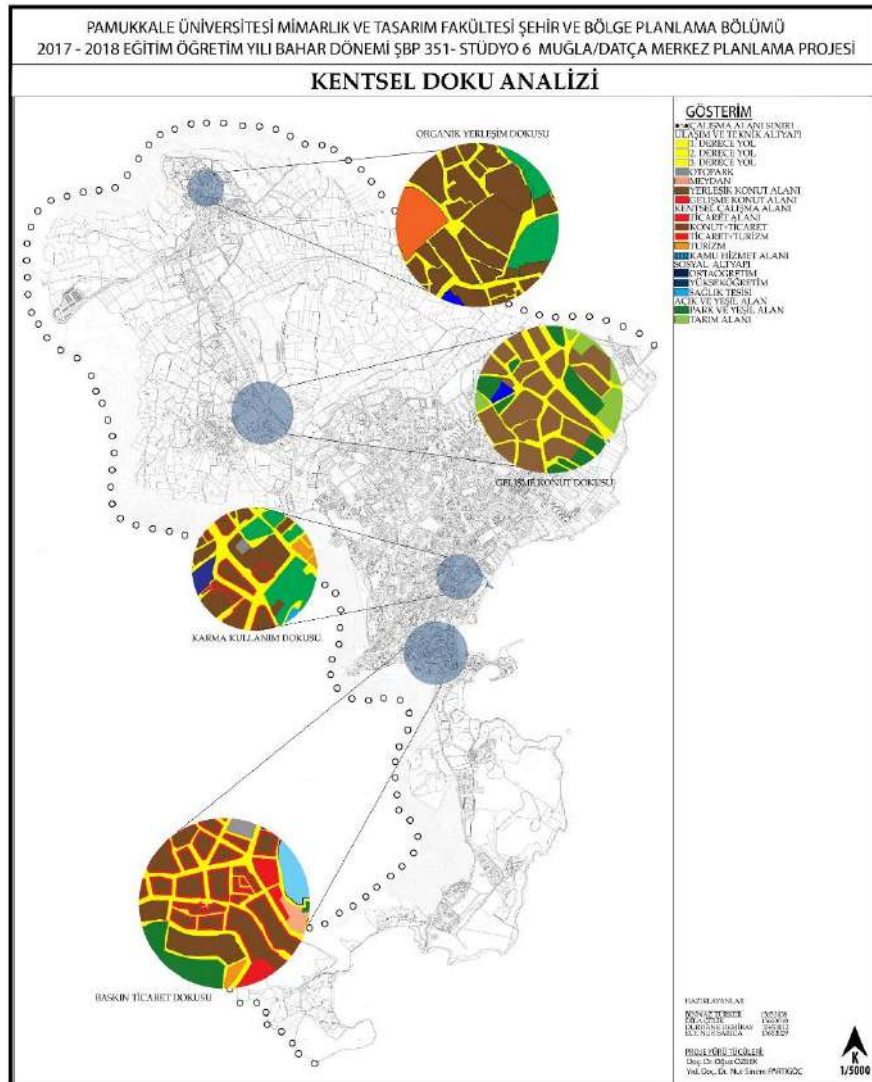

Şekil 30: Teknik Altyapı Analizi

*SBP 351Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

2.4.6 KENTSEL DOKU ANALİZİ

Organik yerleşim dokusu, gelişme konut dokusu, karma kullanım dokusu, baskın ticaret dokusu olarak dört doku ele alınmıştır. Organik yerleşim dokusu Datça'nın kuzeyinde bulunan Reşadiye Mahallesi Eski Datça ile beraber yerleşimin ilk gelişen yeridir. Organik ve aynı zamanda gridal sokak dokusuna sahiptir. Alanın mimari dokusu tek katlı, tek mekânlı ve düz çatılı kabayonu yığma taş tekniği ile yapılmış konut birimlerinden oluşmaktadır. Burada restorasyon çalışmaları yoğunudur. Gelişme konut dokusu Eski Datça ve Reşadiye arasında kalan alanda ana aks üzerinde gelişen konut dokusudur. İmar planlarında gelişme konut alanı olarak belirtilmiş, kentin gelişmesine ayrılmış yerleşme alanlarıdır. Binaların zemin katlarında ticarete dönük bağımsız bölümler oluşturulabilir. Böylelikle merkezden gelen ticaret aksının devamlılığı sağlanabilir. Karma kullanım dokusu konut, konut+ ticaret, eğitim alanı, park, turizm alanı, kamu hizmet alanı gibi çok yönlü arazi kullanımının görüldüğü dokudur. Baskın ticaret dokusu ise Datça'da genellikle konut+ ticaret olarak görülen en baskın ticaret aksının bulunduğu dokudur. 2010 yılı Datça Esnaf ve Sanatkarlar Odası verilerine göre, içinde ekmek bayii, dükkân, ayakkabıcı, balıkçı, pastane gibi toplam 201 ticari alan bulunmaktadır.

Şekil 31: Kentsel Doku Analizi

*SBP 351Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

2.4.7 YAPIM YILI BÖLGELEMESİ

Bina yapım yılı bölgelemesi incelendiği zaman 1950 ve öncesinde binaların Eski Datça ve Reşadiye’de yoğunlaştığı görülmüştür. 1950 ve 2000 yılları arasında turizmin Marmaris’ten Datça’ya doğru gelmesiyle birlikte otellerin ve ikinci konutların sayısı artmıştır. Böylelikle binalar kıyı ve üst kesimlerinde bölge oluşturmuşlardır. 2000 yılından sonra D-400 karayolunun iki kesiminde ve Kargı Koyu’nun imara açılmasıyla yapılan yeni gelişme konut alanları bölge oluşturmuşlardır.

1920’li yıllardaki makroforma bakıldığı zaman lekeler Eski Datça ve Reşadiye’de görülmektedir. 1920’li yıllarda Yunanlıların işgali ile Knidos’taki yerleşimler, denizden gelecek saldırılara karşı Yarımada’nın doğusuna kaymaya başlamıştır. Kayan bu yerleşimler Datça Merkez’de kıyıdan uzak olan Eski Datça ve Reşadiye’de görülmektedir. 1920’li yıllarda Reşadiye Mahallesi Datça’nın merkezi olmuştur.

1950’li yıllarda Yunan işgalinden sonra Türk-Rum nüfus mübadelesi ile bir miktar nüfus mübadele edilmiştir. Makroform lekelerine bakıldığında Eski Datça ve Reşadiye lekelerinde büyümeler gözlemlenmiştir.

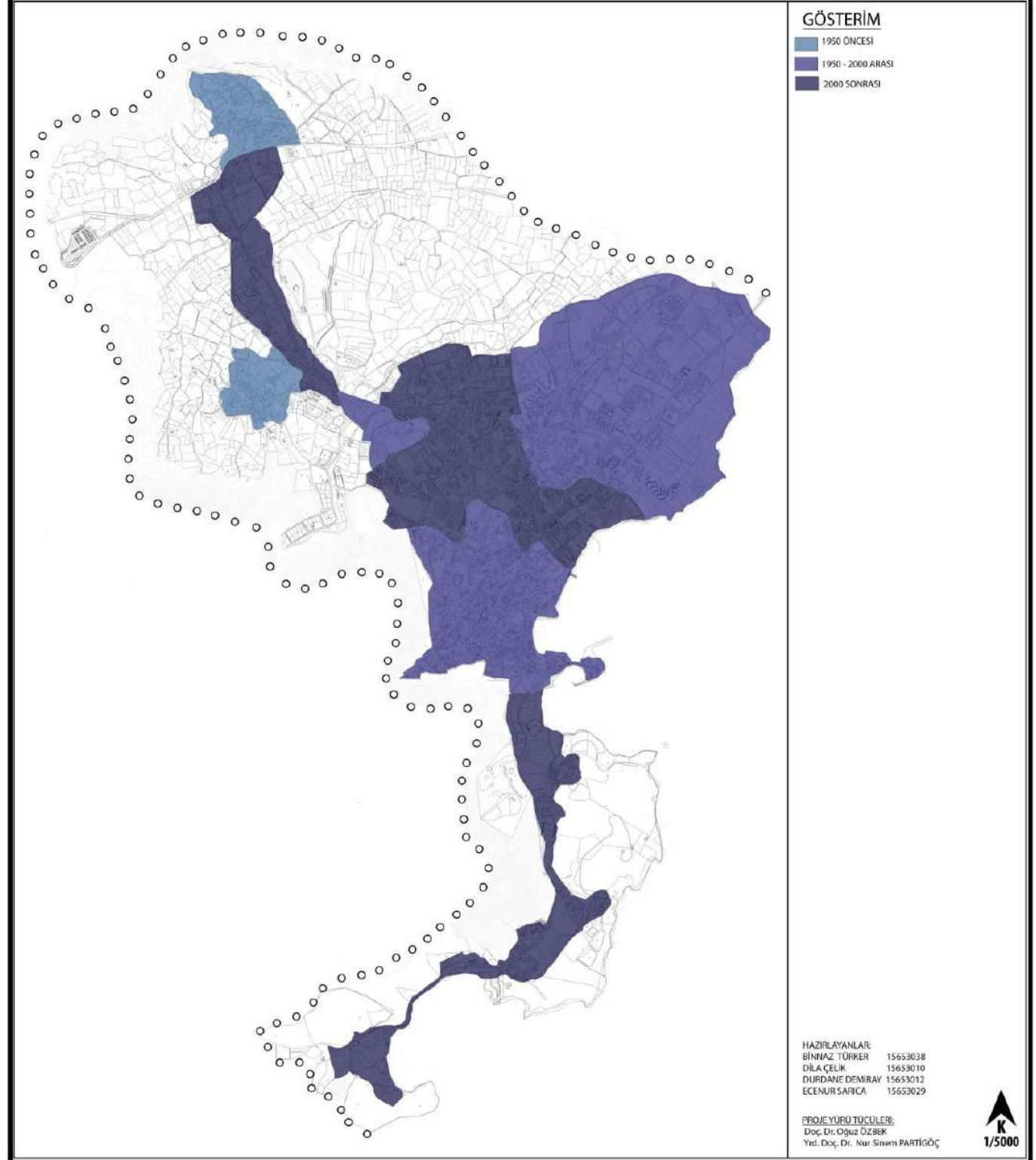
1980’li yıllarda Datça’ya turistlerin gelmesi ile birlikte yerleşim lekeleri kıyı boyunca ortaya çıkmıştır. Bu yıllarda İskele-Kargı yolu yapılarak makroform lekeleri yavaş yavaş Kargı’ya doğru yönlendirilmeye başlanmıştır.

2000’li yıllarda turizmin gelişmeye başlaması ile birlikte mevcut makroformlar daha da büyümeye başlamıştır.

2000’li yıllardan sonra ise Kargı Koyu imara açılmıştır. Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun kararları ile Kargı’daki 56 dönümlük hazine arazisi imara açılmıştır.

Yıllara göre makroform analizine bakıldığında 2000 yılından sonra kentsel yerleşimlerde birleşme meydana gelmiştir.

BİNA YAPIM YILI BÖLGELEME ANALİZİ

Şekil 32: Bina Yapım Yılı Bölgeleme Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

BÖLÜM 3: EKOLOJİK YAPI

3.1. KAVRAMLAR

3.1.1 JEOLojİ

Yeryuvarının yapılışını ve yeryüzünde meydana gelen fiziksel, kimyasal ve biyolojik değişmelerin geçmişini araştıran bir ilimdir.

3.1.2. KENTSEL MORFOLOJİ

Kentlerin fiziksel dokusunu tanımlayan biçimsel ve yapısal öğelerin bir araya geliş koşulları ile dokudaki oluşum, değişim ve başkalaşıma neden olan süreçlerin ve aktörlerin incelenmesi' olarak tanımlanabilir.

3.1.3 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Sürdürülebilirlik daimi olma yeteneği olarak adlandırılabilir. Ekoloji bilimindeki anlamı ise biyolojik sistemlerin çeşitliliğinin ve üretkenliğinin devamlılığının sağlanmasıdır.

3.1.4 DOĞAL SİT

Jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yeraltında veya su altında bulunan korunması gerekli alanlardır. (2863 sayılı KTVK Kanunu)

3.1.5 ENDEMİK TÜR

Endemik türler, yeryüzünün yalnızca belirli bölgelerinde yayılış gösteren yerel ve ender (yaşam alanı belirli bir bölge ile sınırlı) canlılardır.

3.1.6 HİDROJEOLojİ

Yeraltı suyu jeolojisi anlamına gelip, yer altı suyunun özellikleri, kökeni, yeraltındaki hareketi ve yüzey suları ile olan etkileşimi hidrojeolojinin ana çalışma konularını oluşturmaktadır.

3.1.7 JEOMORFOLOJİ

Yer şekillerini ve onları oluşturan, süreçleri araştıran ve tanıtan bir bilim dalıdır.

3.1.8 JEOLojİ

Yeryuvarının yapılışını ve yeryüzünde meydana gelen fiziksel, kimyasal ve biyolojik değişmelerin geçmişini araştıran bir ilimdir.

3.1.9 NEOTEKTONİK

Jeolojik geçmişte herhangi bir zamanda başlayıp, niteliğini değiştirmeksizin etkinliğini günümüzde de sürdüren tektonik rejimdir.

3.1.10 NEOJEN

Üçüncü Zaman'ın bölündüğü dört büyük devirden son ikisi olan pliyosen ile miyoseni birden kavrayan sistem

3.1.11 ALÜVYON

Akarsular tarafından taşınan kil, kum, çakıl taşı gibi kütle parçalarının, suyun akış hızının azalması sonucu elverişli yerlere birikmesiyle meydana gelen tortulardır.

3.1.12 METAMORFİZMA

Bozulma ve diyajenezin geliştiği bölgelerin dışında, bir kayacın olduğu ortamın fiziksel ve kimyasal koşullarından farklı koşullar altında, katı durumlarını koruyarak katı halde geçirdikleri dokusal ve mineralojik değişimdir.

3.1.13 TEKTONİK

Parçalanarak dağılmış yer katmanlarının birbirleriyle olan ilişkilerini, durumlarını, biçim değiştirmelerini araştıran yerbilim dalı.

3.1.14 2B ARAZİ

Orman vasfını kaybetmiş hazine arazileri ya da 2B, Türkiye sınırları dâhilinde, orman vasfını yitirmiş, kadastro marifetiyle orman alanları dışına çıkartılmış, bir daha geri kazanılamayan ve ıslah edilemeyen araziler.

3.1.15 HOLARKTİ

Dünyanın kuzeyinde baştanbaşa bulunan bütün karaları bir bütün olarak kapsayan habitatlara karşılık gelir.

3.1.16 VEJETASYON

Bitkinin tohumdan gelişip tekrar tohum verecek hale gelene kadar geçen dönemi.

3.2. COĞRAFİK KONUM

Kuzeyinde Aydın, kuzeydoğusunda Denizli ve Burdur, doğusunda Antalya ile komşu, güneyinde Akdeniz ve batısında ise Ege Denizi ile çevrilidir. Muğla İli, Batı Anadolu'nun güney ucunda 36° 17' ve 37° 33' kuzey enlemleri ile 27° 13' ve 29° 46' doğu boylamları arasında yer almaktadır. 13.338 km²lik alanı ile ülke topraklarının %0,7'sini kaplamaktadır. Toplam uzunluğu 1124 kilometrelik deniz kıyısı ile ülkemizin en uzun sahil şeridinde sahip ilidir.

Datça yarımadası Gökova ve Hisarönü Körfezleri arasında Akdeniz ve Ege arasında doğu-batı yönünde yer alan bir yarımada'dır. Datça yarımadası batıda Kocadağ(Bozdağ)(1174m) bölümü, doğuda Emecik dağı-Horoz dağı (743m) bölümü olmak üzere iki dağlık kütle ile bu iki dağlık kütle'yi bir boyun halinde birbirine bağlayan Reşadiye bölümünden oluşmaktadır. Yarımada'nın boyu 70 km, eni en dar yerinde (Balıkaşiran) 800 m, en geniş yerinde 17 km'dir. Yüzölçümü 446 km² olan yarımada'nın 235km'lik sahil bandı, 52 koyu bulunmaktadır.

Datça ilçe merkezi 3 mahalleden oluşmaktadır. Bunlar; Eski Datça, Reşadiye ve İskele mahalleleridir. *Reşadiye Mahallesi* konumu 36° 45' 13.9104" Kuzey ve 27° 39' 52.6932" Doğu GPS koordinatlarıdır. **Reşadiye Mahallesi** bağlı olduğu Datça ilçe merkezine 4 kilometre mesafe uzaklıktadır. *İskele Mahallesi* konumu 36° 43' 34.3740" Kuzey ve 27° 41' 9.0384" Doğu GPS koordinatlarıdır. Eski *Datça Mahallesi* GPS koordinatları ise **36° 44' 20.8212" Kuzey ve 27° 39' 58.3920" Doğu** şeklindedir.

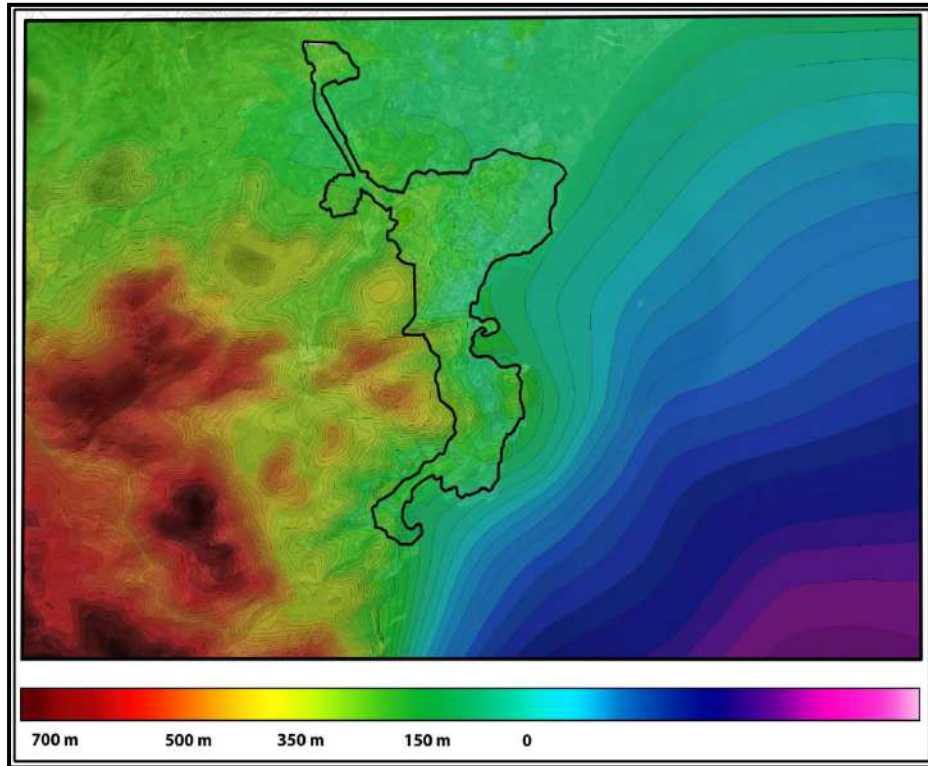
Şekil 33: Datça Yarımadası Coğrafi Konumu

3.3. TOPOĞRAFYA

Datça engebeli bir alan olmakla birlikte adanın yarısından fazlası dağlık bölgelerdir. İlçedeki yerleşimler: Yazıköy 100 m, Cumalı 96 m, Yaka Palamutbükü deniz seviyesi, Sındığı 250 m, Mesudiye 59 m, Karaköy 70 m, Kızılan 47 m, Emecik 180 m, Hisarönü 30 m, Orhaniye 50 m, yükseklikte kurulmuştur. (Kırsal yerleşim Envanteri,2010).

İlçede yapılan alan çalışması kapsamında alanın %61'i 0-200, %25'i 200-400, %7'si 400-600, %7'si ise 600-1000m kotları arasında değişmektedir. Dağlar arasında kalan düzlükler, dar şeritler halinde Sındığı, Yaka ve Çeşme mahallesi arasında görülmektedir [5].

İlçe merkezinde ise İskele mahallesinin kuzeyi ve Eski Datça ile Reşadiye mahallerinin çevrelerinde görülen yükseklik değerleri 150 m ile 350 m arasındadır. Fakat İskele mahallesinin batısında yükseklik 350 m ve üzeri değerler almaktadır. Bu bölgede yükseklik değerlerinin yüksek olması yerleşim makraformunun gelişmesini önleyen doğal bir eşik oluşturmaktadır

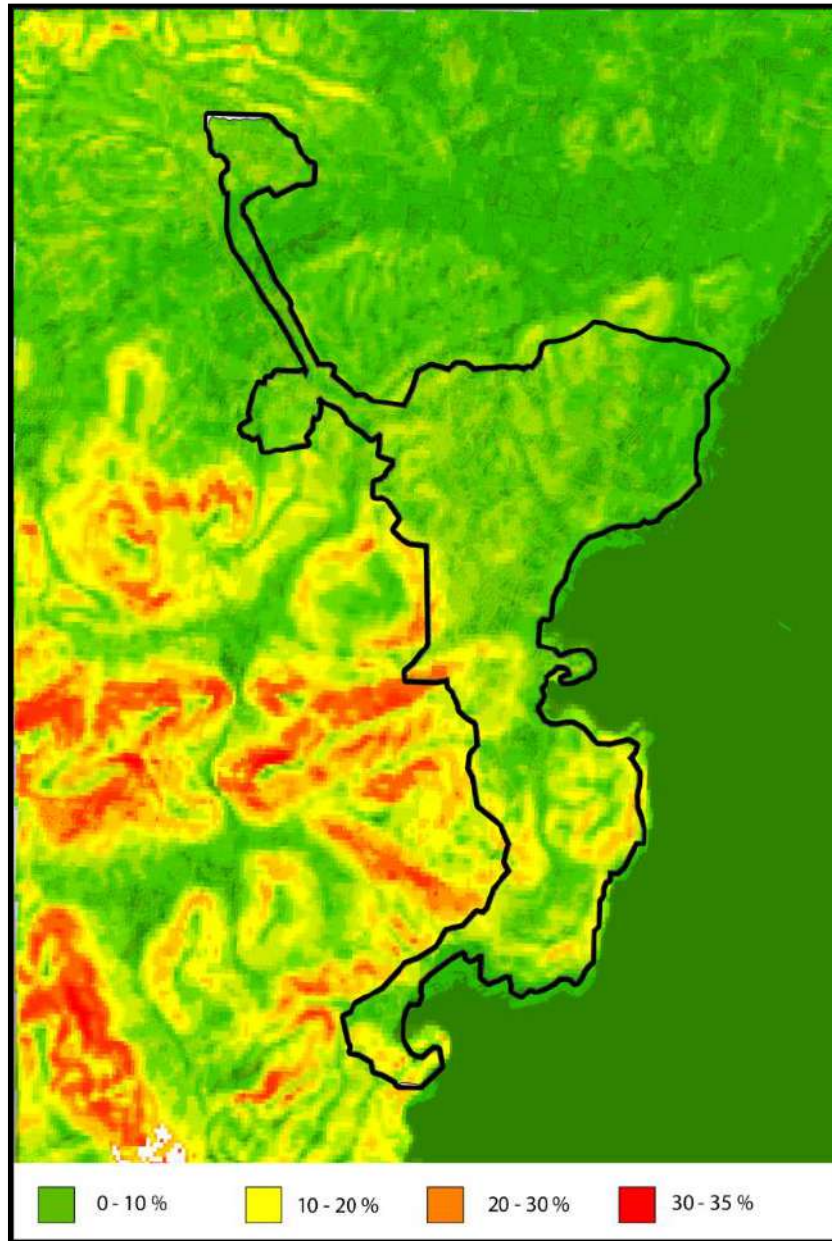
Şekil 34: Datça 1/5000 Yükseklik Analizi

*SBP 351Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

3.3.1. EĞİM

Datça-Bozburun bölgesinin %72,4'ünde eğimin çok yüksek olduğu, %15,1'inde ise yüksek olduğu görülmektedir. Bölgenin %87,5'inde eğim en önemli fiziki eşiklerdendir [32].

Datça ilçe merkezinde eğim değerleri genellikle % 0-10 ve %10-20 arası değişmektedir. Alanın kuzeyi % 0-10 değerler alırken güneye gidildikçe değerler % 0-30 arasında değişiklik gösterdiği görülmektedir. İskele mahallesinin batısında yükseklik analizinde elde edilen sonuçta yükseklik değerlerinin yüksek olduğu gibi bu bölgede eğim değerleri de yüksektir. Bu değerler yerleşim lekesinin gelişmesini önleyici doğal eşiklerdir. Eğim değerleri yükseldikçe konut alanlarına elverişlilik azalmaktadır. %9-15 değerli alanlarda yerleşim kısıtlı olarak yerleşime açılabilen ve altyapı maliyeti yüksek alanlardır. Datça ilçe merkezi geneli de bu eğim değerlerine sahip sınıf arasında yer almaktadır.

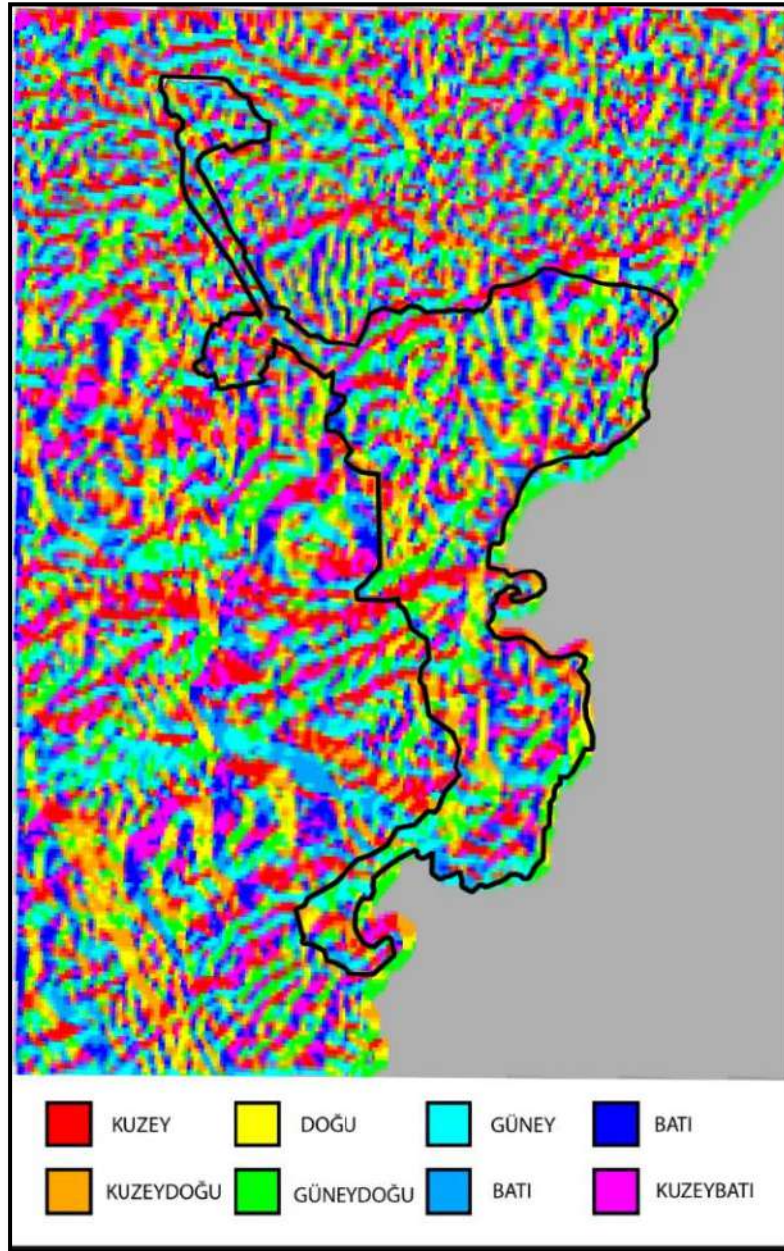

Şekil 35: Datça 1/5000 Eğim Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

3.3.2. BAKI

Datça'da hâkim yön güney ve güney batı olmakla birlikte engebeli alanlarda ise kuzey yön hâkimdir. Datça şehir merkezinde ise güney, doğu ve güney doğu yönleri hâkimdir. kuzey ve güney bakıları birbirinden farklı rüzgâr etkileri altındadır. Kuzey bakılı yamaçların genellikle daha kuru rüzgârların etkisinde kalması, bu yamaçlardaki iklimin, güney bakılı yamaçlardan daha serin özellik kazanmasına sebep olmuştur. Ayrıca kuzey yönelişli yamaçlarda güneş enerjisinde yararlanma az olduğu için kuzey bakılı yamaçlar, güney bakılı yamaçlara göre daha nemlidirler. Bu nedenle kuzey bakılı yönelişler yerleşim yeri seçiminde eşik oluşturmaktadır. Bakı heyelan riski ile ilişkilidir. Yağış, rüzgâr ve güneş etkisine maruz kalma gibi parametreler etkilidir. Örneğin, yoğun yağış alan yamaçlardaki malzemeler çabuk doygunluğa ulaştığı için heyelan riski artmaktadır.

Şekil 36: Datça 1/5000 Bakı Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

3.4. İKLİM

3.4.1. SICAKLIK

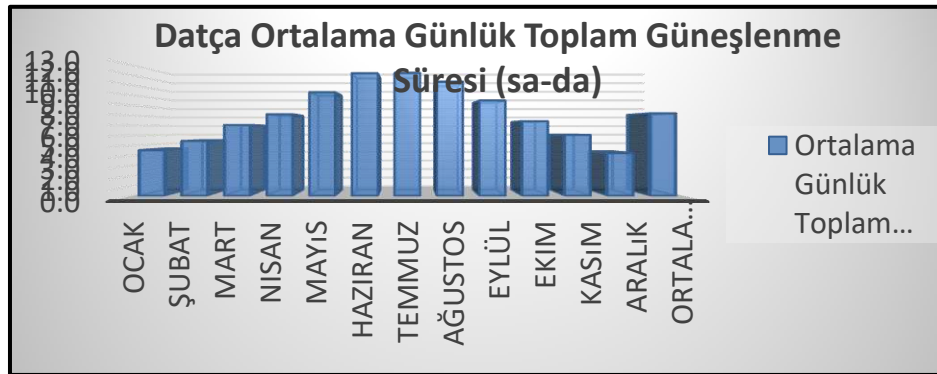
Datça’da yıllık sıcaklık ortalaması 20°C dir. (Tablo 1) En sıcak ay Ağustos olup ortalaması 29 C’ dir. En soğuk ay Ocak ayıdır ve ortalaması 12,5°C’ dir. Kapalı günlerin sayısı 35, güneşli gün sayısı ise 275-300 gün arasında değişir. Ekstrem değerlere gelince; en yüksek sıcaklık 1987 yılında Temmuz ayında 40,6°C ile yaşanmıştır. En düşük sıcaklık ise 1964 Ocak ayında 0,2°C olmuştur.

Tablo 11: Datça 2005-2016 Ortalama Sıcaklık Değerleri [30]

DATÇA ORTALAMA SICAKLIK													
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	ORTALAMA
2005	12.8	11.2	14	16.7	21.2	24.7	27.8	28.2	25.5	19.3	15.3	13.2	19.2
2006	12.2	12.4	14.3	17.1	21.5	25.9	28.7	29	25.7	21.5	17.4	14	20.0
2007	12.9	12.2	14.5	17.3	21	26.8	28.4	29.2	25.5	21.8	16.9	13.5	20.0
2008	11.9	11.8	15.5	17.2	21.6	26.7	28.5	28.3	25	21.5	18.9	14.2	20.1
2009	13.7	11.9	13.8	17.3	21.5	26.2	29.8	27.9	25.3	22.8	17.8	15.8	20.3
2010	13.4	14.2	15.6	18	21.9	25.7	28.5	29.6	26.2	21.2	19.9	15.6	20.8
2011	12.9	13.5	14	17	20.3	25.8	29	28.2	27.3	20.5	15.7	13.8	19.8
2012	10.3	9.5	14.5	17.4	20.8	25.9	29.7	30.4	25.8	23.2	18.9	14.1	20.0
2013	12.6	13.6	14.8	17.7	22.4	25.7	28.5	29.8	25.8	20.2	17.9	12.9	20.2
2014	14.1	14.3	15	17.6	21	25.8	28.1	29.5	25.8	21.9	17.8	16.2	20.6
2015	12.1	12.2	14.3	16.3	21.2	24.5	27.5	29.2	26.6	22.2	19.1	14.4	20.0
2016	11.5	14.8	14.9	19	20.6	26.3	25.7	28.1	26	22.1	17.1	10.7	19.7
ORTALAMA	12.5	12.6	14.6	17.4	21.3	25.8	28.4	29.0	25.9	21.5	17.7	14.0	20.1

3.4.1.1. GÜNEŞLENME SÜRESİ

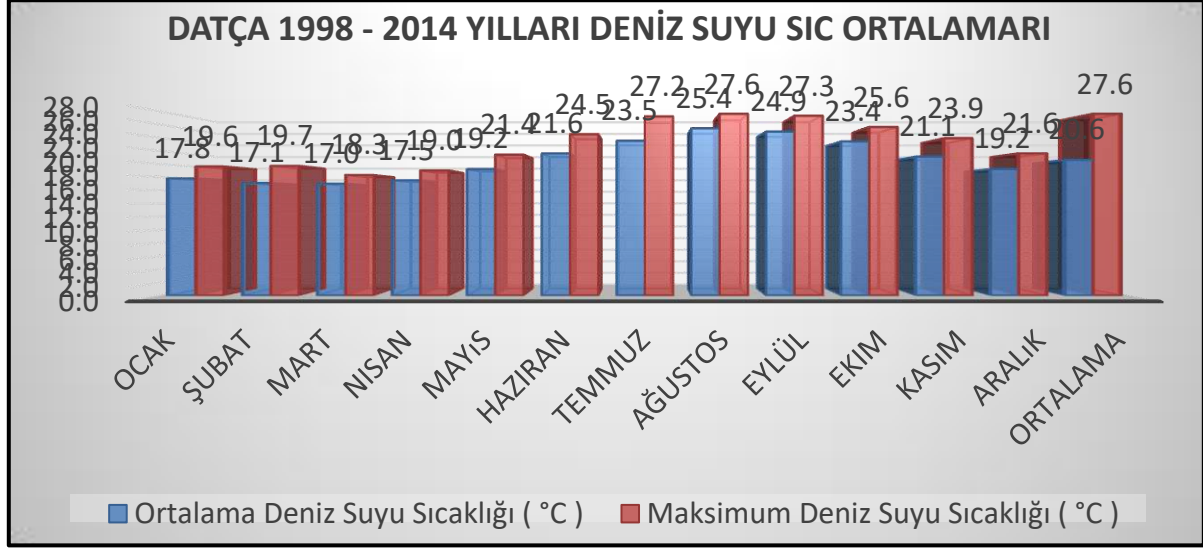
Datça yarımadasında yaz mevsiminin oldukça kurak geçmesi nedeniyle açık gün sayısı oldukça yüksektir. Kış aylarında güneşlenme süresi 5 saat, yaz aylarında ise 12 saati bulup, yıllık ortalama güneşlenme süresi günde 8.2 saattir (Grafik 6). Bu durumla Datça Muğla ilinde güneşlenme süresi en yüksek olan ilçedir.

Grafik 6: Datça Ortalama Günlük Toplam Güneşlenme Saatleri [30]

3.4.1.2. DENİZ SUYU SICAKLIĞI

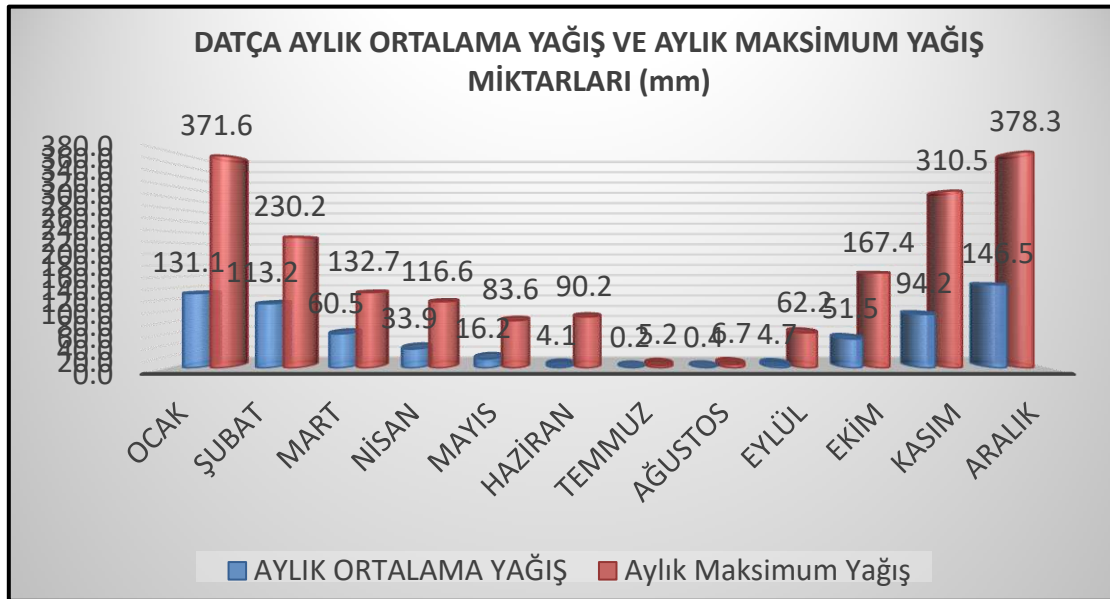
Datça'da 1998-2014 yılları arası ortalama deniz suyu sıcaklığı en fazla ağustos ayında olup 25,4 °C olup ortalamanın üstündedir. Maksimum deniz suyu sıcaklığı ise en fazla 27,6 °C olup yine ağustos ayında gözlemlenmiştir. Ortalama maksimum deniz suyu sıcaklığı da 27,6 °C dir. (Grafik 7)

Grafik 7: Ortalama Deniz Suyu Sıcaklığı Verileri (Kaynak: Datça Meteoroloji İstasyon Müdürlüğü)

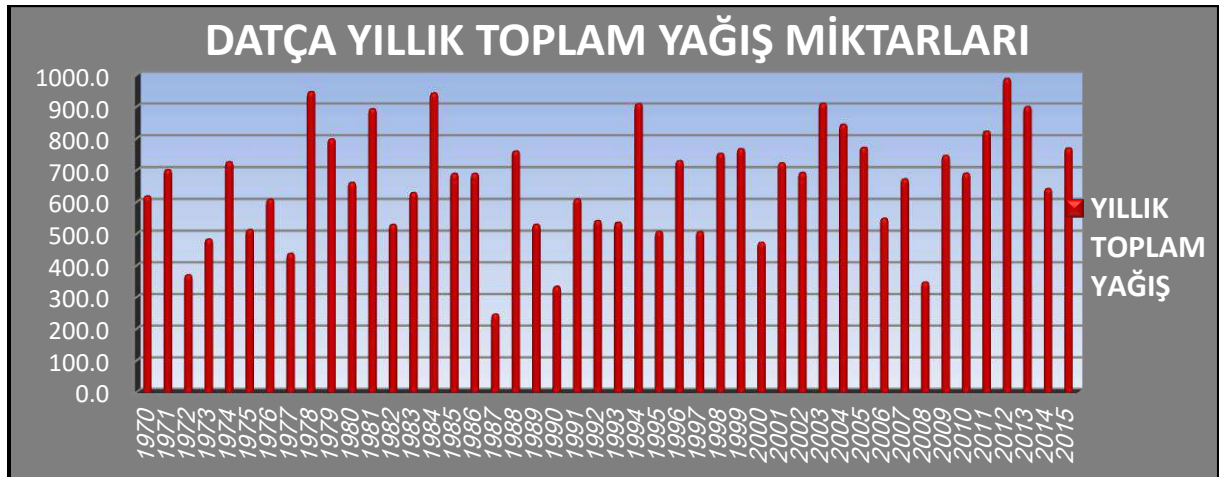
3.4.2. YAĞIŞ

Datça'da yıllık ortalama yağış miktarı, 836 mm' dir. Yağışın tamamına yakını kış aylarında toplanmıştır. Ortalama yağışın en fazla olduğu ay 146,5 mm ile aralık ayıdır. Aylık maksimum yağış da yine 378,3 mm ile aralık ayında olmuştur. Yaz mevsimi şiddetli kuraklığın yaşandığı bir dönemdir. (Grafik 8)

Grafik 8: Aylık Ortalama Ve Maksimum Yağış Miktarları [30]

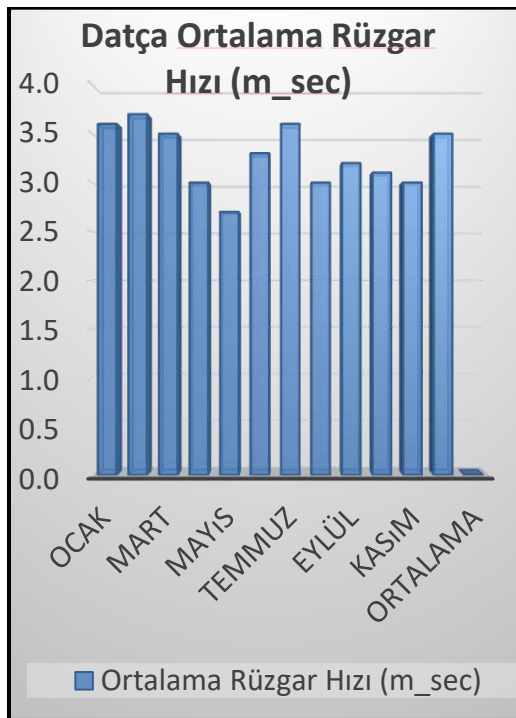
Datça'da 1970-2015 yılları arası yıllık toplam yağış miktarları incelendiğinde en fazla toplam yağış 1978, 1984 ve 2012 yıllarında olduğu gözlenmiştir. Toplam yağış miktarı 900mm'i geçmiştir (Grafik9) [30].

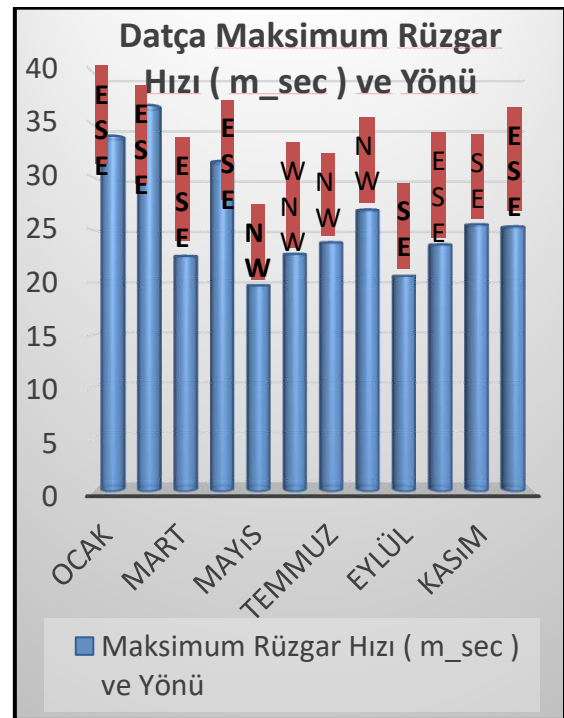
Grafik 9: Datça Yıllık Toplam Yağış Miktarları [30]

3.4.3 RÜZGAR

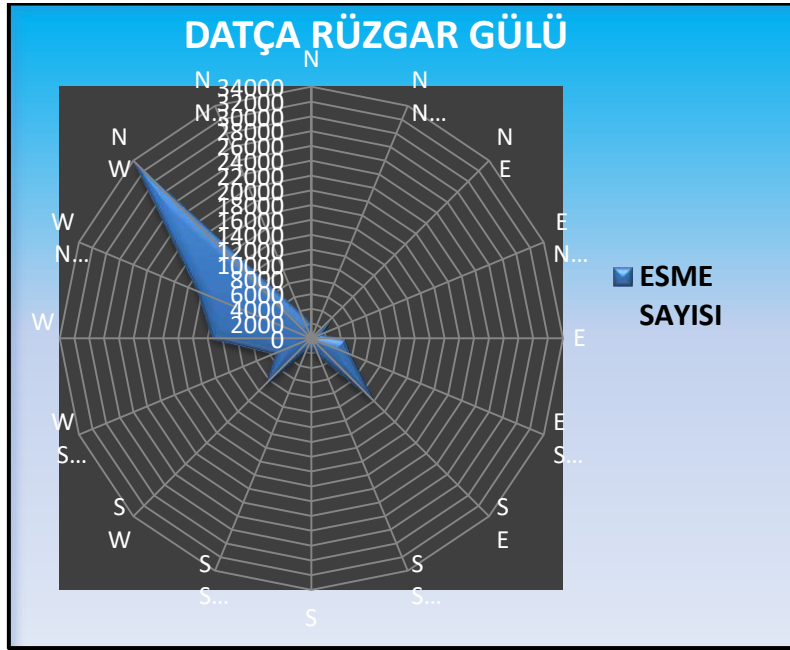
Datça'da maksimum rüzgâr hızı şubat ayında gözlenmiştir. (Grafik 5) Ortalama rüzgâr hızının en fazla olduğu ay yine şubat ayıdır. (Grafik 10) Hâkim rüzgâr yönü ise KB-GD yönlüdür (Grafik 11) [30].

Grafik 10: Maksimum Rüzgâr Hızı

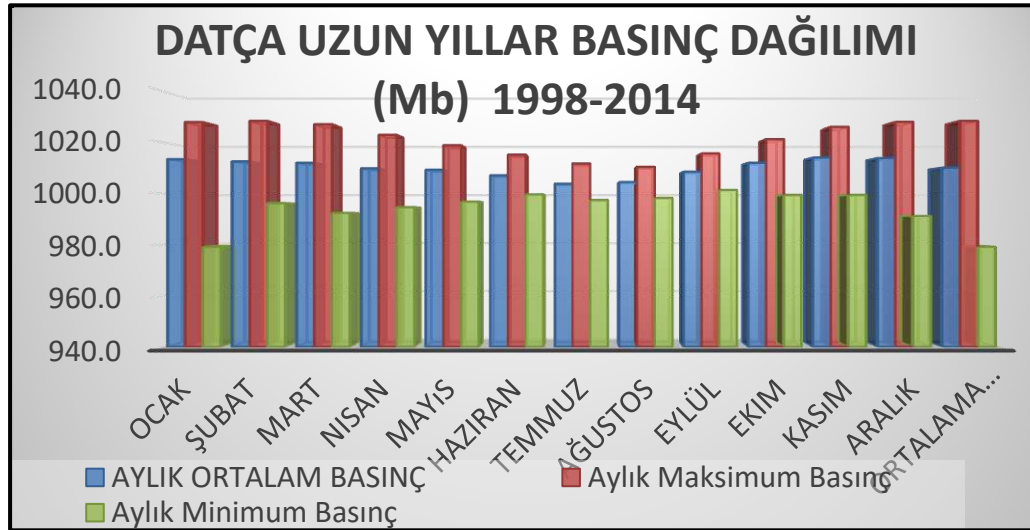
Grafik 11: Ortalama Rüzgâr Hızı

Grafik 12: Rüzgâr Gülü [30]

3.4.4. BASINÇ-NEM

Datça'da yıl boyunca maksimum basınç şubat ayında, minimum basınç ise ocak ayında gözlenmiştir. Aylık basınç farkının en fazla olduğu ay ocak ayıdır ve yaz aylarında bu fark düşmektedir. (Grafik 13)

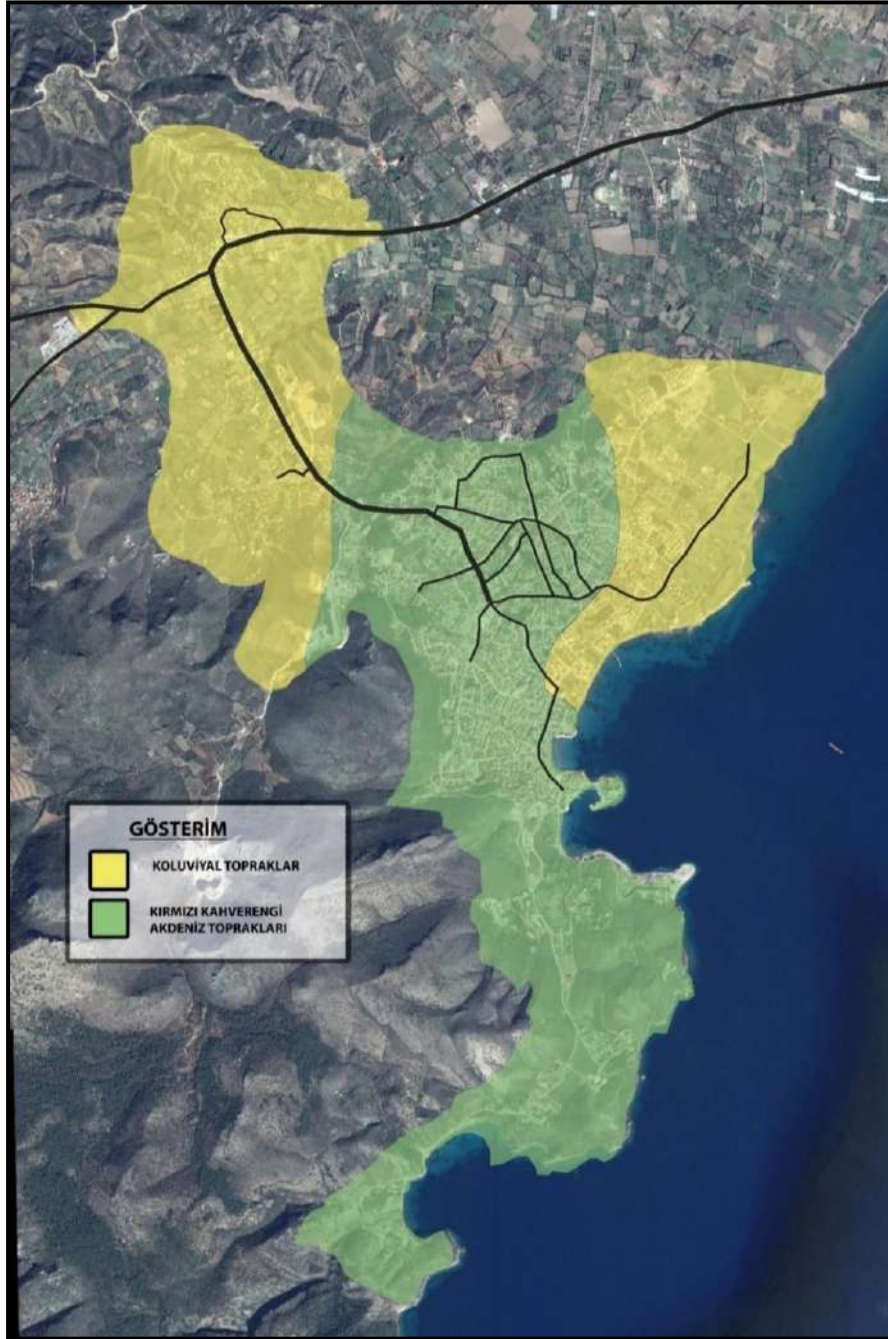
Grafik 13: Datça Uzun Yıllar Basınç Dağılımı [30]

3.5. TOPRAK YAPISI

Datça Yarımadası üzerinde Datça-Knidos arasında II ve III. sınıf arazilerde yer alan Kırmızı Kahverengi Akdeniz Topraklarının yaygın gibi görünmesine karşılık toprağın çok sığ ve taşlık olması tarımsal kullanımlar açısından sorun yaratmaktadır [31].

3.5.1. TOPRAK SINIFI KABİLİYETİ

Yerleşme alanındaki büyük toprak grupları kırmızı kahverengi akdeniz toprakları ve kalüvyal topraklardır. Kırmızı Kahverengi Akdeniz Toprakları: Tarıma elverişli topraklardır. Organik madde bakımından fazla zengin olmadığı için zeytin, bağcılık ve turunçgil tarımı için uygundur. İskele mahallesi ve kargı koyu boyunca görülmektedir. Kalüvyal topraklar: Eğimli yüksek yamaçlar boyunca, toprak kaymasının ve aşınmanın sonucunda dağın eteklerinde biriken topraklardır. Besin maddesi bakımından zengin tarıma elverişli topraklardır. Su tutma kapasitesi düşük olduğu için genellikle bağcılık ve bahçe tarımı yapılır. Eski Datça ve Reşadiye mahallesinde, İskele mahallesinin doğusunda görülür.

Şekil 37: Datça İlçe Merkezi Toprak Grupları Analiz

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

3.5.2. TOPRAK GRUPLARI

Datça merkezde 1. ,4. ,6. ve 7. sınıf toprak grupları bulunmaktadır. 1.Sınıf Toprak Grupları: Kolayca işlenebilen toprakları kapsayan, verimli tarım arazileridir. Reşadiye mahallesinin güney kısımları ve İskele mahallesinin kuzey ve kuzeydoğu kısmında bulunur. 4.Sınıf Toprak Grupları: Ara sıra tarla bitkilerinin yetiştirilebildiği, çayıra tahsis edilmeye müsait arazilerdir. Yerleşim bakımından eşik oluşturan arazilerdir. İskele mahallesinin orta kısımlarında bulunur. 6.Sınıf ve 7. Sınıf Toprak Grupları: Yöreye adapte olmuş yerli bitkiler yetiştirilebilir. Yerleşim açısından eşik oluşturmayan arazilerdir.6. sınıf topraklar Reşadiye mahallesinin kuzey kısımlarında, Eski Datça'da ve kuzeydoğu kısımlarında, İskele mahallesinin kuzey kısımları, kargı koyu ve iskele mahallesinin güneyinde kalan alanlar arasında görülmektedir. 7.sınıf toprak grupları ise İskele mahallesinin güneybatısında ve Kargı koyunda görülmektedir

Şekil 38: Datça İlçe Merkezi Toprak Sınıfları Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

3.6. HİDROLOJİK VE HİDROJEOLJİK DURUM

Güneyinde Akdeniz ve kuzeyinde ise Ege Denizi ile çevrili olan Datça Yarımadası'nda, dağların yer yer kıyıya paralel ve yer yer de dik ya da açılı uzanması ve denizin anakayaları farklı şekillerde aşındırması sonucu çok girintili çıkıntılı bir kıyı şeridinin oluşmasına neden olmuştur.

Planlama alanında düzenli akış gösteren büyük dere ve ırmaklar bulunmamakla birlikte genel olarak dere yataklarında akış yağışlı mevsimlerde görülmekte ve yaz aylarında dere yatakları tamamen kurumaktadır. Datça ilçesinde jeolojik birimlerin hidrojeolojik özelliklerini ortaya koyan ayrıntılı hidrojeolojik çalışma mevcut değil ve bunun en önemli nedeni ise Datça'nın önemli bir havza konumunda olmayışıdır. Ancak Datça'da DSİ tarafından 74 m derinlikte ve 3,50 lt/sn kapasiteli kuyu açılmıştır. Özellikle kıyı ovalarda ortalama 1-20 m arasında değişen alüvyon kalınlıkları olduğu tespit edilmiştir. Alüvyonların özellikle çakıllı, kumlu seviyelerinden su elde etmek mümkündür. Alüvyonlarla birlikte karstik yapıdaki kireçtaşlarından ve serpintilerin altı kesimlerinden de yeraltı suyu temini mümkün görülmektedir.

Yapılan araştırma sonucu Datça ve civarında potansiyelinin sınırlı olduğu tespit edilmiş ve yapılacak olan aşırı pompajların özellikle kıyı alüvyon ovalarda yeraltı sularının kullanılmaz hale getireceği ihtimali yüksektir. Yerleşimin su ihtiyacı yarımadaının kuzeyinde olan Kasköy sınırları içerisindeki bir kaynaktan karşılanmaktadır. Mevcut durumda kışın su sıkıntısı olmamakla beraber plan sınırları içerisindeki tüm kamusal alanlarına dağılması halinde su ihtiyacı karşılanmayabilir [32].

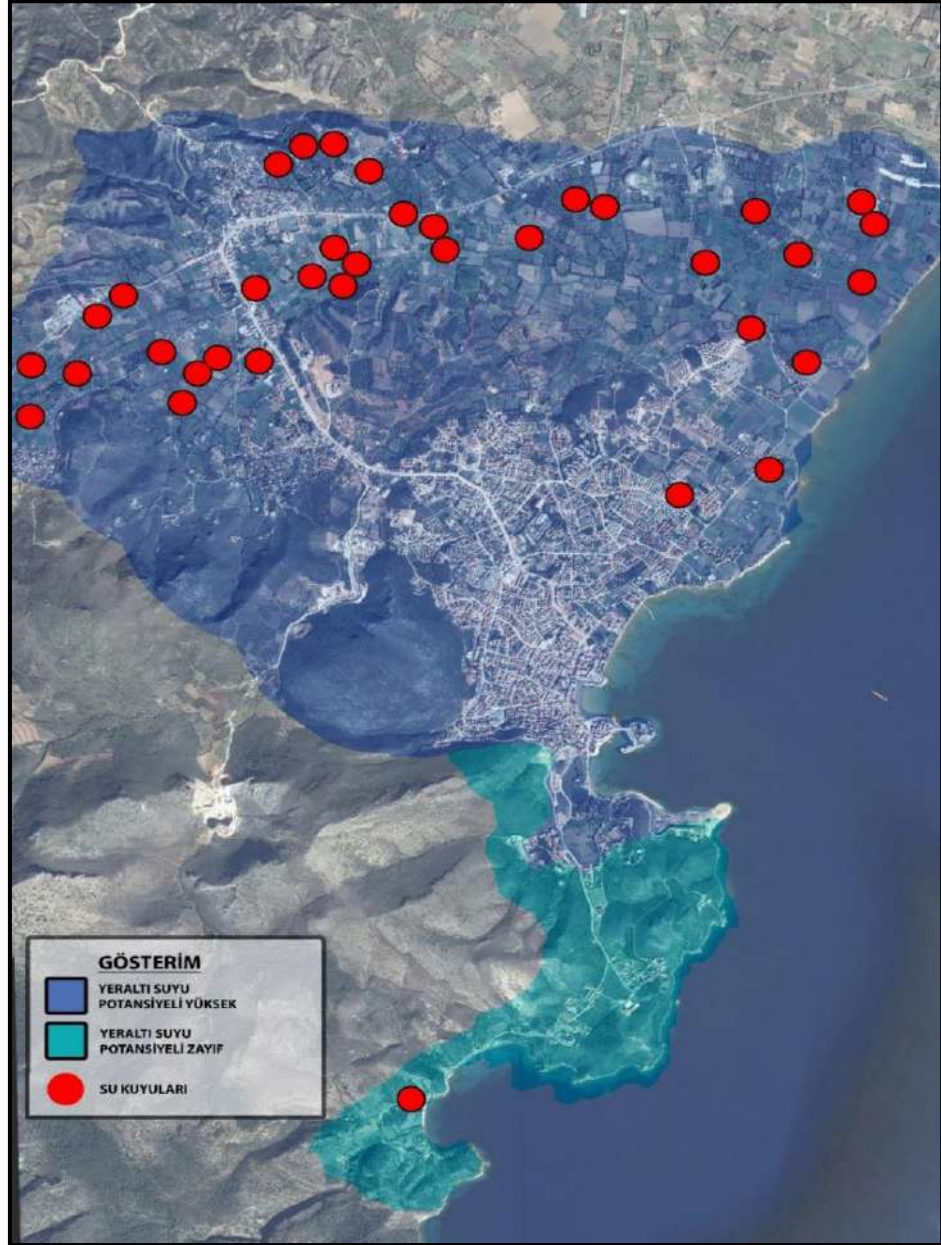
Tablo 12: Kaynak Kullanım Tablosu

KAYNAK ADI	KULLANIMI	PH	ISI (C)	DEBİ (I/S)
Hızırşah	Hamzalıdağ fay hattı boyunca çıkmaktadır. Beslenme alanı Hamzalıdağ horstunun kapladığı alandır. Hızırşah Köyü içme ve kullanma suyu olarak kullanılmaktadır.	8.1	18	2
Sazak	Beslenme alanı batıda yer alan Karadağ, Gölgedidağ ve Mandalya Dağı bölgesidir. Kaynak KD-GB fay hattından çıkmaktadır. Kaynak suyu Datça ilçesinde kullanma suyu olarak önceki yıllarda alınmış ancak yüksek tuzluluk ve borularda aşındırıcı (korozi) etkisiyle kullanılamamıştır.	7.6	17	1
Yazıköy	Yazıköy'ün kuzey doğusunda kireçtaşlarından çıkmaktadır. Yazıköy'ünün batısındaki depoya pompalanmaktadır. Eski dönemlerde Knidos antik kentine giden su olduğu belirtilmiştir.**	7.4	19	2
Avlana	Mesudiye Avlana Mahallesi'nde Göçgediği formasyonundan boşalan kaynak Avlana çeşmesinden akmaktadır. Ancak çeşmenin hemen üzerinde yerleşim yeri (evler) bulunmaktadır.	8.2	19	0.5
Kargı	Beslenme alanı batıda yer alan Karadağ, Gölgedidağ ve Mandalya Dağı bölgesidir. Kaynak KD-GB fay hattından çıkmaktadır. Kaynak suyu Datça ilçesinde kullanma suyu olarak önceki yıllarda alınmış ancak yüksek tuzluluk ve borularda aşındırıcı (korozi) etkisiyle kullanılamamıştır.	6.9	20-26	30

Ilıca	Datça'nın güneyinde ılıca mevkiinde karstik kireçtaşlarından boşalır. Çevresine bir set yapılarak küçük bir göl haline getirilmiştir. Kaynak doğu batı doğrultulu Karadağ fayının doğu bölümünden kuzey-güney doğrultulu fay hattından çıkmaktadır.	7.4	20-32	60
Serpantin	Datça-Marmaris yolu üzerinde Kovanlıkaltı mevkiindedir. Marmaris ofiyolitindeki serpantinlerden çıkmaktadır. Ofiyolitlerdeki kaynak sularının akış yolu üzerinde yüksek magnezyum içeriği nedeniyle siyah renkli tortu bırakması tipik özelliğidir.	7.2	14	10 (kış) 1 (yaz)

3.6.1.DATÇA SU KAYNAKLARI

Datça ilçe merkezinin Kuzeyinin yeraltı suyu potansiyeli yüksek iken, Güneyinin yeraltı suyu potansiyeli zayıftır.

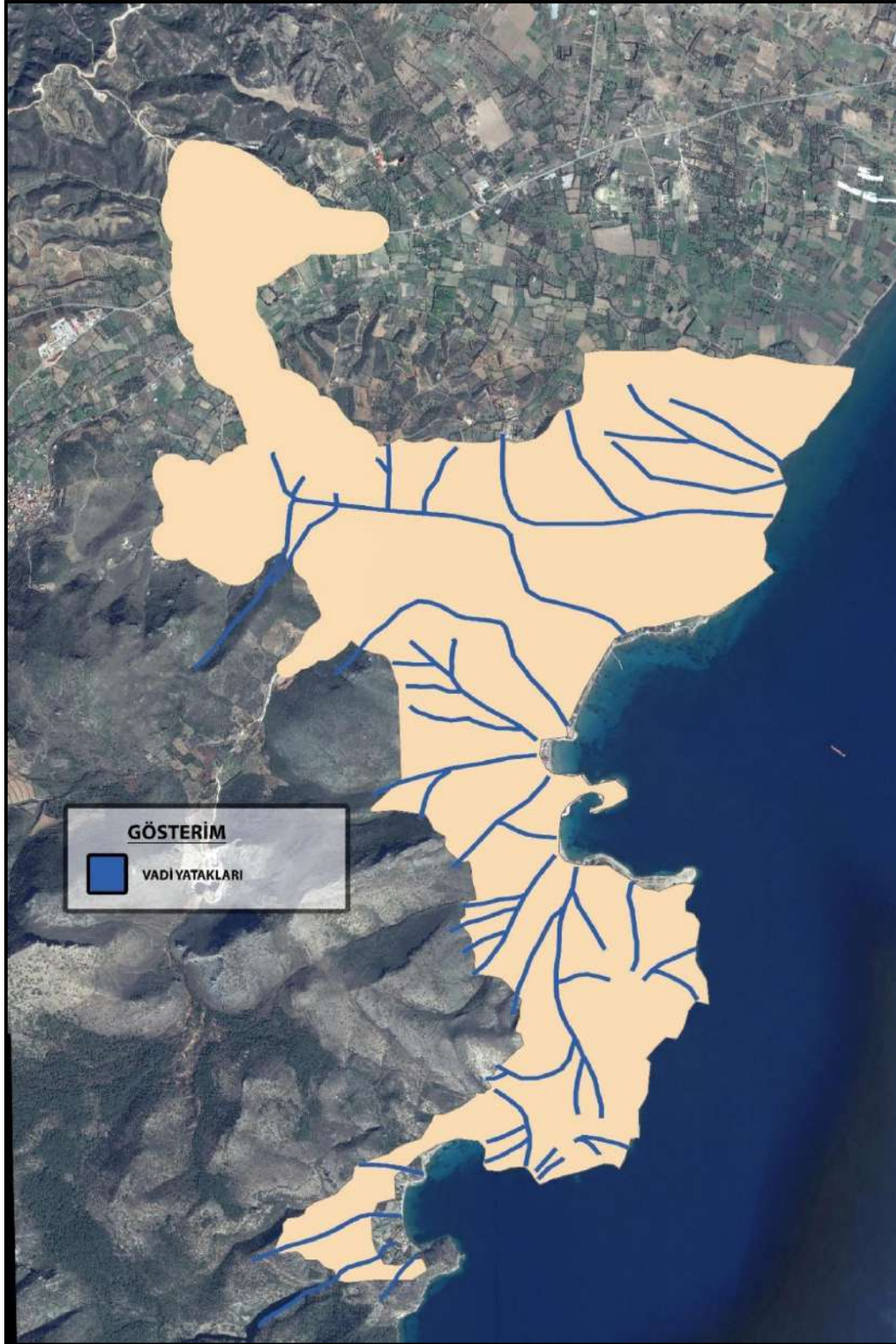

Şekil 39: Datça İlçe Merkezi Yeraltı Su Potansiyeli Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

3.6.2. VADİ TABANLARI

Datça ilçe merkezinde Reşadiye ve Eski Datça mahallelerinde dere yatakları gözlenmemektedir.

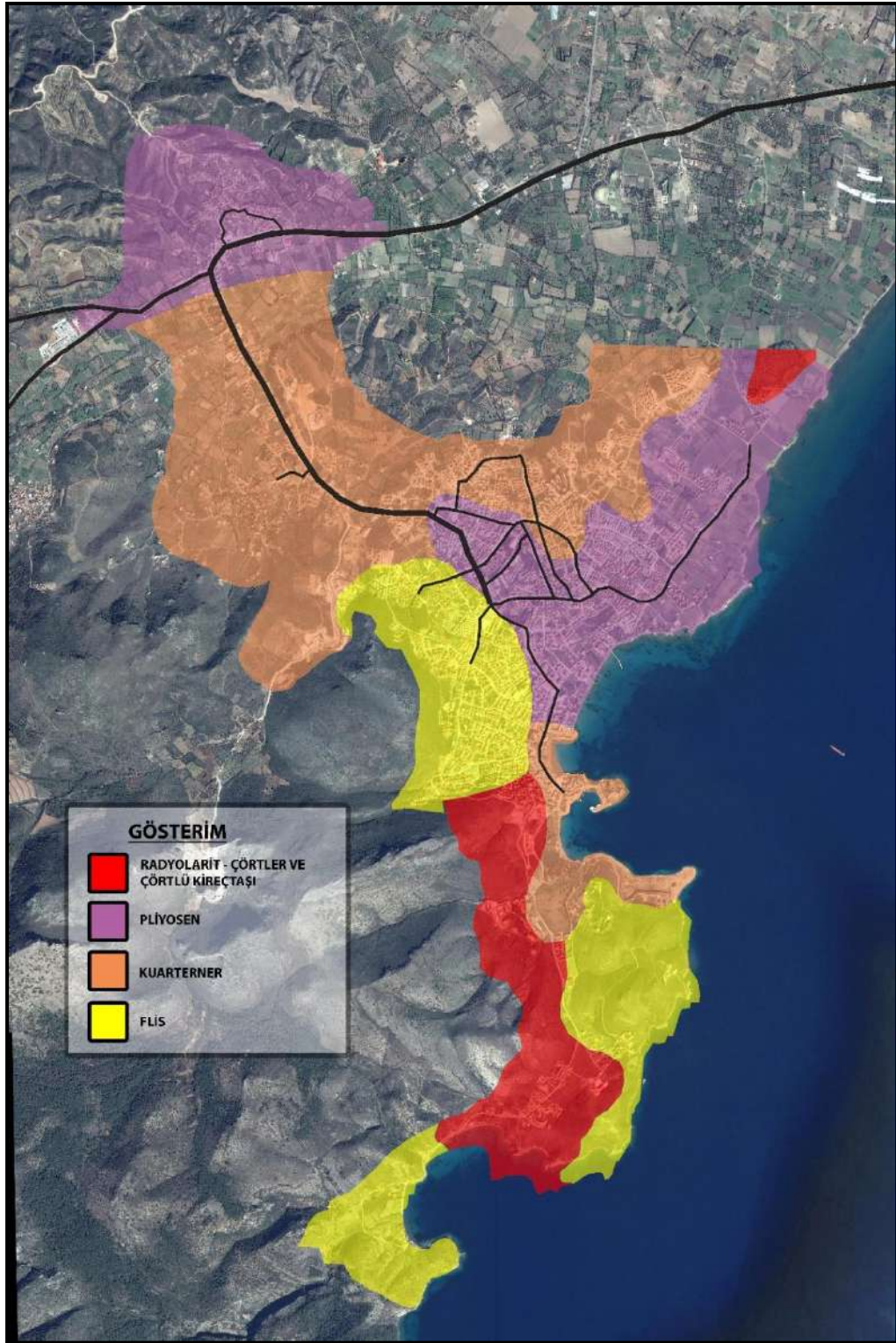

Şekil 40: Vadi Tabanları Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

3.7 JEOLojİK YAPI

Datça yarımadasındaki kayaçlar neojen öncesi, neojen ve daha genç olmak üzere iki grupta incelenmiştir. Neojen öncesi birimler genellikle tektonik kökenli olarak gözlenmekte, neojen ve daha genç olanlar ise tektonizmadan etkilenmemiş ve yerli çökellerden oluşmuştur.

Şekil 41: Datça İlçe Merkezi Jeolojik Yapı Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

Neojen Öncesi Birimler

a) Som Karbonatlar

Bu birim kalın katmanlı ve grimsi renkli platform karbonatlardan oluşur. Genellikle kristalize kireç taşı, dolomit ve breşik kireçtaşlarında oluşan bu karbonatlar Datça ve Hızırşah'ın güneybatısında yer almakta olup kalınlığı 1000 m'yi geçmemektedir.

b) Radyolarit Çörtler

Bunlar alttaki platform karbonatlarını uyumlu bir şekilde örterler ve en iyi gözlemlendiği yerler Datça'nın güneyinde Gölge Dağ, Cumalı ve İnce Burun'dur. Katmanlar ince-orta kalınlıkta pembe, kırmızı, yeşil renklerde olup yer yer marnlı, killi, karbonatlı seviyeleri içerir. Hafif karbonat içerikli çörtler amort bir matriks içinde kötü korunmuş radyolary fosilleri içerir ve bu birim oldukça devamsız ve ince olduğundan platform karbonatları ile bloklu fliş arasında tüm birimler jeoloji haritasında tek bir birim olarak gösterilmişlerdir. Bu birimin maksimum kalınlığı 50-60 m'dir.

c) Çörtlü Kireçtaşları

Bunlar önceki birimleri uyumlu olarak örterler. İyi katmanlanmış olup genellikle grimsi beyazımtırak renkli çört yumru ya da katmanlı mikritik kireçtaşlarından oluşur. Datça ilçesinin güneyinden bulunan bu oluşumun çörtleri tabanda genelde yumrulu, üste doğru katmanlı olup yukarı doğru oranları artar.

d) Bloklu Fliş

Üç düzeyden oluşmakta olup en altta düzenli bir fliş istif, onunda üzerine olistostromal bir kesim, en üstte ise hafif metamorfizme kaotik görünümlü aşırı tektonize bir düzey yer alır. Başlıca yüzeylendiği yerler Datça'nın güneyinde ve Kargı Koyu civarındadır.

Formasyon içinde değişik litoloji (kıltaşı, silttaşı, kumtaşı, çakıltaşı, marn, volkanik, çört, detritik, kireçtaşı, kalkanit ile bazı kesimlerinde serpatin, şişt, fillit türü kayaçlar) ve boyutlarda malzeme içeren kaotik bir birim görünümündedir. Matriks her yerde görünmemesine rağmen genelde kildir. Bu birim stratigrafik olarak çörtlü kireçtaşlarını örter.

e) Orfiyolit-Orfiyolitli Melanj

Kızılan ve Mesudiye civarında bulunan bu oluşum düzenli bir istif sunmamakla birlikte masif peridotit, serpantinize peridotit kitlelerinden oluşmaktadır. Peridotitler içerisinde kromit cevherleşmesi ve magnezit damarları içerir.

Neojen ve Daha Genç Birimler

Neojen çökellerden en yaşlı kayaçlar pliyosen en genç çökeller ise kovartener yaşlıdır. Pliyosende hem karasal hem denizsel çökeller egemendir. Kuvarterner yaşlı olanlarda alüvyon, plaj kumu, yalıtaşı (plaj kayaları), asılı taraça ve maç molozu çökelleri ile volkaniklerden oluşur.

a. Pliyosen Çökeller

Konglomera, kumtaşı, kıltaşı, marn, kireçtaşı, kalker tüfü, volkanik tüf ve dolomit gibi türlerden oluşur. Bu tür çökeller Datça ilçesinin ve Hızırşah'ın kuzeyinde yer

b. Kuvarterler Çökelleri

Genellikle köşeli çakıllardan oluşan yamaç molozları gevşek tutturulmuş olmakla birlikte çok sıkı tutturulmuş olanları da vardır. Plaj kumu ve çakıllarının çimentolamasından oluşan yalı taşları ise sıcak denizlerde oluşmaya elverişli oluşumlardır ve Datça ilçesinin hem güneyinde hem de kuzeyinde bulunmaktadır.

3.8. AFET RİSK DURUMU

Map of Turkey showing the distribution of five Diarrhoeal Bacterial (D.B.) groups. The map is color-coded: I. D.B. (red), II. D.B. (pink), III. D.B. (yellow), IV. D.B. (light yellow), and V. D.B. (white). Major cities are marked with dots, and the legend includes symbols for the sea (blue) and rivers (blue line). A scale bar indicates 0 to 120 Kilometre.

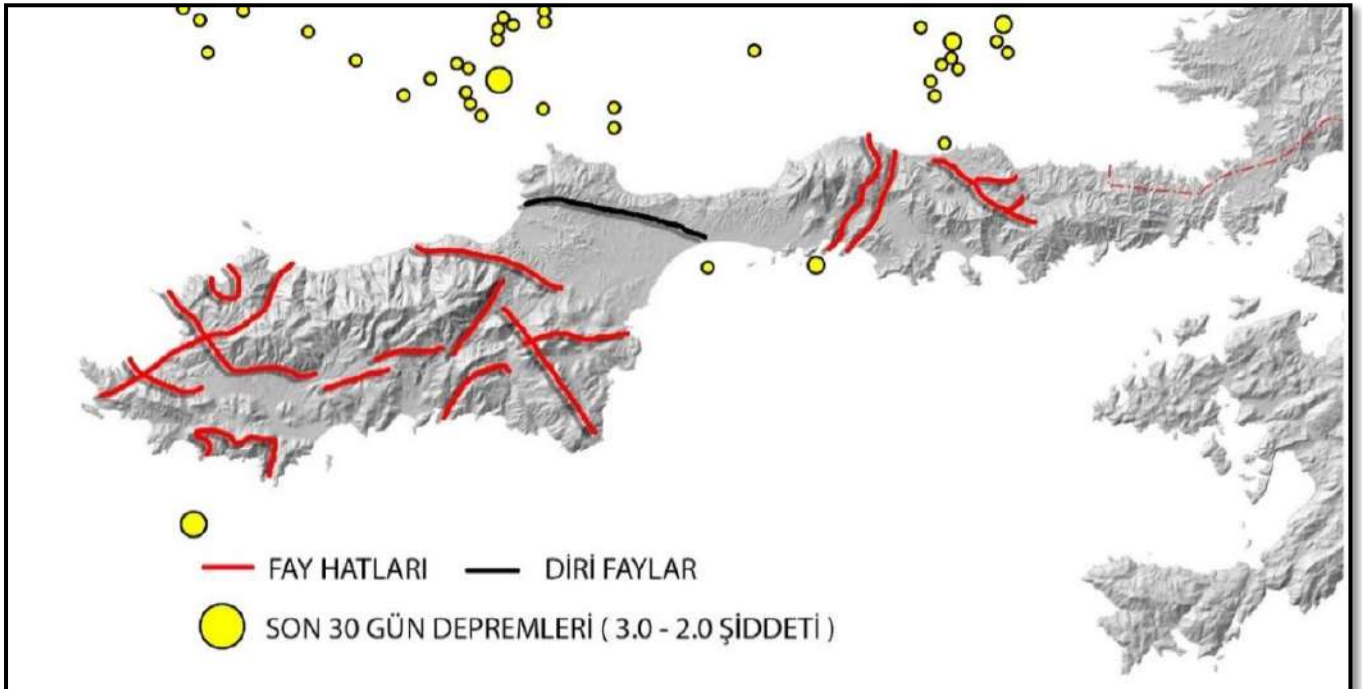
Pamukkale Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü 2017 – 2018 Eğitim – Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda SBP 351 kodlu Stüdyo 6 dersi kapsamında, proje koordinatörleri yürütücülüğünde 3.sınıf öğrencileri tarafından hazırlanmıştır.

Datça ve dolayında meydana gelen depremlerden büyüklüğü $M>5$ üzerinde olan depremler;

Tablo 13: Datça Ve Dolayında Meydana Gelen Deprem Büyüklüğü

YER	TARİH	BÜYÜKLÜK
Datça kuzeydoğusunda	24.08.1919	M=5.4
Datça güneydoğusunda	09.08.1932	M=5.2
Knidos'ta	17.12.1932	M=5.0
Datça güneyinde	09.05.1958	M=5.4
Bozburun (Turgut)	26.08.1993	M=5.3

Datça yarımadasında 13.03.2018 tarihinden son 30 gün içerisinde meydana gelen depremler pafta üzerinde gösterilmiştir.

Şekil 43: Datça Yarımadası Afet Risk Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

3.8.1. EROZYON RİSKİ

Datça yarımadasında 7 çeşit toprak türü bulunmaktadır. Bu toprak çeşitlerinden; kolüvyal topraklar eğimli yamaçlar boyunca ayrıışan çeşitli boyuttaki malzemenin dağların eteklerinde birikmesi ile oluşan topraklardır ve su tutma kapasiteleri düşüktür. Kırmızı-sarı podzolik topraklar ise çoğunlukla iğne yapraklı orman kuşağında hüküm süren nemli ve soğuk iklim şartları altında oluşmuştur. Yüzeyin düz ve hafif engebeli olduğu ve yağış sularının sızdığı yüzeylerde bulunur. Bu toprakların olduğu alanlarda erozyon riski bulunmaktadır. Eğim değerlerinin yüksek olması, yağış gibi etkenler de bu riski artırmaktadır.

3.9. BİYOÇEŞİTLİLİK

3.9.1. FLORA VE FAUNA

Datça yarımadası bitki coğrafyası açısından, Holarktik flora bölgesinin Akdeniz alt bölgesi, Batı Anadolu bölümünde yer almaktadır. Yarımada bitki çeşitliliği açısından oldukça zengin olup, bölgenin florası 100 familya, 415 cins ve 968 türü ile tanımlanmıştır.

Bölgede yapılan çalışmalar sonucu saptanan belli başlı bitki tipleri; ormanlar, maki örtüsü, frigana topluluğu, vadi tabanı bitki örtüsü, kıyı kumulları bitki örtüsü şeklindedir.

Kızılçamın yoğun olarak bulunduğu Akdeniz tipi ibreli ormanlar grubunda lokal olarak ve çoğunlukla da Kızılçam ile karışık halde servi (*Cupressus sempervirens*) görülmektedir. Kızılçam (*Pinus Brutia*) substrat bakımından ekolojik açıdan esnek olan fakat Akdeniz iklimi bakımından sınırlanan kurakçıl türdür ve yaklaşık 1000 m yüksekliğe kadar çıkabilir.

Mezofil karakterli Sığla (*Liquidambar orientalis*) ormanları; peridodit, piroksen gibi ultraframik kayalar ve taban suyu yüksek ağır topraklar üzerinde bulunmakta olup ana kayaların kalkere değiştiği yerlerde yerini çınar almaktadır.

Alanda çoğunluğu mevsimlik karakterli olan dere yataklarında ve kısmen nemli vadi içlerinde galeri ormanı niteliğinde bitki toplulukları yaygın olarak bulunmaktadır. Yörede endemik olarak bulunan sığla türünün sık ve baskın olduğu galeri ormanlarına sıkça rastlanılmaktadır.

Bunun yanı sıra ülkemizde tek yayılış alanı olarak Datça yarımadasında sınırlı alanlarda sınırlandırılmış olmuş Datça hurmasının baskın olduğu vadi tabanı bitki örtüsünün tipik üyeleri: Sandal, Keçiboynuzu, Orman Asması, İncir, Defne, Mersin, Gıcır ve Asma olarak tespit edilmiştir.

En yaygın türleri kermes meşesi, akçakesme, sakız ağacı, melengiç, çehri, katırtırnağı, sandal ağacı, mersin ve ayfındığı olan **maki vejetasyonu** yaklaşık 800 metreye kadar çıkabilmektedir. Makiye nazaran daha kısa boylu olan **frigana vejetasyonu**, bir kısmı dikenli kurakçıl bitkilerden oluşmakta olup genellikle bodur, yastık formunda ve aromatik özelliğe sahiptir. Başlıca türleri aptesbozan, funda, dikenli sütlegən ve adaçayıdır ve bu bitki topluluğu Datça yarımadasında geniş bir alana yayılmıştır.

Çayır vejetasyonunda kuru çayır olarak *Poa bulbosa* ve değişik *Aegilops* türleri baskındır. Higrofil ve mezofil çayırlar başlıca *Trifolium* türleri. *Isoetes histrix*. *Juncus capitatus* vb. türlerden oluşmuşlardır. Bunların bir kısmı tuzlu bataklılarda yetişmektedir.

Kıyı vejetasyonunda ise kumlu alanlarda sıklıkla *Anchusa aggregata*, *Antehemis tomentosa*, *Eryngium maritimum*, *Cyperus capitatus*, *Glaucium flayum*, *Madicago marina* gibi türlere rastlanılmaktadır. Kayalık kıyılarda ise *Slene sedoides*, *Lotus cystisoides*, *Sedum utereum* ve *Limonium* türleri yaygındır.

Bölge floristik açıdan oldukça zengindir. Bu zenginliğin önemli bir bölümü ormanlardır. Orman vejetasyonunda kızılçam, fıstık çamı, sahil çamı, okaliptüs, sığla, meşe türleri, Datça hurması, defne, sandal, akçakesme, melengiç, sakız, ahlat, böğürtlen, yemişen, katır tırnağı, zakkum, tespih, kermes meşesi, eğreltiotu, geven, harnup gibi türler bulunmaktadır. Orman alanlarının hektarları Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 14: Orman Alanlarının Hektar Cinsinden Değerleri

ORMAN ALANLARININ HEKTAR CİNSİNDEN DEĞERLERİ		
Verimli Orman Alanı	49233.5 HA	İğne yapraklı ağaçlar, çam ağaçları
Verimsiz Orman Alanı	1324.5 HA	Makilik alanlar
Baltalık Yapraklı Orman	9649.5 HA	Pırnal meşesi, sandal, akçakesme
Açıklık Alan	140.5 HA	Üzerinde ağaç bulunmayan

Bazı yerlerde orman vasfını yitirmiş 2B araziler bulunmaktadır. Mahalle bazında toplam hektarları Tablo 17’de görülmektedir

Tablo 15: 2B Arazilerinin Mahallelerdeki Miktarları

2B ARAZİLERİNİN MAHALLELERDEKİ MİKTARLARI								
MAHALLE	YAZIKÖY	HIZIRŞAH	YAKA	SINDI	MESUDİYE	CUMALI	KIZLAN	KARAKÖY
ALAN (Ha)	8992	981	9	19,8	439,7	320,5	103,6	930,1

Memeli türler tarafından çok zengin olmayan Datça Yarımadasında yaşam ortamlarının bozulması ile nesli her geçen gün azalan yaban keçisi ve boz ayının varlığı saptanmıştır.

Memeli türler: Bozayı, tilki, porsuk, vaşak, yaban domuzu, yaban keçisi, tavşan, sincap, oklu kirpi vb.

Kuş türleri: Datça Yarımadası kuşlar yönünden oldukça zengin olup bugüne kadar 86 kuş türü saptanmıştır. Bu türler içinde en sık rastlananlar karabatak, şahin, atmaca, doğan, kartal, keklik, çulluk, üveyik, kumru, alaca ağaçkakan, alakarga, ispinoz, serçe gibi kuş türleridir.

Kurbağalar ve Sürüngenler: Bu sınıfa ait 28 adet tür saptanmıştır. Bunlardan bazıları ova kurbağası, ağaç kurbağası, adı tosağa, ince parmaklı keler, dikenli keler, kertenkele türleri, kör yılan, toros yılanı, su yılanı, şeritli engerektir [32].

3.9.2. DATÇA VE YARIMADASI BİTKİ ÖRTÜSÜ

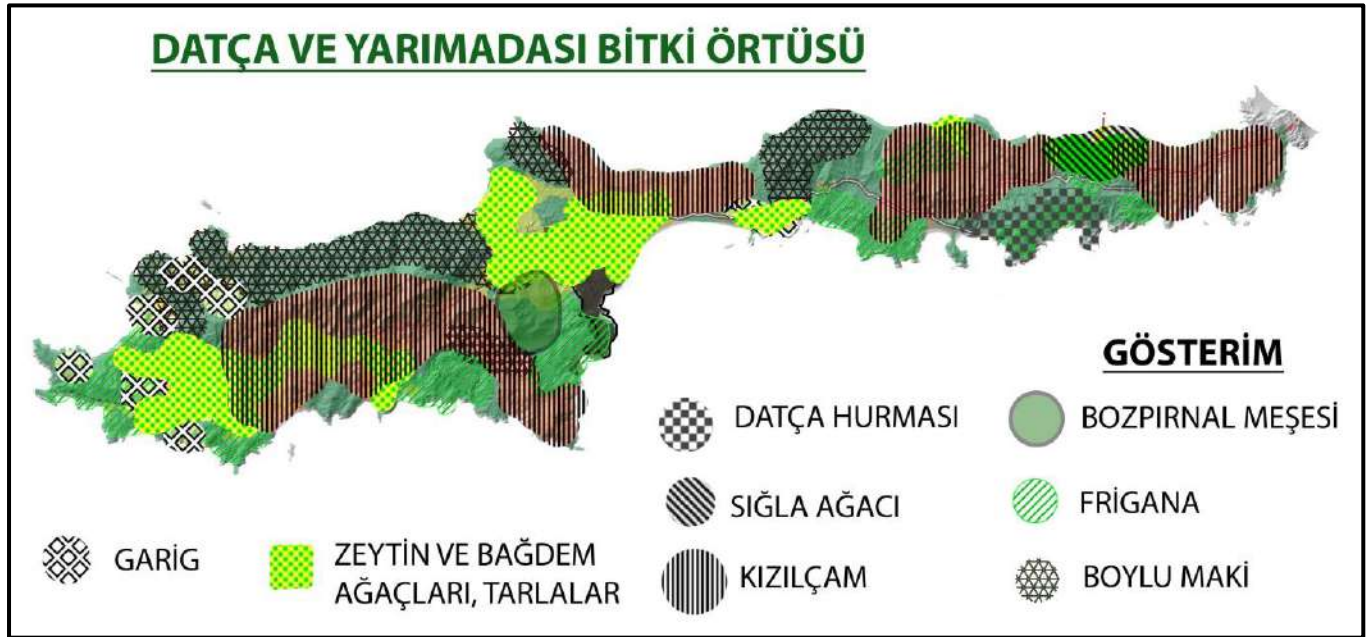
Datça florasında Akdeniz Maki bitki örtüsü görülür, makiler yer yer ormanlarla birlikte görülürler. Boyları 4-5 m ye kadar uzayabilenlere boylu maki denir, ki bunlar imkân bulurlarsa ağaç halini alabilirler. Kocayemiş (Dağ çileği), Sandal, Finike ardıcı, boz pınar meşesi, kermes meşesi, delice zeytin, ılgın, akçakesme, harıp, sakız türü bitkiler bunlardandır. Sandal genellikle topluluklar halinde yarımadaının kuzey kesimlerinde daha çok görülmektedir. Özellikle Kocadağ arkalarında, Mersincik, Murdala tarafındaki dağlık alanlarda geçit vermez şekilde çokça ve sıkırlar. Emecik dağının kuzey kısımlarında, Kocadağın güneye bakan eteklerinde, Karadağ, Yarıkdağ, Tuludağ yamaçlarında ve tepelerinde yer yer sık bir biçimde görmek mümkündür.

Dağ çilekleri daha çok yarımada'nın kuzey taraflarında görülüyor bazı yerlerde geçit vermeyecek derecede sıkırlar, geniş bir alana yayılmışlar. Karaköy Yelimlik taraflarında, yine Karaköy'ün Kızılağaç taraflarında, Kızlan İnceburun'da, Kızlan ile Karaköy arasındaki arazilerde, Reşadiye'den Karaköy'e uzanan vadilerde, Cumalı köyü arazilerinde sıkça rastladım. Güney taraflarda Hızırşah arazileri içinde de yer yer Dağ çileğine rastladım. Dağ çileği de sandal ağaçları gibi topluluklar şeklinde yayılıyor. Fotoğraf Kızlan dağlarında çekildi, orada da koloni şeklinde yayılmışlardı. Kızlan arazilerinde yaygın olarak bulunan dağ çilekleri tarla açma nedeni ile bazı yerlerde büyük oranda yok oldular. Emecik dağı kuzey yamaçları ve vadiler sık sandal ormanlarıyla kaplı. Sarmaşık ve dikenli bitkilerle bir araya gelen bitki örtüsü çoğu yerde geçit vermez.

Garig'ler boyları 1m civarında olan bitkiler, bazen 2 m boya ulaşabilirler. Yangınlarla veya hayvan otlatmacılığı sonucunda yok olan makilerin yerini Garig dediğimiz çalımı, küçük bitkiler almıştır, kurak iklimlere büyük bir uyum gösterirler. Garigler boylu makilere göre iklim koşullarına daha dayanıklı olup kayalık ve zayıf topraklarda da yaşamaktadır. Katır tırnağı, sütlegenler, çalılar bunlara girer.

Boyları yarım metrenin üstüne çıkamayanlara Frigana deniyor, bunlar pamuklan, abdestbozan, adaçayı, kekik vs. birçok bitkiyi kapsıyor. Pamuklan ve abdest bozanlar diğer frigana bitkilerine göre daha baskındırlar. Bazı yerlerde dağlarda sadece bunlar vardır.

Frigana'lar maki ve ormanların olmadığı alanlarda daha yaygınlar. Fotoğrafta dağlarımızda yaygın olan kefen (Geven) denen dikenli bitkiler ve pamuklanlar (dağ gülü) görülüyor, aralarında kekik ve adaçaylarına rastlanılmaktadır.

Şekil 44: Datça Yarımadası Bitki Örtüsü Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

3.9.3. ENDEMİK VE KORUNMASI GEREKEN TÜRLER

Datça Yarımadasında toplam takson sayısı 999 olup bunların 30'u (% 3.1) endemiktir. Özellikle serpantin tipi kayalar endemik türler bakımından daha zengindir. Bunun nedeni ise yarımada'nın önemli bir kısmı kalker kayalarla örtülüdür. Diğer yandan belirlenen endemiklerin 8 tanesi ülkemizde sadece Datça Yarımadasında bulunmaktadır. Bunlar şu türlerdir; *Erysimum rhodium*, *Medicago heyniara*, *Carlina traqavanthifolia*, *Aster creticus*, *Teucrium microphyllum*, *Phoenix theophrast* (Datça hurması), *Aethionema saxatile* subsp, *Creticum* gibi türler lokal yayılışa sahiptir.

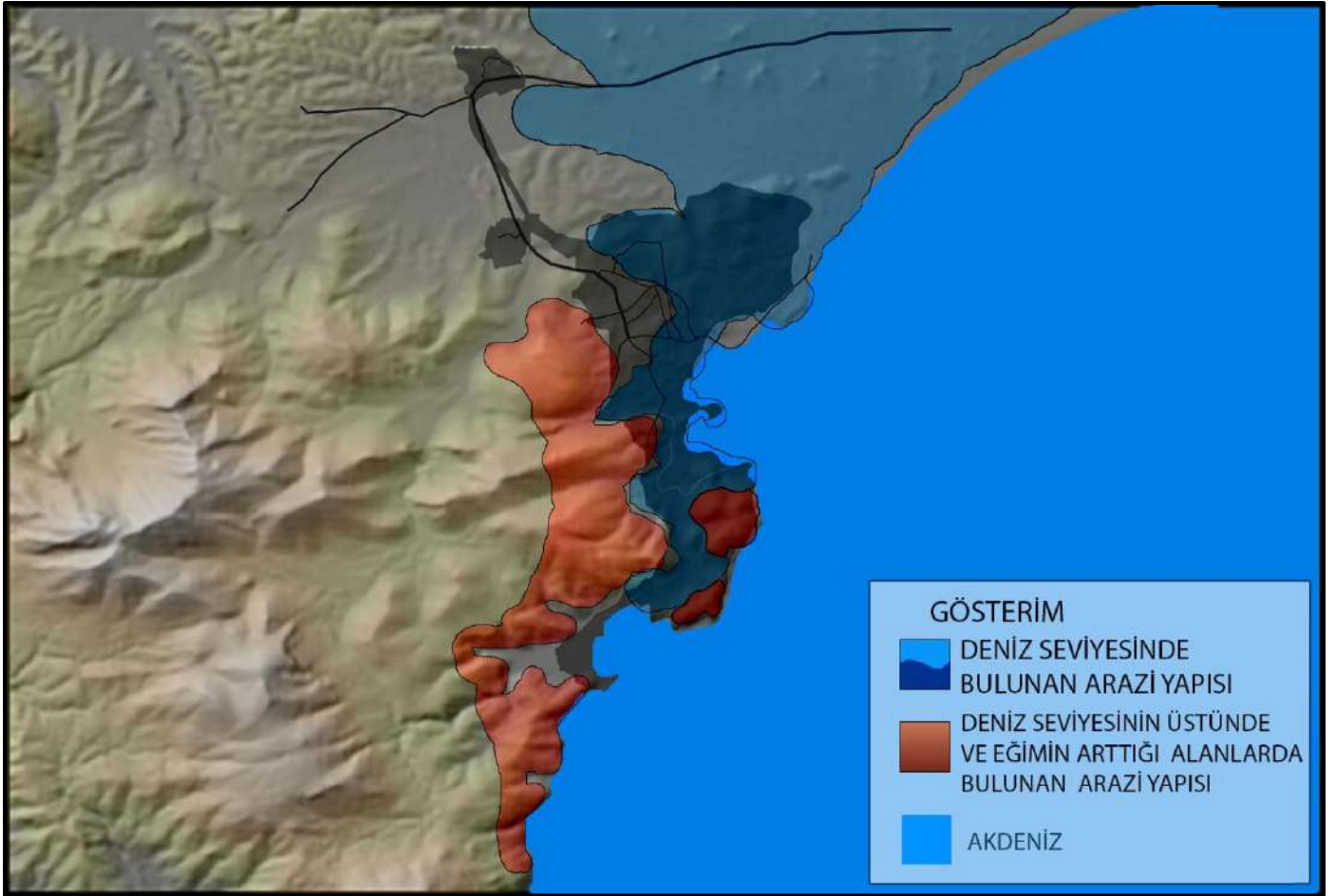
3.10. ÇEVRE SORUNLARI

Doğadaki dengenin bozulması olarak tanımlanan çevre sorunları günümüz dünyasının en önemli sorunlarından biridir. Bu sorunun çözümüne yönelik olarak da iki temel eksen bahsedilmektedir. Temel referansı çevre korumacılık olan ilk eksen çevre sorunlarının çözümü için çevre sorunu olarak ortaya çıkan spesifik kirliliklerin ortadan kaldırılmasını öneren yaklaşımlardır. Bu kapsamdaki en önemli yaklaşım ise sürdürülebilir kalkınma yaklaşımıdır [33].

Son yıllarda özellikle Ege ve Akdeniz kıyı bölgelerinde artan turizm hareketleri sonucu kentsel alanların dışında görülen hızlı yapılaşma, beraberinde diğer sektörlerde de hareketlenme getirmiştir. Gelişen bu olguya bağlı olarak çevre kalitesinde bozulmalar yaşanmaya başlamış ve çeşitli sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu sorunlar şu şekilde sıralanabilir;

- Bölgenin hassas olan jeolojik yapısı, eğimli ve örtüsüz bir toprak yapıya sahip olması nedeniyle yer yer hissedilen erozyon varlığı,
- Yapılaşmanın yoğun olduğu yerlerde, toprakta kompaktlaşma,
- Geleneksel bahçelerin bozularak yapılaşmaya açılması,
- Enerji hatları ve yeni yolların bölgenin doğal peyzaja dikkat edilmeden geçirilmesi,
- Doğal, ekolojik ve tarihi dokuyla uyumsuz mimari kimliği ve estetiği olmayan yapılaşmalar,
- İnşaat alanları ve yol imalatı aşamasında kullanılan kıyı kullanımları,
- Altyapı projelerinin yapılmasına karşın arıtma tesisi ve deşarj hattı olamaması nedeniyle halen sızdırmalı fosseptiklerin bulunması,
- Kentte biriken evsel atıkların sıhhatli ve modern bir şekilde imha edilmemesi ve toplanmaması,
- Yat limanında yoğunlaşma sonucu liman kirliliği,
- Taşıma kapasitelerinin çok üstünde yerleşim şansı bulan 2. konutların görsel ve kullanım sorunlarıdır [32].

3.11 MORFOLOJİK YAPI

Şekil 45: Morfolojik Yapı Analiz

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir

3.12. ÇEVRESEL-GÖRSEL DEĞERLER ANALİZİ

Datça 1/5000 ölçekli analiz aşamaları doğrultusunda nitelikli bölgeler-koridorlar, sınırlar(eşikler), odaklar, işaretler(landmark), yollar(pad) tespit edilmiş ve mekânsal etkileri irdelenmiştir.

Yapılan çalışma sonucu;

BÖLGELER: Maki, orman, tarım, ticaret, turizm, ikincil konut, gelişme konut, karma kullanım alanı, sanayi, tarihi, tarihi ve mimari bölge

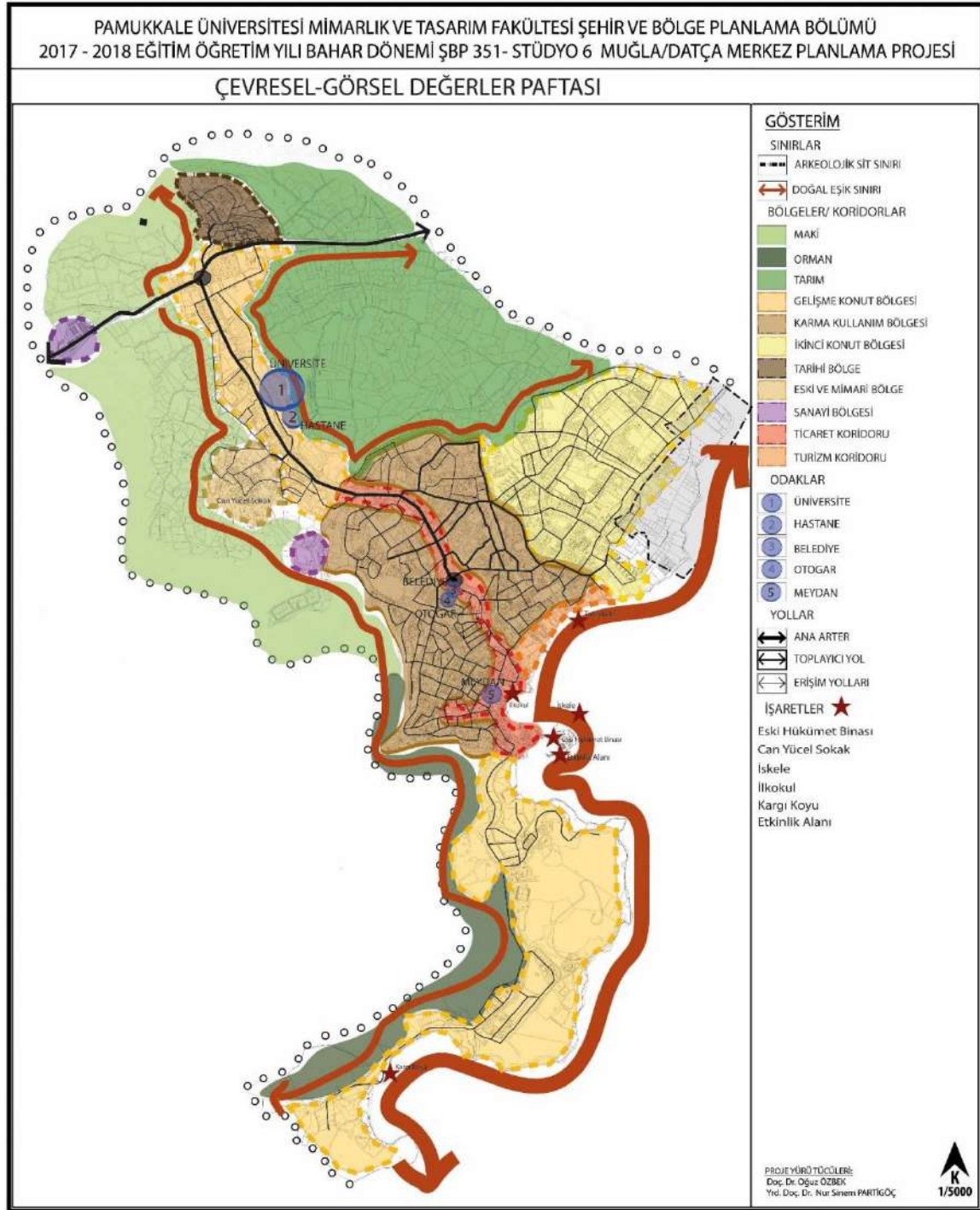
SINIRLAR: Arkeolojik sit sınır ve doğal sınır/eşik

ODAKLAR: Üniversite, belediye, otogar, meydan, hastane

İŞARETLER: Eski hükümet binası, iskele, taş iskele, Can Yücel Sokak, ilkokul, etkinlik alanı olarak belirlenmiştir.

Bu nitelikler doğrultusunda yerleşimin topoğrafya engelleri nedeniyle kuzey yönünde ve kıyı şeridi boyunca yapılaşma eğiliminde olduğunu gözlenmektedir. Konut alanları kapsamında alanda ikincil konut yoğunluğunun olması mekânsal ıssızlığın ve farklılaşmanın hâkim olduğu tespit edilmiştir.

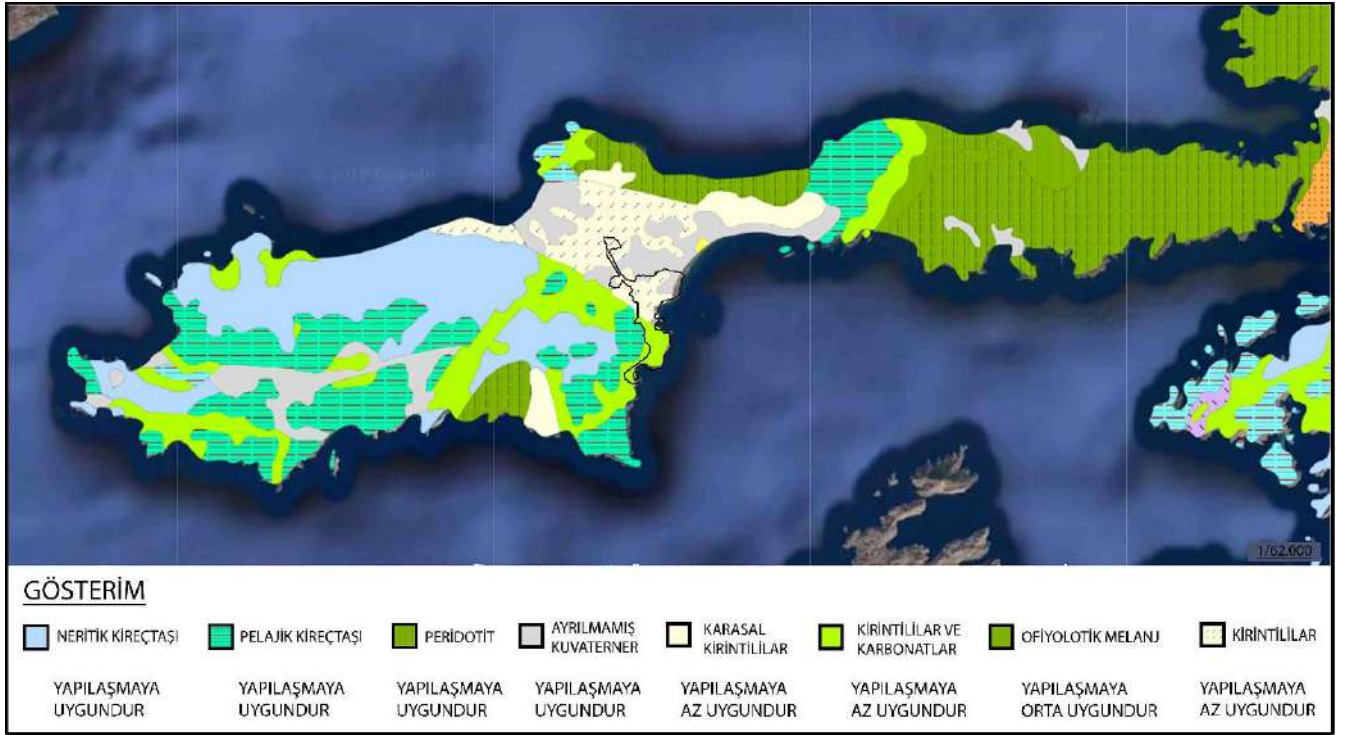
Yerleşim alanının kuzey ve batısında doğal alan olarak tabir edebileceğimiz tarım, maki, orman gibi nitelikli ve korunması gerekli alanlar bulunmaktadır. Merkez aksı ve kıyı şeridinde ise yerleşimin ekonomisi bakımından turizm ve ticaret faaliyetleri baskındır. Aynı zamanda Burgaz Antik kentinin bulunması kente tarihi etkisini bırakmakta ve yeni bir turizm odağı niteliğine dönüşebilir. Bu çerçevede Datça merkez yerleşiminin çevresel etkileri ve yapay-doğal sınırlar doğrultusunda gelişim göstermiştir. Bu gelişimin devamını sağlayacak ve yön verecek unsurlar ise odaklar ve kentsel lendmarklardır. Olumlu veya olumsuz etmenler doğrultusunda bir gelişim bölgeleri oluşturacaktır.

Şekil 46: Datça İlçe Merkezi Çevresel-Görsel Değerler Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

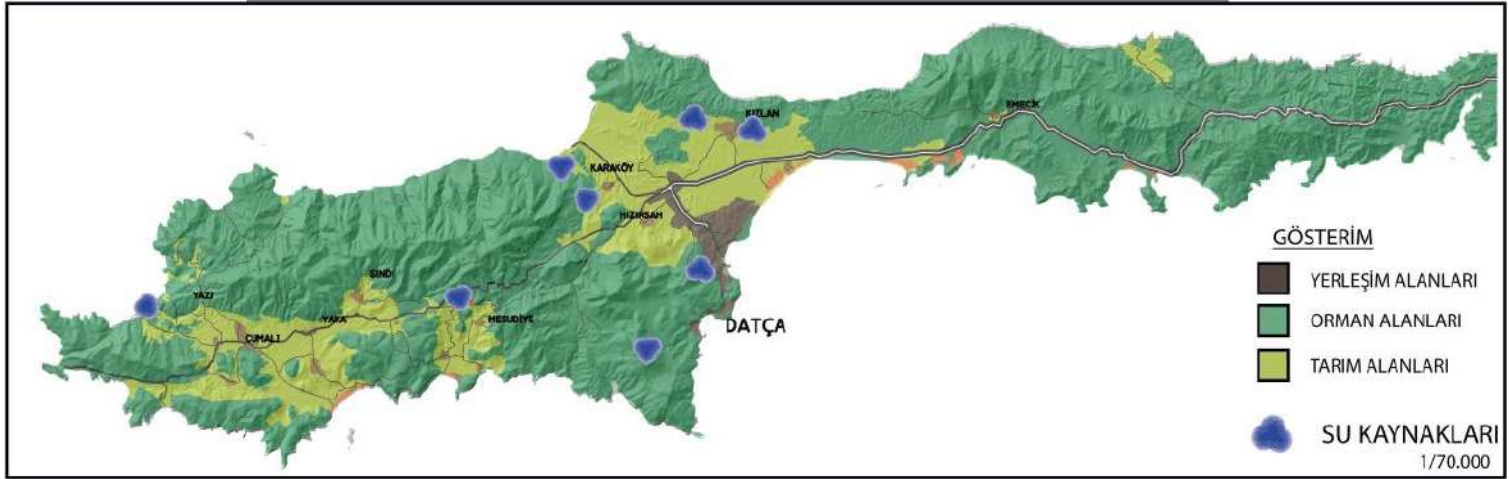
3.13. JEOLojİ FORMASYON

Şekil 47: Jeoloji Formasyon Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

3.14 YARIMADA SU KAYNAKLARI

Şekil 48: Yarımada Su Kaynakları Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

3.15 KIYI MORFOLOJİSİ

Datça merkezin kıyı morfolojisine bakıldığında kumul-çakıl ve taşlık alanlar olarak 2 tip kıyı özelliği görülmektedir. Deniz seviyesinin daha sığ olduğu alanlarda kumul-çakıl tipinin, daha derin alanlarda ise taşlık tipi kıyının özellikleri görülmektedir. Hastane Altı plajı ve Taşlık plajında (Kargı koyu) kumul-çakıl alan olarak belirlenmiştir. Geriye kalan kıyı morfolojisi ise taşlık alan olarak gösterilmiştir. 2 adet mavi bayraklı alan olarak Kumluk ve Taşlık plajıdır. Hastane Altı plajı ve Kargı koyunda birer tane olmak üzere 2 tane iskele bulunmakta ve merkezde 1 tane liman bulunmaktadır. Liman bölgesinden Datça merkez ile Simi Adasına feribot; Bozburun, Selimiye, Palamutbükü ve Knidos'a turlar düzenlenmektedir. Kargı koyu doğal güzellikleri ve plajı ile bilinmektedir. Fauna (balık türleri) açısından nesli tükenmekte olan hayvanları barındırması nedeniyle "Avcılığa kapalı alan" olarak belirlenmiştir.

Şekil 49: Kıyı Morfolojisi Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

BÖLÜM 4 : SOSYO-KÜLTÜREL YAPI

4.1. DEMOGRAFİK YAPI VE NÜFUS PROJEKSİYONLARI

4.1.1. MUĞLA İLİ GENEL NÜFUS ÖZELLİKLERİ

31 Aralık 2017 tarihli Adrese Dayalı Nüfus Sistemi sonuçlarına göre Muğla'nın nüfusu 938.751 kişidir. Muğla ilçelerinin nüfusları incelendiğinde ilk sırada 164.158 nüfusla Bodrum, ardından 153.963 nüfusla Fethiye onun ardından ise 136.162 nüfusla Milas ilçesi gelmektedir. Datça nüfusu ise 20.799 kişidir. Güncel nüfus verileri Tablo 13'te verilmiştir.

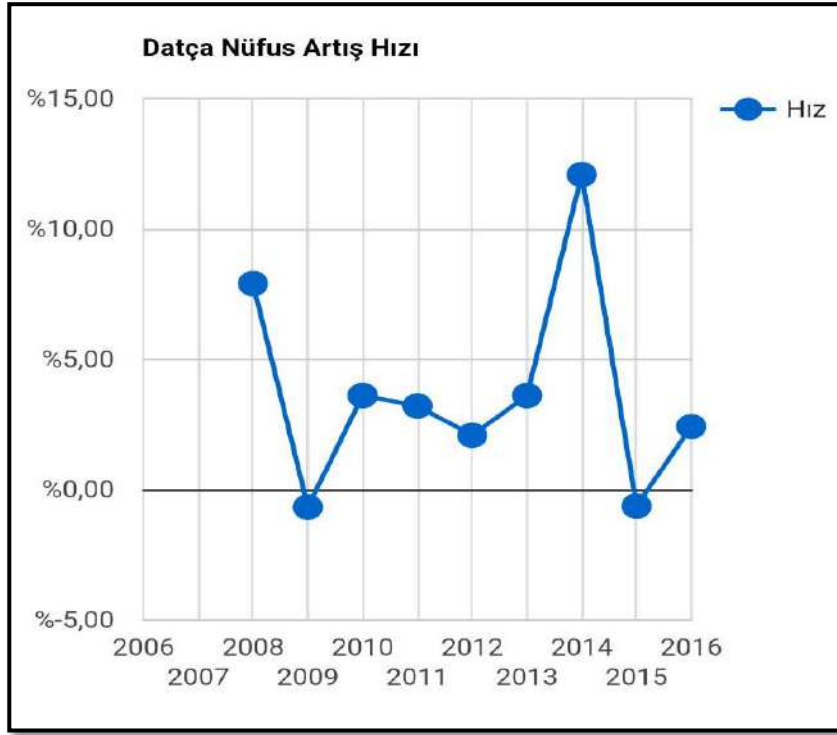
Tablo 16: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Muğla İlçe Nüfusları (31 Aralık 2017) [35]

İL ADI	İLÇE ADI	TOPLAM			İL VE İLÇE MERKEZLERİ		
		TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
MUĞLA	BODRUM	164,158	83,882	80,276	164,158	83,882	80,276
MUĞLA	DATÇA	20,799	10,766	10,033	20,799	10,766	10,033
MUĞLA	FETHİYE	153,963	77,478	76,485	153,963	77,478	76,485
MUĞLA	KÖYCEĞİZ	35,325	17,827	17,498	35,325	17,827	17,498
MUĞLA	MARMARİS	91,871	48,749	43,122	91,871	48,749	43,122
MUĞLA	MİLAS	136,162	69,062	67,100	136,162	69,062	67,100
MUĞLA	ULA	24,419	12,289	12,130	24,419	12,289	12,130
MUĞLA	YATAĞAN	44,515	22,404	22,111	44,515	22,404	22,111
MUĞLA	DALAMAN	39,089	20,584	18,505	39,089	20,584	18,505
MUĞLA	ORTACA	47,697	23,923	23,774	47,697	23,923	23,774
MUĞLA	KAVAKLIDERE	10,780	5,446	5,334	10,780	5,446	5,334
MUĞLA	MENTEŞE	109,979	55,644	54,335	109,979	55,644	54,335
MUĞLA	SEYDİKEMER	59,994	30,896	29,098	59,994	30,896	29,098

4.1.1.1. MUĞLA İLİ NÜFUS ARTIŞ HIZI

Muğla ilinin toplam nüfus artış hızı; 1970-1980 yılları arasında %17.23, 1980-1990 yılları arasında %25,03, 1990-2000 yılları arasında %23,98, 2000-2010 yılları arasında ise %13,35 olarak hesaplanmıştır. 2010-2015 yılları arası toplam nüfus artış hızına bakıldığında Bodrum %44, Datça %37,3Marmaris, %35,4 ilçeleri en yüksek nüfus artış hızına sahip ilçelerdir. Bu ilçeleri sırasıyla Menteşe, Fethiye, Ortaca, Dalaman, Köyceğiz, Milas, Yatağan, Kavaklıdere, Ula takip etmektedir. Datça'nın yıllara göre nüfus artış hızı grafiğine bakıldığında 2009 ve 2015 yıllarında nüfus artış hızında gerileme olduğu gözükmemektedir [34].

Grafik 14'ten görüleceği üzere 2008, 2009 yılları arasında nüfus artış hızında yüksek bir düşüş yaşanmıştır. 2009-2013 yılları arasında ortalama bir artış görülmektedir.2013-2014 yılları arasında yüksek oranda nüfus artışı gözlenmiş olup, 2014-2015 yılları arasında ise yine yüksek oranda bir düşüş gözlenmiştir [34].

Grafik 14: Yıllara Göre Nüfus Artış Hızı

4.1.2. DATÇA YARIMADASI GENEL NÜFUS ÖZELLİKLERİ

31 Aralık 2017 tarihli Adrese Dayalı Nüfus Sistemi sonuçlarına incelendiğinde Datça nüfusunun 20.799 olduğu görülmüştür.

Tablo 17: Datça İlçesi 2017 Nüfus Verileri [35]

	TOPLAM			İL VE İLÇE MERKEZLERİ		
İLÇE	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
DATÇA	20,799	10,766	10,033	20,799	10,766	10,033

4.1.3. DATÇA YARIMADASI YILLARA GÖRE NÜFUS DEĞİŞİMİ

Datça İlçesi nüfus değişim tablosu incelendiğinde 2016-2017 yılları arasında 286 kişi nüfus artışı olduğu görülmektedir

Tablo 18: Yıllara Göre Nüfus Değişimi [35]

YIL	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2014	2015	2016	2017
DATÇA NÜFUSU	14.836	16.008	15.901	16.475	17.004	17.357	20.156	20.029	20.513	20.799

4.1.4. MAHALLE NÜFUSLARI

Datça'ya ait güncel mahalle nüfus verileri tablo 20'de verilmiştir. Tablodaki veriler incelendiğinde en fazla nüfusun; 12,030 ile İskele Mahallesi'nde, daha sonra 1,201 kişi ile Kızlan Mahallesi'nde olduğu görülmektedir. En az nüfusun ise 350 kişi ile Sındı Mahallesi'nde, daha sonra 498 kişi ile Hızırşah Mahallesi'nde olduğu görülmektedir [9].

Tablo 19: Datça Mahalleleri Nüfus Verileri [35]

İL ADI	İLÇE ADI	BELEDİYE ADI	MAHALLE ADI	MAHALLENİN BAĞLI OLDUĞU BELEDİYENİN NİTELİĞİ	TOPLAM	ERKEK	KADIN
MUĞLA	DATÇA	DATÇA	CUMALI	BÜYÜKŞEHİR İLÇE	761	397	364
MUĞLA	DATÇA	DATÇA	DATÇA	BÜYÜKŞEHİR İLÇE	699	356	343
MUĞLA	DATÇA	DATÇA	EMECİK	BÜYÜKŞEHİR İLÇE	1,085	529	556
MUĞLA	DATÇA	DATÇA	HIZIRŞAH	BÜYÜKŞEHİR İLÇE	498	251	247
MUĞLA	DATÇA	DATÇA	İSKELE	BÜYÜKŞEHİR İLÇE	12,030	6,201	5,829
MUĞLA	DATÇA	DATÇA	KARAKÖY	BÜYÜKŞEHİR İLÇE	803	412	391
MUĞLA	DATÇA	DATÇA	KIZLAN	BÜYÜKŞEHİR İLÇE	1,201	617	584
MUĞLA	DATÇA	DATÇA	MESUDİYE	BÜYÜKŞEHİR İLÇE	905	549	356
MUĞLA	DATÇA	DATÇA	REŞADİYE	BÜYÜKŞEHİR İLÇE	1,107	572	535
MUĞLA	DATÇA	DATÇA	SINDI	BÜYÜKŞEHİR İLÇE	350	187	163
MUĞLA	DATÇA	DATÇA	YAKA	BÜYÜKŞEHİR İLÇE	749	380	369
MUĞLA	DATÇA	DATÇA	YAZI	BÜYÜKŞEHİR İLÇE	611	315	296

Datça'daki mahallelerin yıllara göre nüfusunun gelecek 30 yıllık öngörüsü ise tablo 21'de verilmiştir. Datça'daki mahallelerinin 1970-2000 yılları arasındaki nüfus değişimini incelendiğinde nüfusun genel olarak her mahallede arttığı görülmektedir. 2000-2040 yılları arasındaki nüfus değişimine bakıldığında ise Emecik, Kara, Mesudiye ve Yazı mahallelerinde nüfusun azaldığı görülmektedir. 2012 Büyükşehir Yasası'yla birlikte köy nüfusları mahalle nüfusu olarak kabul edilmiştir. Büyükşehir Yasası'ndan sonra ise nüfusu en yüksek oranda artan mahalleler Datça merkez ve Kızılan Mahallesi'dir. Gelecek 30 yıllık süreçte Datça İlçesi nüfusun da yaklaşık 10,420 kişilik nüfus artışı olacağı düşünülmektedir [35].

Tablo 20: Mahallelerin Yıllara Göre Nüfusunun Gelecek 30 Yıllık Öngörüsü [34]

YIL	DATÇA MERKEZ	CUMALI	EMECİK	HIZIRŞAH	KARA	KIZLAN	MESUDİYE	SINDI	YAKA	YAZI
1970	1481	620	425	469	458	697	581	349	444	570
1975	2118	655	355	395	538	726	564	364	370	427
1980	2465	654	595	467	645	802	530	394	418	562
1985	2788	659	874	453	671	832	580	373	470	576
1990	5022	689	1028	487	760	780	517	364	511	583
2000	8108	712	915	473	795	849	572	347	577	566
2007	8839	750	884	489	804	1009	547	378	559	577
2008	10034	764	890	470	780	990	558	377	581	564
2009	9958	719	866	482	786	1039	564	365	577	545
2010	10294	720	861	483	785	1073	563	367	581	543
2015	11599	724	836	488	780	1207	559	378	599	532
2020	13069	728	811	493	775	1357	554	389	619	521
2025	14726	732	787	499	770	1525	550	400	639	510
2030	16592	736	763	504	765	1715	546	411	659	500
2035	18695	740	741	509	761	1928	542	423	681	489
2040	21065	744	719	515	756	2168	537	436	703	479

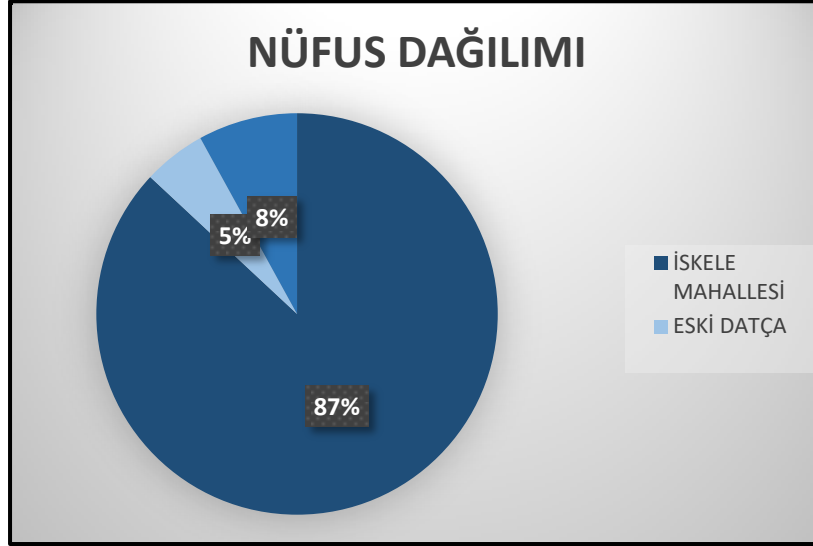
4.1.5. DATÇA MERKEZ MAHALLELERİ NÜFUSLARI

Datça merkezde Reşadiye, İskele ve Datça olmak üzere 3 adet mahalle bulunmaktadır. Reşadiye, İskele ve Eski Datça mahallelerine ait 2017 nüfus verileri Tablo 8'de verilmiştir. Bu verilere bakıldığında en fazla nüfusun merkez mahalle olmasından dolayı İskele Mahallesi'nde, daha sonra Reşadiye Mahallesi'nde, en az nüfusun da Eski Datça Mahallesi'nde bulunduğu gözlenmektedir.

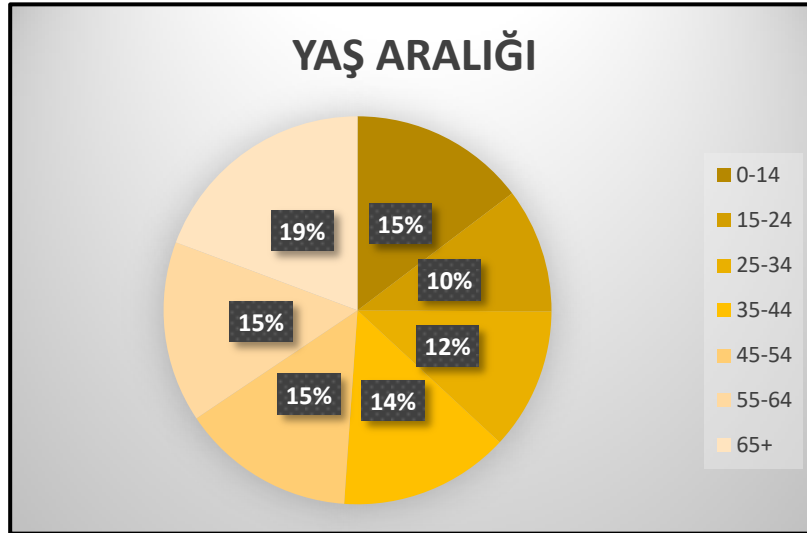
Kadın erkek nüfusunun ise üç mahallede de birbirlerine yakın olduğu gözlenmektedir.

TABLO 21: İskele Ve Reşadiye Nüfus Verileri [35]

MAHALLE ADI	TOPLAM	ERKEK	KADIN
İSKELE	12,030	6,201	5,829
REŞADİYE	1,107	572	535
ESKİ DATÇA	699	356	343

Grafik 15: Nüfus Dağılımı Tablosu [41]

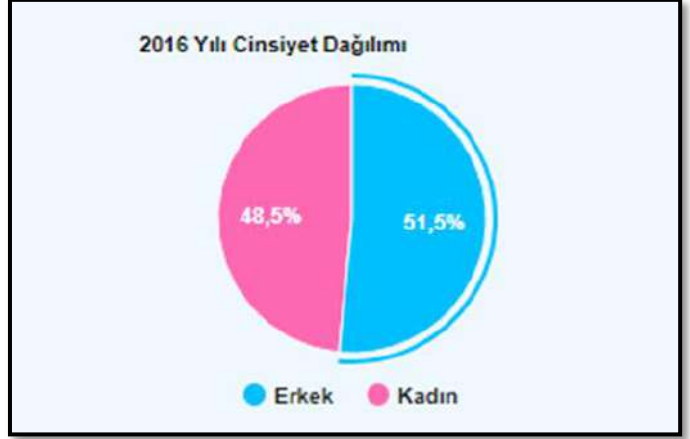
Grafik 16: Datça Merkez Mahalleleri Yaş Aralığı Tablosu [41]

4.1.5.1. İSKELE MAHALLESİ NÜFUSUN YILLARA GÖRE DEĞİŞİMİ

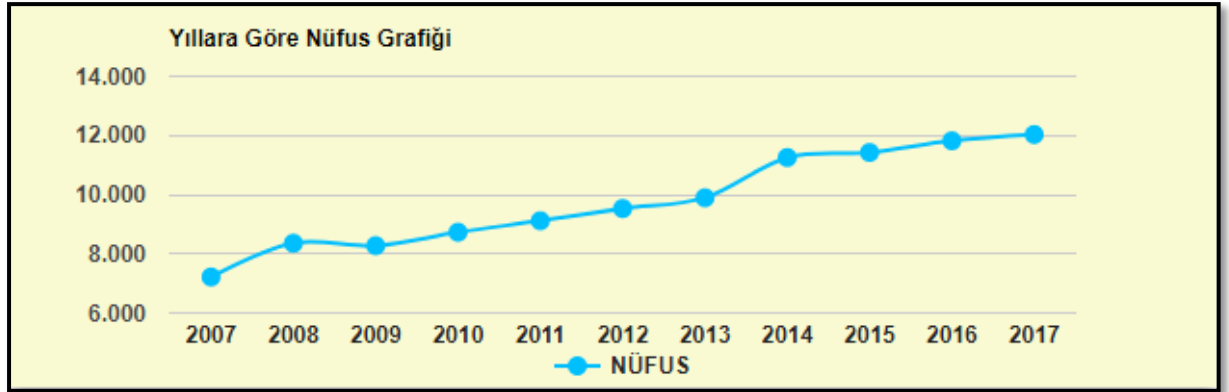
İskele Mahallesi'nin 2017 yılına ait güncel nüfusu 12,030 kişidir. Geçmiş yıllara bakıldığında nüfusu artış göstermektedir. En fazla nüfus artışının 2007-2008 ve 2013-2014 yılları arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 22: İskele Mahallesi Nüfus Değişim Tablosu [34]

YIL	TOPLAM NÜFUS
2017	12.030
2016	11.818
2015	11.423
2014	11.253
2013	9.893
2012	9.528
2011	9.115
2010	8.728
2009	8.274
2008	8.356
2007	7.216

Grafik 17: İskele Mahallesi 2016 Yılı Cinsiyet Dağılımı Grafiği [34]

Grafik 18: İskele Mahallesi Yıllara Göre Nüfus Grafiği [34]

4.1.5.2. REŞADİYE MAHALLESİ NÜFUSUNUN YILLARA GÖRE DEĞİŞİMİ

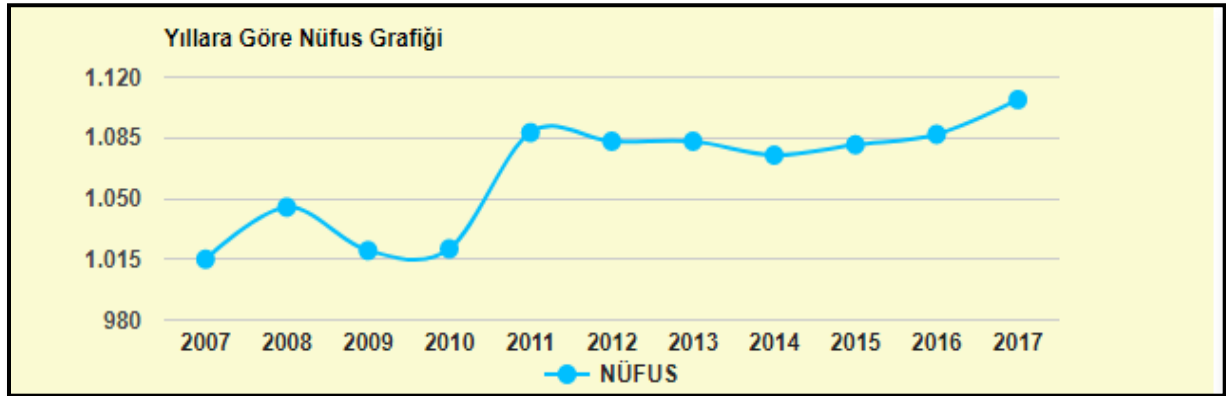
Reşadiye Mahallesi'nin 2017 yılına ait güncel nüfusu 1,107 kişidir. Geçmiş yıllara bakıldığında nüfusta düzensiz şekilde artmalar ve azalmalar olduğu görülmektedir. Bu düzensiz nüfus değişimleri fazla nüfusu kapsamamaktadır. Yıllar arasında en az 1, en fazla 67 kişilik bir nüfus değişimi görülmektedir. En dikkat çeken nüfus değişimi 2010-2011 yılları arasında yaşanan 67 kişilik bir nüfus artışıdır.

Tablo 23: Reşadiye Mahallesi Nüfus Değişim Tablosu [35]

YIL	TOPLAM NÜFUS
2017	1.107
2016	1.087
2015	1.081
2014	1.075
2013	1.083
2012	1.083
2011	1.088
2010	1.021
2009	1.020
2008	1.045
2007	1.015

Grafik 19: Reşadiye Mahallesi 2016 Yılına Ait Cinsiyet Dağılımı [34]

Grafik 20: Reşadiye Mahallesi Yıllara Göre Nüfus Grafiği [34]

4.1.6. NÜFUS PROJEKSİYONLARI

4.1.6.1 DATÇA YARIMADASI NÜFUS PROJEKSİYONU

Datça Yarımadası için dört farklı nüfus projeksiyon yöntemi kullanılmıştır. 2035 yılına kadar yapılan bu projeksiyonlarda en düşük nüfus aritmetik yöntem kullanılarak 22.295, en fazla nüfus üssel yöntem kullanılarak 31.434 olarak elde edilmiştir.

Tablo 24: Datça Yarımadası Nüfus Projeksiyonu

DATÇA İLÇE BÜTÜNÜ (KENT+KIR) NUFUS PROJEKSİYONU SONUÇLARI					
YILLAR	USSEL YON.	EKK YON.	BF YON.	ARIT YON.	ORTALAMA
2010	16079	16468	16062	15635	16061
2015	18385	17963	18333	16967	17912
2020	21023	19458	20927	18299	19927
2025	24039	20953	23886	19631	22127
2030	27487	22448	27265	20963	24541
2035	31431	23943	31121	22295	27197

4.1.6.2. DATÇA MERKEZ NÜFUS PROJEKSİYONU

Datça merkez için dört farklı nüfus projeksiyon yöntemi kullanılmıştır. 2035 yılına kadar yapılan bu projeksiyonlarda en düşük nüfus en küçük kareler yöntem kullanılarak 14.436, en fazla nüfus üssel yöntem kullanılarak 24.349 olarak elde edilmiştir.

Tablo 25: Datça Merkez Nüfus Projeksiyonu

DATÇA (KENTSEL) NUFUS PROJEKSİYONU SONUÇLARI					
YILLAR	USSEL YON.	EKK YON.	BF YON.	ARIT YON.	ORTALAMA
2010	9853	9048	9834	9469	9551
2015	11807	10126	11747	10519	11050
2020	14149	11203	14302	11569	1273
2025	16955	12281	16761	12620	14654
2030	20319	13358	20022	13670	16842
2035	24349	14436	23917	14720	19355

4.1.6.3. NÜFUSTA KIRILMA NOKTALARI

2017 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sistemi sonuçlarına göre Datça merkez nüfusu 13.836 kişidir. Nüfusun tarihsel gelişimi incelendiğinde nüfusun artış göstermeksizin günümüze gelmesi dikkat çeker. Klasik dönemde Knidos'un 20.000 kişilik nüfusa sahip olduğu düşünülmektedir. Bu dönemde Doğu Akdeniz ticaretinde önemli bir yere sahip olan Knidos kenti özellikle şarap ticaretinde uzmanlaşmanın getirdiği üstünlüğe bağlı olarak Helenistik dönemde 40.000 kişiye ulaştığı tahmin edilmektedir.

Bizans dönemine ait önemli bir nüfus verisi bulunmamaktadır. Fakat Bizans döneminde nüfusun Antik Çağa göre daha seyrek olduğu düşünülmektedir. Anadolu Yarımadasının huzursuz olması buna neden olarak gösterilmektedir. Resmi din ile Anadolu da yeni yeni yayılma alanı bulan Hristiyanlık arasındaki çatışmalar, daha sonra Roma'nın Hristiyanlığı kabul etmesinden sonra gerek Orta Asya kavimlerinin Anadolu üzerine yürümesi gerekse sonraki dönemlerde Haçlı ordularının Anadolu macerası ve son olarak Moğol istilasları gibi olaylar Anadolu'nun güvensizliğine neden olmuştur. Bu güvensizlikte Anadolu üzerinden geçen ticaret yollarını etkilemiş ve ticaret yolları başka merkezlere kaymıştır.

20.yy başlarında Batı Anadolu'nun birçok bölgesinde olduğu gibi, Datça Yarımadası'nda da Rum etnik grubun etkin olduğu bilinmektedir. O dönemde ki Datça nüfusunun %25'inin Rumlardan oluştuğu bilinmektedir.

Cumhuriyet yıllarında nüfus her yıl artmıştır. 1940-45 yılları arasında gözlemlenen nüfus düşüşünün sebebi II. Dünya Savaşı olduğu bilinmektedir. 1980 yılından sonra nüfus artışı olmuştur. Bunun sebepleri ise; karayolu olanaklarının artması, Pazar içi tarımsal üretime geçilmesi ve turizm gelişmesinden kaynaklıdır. Bu dönemde kıyılarda nüfus artarken iç kesimlerde nüfus azalmıştır [41].

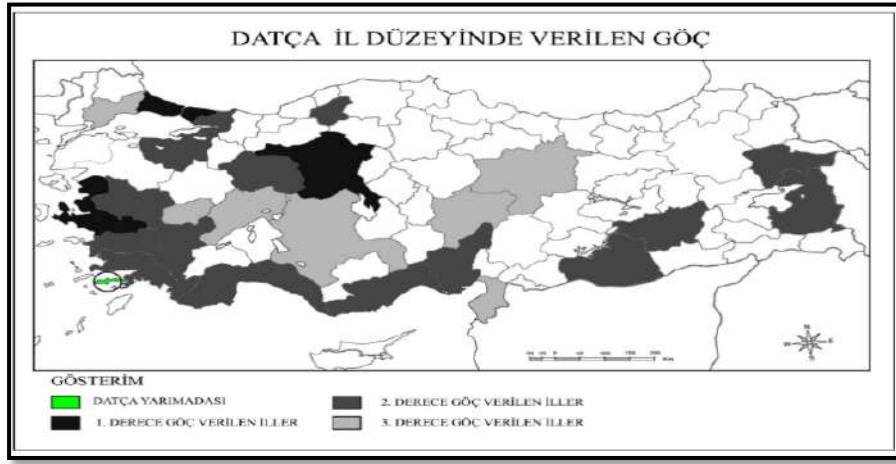
4.2.GÖÇ

4.2.1. GÖÇ NEDİR?

Siyasal, toplumsal ya da ekonomik nedenlerle bireylerin ya da toplulukların bulundukları, oturdukları yerleşim yerini bırakarak başka bir yerleşim yerine ya da başka bir ülkeye gitme eylemi.

4.2.2. VERİLEN GÖÇ

Datça ilçesinde verilen göç durumu haritası incelendiğinde, İlçeden en fazla göçün İstanbul, İzmir ve Ankara büyük şehirlerine verildiği gözlemlenmektedir. Büyük şehirlerin çevrelerinde bulunan diğer illere de göç yapılmakta fakat bu göçlerin oranı büyük şehirlere yapılan göçlerden daha az olmaktadır. Bu bağlamda; Datça ilinin tarım ve genellikle turizm faaliyetlerinin yapıldığı bir yerleşim yeri olması nedeniyle yalnızca yaz aylarında çalışan kesim için gerekli maddi olanakları bulunduramamasından dolayı, daha fazla işgücü ihtiyacı duyulan ve çalışma olanakları daha geniş olan büyükşehirlerle ya da bu şehirlerin yakın çevrelerine göç yapıldığı sonucuna varılabilmektedir. Ayrıca Datça ilçesinde mevcut yolların gerekli erişim imkânlarını sunmaması, eğitim, sağlık, idari ve hizmet sektörlerinin birimlerinin birbirinden uzakta olması ve günlük gidiş geliş güzergâhlarının üzerinde bulunmaması, kentte genç nüfusun yaşamını idame ettirecek olanakların, eğlence alanlarının ve etkinliklerin bulunmaması, eğitim durumunun yetersiz olması nedeniyle göç yapıldığı öngörülebilmektedir [41].

Şekil 50: Datça İlçesi'nin İllere Verdiği Göç [41]

4.2.3. ALINAN GÖÇ

Datça Yarımadasının göç alma durumuna bakıldığında, İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirlerden Datça'ya olan göçlerin en fazla olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra bu büyük şehirlere bağlı olan yakın çevredeki şehirlerden de göç almaktadır. Bu durumdan yola çıkılarak, büyük şehirlerin yoğun çalışma saatleri, trafiğin fazla olması, günlük gidiş geliş hareketinin oldukça uzun zaman alması ve maliyetli olması ya da emekli nüfusun daha huzurlu bir yerleşim yerinde yaşamak istemesi gibi nedenler etkili olmaktadır [41].

Şekil 51: Datça İlçesi'nin İllerden Aldığı Göç [41]

4.4. SOSYAL VE KÜLTÜREL YAPI

Son yıllarda ilçenin ılıman iklimi nedeniyle emekli olup sürekli ya da yılın büyük bir bölümünü Datça'da geçirenlerin sayısının hızla arttığı görülmektedir. Sürekli yaşayanların arasında, başta Almanlar, İngilizler olmak üzere çeşitli uluslara mensup yabancı emekliler bulunmaktadır. Bunların içinde 80 kişi ikamet tezkeresi alarak Datça'da yılın büyük

bölümünü geçirmekte, 20-30 kişi de yaz ayları turistik amaçlı gelip 2-3 ay kalmaktadır. Yabancıların büyük bir bölümünün konut satın aldığı, diğer bölümünün de konut kiralama yoluna gittiği görülmektedir. Datça'da yaşayanlardan yabancılarla evlenenlerin sayısının son yıllarda arttığı gözlenmektedir.

Diğer yandan Datça doğumlu olup, çeşitli şehirlerde yaşayan Datçalıların (memuriyet, iş kurma nedenleriyle) büyük çoğunluğunun İzmir, Muğla, Milas, İstanbul ve Ankara'da bulundukları tahmin edilmektedir. Özellikle genç grubu oluşturan bu kesim Datça'dan dışa göçe neden olmaktadır. Nüfus artış hızının düşüklüğüne rağmen, ilçeye yerleşen emekli kesimin yüksekliği nedeniyle genelde nüfus artışı görülmektedir [38].

Datça İlçesinde Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü, örgün eğitim dışında kalan vatandaşlara makine nakış, kumaş boyama, yabancı dil ve bilgisayar gibi çeşitli kurslar açmaktadır. Hükümet Konağı, Meteoroloji Müdürlüğü, Liman Başkanlığı, Gümrük Müdürlüğü, Ziraat Bankası, Türkiye İş Bankası ve Belediye Başkanlığı, İlçe Jandarma Komutanlığı, Hava Radar Mevzi Komutanlığı Datça ilçesinin belli başlı kamu kuruluşlarıdır.

Datça ilçesinde Meteoroloji Lojmanları, Emniyet Müdürlüğü Lojmanları, Hava Radar Mevzi Komutanlığı Lojmanları, İlçe Jandarma Komutanlığı Lojmanları ve Sağlık Ocağı Lojmanları ile Öğretmenevi ve Milli Eğitimi Dinlenme Tesisleri bulunmaktadır. Ayrıca Datça'da İskele Mahallesi, Esenada Mevkiinde 1 adet Açık Anfityatro mevcuttur. İlçe genelinde deniz sporlarına ve futbola ilgi büyüktür. İlçenin Reşadiye Mahallesi'nde 1000 seyirci kapasiteli bir futbol sahası bulunmaktadır [38].

Bölge halkının tamamını Anadolu'nun fethini müteakiben bölgeye gelmeye başlayan Türkmen'ler oluşturmaktadır. Türkmen kökenli vatandaşlar dışında hiçbir etnik grup mevcut değildir. Vatandaşların büyük çoğunluğu turizm ve turizme bağlı alanlarda çalışmaktadır. Eğitim durumu büyük bir çoğunlukla ilkokul mezunu ve ortaokul seviyesindedir. Lise ve yükseköğrenime son yıllarda yoğun bir talep olup, eğitim gün geçtikçe önem kazanmaktadır. Nüfus ve Aile Planlaması çağdaş normlara uygunluk göstermektedir. Gelir ve refah düzeyi ülke geneline göre oldukça yüksektir [38].

4.5. EĞİTİM KURUMLARI

Muğla ili, okuma yazma oranı olarak oldukça yüksektir. Türkiye İstatistik Kurumundan (TÜİK) alınan 2016 eğitim istatistiklerine göre, Türkiye'de 6 yaş ve üzeri okuma yazma bilenlerin oranı yüzde 98,71'dir. Buna karşın Muğla'nın 6 yaş ve üzeri okuma yazma oranı yüzde 99,23'tür [39].

Tablo 26: Muğla Okuma Yazma Oranları

OKUMA-YAZMA ORANI			
	ERKEK	KADIN	TOPLAM
TÜRKİYE	98,71	93,72	96,22
MUĞLA	99,23	96,61	97,95
BODRUM	99,45	97,70	98,60
DALAMAN	99,30	96,89	98,17
DATÇA	99,36	97,87	98,64
FETHİYE	99,38	97,35	98,38
KÖYCEĞİZ	99,38	97,10	98,22
MENTEŞE	99,23	96,62	97,93

Şekil 51: Eğitim İlişkilerinde Kademelenme Deseni [39]

4.5.1. DATÇA YARIMADASI EĞİTİM DURUMU

Türkiye İstatistik Kurumundan (TÜİK) alınan 2016 eğitim istatistiklerine göre, Türkiye’de 6 yaş ve üzeri okuma yazma bilenlerin oranı yüzde 98,71’dir. Buna karşın Muğla’nın 6 yaş ve üzeri okuma yazma oranı yüzde 99,23’tür. Muğla iline bağlı Datça ilçesinin 6 yaş ve üzeri okuma yazma oranı yüzde 99,36’dır ve hem Türkiye hem de Muğla’dan yüksektir [39].

Tablo 27: Datça Eğitim ve Kültür Durumu[41]

EĞİTİM VE KÜLTÜR DURUMU	Kişi sayısı		Kişi sayısı
Okuma yazma bilmeyen	95	Lise veya dengi okul mezunu	2510
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	1.356	Yüksekokul veya fakülte mezunu	1.708
İlkokul mezunu	2114	Yüksek lisans mezunu	77
İlköğretim mezunu	1407	Doktora mezunu	20
Ortaokul veya dengi okul mezunu	515	Bilinmeyen	484

Marmaris ve Datça İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 2007 yılı verilerine göre, ilçede toplam beşi kapalı olmak üzere 21 ilköğretim okulu, bir lise, bir Anadolu lisesi, bir turizm meslek lisesi, bir akşam sanat okulu, bir meslek yüksekokulu ve bir eğitim merkezi bulunmaktadır. Bölge bütününde toplam 3217 öğrenci, toplam 212 derslik, toplam 206 öğretmen ve toplam 11 okul personeli bulunmaktadır. Yazıköy ve Emecik köylerinde eğitim ilkökul üçüncü sınıfa kadar verilmekte üçüncü sınıftan sonra öğrenciler civar köy ve ilçe merkezinde eğitimine devam etmektedir[48]. Datça İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü 2010-2011 Öğretim Yılı Verilerine göre Datça İlçe merkezinde üç adet lise (Anadolu lisesi - Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi - normal lise), iki adet ilkökul bulunmaktadır. Datça İlçesi'nin Özel Çevre Koruma Bölgesinde yer alan Emecik, Karaköy, Yaka ve Yazı köylerinde birer adet ilköğretim okulu bulunmaktadır. Datça İlköğretim okul sayısı: 5, Datça İlköğretim toplam öğrenci sayısı: 1.769, Datça Ortaöğretim okul sayısı 3 ve Datça Ortaöğretim öğrenci sayısı 508'dir. İlçede üniversite olarak, Muğla Üniversitesi'ne bağlı 1 Meslek Yüksek Okulu bulunmaktadır [40]

Tablo 28: Datça Eğitim Durumları, Kapasite Ve Çalışan Sayıları[40]

OKUL	ÖĞRENCİ	DERSLİK	ÖĞRETMEN	ÇALIŞAN
Reşadiye Kazım Yılmaz İlköğretim Okulu	505	40	26	1
Emecik İlköğretim Okulu ve Anaokulu	30	3	2	Yok
Karaköy İlköğretim Okulu ve Anaokulu	34	3	2	Yok
Yaka İlköğretim Okulu	15	3	1	Yok
Yazı İlköğretim Okulu	13	3	1	Yok
Kumyer İlköğretim Okulu	15	3	1	Yok
Cumalı İlköğretim Okulu	KAPALI			
Kızlan İlköğretim Okulu				
Mesudiye İlköğretim Okulu				
Hızırşah İlköğretim Okulu				
Anadolu Lisesi	114	6	13	Yok

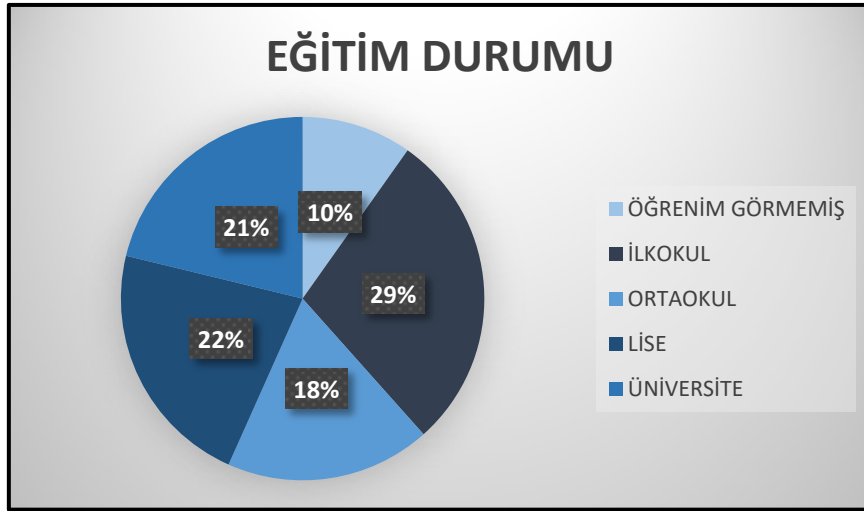
Şehit Ersoy Yorulmaz Lisesi	233	11	14	1
Özcan Yılmaz Anadolu Otelcilik Turizm M.L.	101	8	12	1
Datça Kazım Yılmaz Meslek Yüksek Okulu	98	?	?	?

4.5.2. DATÇA, REŞADIYE VE İSKELE MAHALLELERİ EĞİTİM DURUMU

Datça'nın merkez mahalleleri olan Reşadiye ve İskele mahallelerinde toplamda 2 ilkokul, 3 ortaokul ve 3 adet lise bulunmaktadır. Bu eğitim kurumlarının isimleri tablo 27de verilmiştir. [49]

Tablo 29: Okulların Bulunduğu Mahalle[40]

OKUL ADI	BULUNDUĞU MAHALLE
Datça Yılmaz Kardeşler Anadolu Lisesi	İskele
Kazım Yılmaz İlkokulu	İskele
Şehit Ersoy Yorulmaz Lisesi	İskele
Datça İmam Hatip Ortaokulu	İskele
Yılmazlar Ortaokulu	İskele
Özcan Yılmaz Mesleki ve Teknik A.L.	İskele
Reşadiye Kazım Yılmaz Ortaokulu	Reşadiye
Reşadiye İlköğretim Okulu	Reşadiye

Grafik 21: Datça Merkez Mahalleleri Eğitim Durumu [40]

4.6. SAĞLIK KURUMLARI

Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesinde yer alan 17 köy yerleşiminin 6 tanesinde sağlık tesisi bulunmamakta olup, 3 tanesinde sağlık ocağı, 8 tanesinde de sağlık evi

mevcuttur. 3 köy yerleşiminin sağlık evi personel olmadığı için boş durumda iken, sadece iki köydeki sağlık ocağında doktor bulunmaktadır.

Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi içinde yer alan Datça İlçe Merkezi'nde yataklı tedavi kurumu olarak 25 yataklı Devlet Hastanesi hizmet vermekte olup, hastane bahçesinde iki katlı binada Merkez Sağlık Ocağı Tabipliği 1987 yılından beri hizmet vermektedir. Ayrıca, Kızılan, Mesudiye ve Cumalı köylerinde birer adet sağlık evi bulunmaktadır. İlçeye bağlı diğer yerleşim yerleri sağlık hizmetlerini ilçe merkezinde yer alan bu kuruluşlardan almaktadır.

Tablo 30: Datça Devlet Hastanesi Sağlık Hizmetleri

Unvan	SAYI
Uzman	4
Pratisyen	2
Diş Hekimi	3
Ebe	4
Hemşire	17
Att, Röntgen	3
Diğer Personel	16
Toplam	49

4.7.ENTELEKTÜEL YAŞAM

4.7.1.KÜTÜPHANE

Datça'da bulunan ilçe halk kütüphanesi 1964 yılında kurulmuştur. Datça Halk Kütüphanesinde 11.000 kitap bulunmakta, yılda 5000 civarında kitap ödünç alınarak okunmakta, 600'e yakın üyesi bulunmaktadır. Kütüphanede 17 süreli yayın takip edilmektedir. Kütüphanede öğrenciler ya da vatandaşlar için ücretsiz internetten yararlanma ve doküman için yazıcıyı kullanma imkânı sunmaktadır. Okuma salonunun yanı sıra öğrencilerin çalışmaları için ayrı bir odası da kütüphanede bulunmaktadır. Kütüphane haftası ile ilgili yapılan çeşitli programlar ve etkinliklerle kütüphane kullanımının teşviki ve kitap okuma kültürünün geliştirilmesi sağlanmaktadır. Her yıl kütüphane haftasında yetişkin ve çocuk okuyuculardan kütüphaneden en çok yararlananlara/en çok kitap okuyanlara ödüller verilmektedir. Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Kütüphaneler Haftasında her yıl bir tema belirlemektedir. Belirlenen temaya göre katılımcılardan çeşitli yazı ya da görsel çalışmalar oluşturulması istenerek yarışma sonucunda ödüller verilmektedir.

4.7.2.KÜLTÜR MERKEZİ

İskele Mahallesi'nde kurulmuş olan Bülent Ecevit Kültür Merkezi, Datça Yarımadası'nın tarihi ve kültürel yapısının sosyal olanaklarının tanıtılmasının ve yörenin güncel/politik olaylarının aktarılmasının yanı sıra çeşitli konferanslar, sunumlar ve etkinliklerle yöre halkının ve çevredeki illerden ya da yabancı ülkelerden gelen insanların bilinçlenmesinde önemli bir izlenim oluşmasını sağlamaktadır.

4.7.3. SİNEMA VE TİYATROLAR

Datça ilçesinde Bülent Ecevit Kültür Merkezinde Engelim Olmayın Derneğinin gönüllü çalışmasıyla sinema ve tiyatro salonu işletilmektedir. Fakat bu derneğin çalışması yaz aylarında son bulmaktadır. Tiyatro salonu olarak ise yılın sadece belirli aylarında programlar düzenlenen tarihi Amfi Tiyatrodan başka bir tiyatro bulunmamaktadır.

4.8. SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

Sivil toplum kuruluşları; kuruluş amaçları ve faaliyet gösterdikleri alanlara göre, sosyal dayanışma, dini, eğitim, çevre bilinci oluşturma, kültür, spor ve turizm başlıkları altında oluşturulan hizmet birimleridir.

Datça'daki Sivil Toplum Kuruluşları şunlardır:

DAÇEV (Datça Çevre Derneği), Datça Esnaf ve Sanatkârlar Odası, Datça Ziraat Odası, Datça Emlak Müşavirleri Derneği, Datça Şoförler ve Otomobiller Esnaf Odası Birliği, Mülkiyeliler Birliği Datça Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Atatürkçü Düşünce Derneği, Pir Sultan Abdal Derneği, Knidos Dostluk, Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği, Datça Hayvanları Sevenler Derneği, Sualtı Araştırma Derneği, Engelim Olmayın Derneği, Datça Briç Kulübü Derneği, Hacibektaş-ı Veli Anadolu Kültür Vakfı.

Sosyal-Kültürel anlamda hizmet veren sivil toplum kuruluşları, Datça ilçesinin il bütününde tanınmasının yanı sıra ulusal ve uluslararası bağlamda kültür alışverişinin sağlanmasında, Datça'nın sosyal, kültürel ve entelektüel anlamda marka değeri kazanmasında etkili olmaktadır.

4.9. DERNEK VE VAKIFLAR

Datça Müzik Sevenler Derneği: Datça Müzik Sevenler Derneği, 2010 yılında kurulmuştur. Kanun ve Ses Sanatçısı Mehmet Can Hoca Şefliğinde Türk Sanat Müziği çalışmalarına başlamıştır. Bülent Ecevit Kültür Merkezi ve Açık Hava Tiyatro sahnesinde konserler verilmiştir. Daha sonra Ali Ekber Hoca şefliğinde Türk Halk Müziği grubu kurulmuştur. 2011 yılından bu yana Halk Müziği şefliğini Suna Sönmez yürütmektedir. Yazın ve kışın aralıksız çalışan halk müziği grubu, yıl içinde en fazla konser veren grup unvanına sahiptir. Son konserleri olan, EGE TÜRKÜLERİ konserini 22 Temmuz'da Datça Açık Hava Tiyatrosu'nda üç bin kişilik seyirci önünde gerçekleştirmiştir.

Datça Musiki Derneği: Datça Musiki Derneği 1995 yılında Av. Cemal Arzu'nun önderliğinde kurulmuş ve 1996 yılının Nisan ayında ilk konserini yıkılan öğretmen evinde vermiştir. Cumhuriyet Bayramı'nı kutlama konserleri geleneksel hale getirilmiştir. Dernekte Muammer Özgün'ün şefliğinde gençlere yönelik bağlama, ud, keman dersleri verilmiştir. Dernek Türkü konseri, ilahi konseri, Knidos Festivali Etkinliği ve Bodrum Zeki Müren konseri gibi değişik alanlarda da konserler vermiştir.

Betçe Sanat Merkezi: Datça Kaymakamı Hamdi Üncü, Belediye Başkanı Şener Tokcan, Yazı Mahallesi Muhtarı Salih Bora, Betçe Sanat Merkezi'nin açılışını yapmıştır. Vatandaşların katılımıyla birlikte, Betçeli Kadınlar Topluluğu; "Söylenceden Gerçeğe Anadolu" oyununu ilk kez sergileyerek dünya prömiyerini gerçekleştirmiştir. Etkinlikler Betçe Halk Müziği Korosu'nun seslendirdiği yöresel türkülerle sona ermiştir.

4.10. ETKİNLİK VE FESTİVALLER

Datça Uluslararası Şiir Buluşması Etkinliği: Bu buluşmayı gerçekleştiren ilk isim Erol Karakullukçu olmuştur. Can Şenliklerinin yapılması kesintiye uğradıktan sonra şiir ile ilgili geniş çaplı bir organizasyon yapılması fikri gündeme getirilmiştir. Bu doğrultuda, Datça Liman Başkanı şair Ümit Yaşar Işıkhan'ın desteği ile "Datça Uluslar Arası Şiir Buluşması" adlı etkinlik, her ülkeden davet edilecek şairlerin katılacağı uluslararası bir şiir etkinliği olarak başlatılmıştır.

1. Datça Uluslararası Şiir Buluşması Şiir ve Barış Teması başlığı altında 21-24 Ağustos 2007 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

2. Datça Uluslararası Şiir Buluşması Şiir ve Barış Teması başlığı altında 28-30 Ağustos 2008 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Resim Şenliği: Datça İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen resim şenliği ile çocukların sanata yönelik becerilerini öğrenci, öğretmen ve sosyal ilişki becerilerini geliştirmeyi hedefleyen bir etkinliktir. Datça resim şenliği kapsamında Muğla ve ilçelerinden şenliğe katılan öğrencilerden takımlar oluşturulur. Bu takımlar, yaptıkları resimleri İlçe Kaymakamlığı binası önünden başlayarak Cumhuriyet Meydanı'na kadar zincir oluşturarak vatandaşların beğenisine sunmaktadırlar.

Altın Badem Yaşam Ödülleri: Sanat ve Barış etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilmiş olan 1. Datça Altın Badem Yaşam Ödülleri sanat, kültür, sinema, televizyon, müzik ve iş dünyasından tanınmış kişileri bir araya getirmiştir.

4.11. SOSYO-KÜLTÜREL YAPIYA İLİŞKİN ANALİZLER

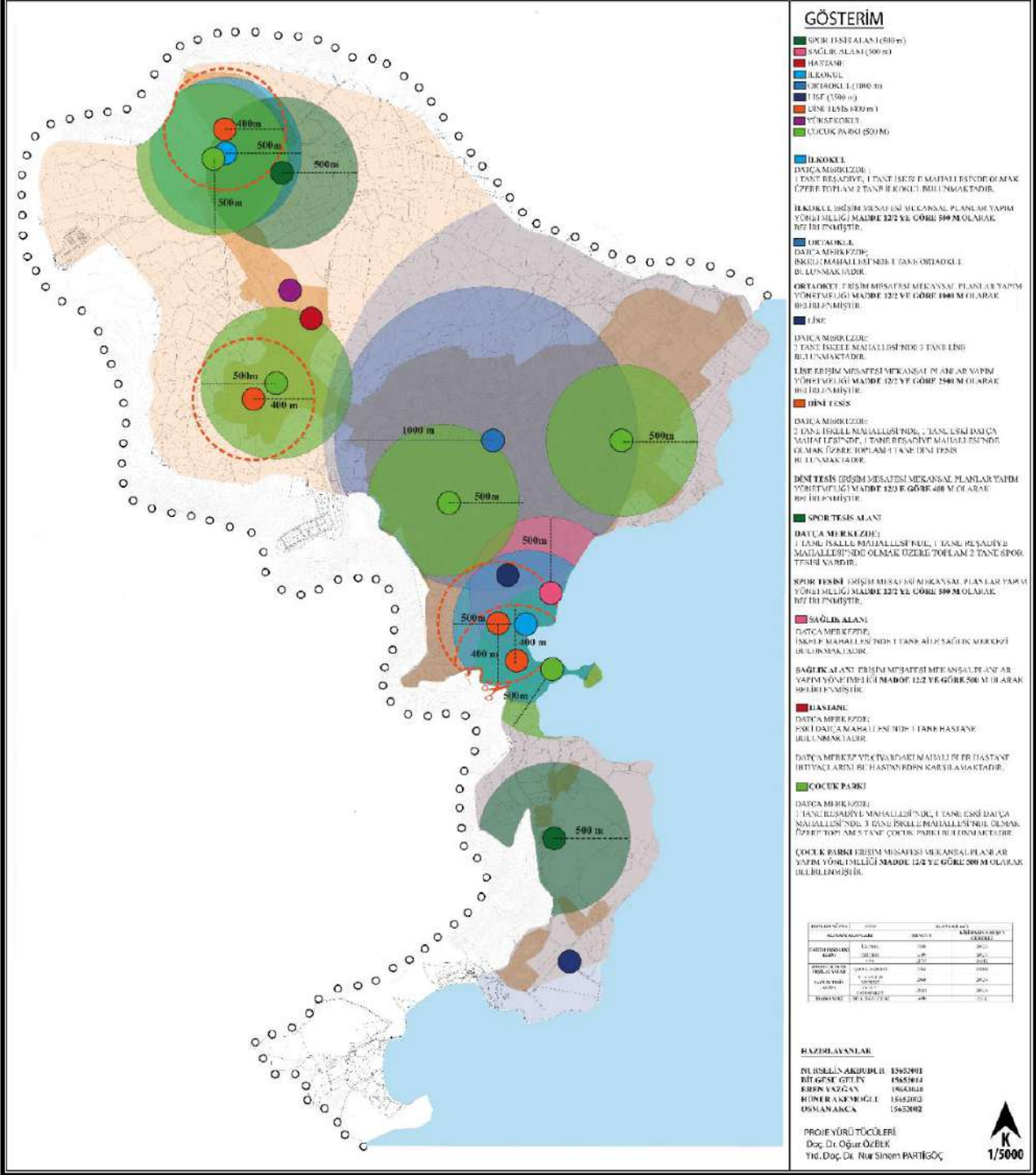
4.11.1. ERİŞİLEBİLİRLİK ANALİZİ

Datça merkeze ait yapılan donatı alanlarının erişilebilirlik analizine göre Datça merkezde;

1 tane Reşadiye, 1 tane iskele mahallesinde olmak üzere toplam 2 tane ilkökul bulunmaktadır. İlkokul erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/2 ye göre 500 m olarak belirlenmiştir. İskele Mahallesi'nde 1 tane ortaokul bulunmaktadır. Ortaokul erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/2 ye göre 1000 m olarak belirlenmiştir. İskele Mahallesi'nde 2 tane lise bulunmaktadır. Lise erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/2 ye göre 2500 m olarak belirlenmiştir. 2 tane iskele Mahallesi'nde, 1 tane eski Datça Mahallesi'nde, 1 tane Reşadiye Mahallesi'nde olmak üzere toplam 4 tane dini tesis bulunmaktadır. Dini tesis erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/3 e göre 400 m olarak belirlenmiştir. 1 tane iskele Mahallesi'nde, 1 tane Reşadiye Mahallesi'nde olmak üzere toplam 2 tane spor tesisi vardır. Spor tesisi erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/2 ye göre 500 m olarak belirlenmiştir. İskele Mahallesi'nde 1 tane aile sağlık merkezi bulunmaktadır. Sağlık alanı erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/2 ye göre 500 m olarak belirlenmiştir. Eski Datça Mahallesi'nde 1 tane hastane bulunmaktadır. Datça merkez ve civardaki mahalleler hastane ihtiyaçlarını bu hastaneden karşılamaktadır. 1 tane Reşadiye Mahallesi'nde, 1 tane eski Datça Mahallesi'nde, tane iskele Mahallesi'nde olmak üzere toplam 5 tane çocuk parkı bulunmaktadır. Çocuk parkı erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/2 ye göre 500 m olarak belirlenmiştir.

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK VE TASARIM FAKÜLTESİ ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA BÖLÜMÜ
2017 - 2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI BAHAR DÖNEMİ ŞBP 351- STÜDYO 6 MUĞLA/DATÇA MERKEZ PLANLAMA PROJESİ

DONATI ALANLARI ERİŞİLEBİLİRLİK ANALİZİ

Şekil 52: Donatı Alanları Erişilebilirlik Analiz

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

4.11.2. SOSYO-KÜLTÜREL YAPI ANALİZİ

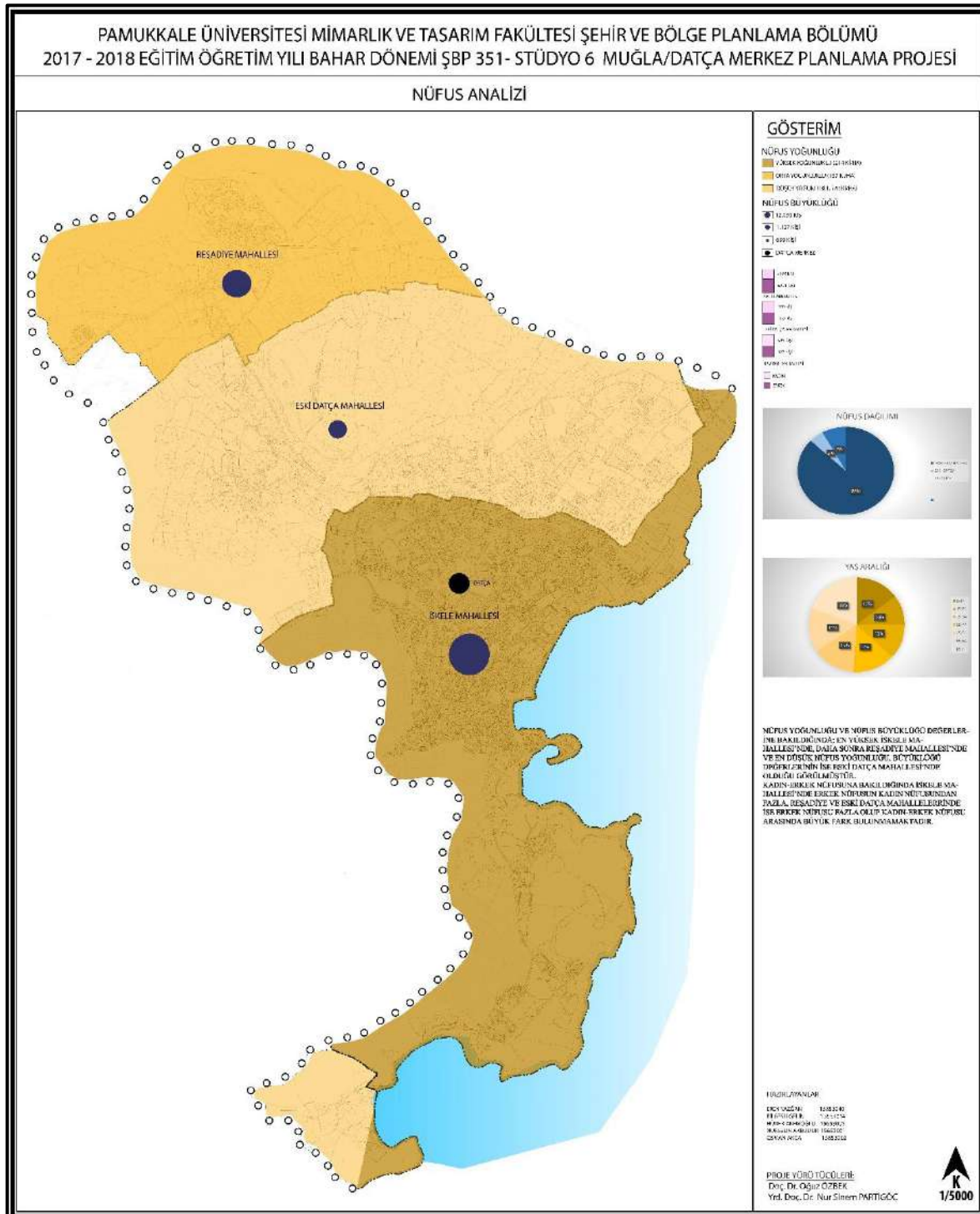
Datça yerleşkesinde 2 adet yüksek seyirci kapasiteli spor tesisi bulunmaktadır. Bunların biri Reşadiye Mahallesi'nde diğeri de Kargı'dadır. Sosyal etkinliklerin, kursların ve konferansların yapıldığı Halk Eğitim Merkezi ve Kültür Merkezi bulunmaktadır. Eski Datça Mahallesi'ndeki Can Yücel evi alana gelen turistlerin ilgisini çekmektedir. Fakat müze olarak aktif şekilde kullanılmamakta ve yılın sadece bir günü ziyarete açılmaktadır. Ayrıca 2017 yılında açılan 34 yatak kapasiteli Datça Devlet Hastanesi günümüzde kullanılabilmektedir.

Datça merkezde yapılan sosyo-kültürel yapı analizinde kültürel değerlere sahip mekânlar, donatı alanları ve bu alanların ulaşım bağlantıları ile koridorlar ele alınmıştır.

Pazar alanının konumuna baktığımız zaman 12.030 kişilik en yüksek nüfusuyla İskele mahallesinin merkezinde bulunmaktadır. Bu alanda yerli halk günlük ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Datça merkezin eğitim tesislerine baktığımızda ilkökul, ortaokul, lise ve yüksekokul bulunmaktadır. Datça merkezin doğu kesimindeki kıyı morfolojisine baktığımız zaman sahil yolu, Liman başkanlığı ve balık restoranlarının yoğun olarak bulunduğu ticaret alanları yer almaktadır. Kıyı bandı sahil yolu ve aktif kullanılan sahil yolu olmak üzere iki şekilde farklılaşmıştır. Aktif kullanılan sahil yolu plajların, ticaret alanlarının ve turizm alanlarının bulunduğu aks boyunca belirlenmiştir. Sahil yolunu geniş yollara bağlayan koridorlar bulunmaktadır. Kentin güneyinde perakende ticaret alanları ve üst kısmında ticaret koridoru yer almaktadır.

4.11.3. NÜFUS ANALİZİ

Datça merkezde yapılan nüfus analizine göre nüfus yoğunluğu ve nüfus büyüklüğü değerlerine bakıldığında en yüksek İskele Mahallesi'nde, daha sonra Reşadiye Mahallesi'nde ve en düşük nüfus yoğunluğu, büyüklüğü değerlerinin ise Eski Datça Mahallesi'nde olduğu görülmüştür. Kadın-erkek nüfusuna bakıldığında İskele Mahallesi'nde erkek nüfus kadın nüfusundan fazla, Reşadiye ve Eski Datça mahallelerinde ise erkek nüfus fazla olup kadın-erkek nüfusu arasında büyük fark bulunmamaktadır.

Şekil 54: Nüfus Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

Pamukkale Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü 2017 - 2018 Eğitim - Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda SBP 351 kodlu Stüdyo 6 dersi kapsamında, proje koordinatörleri yürütücülüğünde 3.sınıf öğrencileri tarafından hazırlanmıştır.

BÖLÜM 5: EKONOMİK YAPI

5.1. DATÇA'DA SEKTÖREL DAĞILIM

20 yıl öncesine kadar ilçenin ekonomik hayatı tamamen tarıma dayalı iken, ulaşım olanaklarının artması ile ilçenin ekonomisi değişerek gelişmiş, tarımın yanında turizm de geçim kaynakları arasında yer almıştır. Geleneksel yöntemlerin hâkim olduğu tarımsal faaliyetler ilçe ekonomisinin temelini oluşturur. Bu sektördeki girdi; bal, badem, zeytinyağı ve günlük domatesten sağlanır. Tarım ürünleri içerisinde eski ve önemlisi bademdir. Tarımsal gelir kaynakları arasında Güz domatesinin de ayrı bir önemi vardır. İlçede sanayi tesisi bulunmamakta, sadece imalathanelerde zeytinyağı üretilmektedir. Üretimi yapılan iç badem ve çağla, domates ve balın önemli bir bölümü dışarıya satılırken, üretilen zeytin ve zeytinyağının büyük bir bölümü çiftçinin kendi ihtiyacını karşılamakta, çok az bir bölümünün satıldığı gözlenmektedir. İlçede üretilen diğer ürünler arasında narenciye, incir ve üzüm başta olmak üzere çeşitli meyve türleri yer alırken, çok az miktarda serada turfanda sebze üretilmektedir [42].

5.1.1. TURİZM SEKTÖRÜNÜN DATÇA EKONOMİSİNDEKİ YERİ

Datça Yarımadası, Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edilmiş olması dolayısıyla bozulmamış doğası, 226,55 km'lik sahil şeridi ve 52 koyu, zengin flora ve faunası, Knidos Antik Kenti ile gelecekte en önemli turizm merkezlerinden birisi olmaya adaydır. Eko turizm için geniş imkânlar mevcut olup, Bodrum ve Fethiye arasında yoğunlaşan Ülkemiz yat turizminin odaklandığı bir yer olarak önemli bir yer taşır [43].

Şekil 55: Datça, Palamutbükü

5.1.1.1 KONA KLAMA

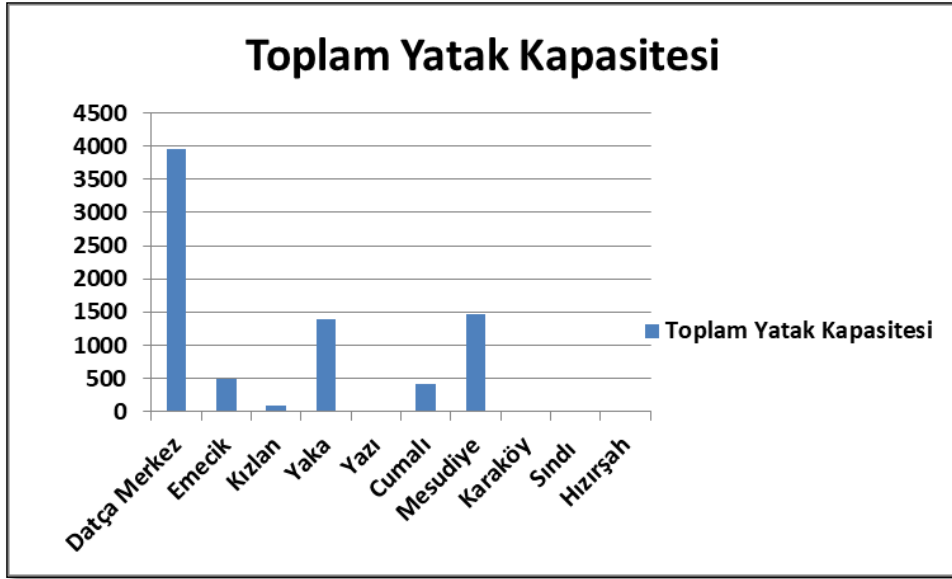
İlçemizde Kültür ve Turizm Bakanlığı işletme belgeli 8 adet, yerel belgeli 221 adet olmak üzere toplam 229 adet tesiste 7880 kişi için konaklama imkânı vardır. Turizm İşletme Belgeli Tesis yatak kapasitemiz ise 971'dir [44].

Şekil 56: Datça, Hotel Mare

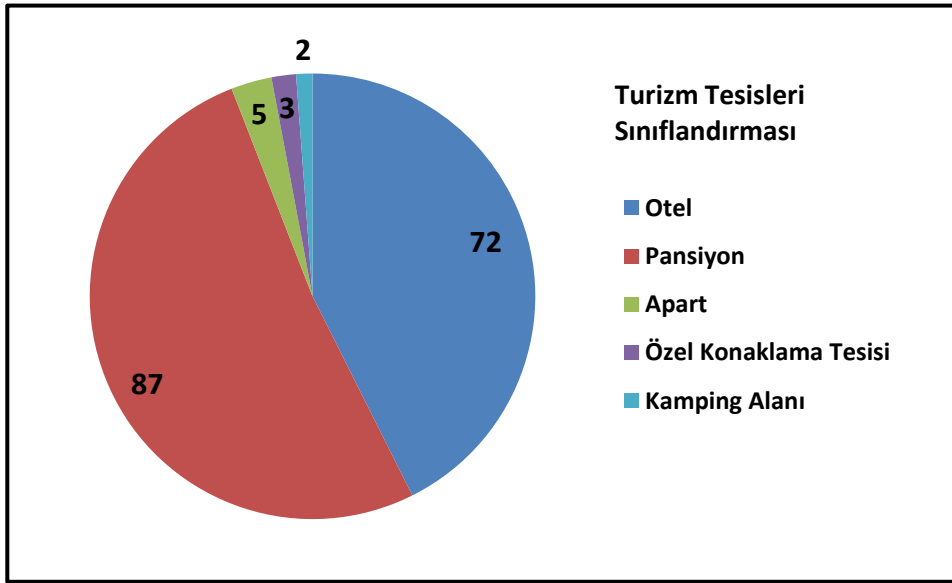
Turizm tesisleri sınıflandırması ve yatak kapasitelerine göre;

- Datça merkezde 15 adet otel, 26 adet pansiyon, 3 adet apart, 3 adet özel konaklama tesisi bulunmakla beraber toplam yatak kapasitesi 3957 olarak belirlenmiştir.
- Emecik mahallesinde 3 adet pansiyon, 5 adet otel, 1 adet kamping alanı bulunmakla beraber toplam yatak kapasitesi 497 olarak belirlenmiştir.
- Kızılan mahallesinde 3 adet pansiyon, 1 adet otel bulunmakla beraber toplam yatak kapasitesi 95 olarak belirlenmiştir.
- Yaka mahallesinde 37 adet pansiyon, 7 adet otel, 2 adet apart otel bulunmakla beraber toplam yatak kapasitesi 1397 olarak belirlenmiştir.
- Yazı mahallesinde 1 adet pansiyon bulunmakla beraber toplam yatak kapasitesi 10 olarak belirlenmiştir.
- Cumalı mahallesinde 16 adet pansiyon, 3 adet otel bulunmakla beraber toplam yatak kapasitesi 407 olarak belirlenmiştir.
- Mesudiye mahallesinde 1 adet pansiyon, 4 adet otel, 1 adet kamping alanı bulunmakla beraber toplam yatak kapasitesi 1463 olarak belirlenmiştir.
- Karaköy mahallesinde turizm tesisi bulunmamaktadır.
- Sındı mahallesinde turizm tesisi bulunmamaktadır.
- Hızırşah mahallesinde turizm tesisi bulunmamaktadır [45]

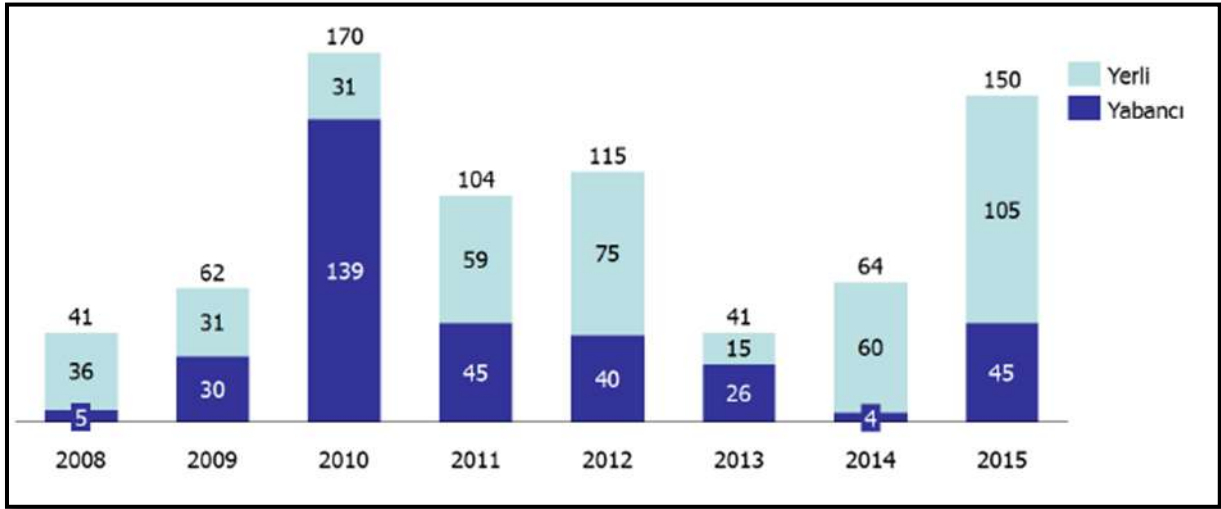
Grafik 22: Mahalle Bazında Yatak Kapasitesi

Grafik incelendiğinde en fazla yatak kapasitesine sahip yerleşim Datça merkez olarak belirlenirken en düşük yatak kapasitesine sahip yerleşmeler Karaköy, Sındı ve Hızırşah olarak belirlenmiştir [44].

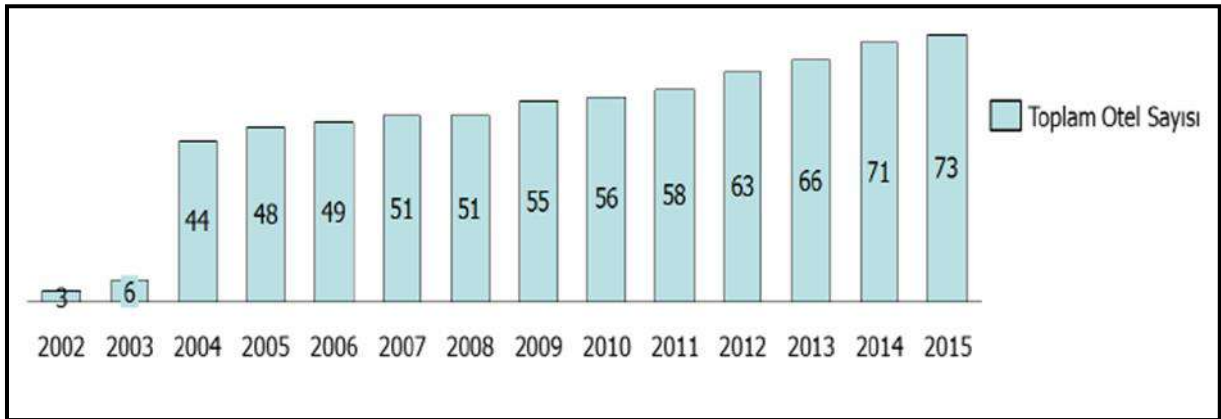
Grafik 23: Turizm Sektör Dağılımı

Datça yarımadasındaki toplam turizm tesislerinin sınıflandırılması incelendiğinde en fazla paya sahip turizm tesisi otel olarak belirlenirken en düşük paya sahip turizm tesisi kamping alanı olarak belirlenmiştir [45].

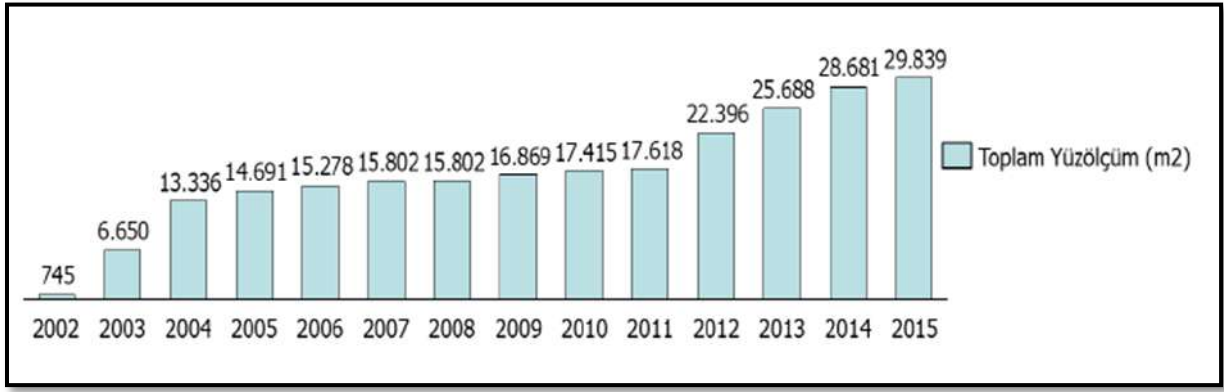
Grafik 24: Datça'daki Turizm İşletme Ve Belediye Belgeli Tesislerde Geceleyen Yerli Ve Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi, 2008 - 2015) [44]

Datça'da geceleyen yabancı turist sayısında özellikle 2010 yılında bir artış yaşanmıştır. Datça'da geceleyen yerli ve yabancı turist sayısına bakıldığında, yabancı turist sayısı oranının oldukça düşük olduğu görülmektedir. 2010 yılındaki geceleyen yabancı turist sayısındaki artış ile 2013 yılındaki yerli ve yabancı geceleyen turist sayısındaki düşüş dikkat çekicidir.

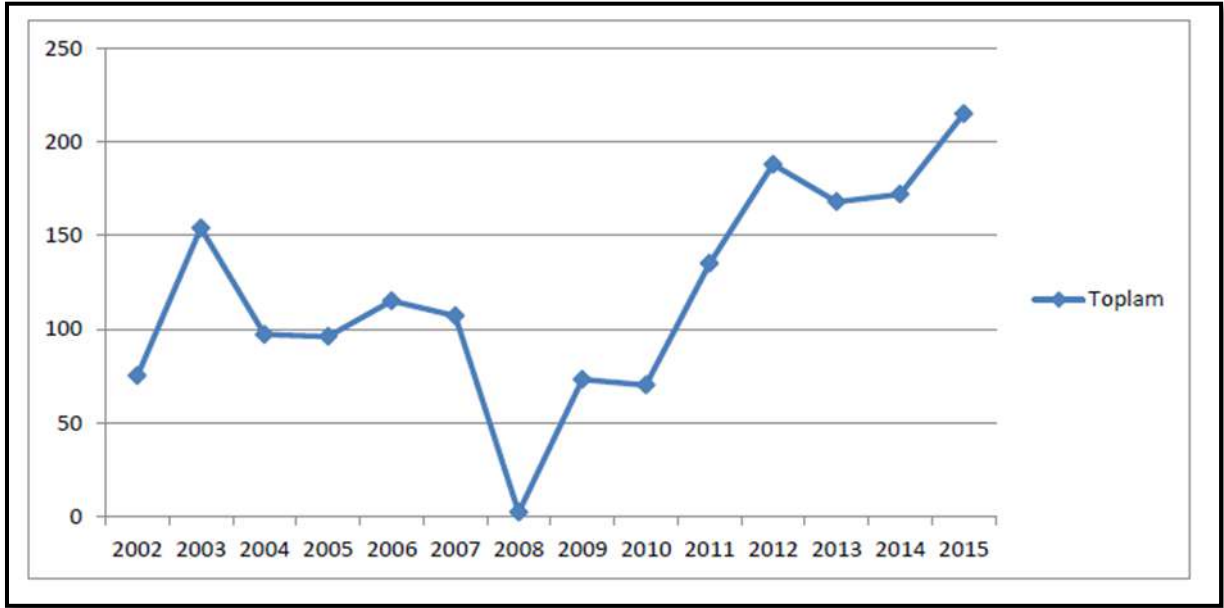

Grafik 25: Datça'ya İnşa Edilen Otel Sayıları (Adet, 2002 - 2015)

Datça'ya 2002 yılından bu yana, 2008 yılı hariç, her yıl yeni bir otel inşa edilmiştir. İlçede inşa edilen otel sayısında 2004 yılında büyük bir artış yaşanması dikkat çekicidir. Bu artışa ilgili yılda meydana gelen Datça depremi sonrasında yıkılan binaların yerine yenilerin inşa edilmesi neden olmuştur.

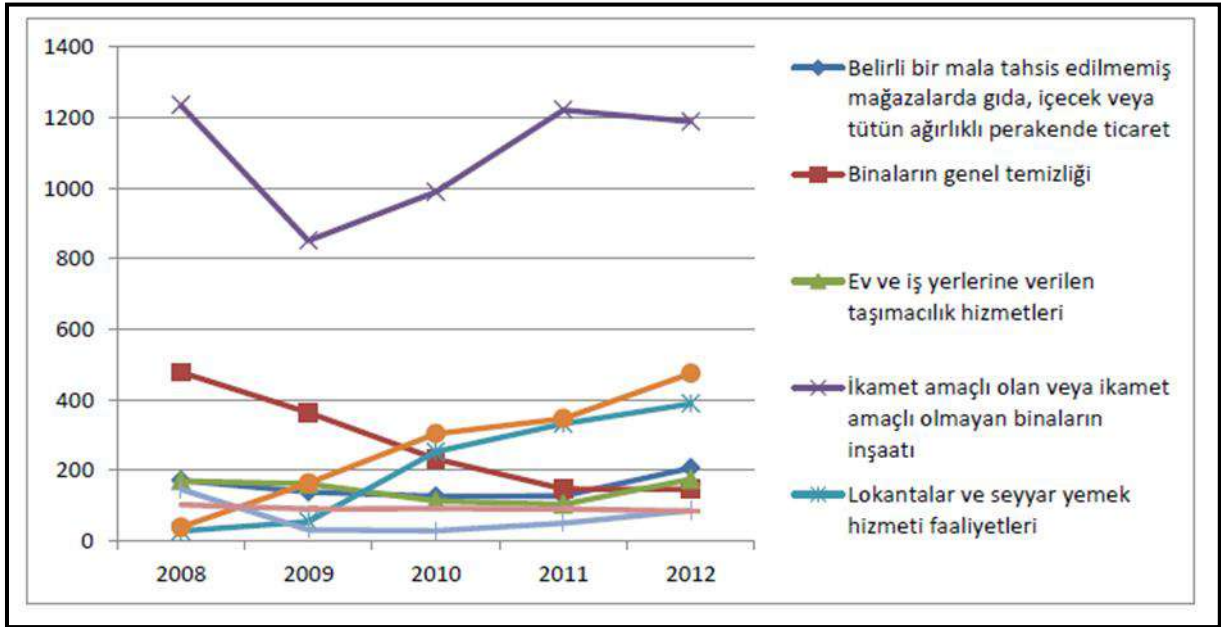

Grafik 26: Datça'ya İnşa Edilen Otellerin Yüzölçümü

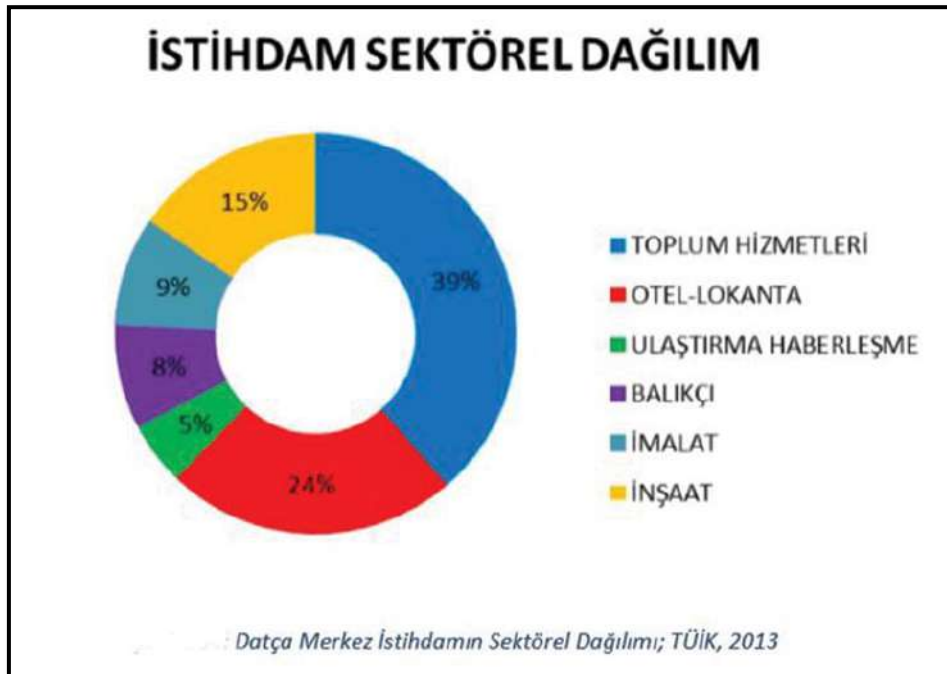
Grafik 27: Yıllar İçerisinde Datça'da İnşa Edilen Yapı Sayısı (2002-2015)

En fazla istihdam ve kazanç sağlayan sektörlerin başında gelen ikamet amaçlı olan veya ikamet amaçlı olmayan binaların inşaatı sektörünün, yıllar içerisinde arz edilen yapı sayısı ile doğru orantılı büyüdüğü görülmektedir. Sektör, 2008 senesinde Türkiye’de yaşanan ekonomik dalgalanmaların neden olduğu düşünülen büyük bir düşüş yaşanmasının dışında, 2015 senesinde son 13 yılın en yüksek inşa rakamlarına ulaşmıştır. 2012 SGK verileri göz önünde bulundurulduğunda ise gerekirse ise bu sektörün 2015’ten sonra en aktif olduğu senenin 2012 olduğu görülmektedir.

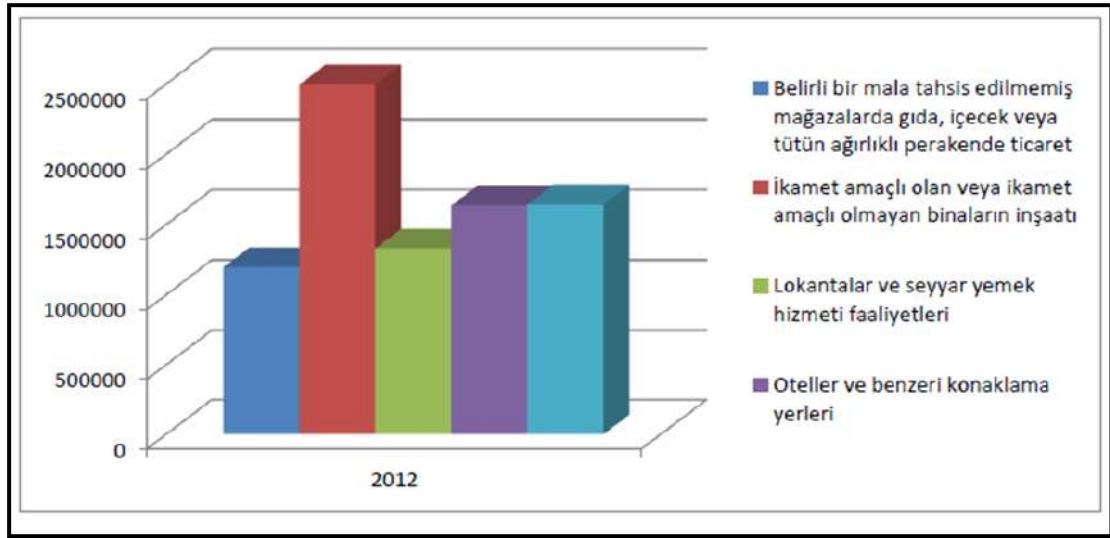

Grafik 28: En Fazla İstihdam Sağlayan Sektörler (2012)

Çalışan işçi sayısı ele alındığında ise 2012 senesinde en fazla istihdam sağlayan sektörler ile PEK tutarları yüksek sektörler arasında benzerlik görülmektedir. En fazla istihdam sağlayan ilk 3 sektör, 1.188 kişiye istihdam sağlayan ikamet amaçlı olan veya ikamet amaçlı olmayan binaların inşaatı sektörü, 475 kişiye istihdam sağlayan oteller ve benzeri konaklama yerleri sektörü ile 389 kişiye istihdam sağlayan lokantalar ve seyyar yemek hizmeti faaliyetleri sektörüdür.

Grafik 29: Datça Merkez İstihdam Sektörel Dağılımı

Grafik 30: Pek Tutarına Göre Datça'nın En Fazla Kazanç Sağlayan Sektörleri (Türk Lirası, 2012)

Datça ekonomisine katkıda bulunan sektörler Muğla genelindeki sektörlerle göre farklılık göstermektedir. 2012 SGK verilerine göre Datça'da prime esas kazanç değerleri ele alındığında, en kazançlı ilk 5 sektör ikamet amaçlı olan veya ikamet amaçlı olmayan binaların inşaatı, tehlikesiz atıkların ıslahı ve bertaraf edilmesi, oteller ve benzeri konaklama yerleri, lokantalar ve seyyar yemek hizmeti faaliyetleri ve belirli bir mala tahsis edilmemiş mağazalarda gıda, içecek veya tütün ağırlıklı perakende ticaret sektörlerinden oluşmaktadır.

5.1.1.1 TURİZM YATIRIM BELGELİ TESİSLER

İlçede Turizm Yatırım Belgesi almış 2 adet tesis (firma) bulunmaktadır [3].

5.1.1.2 HANIMAĞA OTEL (ELİT OTEL)

Otel ile ilgili mahkeme devam ediyor. Şirket Belediye ye açtığı davayı kazanmış. Ancak arkeolojik sit alanı ile ilgili Turizm Bakanlığı ile ilgili dava devam ediyor. (Otel Kapalıdır)

5.1.1.3 FERİ OTEL

Kızılaltı Kösesik mevkiinde, Okey Otel'in bulunduğu arazi. Eski bina yıkılıp yeni binalar yapılacak. Mimari ve statik Proje çalışmaları devam ediyor. Henüz inşaat başlamadı.

5.1.1.4 GÜNÜBİRLİK GEZİ TEKNELERİ

İlçede 220 yatak kapasiteli 22 adet ticari yat işletmesi bulunmaktadır.

İlçemizde 12 adet günübirlik gezi teknesi işletmesi bulunmaktadır. Günübirlik gezi teknelerimizin kişi kapasitesi ise 539'dır.

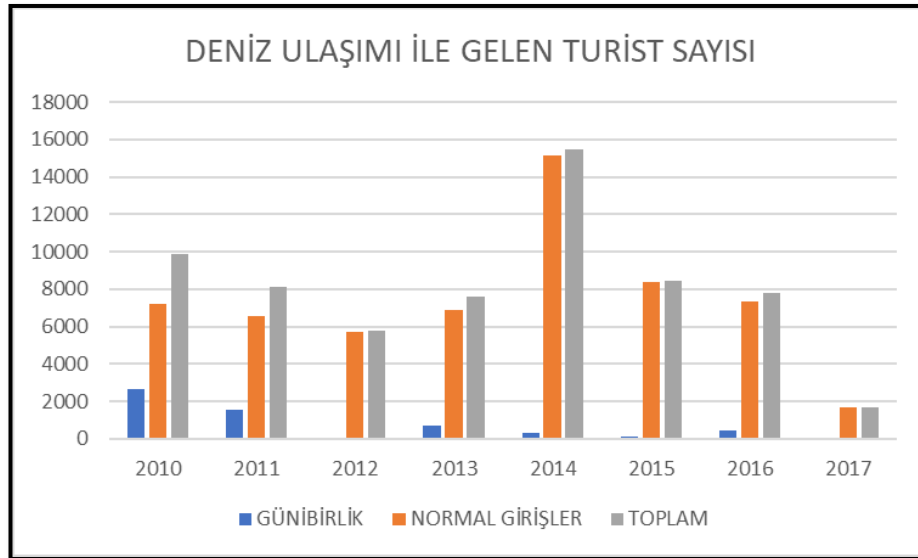
Şekil 57: Datça, Hurmalıbük

DATÇA LİMANINDAN İLÇEYE;

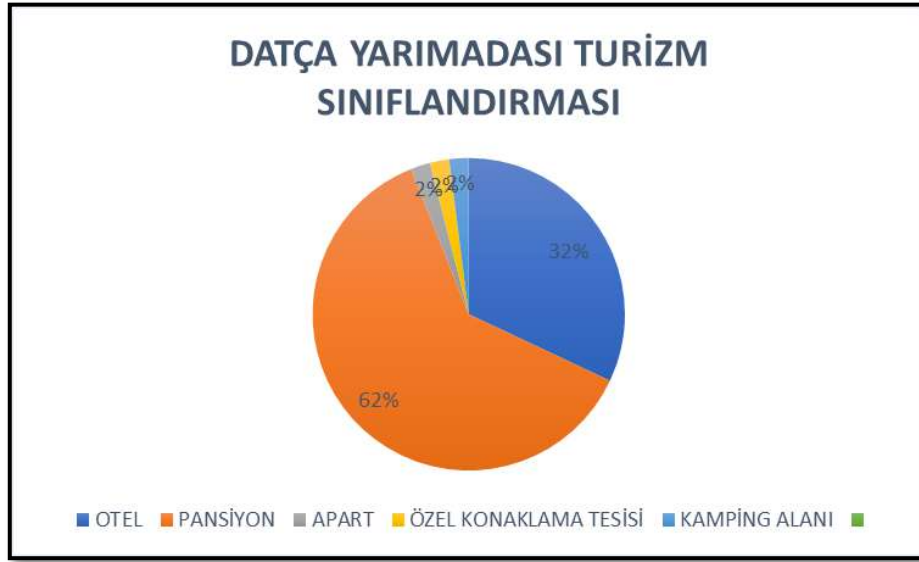
2010-2017 Yılları Arasında Datça Deniz Hudut Kapısından Giren Turist Sayıları

Tablo 31: Deniz Ulaşımı İle Gelen Turist Sayısı [46]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
GÜNİBİRLİK	2645	1521	66	711	299	108	473	0
NORMAL GİRİŞLER	7208	6574	5746	6885	15172	8364	7340	1682
TOPLAM	9853	8095	5812	7596	15471	8472	7813	1682

Grafik 31: Deniz Ulaşımı İle Gelen Turist Sayısı

Grafik 32: Datça Yarımadası Turizm Sınıflandırması

Grafik 33: Datça Merkez Turizm Sınıflandırması

5.1.1.5 KARAKÖY KÖYÜ KÖRMEN MEVKİİ TALİ YAT LİMANI

İlçemiz Karaköy Köyü Körmən Mevkiinde bulunan mülkiyeti Hazineye ait 164 parsel no.lu ve 10.000 m² yüzölçümlü taşınmaz ile 169 parsel no.lu ve 14.000 m² yüzölçümlü taşınmazlar üzerinde Mearsea Turizm Yatırım ve İşletmecilik A.Ş. Lehine 10.04.2009 tarihi itibarıyla 246 yat denizde, 56 yat karada olmak üzere toplam 302 yat kapasiteli tali yat limanı olarak kullanılmak üzere 22.05.2054 tarihine kadar irtifak hakkı tesis edilmiştir.

Yine aynı şirket lehine Karaköy Köyü Körmən Mevkiinde bulunan devletin hüküm ve tasarrufu altındaki 37.500 m² yüzölçümlü deniz yüzeyi için 31.01.2011 tarihinde 164 ve 169 parsellerdeki irtifak hakkının sona erdiği 22.05.2054 tarihine kadar kullanma izni verilmiş olup, İnşaat çalışmaları devam etmektedir. (44)

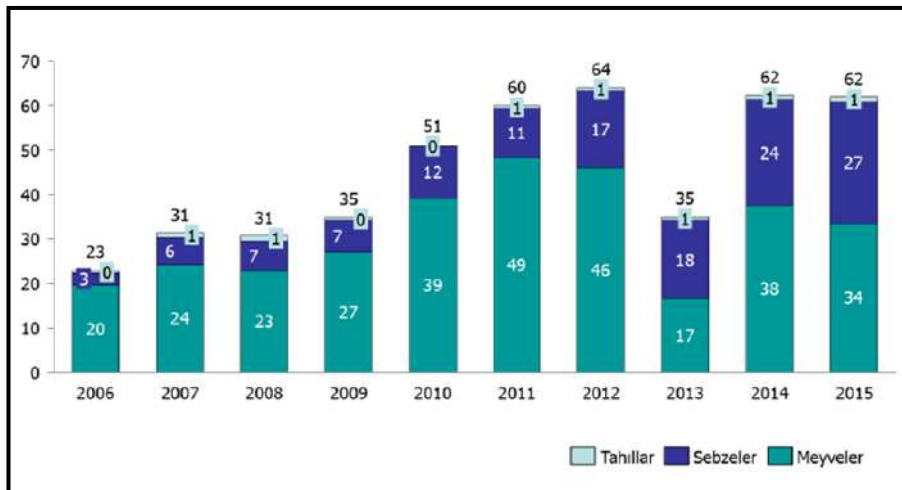

Şekil 58 Karaköy Köyü Körmen Mevkii Tali Yat Limanı

5.1.2. TARIM SEKTÖRÜNÜN DATÇA EKONOMİSİNDEKİ YERİ

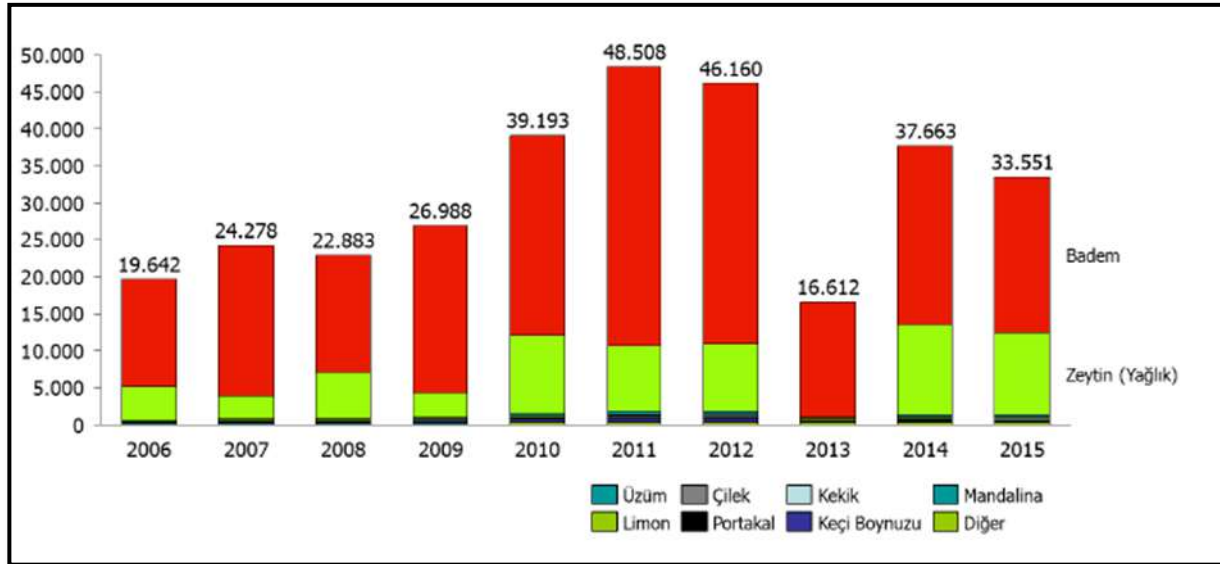
Tablo 32: Önemli Ürünlerin Üretimi Ve Toplam Arazi Dağılımı [47]

ÜRÜN ADI	Ekilen Alan (Ha.)	Üretim (Ton)
Badem	1330	500 ton iç 1.000 ton çağla
Zeytin	820	1.080
Domates	350	19.250
Bal	39.466 kovan	710

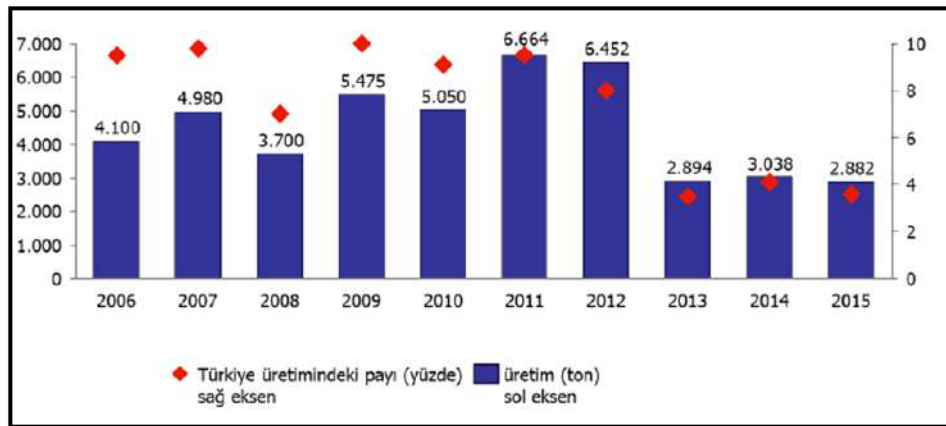
Grafik 34: Datça Bitkisel Üretim Değerlerinin Ürün Gruplarına Göre Dağılımı (Milyon TL, 2006-2015) [49]

İlçede bitkisel üretim yönünden meyve ürünleri öne çıkarken, son yıllarda sebzelerin payı giderek artmıştır. İlçede 2015 yılında üretilen 62 milyon TL'lik bitkisel üretimin 34 milyon TL'si (yüzde 54,8'i) meyvelerden, 27 milyon TL'si (yüzde 43,5'i) sebzelerden ve 1 milyon TL'si (yüzde 1,6'sı) tahıllardan elde edilmektedir. İlçenin iklim koşulları nedeniyle meyve üretimi öne çıkarken, özellikle 2012'den itibaren sebze üretiminin hızlı bir şekilde geliştiği görülmektedir. Bitkisel üretim değerinin 2006-2011 yılları arasında sürekli artış gösterirken 2011-2015 yılları arasında sabit kalmıştır.

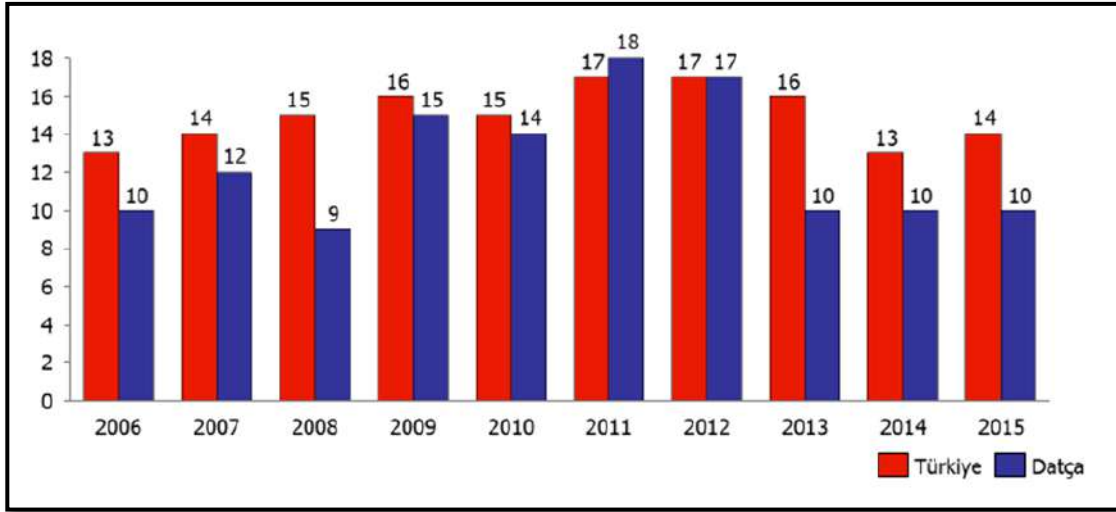
Grafik 35: Datça Meyve Üretim Değerlerinin Ürünlere Göre Dağılımı (Bin TL, 2006-2015) [49]

Datça'nın meyve üretimini badem ve yağlık zeytin ürünleri sürüklemektedir. İlçede yaklaşık 34 milyon TL'lik meyve üretiminin 21,1 milyon TL'si (yüzde 62,8'i) bademden gerçekleştirilmektedir. Bademin tüm bitkisel üretim içerisindeki payı ise yüzde 34'tür. Buna karşın, badem üretimi 2011 yılında 37,8 milyon TL ile ulaştığı yüksek değer nedeniyle giderek azalma eğilimi göstermektedir. Bu durum, fiyatın artmasına rağmen badem üretim miktarının azalmasından kaynaklanmaktadır. Datça'nın meyve üretiminde ikinci sırayı ise yağlık zeytin üretimi almaktadır. Özellikle 2010 yılında artan zeytinin 2015 yılında 11,1 milyon TL ile toplam bitkisel üretimin yüzde 17,9'unu meyve üretiminin ise yüzde 33'ünü gerçekleştirdiği görülmektedir.

Grafik 36: Yıllara Göre Datça Badem Üretimi Ve Türkiye İçindeki Payı (Ton-Yüzde, 2006-2015) [49]

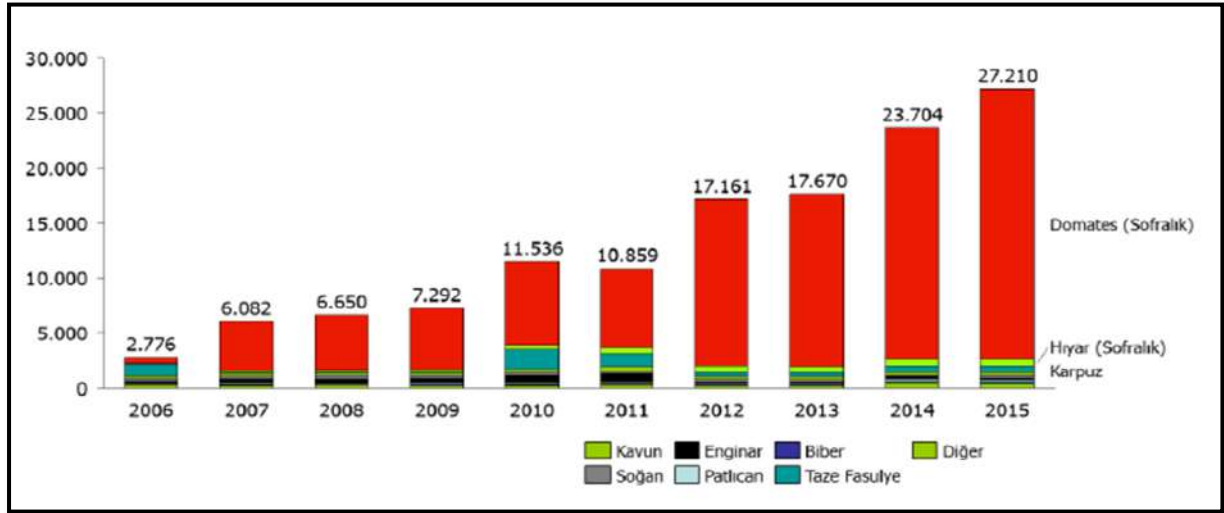
2012'ye kadar Türkiye badem üretiminin onda birini gerçekleştiren Datça'da bu yıldan sonra bir gerileme söz konusudur. İlçede 2012 yılından sonar badem üretiminin yarı yarıya düşüş kaydettiği görülmektedir. Bu durum, ilçenin bademin üretimindeki payını yüzde 4'ler seviyesine geriletmiştir.

Grafik 37: Yıllara Göre Türkiye Geneli Ve Datça'da Ağaç Başına Badem Üretimi (Kg, 2006-2015) [49]

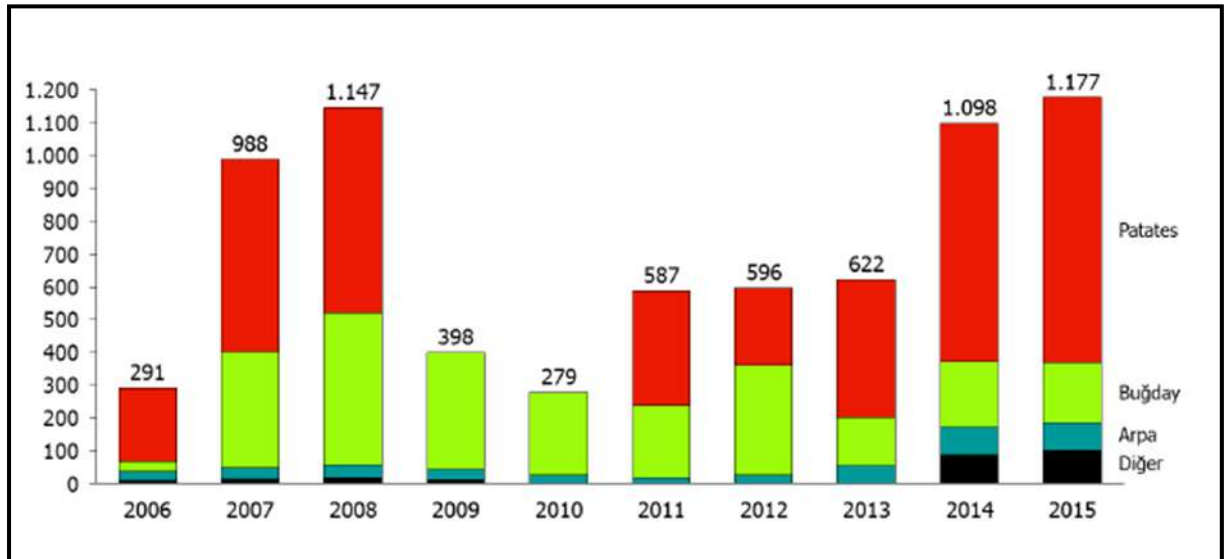
Yaşanan düşüşün en önemli nedenlerinden biri verimlilikte yaşanan düşüştür. Türkiye geneli ve Datça'daki bir ağaçtan elde edilen badem miktarı incelendiğinde, Türkiye'deki verimliliğin Datça'dakinden genel olarak daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durumun nedenlerinden biri, Datça bademi ile diğer bazı illerdeki bademin arasındaki kalite farkıdır. Diğer illerin bir bölümünde Amerikan cinsi badem üretilmesi, düşük fiyatlı ancak ağaç başına fazla üretim yapılan yerlerde verimlilik değeri artmaktadır. İkinci bir neden, Datça'da çağla badem üretiminin ürünü belli oranda azaltmaktadır. Son neden ise Datça'da yoğun biçimde yapılan badem üretiminin topraktaki verimliliği düşürmesidir. Bu durum, özellikle 2012'den sonra daha yoğun biçimde hissedilmeye başlamış ve Türkiye geneli ile Datça bademi üretimindeki verimlilik farkları giderek artmıştır.

.

Grafik 38: Datça Sebze Üretim Değerlerinin Ürünlere Göre Dağılımı (Bin TL, 2006-2015) [49]

Sebze üretiminde domatesin ağırlığı artarken son 5 yıldır karpuzda yaşanan düşüş dikkat çekmektedir. İlçe sebze üretimi 2006 yaklaşık 3 milyon TL iken bu değer 2011’de 11, 2015’te ise 27 milyon TL’ye çıkmıştır. Söz konusu artışın temelinde sofralık domates üretiminde yaşanan yükseliş etkili olmuştur. Sebze üretiminin yüzde 90’ından fazlası bu üründen elde edilmektedir. Yapılan görüşmelerde söz konusu domatesin yerel halkın kendi ihtiyacını karşılamak için salça olarak da değerlendirilebildiği belirtilmiştir.

Grafik 39: Datça Tahıl Üretim Değerlerinin Ürünlere Göre Dağılımı (Bin TL, 2006-2015) [49]

Tahıl üretimi genellikle yerel talebin karşılandığı patates ve buğday ürünlerine yöneliktir. 2006 yılında yaklaşık 291 bin TL düzeyindeki tahıl üretimi, 2015 yılında 1 milyon TL’nin biraz üzerine çıkmıştır. Patates, buğday ve arpa gibi ürünlerin öne çıktığı tahılların ticareti Datça içerisinde yapılmaktadır. Bu durumun nedeni, ilçenin tarımsal faaliyetlerinde meyve ve sebze gibi ekonomik değeri daha yüksek ürünleri tercih etmesidir.

Tablo 33: Datça’da Bulunan Hayvanların Sayısı [48]

CİNSİ	MİKTARI
Büyükbaş	1.628
Küçük Baş	3.148
Arı Kovanı	35000

Tablo 34: Tarım Ürünlerinden Elde Edilen Gelirler [49]

Tarım Ürünlerinden Elde Edilen Gayrisafı Gelirler	
Domates	15.120.000,00TL
İç Badem	30.000.000,00TL
Çağla Badem	3.000.000,00TL
Zeytinyağı	15.120.000,00TL
Bal	8.520.000,00TL
Hububat	239.250,00TL
Bağ	1.035.000,00TL
Turunçgiller	1.026.250,00TL
Kavun-Karpuz	500.000,00TL
Karışık Sebzeli	2.700.000,00TL
Karışık Meyvelik	9.000.000,00TL
Patates	750.000,00TL
Toplam	87.010.500,00 TL

5.1.3. HİZMET SEKTÖRÜNÜN DATÇA EKONOMİSİNDEKİ YERİ

5.1.3.1 DATÇA BELEDİYESİ

5.1.3.1.1 MALİ HİZMETLER

- 2017 Yılı Gelir Bütçesi: 30.000.000,00 TL

- 2017 Yılı Gider Bütçesi: 30.000.000,00 TL
- 01.01.2017-30.06.2017 itibariyle gerçekleşen bütçe
- Gelir: 11.222.824,72 TL
- Gider: 11.723.840,19 TL
- 2016 yılı Kesin Hesap
- Gelir: 20.130.686,44 TL
- Gider: 20.923.213,42 TL

Tablo 35: Gıda, Tarım Ve Hayvancılık Personel Sayısı [50]

İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	
Personel Bilgileri	
Unvanı	Sayısı
İlçe Müdürü	1
Veteriner Hekim	4
Mühendis	5
Tütün Teknoloji Mühendisi	1
Gıda Mühendisi	1
Tekniker	3
Vet. Sağ. Tek.	1
Araştırmacı	1

5.2. EKONOMİK YAPIYA İLİŞKİN ANALİZLER

Datça yerleşkesinin tarihsel geçmişe ilişkin bilgiler eşliğine kültürel ve doğal miras kaynaklarının biçimlendirdiği mekânsal karakteristik ve işlevsel kimlik değerlerinin tanımlanarak, farklı kapsam ve içerikteki güncel sorunların belirlenmesi, geleceğe yönelik koruma–geliştirme potansiyel ve dinamiklerinin tespit edilebilmesi açısından önemlidir. Bu çerçevede, Datça yerleşkesinin mevcut–fiili durumu, (2.1) *arazi değerleri analizi*, (2.2) *konut sahipliliği analizi*, (2.3) *ticarete uzmanlaşma analizi*, olmak üzere 3 (üç) başlık altında ele alınarak, ayrıntıda analiz edilmiştir. Bu analizlerin, Datça yerleşkesinin var olan tarihsel, kültürel ve doğal miras kaynak ve değerlerinden oluşan mekânsal ve işlevsel kurgusuna ilişkin koruma–geliştirme sürecine, ulusal–uluslararası alanda tanınırlık–bilinirlik sağlanarak, özgün değerlerin tanıtım–sunumu bağlamında farkındalık yaratılması yoluyla yaygın etki ve katma değer oluşturulmasına katkı koyacağı düşünülmektedir.

5.2.1. ARAZİ DEĞERLERİ ANALİZİ

Arazi değerleri analizi ile Datça merkez yerleşkesinin, çalışma alanı sınırı içerisinde kalan alanda konut mülk değeri ve arsa değeri analizi yapılmıştır. Yapılan analiz çalışmaları sonucunda Datça merkez yerleşkesine ait konut mülk değeri analizi 0-3 bin m²/TL, 3-6 bin m²/TL, 6-9 bin TL, 9-12 bin TL ve üstü olarak dört başlık altında bölgenmiş; arsa değerleri 1500-2000 TL, 1000-1500 TL, 500-1000 TL ve 0-500 TL olarak bölgenmiştir.

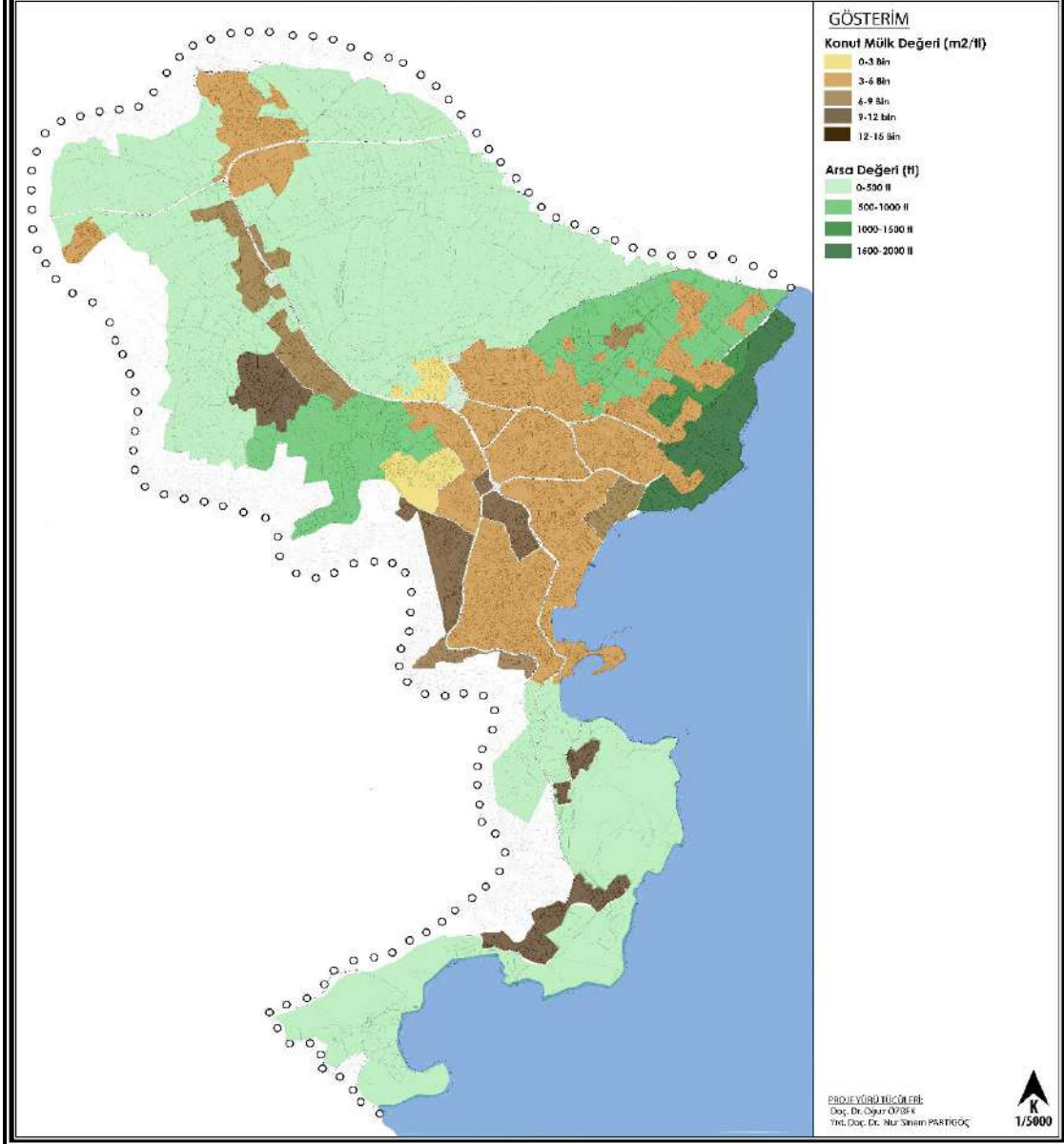
Yapılaşma alanı içerisinde bulunan konut mülkiyeti çalışma alanının %29'unu oluştururken, yapılaşma alanı haricinde kalan arsalar %71'ini oluşturmaktadır.

Konut mülk değeri 0-3 bin m²/TL olan bölgeler merkez yerleşkenin kuzey ve batı kısmında %5'lik bir dilimi oluştururken, 3-6 bin m²/TL olan bölgeler yerleşkenin merkezinde yoğunluk gösterirken kuzey ve batıya doğrudan eğilim göstererek yerleşkenin %69'luk en büyük dilimini, 6-9 bin m²/TL olan bölge yerleşimin sahile yakın batı kısmında ve kuzeybatı kısmında yerleşkenin %10'luk dilimini, 9-12 bin m²/TL olan bölgeler ise yerleşimin güney, batı ve merkez kısmına dağılarak yerleşkenin %16'lık dilimini oluşturmaktadır.

Arsa değeri 1500-2000 TL olan bölgeler yerleşim alanının batısında sahil kısmında ve yerleşime yakın alanda %5'lik dilimi oluştururken 1000-1500 TL olan bölgeler yerleşimin batısında %2'lik en küçük dilimi, 500-1000 TL olan alanlar yerleşimin kuzeybatı ve doğu kısmında %15'lik dilimi, 0-500 TL olan alanlar ise yerleşimin kuzey ve güney kısımlarında %78'lik en büyük dilimi oluşturmaktadır.(Grafik:37)

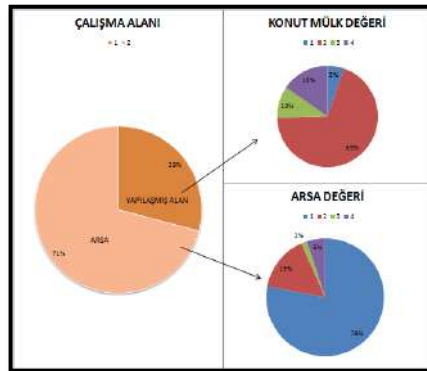
Alan incelendiğinde Kargı Koyu bölgesinde konut mülk değeri oranı oldukça yüksekken arazi değerinin düşük olduğu görülmektedir. Bölgenin engebeli bir araziye sahip oluşu bu durumu açıklamaktadır. Burgaz tarafına baktığımızda ise en yüksek arazi değerinin bu alanda yer aldığı görülmektedir. Bölgenin yeni imara açılıyor olması, arazi değerlerine büyük ölçüde yansımaktadır.

ARAZİ DEĞERLERİ ANALİZİ

Şekil 59: Arazi Değerleri Analizi

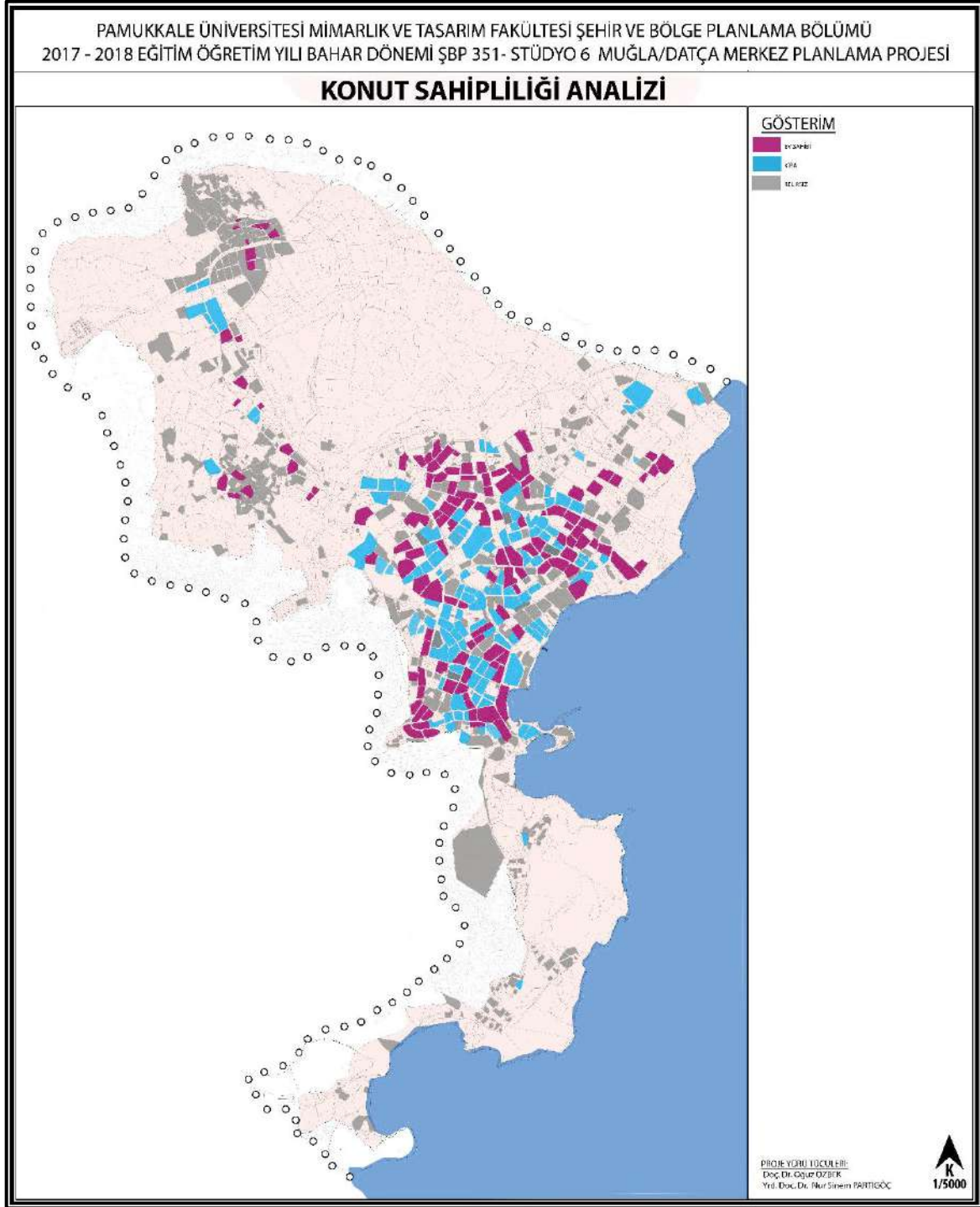
*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

Grafik 40: Datça Merkez Arsa Değerleri-Konut Mülk Değeri Dağılımı

5.2.2. KONUT SAHİPLİLİĞİ ANALİZİ

Datça merkez yerleşkesinde bulunan konut alanları, konut sahipliliği ve kiralık olarak iki bölümde analiz edilmiştir. Bu analizler ada bazında incelenerek paftalara da adam bazında işlenmiştir. Merkez bölgede ev sahipliliğinin baskın olduğu homojene yakın dağılım gözlenirken, büyük bölge oluşumu gözlenmemiştir. Merkeze nazaran kuzeyde bölgesel ayrımlaşma daha belirgin hal almıştır. Reşadiye(kuzey)' de ev sahipliliği daha baskınken buradan merkeze doğru inildiğinde kira olan yapı öbeklenmesi gözlemlenmektedir.

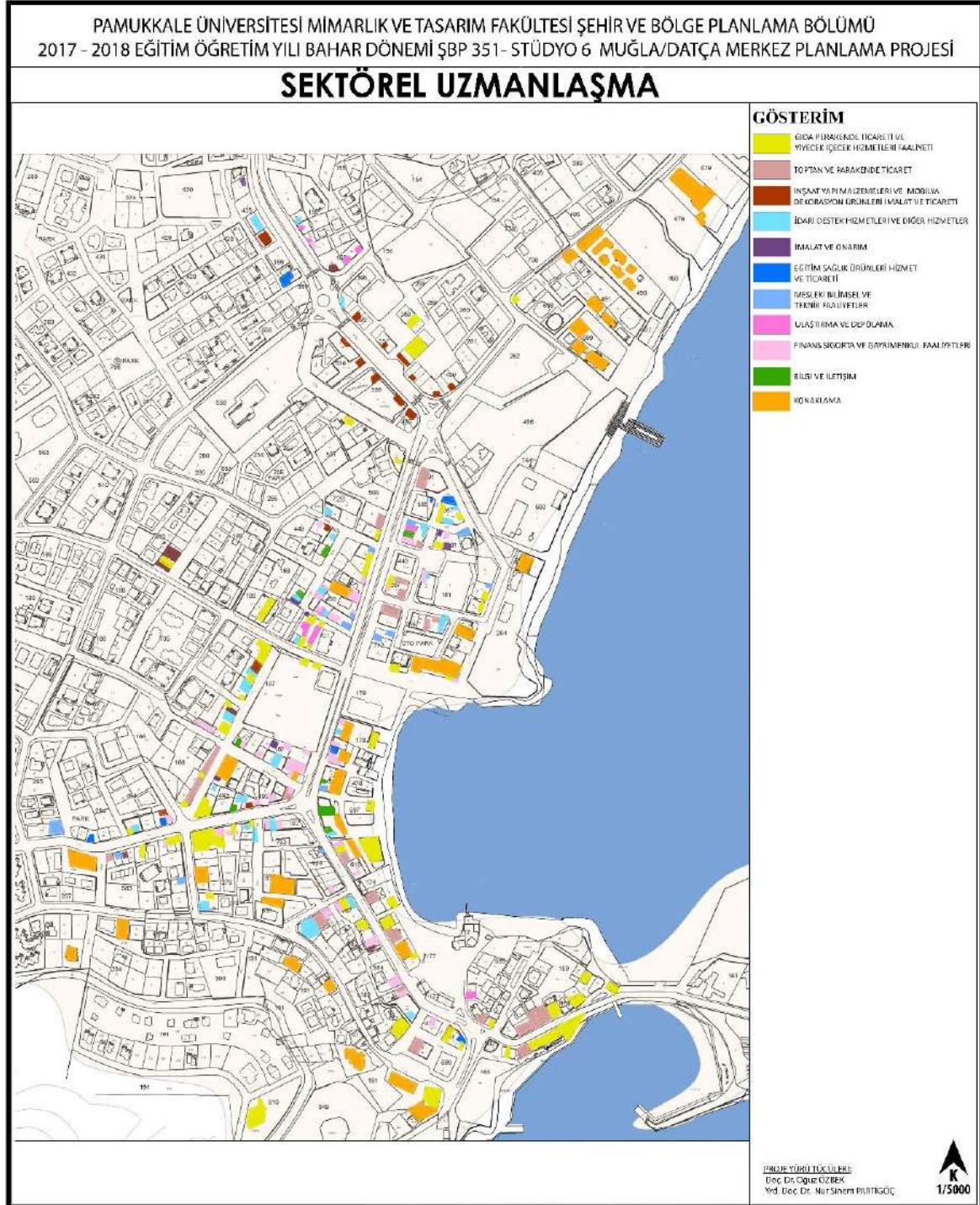

Şekil 60:Konut Sahipliliği Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

5.2.3. SEKTÖREL UZMANLAŞMA ANALİZİ

Datça merkez yerleşkesinde ticarete uzmanlaşmış sektörler 7 başlık altında toplanarak analiz edilmiştir. Sektör uzmanlaşmasına bakıldığında daha çok perakende ticaretin yayılım gösterdiği görülmektedir. Bunun içerisinde konaklama ve turizm gibi alt sektörlerin yoğunluk gösterdiği büro, market, yeme-içme gibi mekânların yoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Giyim sektörünün yeterli miktarda bulunmadığı gözlenmiştir.

Şekil 61: Sektörel Uzmanlaşma Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

BÖLÜM 6: KURUMSAL YAPI

6.1. MUĞLA’NIN ÜLKE VE YÖNETİM SİSTEMİ İÇİNDEKİ KONUMU

Muğla ili, Türkiye’nin Ege bölgesinde yer almakta; kuzeyinde Aydın, kuzey-doğusunda Denizli ve Burdur, doğusunda Antalya ile komşu; güneyinde Akdeniz ve batısında ise Ege Denizi ile çevrilidir. İBBS (İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması) göre TR32 bölgesinde (Aydın, Denizli ve Muğla Belediyeleri) yer almaktadır. Muğla ili yönetsel olarak 12.11.2012 tarihinde kabul edilen ve 06.12.2012 tarih ve 28489 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6360 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile büyükşehir statüsüne dâhil olmuş ve idari açıdan yapılanarak Menteşe merkez ilçe olmak üzere toplam 13 ilçeden oluşmuştur. İlçeleri; Datça, Bodrum, Dalaman, Fethiye, Kavaklıdere, Köyceğiz, Marmaris, Menteşe, Milas, Ortaca, Seydimler, Ula ve Yatağan’dır [61]

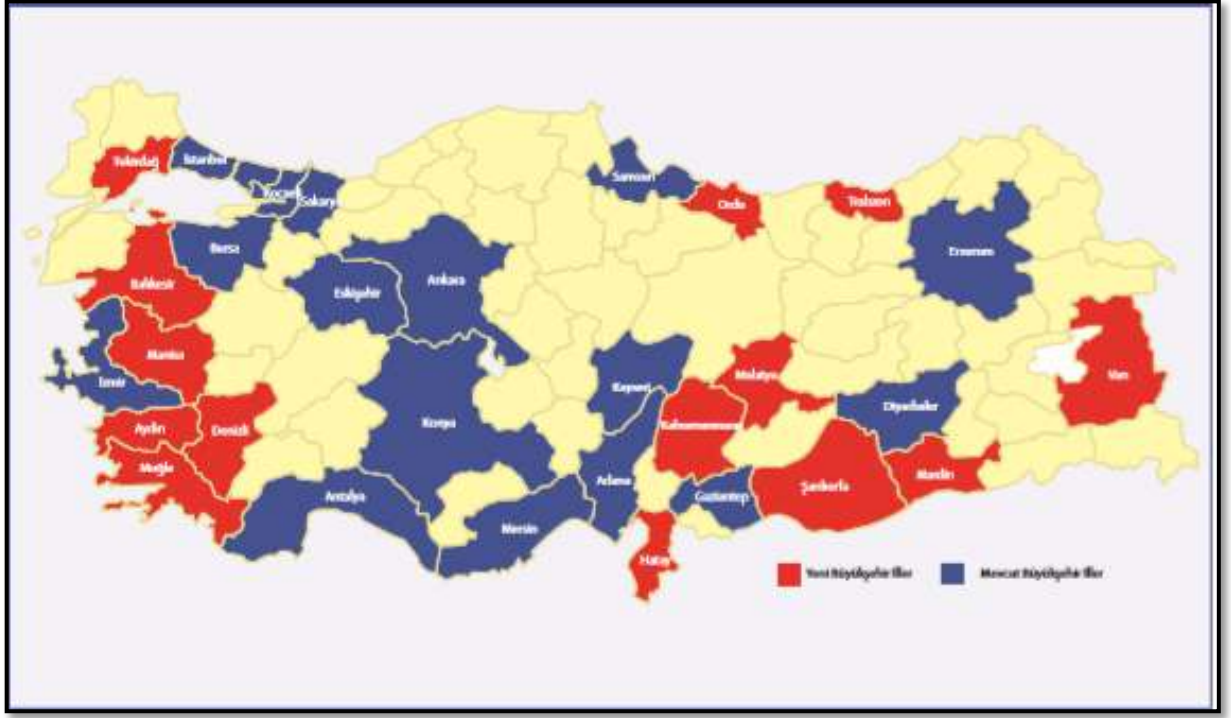
Şekil 62: Muğla’nın Konumu [59]

6.1.2. KIRSAL-KENTSEL YERLEŞMELER VE YÖNETİMLER

6.1.2.1. MUĞLA’DA YÖNETSEL İLİŞKİLER VE YASAL DEĞİŞİMLER

6.1.2.1.1. 6360 SAYILI BÜYÜKŞEHİR YASASI

12 Kasım 2012’de 6360 sayılı “On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kabul edilmiştir. 6360 sayılı Kanun kapsamında; Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa, Van ve Ordu’nun il belediyeleri, büyükşehir belediyelerine dönüştürülmüştür. Şekil 63’te kanun öncesi ve sonrası büyükşehirler yer almaktadır [60].

Şekil 63: Kanun Öncesi Ve Sonrası Büyükşehirler [60]

Bu yasayla 5216 sayılı yasanın il belediyesi için belirlediği 750.000 nüfus koşulu il nüfusu olarak değiştirilmiş ve bu kapsamda 14 yeni büyükşehir belediyesi kurulmuştur. Yasa ile 30 büyükşehir belediyesinde il özel idareleri kaldırılmış, ayrıca çok sayıda belde belediyesi ve köy kapatılarak, mahalleye dönüştürülmüştür.

Bu yasa ile kentlerde birçok değişiklik meydana gelmiş ve de bu değişimlerin beraberinde birçok yeni durumu beraberinde getireceği düşünülmektedir. Büyükşehirlerde yaşanacak bu değişimler i idari yapıdaki, planlama ve hizmet sunumundaki ve kırsal yapıda değişimler olmak üzere 3 bölümde incelemek mümkündür [61].

6.1.2.1.2. İDARİ YAPIDAKİ DEĞİŞİM

Büyükşehir belediyesi sınırlarının il mülki sınırı olması; büyükşehir belediyesi kurulan illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içindeki köylerin ve belde belediyelerinin tüzel kişiliklerinin kaldırılmasını içeren idari yapı değişiklikleri olmuştur. Bu kapsamda 30 büyükşehirde il özel idareleri tüzel kişiliklerini kaybetmiştir. Ayrıca 1074 belediye ve 16541 köyün tüzel kişilikleri kaldırılmış ve bunlar mahalleye dönüştürülerek, büyükşehir ilçe belediyelerine bağlanmıştır. Bu değişim sınır içine giren geniş alanda kentsel nitelikli hizmetlerin sunulması, halkın karar alma süreçlerine katılımı, yerleşim alanı olmayan doğal nitelikli alanların yönetilmesi ve korunması gibi konulara ilişkin yeni sorunları beraberinde getirecektir. Köylerin hukuki olarak mahalleye dönüştürülmesi, köylerin kırsal niteliğini değiştirmemektedir. Bu mahallelerde yaşayanların yerel ve ortak ihtiyaçları diğer kentsel alanlardan farklılık taşımakta, dolayısıyla yeni idari sistemde kırsal alanların da belediyeler tarafından yönetilmesinin farklı sorunlar yaratması olası görülmektedir [61].

6.1.2.1.3. PLANLAMA VE HİZMET SUNUMUNDAKİ DEĞİŞİM

5216 sayılı yasa nazım planlarının hazırlanması konusunda büyükşehir belediyesini, uygulama imar planlarının hazırlanması konusunda ise ilçe belediyelerini yetkilendirilmiştir. Yeni düzenlemede büyükşehirlerin hem nüfus hem de kapladıkları alan bakımından farklılıkları göz önünde bulundurulduğunda, coğrafi uzaklıklar, imar planlarının uygulanması ve denetim araçlarının kullanılması bakımından hizmetin etkin ve verimli sunulmasını olumsuz etkileyecektir. Buna karşın, yeni yasayla getirilen düzenlemeler arasında planlamadaki birlik ve bütünsellik kuralı planlama açısından olumlu bir gelişme yaratabileceği düşünülmektedir [61].

6.1.2.1.4. KIRSAL YAPIDAKİ DEĞİŞİM

6360 sayılı yasa ile mahalleye dönüştürülen ve tüzel kişiliği kalmayan yerleşimlerin daha öne sahip oldukları ve kendilerine ait mal varlıkları olan orman ve meraları kullanma hakkı son bulmuştur. 6360 sayılı yasanın yürürlüğü girmesiyle birlikte Türkiye genelinde mevcut 16 büyükşehir 14 yeni büyükşehir ilan edilmesiyle 30'a dolaşmıştır. Büyükşehirlerde yeni kurulan 26 ilçe ile birlikte sayısı 461'e ulaşan ilçe belediyelerinin tamamı büyükşehir ilçe belediyesi olmuştur. Köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliklerinin sona ermesi yerel yönetim birimlerinin sayısının azalması ve kendi kararlarını alma haklarının kaybedilmesi anlamını taşımaktadır.

6360 sayılı yasa ile idari yapıdaki değişim dışındaki belediyelerin sorumlu oldukları alana ilişkin de önemli bir değişiklik yapılmıştır. İl sınırlarının tamamı olarak belirlenen büyükşehir belediye sınırı, büyükşehirlerin sorumlu olacakları ve hizmet sunacakları alan, mesafe ve nüfus olmak üzere üç temel boyutta artışa neden olmaktadır. 6360 sayılı yasa ile Hatay, Muğla(13044) ve Aydın il belediyelerinin sorumluluk alanlarının en fazla arttığı Denizli ise en az arttığı belediye olmuştur. 5216 sayılı yasa ile alanları il alanlarının tamamı olarak belirlenen İstanbul ve Kocaeli dışında kalan 14 büyükşehirde nüfus en fazla %128 (Samsun) artmakta, buna karşılık 6360 ile büyükşehir ilan edilen illerde ise %1215'e (Muğla) ulaşan bir nüfus artışı yaşanmaktadır [61].

6.1.3.YEREL ÖRGÜTLENME

Tüm ülke çapında yürütülmesi gereken hizmetler dışında yerel düzeyde yürütülmesi gereken birçok hizmet bulunmaktadır. Bu hizmetlerin görülebilmesi için devletin tüzel kişiliği dışında yerel idareler de bulunmaktadır. Anayasanın 127. Maddesi yerel idareler; “ il, belediye veya köy halkının yerel müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir” biçiminde tanımlanmıştır [61].

6.1.3.1. DATÇA YARIMADASI İDARİ YAPI

06/12/2012 tarih, 28489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde

Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” gereğince, 9 adet köy, Mahalle statüsü kazanmış olup, belediye yetki alanına dâhil olmuştur. Merkezde Reşadiye, İskele, Datça kırsal yerleşmelerde Yazı, Cumalı, Yaka, Sındı, Mesudiye, Hızırşah, Karaköy, Kızlan ve Emecik mahalleleri vardır [61].

6.1.3.2. DATÇA BELEDİYESİ

Yeni iş imknları yaratmanın yanında ilęenin ekonomisine katkı sağlamak ve turizmi geliştirmek amacıyla on yılı aşkın bir süre önce ihalesi yapılan yat limanı projesi hazırlanmıştır. Bu proje yeniden değerlendirilmeye gerek görülürse, günümüz şartlarına daha uygun bir konuma getirilecektir. Henüz n ęalıřmaların yapıldığı büyük gemi yanaşma yeri projesi üzerinde belediye olarak daha fazla söz sahibi olmak için çaba gösterilmekte. Bu projenin plajlara olası etkileri de göz önünde bulundurulacaktır [61].

6.1.3.2.1. ULAşIM HİZMETLERİ VE ALTYAPI

Datça içinde ve çevresinde imar planı doğrultusunda yeni yollar açılacak, mevcut yollar iyileştirilecektir. Reşadiye-İskele arası çift yol yapılacaktır. Yayaların güvenliği için gerekli yerlere kaldırım inşa edilecek. Eski Datça girişi ve Drtyol Kavşağı yeniden düzenlenerek daha kullanışlı hale getirilecek. Kaza riski en aza indirileceği belirtilmiştir. Özbel mevkiinden kızılan altına kadar yürüyüş yolu yapılacaktır. Yeraltı drenaj kanalı olmayan ve sel tehlikesine maruz kalabilecek yollarda drenaj kanalları tamamlanacaktır. Reşadiye ve Eski Datça'nın kanalizasyon bağlantıları kısa zamanda yapılacağı belirtilmiştir. Altyapı alışmaları Balıkçı ve gezi teknelerinin kış aylarında zarar görmesinin önüne geçilecek. Balıkçı barınağının uzatılması için başlatılan çalışmalar en kısa sürede bitirilecek. Eski Datça ve Reşadiye'de kentsel SİT alanı içinde kalan yollar mimari dokuya uygun taşlarla kaplanacak. Kentsel SİT sınırları dışında kalan yollar da uygun malzemeye kaplanacağı kararı alınmıştır.

n ödemeli elektrik ve su panoları bütün limanı kapsayacak şekilde yaygınlaştırılacak. Yangın tehlikesine karşı liman çevresine yangın muslukları konulacağı belirtilmiştir. Tekneler için çekerek yeri bulunacak. Yat çekerek yeri projesinin merkezi, hkmetle yapılacak çalışmalarla sonlandırılacaktır. İlçe merkezinde bulunan plajların tümüyle elden geçirilerek duş ve benzeri ihtiyaçların karşılanması için çalışmalar yapılacağı belirtilmiştir. Muğla ilinde 2 adet hava limanı bulunmaktadır. Datça ilçesine belediye ulaşımı sıklıkla hareket eden otobüslerle sağlanmaktadır. Ayrıca yaz aylarında Bodrum-Datça arası vapur seferleri düzenlenmektedir [61].

6.1.3.2.2. ÇEVRE

Datça Belediyesi Hedefleri:

- İnsanların ve diğer canlıların hayatları boyunca ilişki ve etkileşim içinde bulundukları fizik, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel ortam olarak ifade edilen evre, belediye önceliği olacak.

- Datça'da var olan çevre bilinci, bu konudaki eğitimlere önem verilerek daha da yaygınlaştırılacak. Çevre ve gürültü kirliliklerinin önüne geçilmesi için her türlü önlem alınacak, denetimlerin sıklaştırılacağı belirtilmiştir.
- Çevreyle ilgilenen sivil toplum kuruluşları ve okullar ile düzenli çalışma platformları oluşturulacaktır.
- Su varlığının korunması ve kirlenmemesi için diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği gerçekleştirilecektir.
- Datça'nın dış görünümünü oluşturan belirleyici yerlerde balkon, bahçe ve bina dışı düzenlemelere standartlar getirilecek. Halka bu konuda teknik destek sağlanacak ve gerekiyorsa malzeme yardımı yapılacaktır.
- Yarımada'nın farklı bölgelerinde bulunan doğal güzellikler (dağlar, mağaralar, ender bitki örtüleri) diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği yapılarak zarar görmeyecek şekilde düzenlenecek; halkın ve turistlerin ziyaretine uygun koşullara getirilecektir.
- Arıtma tesisi çevresinin ağaçlandırılması ve arıtmanın geri dönüşümünden elde edilen suyla yapılacak sulama çalışmaları kısa zamanda sonuçlandırılacak. Arıtma tesisinden geri dönüşüm yoluyla sulama suyu elde edilmesi çalışmalarına hız verilecektir.
- Çevre hizmetleri Reşadiye'de Çatak mevkiinde Hazine'den tahsis edilecek alana ağaçlandırma ve piknik sahası yapılacaktır.
- Gerekli bölgeler tespit edilerek ağaçlandırma çalışmaları yapılacak. Betonlaşan Datça yeniden yeşil ve mavi olacak. Peyzaj çalışmalarıyla Datça'ya daha modern bir görünüm kazandırılacaktır.
- Küresel ısınmanın yarattığı su sıkıntısı, bitki örtüsünün bozulması, tarımda verimin azalması ve benzeri problemler için acil önlemler alınması kararı alınmıştır.
- Sokak köpeklerinin bakımı için barınma olanakları daha da geliştirilecek. Aşılama ve kısırlaştırmaya hız verilecek. Tüm hayvanların korunması için gerekli önlemler alınması kararı alınmıştır.

Belediye Fen İşleri Müdürlüğü “nün yıl boyunca en çok önem verdiği başlıklardan biri olan çocuk parklarında 2015 hedefleri tamamlanmıştır. Toplamda 15 adet parkı bir kısmı yenileme bir kısmı da ilk defa olmak üzere hayata geçiren ekipler, 2016”da da en az bu sayıda çocuk parkını çocukların hizmetine sunmaya hazırlanıyor. Tamamlanan çocuk parkları şunlar:

1. Kazım Yılmaz İlköğretim Okulu yanı (2 adet)
2. Cumhuriyet Meydanı
3. Kent Parkı (2 adet)
4. Uslu Apart yanı
5. Villa Datça önü
6. Özbel Türkan Saylan Parkı
7. Özbel Şok Market arkası

8. Yılmazlar İlköğretim Okulu arkası
9. Dadya Sitesi KNK altı
10. Rüyam sitesi arkası
11. Ambarcı Caddesi İkizler Kahvesi arkası
12. Okalıptüs-Begonvil Siteleri Kızlanaltı önü
13. Eski Datça Cami altı
14. Reşadiye Cami altı
15. Emecik İlköğretim Okulu Bahçesi [61].

6.1.3.2.3. SOSYAL BELEDİYESİLİK ANLAYIŞI

Datça Belediyesi Hedefleri:

- Sosyal belediyeçilik ve sosyal hizmetler, gelişmiş ülkelerdeki yerel yönetimler için uygulamada en önemli hizmetler arasındadır. Bu çerçevede: Sosyal belediyeçilik Kent Meclisi yeniden kurulacak, bu şekilde toplumun sesi dinlenecek ve demokratik belediyeçilik ortamı hazırlanacak. Mahalle komiteleri oluşturularak halkın yönetim faaliyetlerine katılımı sağlanması hedeflenmektedir.
- Temel sorunlar, toplumun mümkün olduğunca tüm kesimlerinin mutabakatı ile çözülmeye çalışılacak, karar verme süreçlerine yaygın katılım sağlanması hedeflenmektedir.
- Belediye Meclisi toplantı sonuçları, imar planları, plan değişiklikleri, yatırımlar, ihaleler internette ve gazetelerde yayınlanacaktır. Vatandaşın belediyeyle olan ilişkilerini kolaylaştıracak masalar oluşturulacak. Belediyeye gelen vatandaşlarımızın işleri görevliler tarafından en kısa zamanda sonuçlandırılacak. Yaşlı ve engelli yurttaşlarımıza belediye içinde bir refakatçi verilecek; bu sayede işlerini daha kolay halletmeleri sağlanacaktır.
- Ev hanımlarının üretime katılması ve kazanç elde etmesine yönelik kurslar düzenlenmesi, bu uğurda maddi kaynak sağlanması, üretilen ürünlerin belediyemizce oluşturulacak ev ürünleri pazarlarına sunulması için çalışmalar yapılacaktır.
- Tüm bireylerin toplumsal hayattan eşit şekilde faydalanmaları gereğinden hareketle, engelli vatandaşlarımızı toplumdan soğutan fiziksel engellerin ortadan kaldırılmasına gayret gösterilecektir. Engelli çocuklarımızın eğitimlerini ve gündelik yaşamlarını kolaylaştırmaya yönelik, sosyal yaşantıya daha çok katılmalarını teşvik edecek etkinlikler yapılacak. Bunun için gönüllü kuruluş ve vatandaşlarımızla el ele verilmesi hedeflenmektedir.
- Belediye ait işyerleri kiraya verilirken engelli vatandaşlarımıza kontenjan tanınacaktır.

- Yol, kaldırım ve geçitlerdeki engeller kaldırılacak. Engellilerin hayatını kolaylaştırmak için destek hizmet sağlanacak. Engellilere iş olanağı yaratacak projelere katkı verilecektir.
- Halkımızın çeşitli kesimlerine hizmet veren gönüllü kuruluşlar teşvik edilecektir.
- İhtiyaç sahibi vatandaşlarımız tespit edilecek, belediyemizin sosyal destek paketinden yararlanmaları sağlanacaktır. Okullardaki şiddetin ve zararlı alışkanlıkların önlenmesi için eğitim faaliyetleri yürütülecektir. İhtiyaç sahibi vatandaşlar ve yaşlılarımızın şehir içi toplu ulaşım araçlarından tam gün ücretsiz yararlanması ve evlerinde düzenli olarak koruyucu sağlık hizmeti alması için çalışmalar yapılacaktır.
- İhtiyaç sahibi yaşlılarımızın başta su, ulaşım, ısınma, eğitim ve gıda olmak üzere bakım, temizlik, alışveriş, sıcak yemek ihtiyaçlarını karşılamak için kaynak yaratılması hedeflenmektedir. Yaşlı, düşkün, engelli ve dar gelirliye yönelik hizmetler sosyal belediyecilik anlayışıyla artırılacaktır. Datçalıların hafta sonlarında aileleriyle birlikte hoşça vakit geçirebileceği piknik yerleri oluşturulacak, toplu etkinlikler düzenlenecektir.
- Sivil toplum örgütleri "demokrasinin ilkokulu" ve "demokratikleşmenin kılcal damarı" olarak nitelendirilir. Bu bağlamda Datça'nın sivil toplum örgütleri, esnaf, dernek ve çeşitli meslek kuruluşları ile işbirliği yapılacaktır. Bu doğrultuda Datça'nın ve Datça'yla ilgili konuların araştırıldığı, sonuçların değerlendirilerek karar mekanizmalarına öneri olarak sunulduğu platformlar yaratılacaktır.
- İlçemizde sayıları giderek artan yazlık sitelerin sakinleri ve yöneticileri ile düzenli iletişim kurulacaktır; sitelere yönelik hizmetler artırılacaktır. Eski Datça'nın turizmine canlılık katmak için başta kadınlarımız olmak üzere halkımıza yeni beceriler kazandıracak eğitim etkinlikleri düzenlenecektir. Sosyal belediyecilik Datça'nın gelişimine katkıda bulunan ve üreten bir Datça Gençliği için her konuda yatırım yapılacaktır. Datça'da yaşayan gençlerin kendilerini geliştirmeleri ve boş zamanlarını verimli değerlendirmeleri için spor tesisleri ve kültür merkezi bünyesindeki faaliyetler geliştirilecek; yeni etkinlikler ve kurslar yapılacaktır.
- İnsanlarımızın yakınlarına son görevlerini en uygun ortamda yerine getirmeleri için mezarlıklarımızda gerekli iyileştirmeler yapılacaktır. Bu bağlamda Reşadiye ve İskele mezarlıklarının bakımları düzenli hâle getirilecektir. Tüketiciyi bilinçlendirmek adına konferanslar düzenlenecek; broşürler, aydınlatıcı kitapçıklar hazırlanacak. Çocuklarımızın ve gençlerimizin kötü beslenmelerinin önüne geçmek ve bu konularda eğitim vermek için çeşitli sivil toplum örgütleri ve profesyoneller ile işbirliği yapılacaktır.
- İlçemizin değişik yerlerine istek ve dilek kutuları konacaktır. Bu kutular her hafta açılacaktır; vatandaşa yanıtlar hızlıca ulaştırılacaktır. Farklı talepleri daha verimli değerlendirebilmek için "Tüketici Danışma Bürosu" tipinde oluşumlar kurulacaktır. Yaşlı, düşkün, engelli ve dar gelirliye yönelik ayakta sağlık hizmeti başlatılacaktır. Eski Datça ve Reşadiye Mahallesi'nde haftanın belirli günlerinde ayakta sağlık

hizmeti verilecektir. İlgili kurumlarla bağlantı kurularak gezici sağlık ekibi taramaları artırılabilecektir.

- Datça Belediyesi Engelliler İçin Proje Ü - 29.7.2015

Datça Belediyesi 2015 yılı Engelli Destek Programı kapsamında içinde Muğla ‘nın da olduğu illere bu sene verilen destekten yararlanmak amacıyla proje başvurusunda bulunuyor. Proje kapsamında engelli çocukların rehabilitasyonu için kurulan Atatürk Duyu Parkı ‘nın tadilatı, malzeme ve ekipman alımı ve engelli çocuk ve gençlere halk oyunu, resim, seramik, mum, vurmali çalgılar ve bahçe ekim dikim işleri ile ilgili kursların verilmesi planlanıyor. Datça Belediyesi ve proje ortağı olan Engelim Olmayın Derneği’nin birlikte yürüteceği proje çalışmaları sayesinde, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi bulunmayan Datça ‘da engelli çocuk ve gençlerin rehabilitasyonuna katkı sağlanarak, kendilerine güven, cesaret, sorumluluk alma, işe yarama gibi sosyal değerlerinin geliştirilmesi, yapılacak aktiviteler sayesinde ekip çalışması, iletişim, ortak faaliyet yapma yeteneklerinin artırılması hedefleniyor. Datça Belediye Başkanı A. Gürsel Uçar, engellilerin zamanlarının olumlu şekilde değerlendirilmesi, kendilerini evlerinde hissettikleri bir mekânda, uygun ekipmanlarla faaliyetlerde bulunulmasının engellilerin ve ailelerinin yaşam kalitesini yükselteceğini, kaygı, güvensizlik gibi duyguların yerini umuda bırakacağını ifade ediyor. Datça Belediye Başkanı A. Gürsel Uçar ve Engelim Olmayın Derneği Başkanı Dilek Dünder tarafından imzalanan proje başvuru dosyası hafta içerisinde Muğla Valiliği ‘ne teslim edilerek resmi başvuru tamamlanmış olacak. Yapılacak olan değerlendirmenin ardından projenin kabul edilmesi durumunda projeye 2016 yılı başlarında başlanabilecek [61].

6.1.3.3. DATÇA’DA BULUNAN KAMU KURUMLARI

- Gıda Tarım Ve Hayvancılık Bakanlığı
- Milli Eğitim Müdürlüğü
- İlçe Nüfus Müdürlüğü
- İlçe Emniyet Müdürlüğü
- Tapu Müdürlüğü
- Mal Müdürlüğü
- Gümrük Müdürlüğü
- İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü
- Muski Genel Müdürlüğü Atık Su Arıtma Tesisi
- Sosyal Güvenlik Kurumu

6.1.3.4. SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

Bodrum Yarımadası’nda sivil toplum örgütü olarak 302 adet Dernek, 8 adet Sendika, 51 adet Kooperatif, 9 adet Vakıf, 10 adet Oda ve 4 adet Birlik yer almaktadır. Türkiye’de faal dernek

sayısı en fazla olan il İstanbul ili olup Türkiye'nin %20.19 'unu kapsamaktadır. Muğla iline bakıldığında ise toplam faal dernek sayısı 1233 'tür. Türkiye genelindeki faal dernek sayısının ise % 1.13' ünü karşılamaktadır. Muğla ilinin ilçelerine bakıldığında ise en fazla faal derneğin bulunduğu ilçe Bodrum'dur. Bodrum ilçesinde toplam faal dernek Muğla ilinin % 24' ünü kapsamaktadır [61].

6.1.4. DATÇA YERLEŞİM GELİŞİMİ

Şekil 64: Datça Geçmişten Günümüze Yerleşim Gelişimi [61]

6.1.5. DATÇA'NIN PLANLAMA SÜRECİ

Datça ilçesi coğrafi bölge olarak Ege Bölgesi'nde yer almaktadır. Muğla ilinin Güney Batısında; kuzeyde Gökova Körfezi, güneyde Hisarönü Körfezi arasında batıya doğru 70 km'lik uzantısı olan bir yarımada'dır. Sultan Reşat döneminde Datça adı Reşadiye olmuş, ancak Cumhuriyet'le beraber tekrar Datça "ya dönüştürülmüştür. 1928 yılında ilçe olan

Datça "nın ilk merkezi Reşadiye Mahallesi iken, 1947'de bugünkü yeri olan İskele Mahallesi "ne taşınmıştır. İskele (Merkez), Eski Datça ve Reşadiye olmak üzere üç Mahalleye sahip olan Datça 6360 sayılı kanunla yaşama geçen Büyük Şehir Yasa Tasarısı ile köylerin de mahalle olmasıyla 12 mahalleye sahip olmuştur. Bunlar: İskele Mahallesi, Eski Datça Mahallesi, Reşadiye Mahallesi, Hızırşah Mahallesi, Kızılan Mahallesi, Emecik Mahallesi, Karaköy Mahallesi, Mesudiye Mahallesi, Sındı Mahallesi, Yaka Mahallesi, Cumalı Mahallesi ve Yazı Mahallesi'dir.

Planlama alanı, Datça – Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmeden önce, Datça Yarımadası'na ait 1/25.000 ölçekli Datça Çevre Düzeni Planı 23.04.1982 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm Bankası A.Ş. tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Bozburun Yarımadası'na ait ilk 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ise yine Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm Bankası A.Ş. tarafından 22.04.1985 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Bölge ilanından sonra, Özel Çevre Koruma Kurumu tarafından hazırlanan Datça İskele Mahallesi 1. Etap 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı 29.07.1992 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Bölgeyi Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan eden Bakanlar Kurulu Kararına göre yeni plan kararları üretilinceye kadar, yine Özel Çevre Koruma Kurumu tarafından 12.04.1991 tarihinde Datça – Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi köy yerleşik alan sınırları içinde uygulanacak geçici plan hükümleri belirlenerek uygulamaya konulmuştur.

Bunun dışındaki alanlarda ise 1/25.000 ölçekli plan kararları üretilinceye kadar yapılaşma durdurulmuştur. Datça – Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi için hazırlanan 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı ise, 02.05.1994 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Uygulama dönemi, ilk onay tarihinden itibaren 20 yıl olan planda, fiziki kullanımlar ile bunların uygulanmasına ilişkin yönetim kararlarını içeren ve koruma-kullanma esaslarını bölge ölçeğinde belirlediği belirtilmiştir. Planın amacı, ÖÇKB olarak ilan edilen Datça ve Bozburun Yarımadalarının sahip olduğu doğal ve arkeolojik değerlerini sürdürülebilir bir şekilde korumak ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerdeki tedbirleri almak olarak belirtilmiştir [61].

6.1.5.1. ÜST ÖLÇEKLİ PLANLAR

Ülke, bölge ve kent düzeyinde bütünsel planlama ile üst ölçekli planlardan alt ölçekli planlara doğru plan hiyerarşisinde entegrasyonun sağlandığı, kentsel dönüşüm proje alanında mekânsal planların çok boyutlu ele alındığı, halkın beklentilerinin ön plana alındığı, kentsel peyzajın, kent silüeti ve kent estetiğinin, kent ve bölgesel kimliğin korunduğu ve geliştirildiği, tarım alanları, ormanlar, meralar ve sulak alanlar, kıyılar, doğal, tarihi ve kültürel değerlerin istisnasız korunduğu, kentsel dönüşüm alanlarının mevcut risklere göre önceliklendirildiği, riskli alanlar ve rezerv alanlarının her kat için ayrı ayrı belirlendiği, ekolojik değerlerin, ekolojik ayak izinin, küresel iklim değişikliklerinin ve meteorolojik afetlerin yapılan çalışmalarda öncelikli olarak dikkate alınmaktadır. Üst ve alt ölçekli planlama çalışmaları, bölgesel bağlantıların kurulabileceği büyüklükteki bütünler için genel ve soyut kararlardan daha ayrıntılı çalışabilecek büyüklükteki bütünler için somut kararlara doğru izlenen etkileşimli sürecin ürünleridir [61].

6.1.5.1.1. MUĞLA İLİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI (3194 SAYILI KANUN)

Muğla İli 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanmış ve 09.03.2011 tarihinde onaylanmıştır. 11.11.2008 tarihli ve 27051 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik", 4856 sayılı Kanun'un 2 (h) ve 10 (c) maddeleri ile 2872/5491 sayılı Kanun'un 9 (b) maddesi uyarınca plan üzerinde birçok değişiklik yapılmıştır. Muğla İlinin bütününe kapsayan ve kent bütününde stratejik kararlar üretmiş olan "Aydın-Muğla-Denizli 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı"nın ilke ve stratejileri ile plan hükümlerine tüm il sınırları içinde uyulması ve Muğla ili ile Datça ilçesi arasında bütünlüğü sağlanmıştır [61].

6.1.5.1.1.1 AYDIN –MUĞLA-DENİZLİ 1/100000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI AMAÇ HEDEF VE KAPSAMI

Planın Amacı

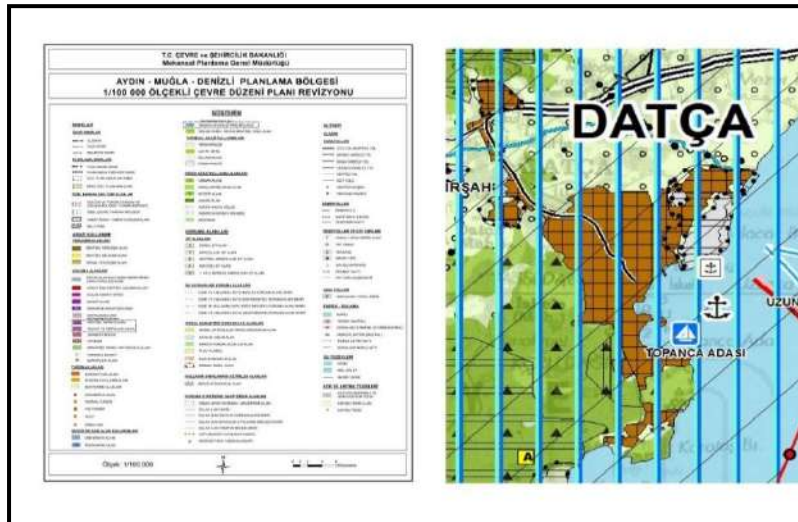
Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, 2025 yılını hedef alarak, Aydın, Muğla ve Denizli İlleri bütününde, sürdürülebilir, yaşanabilir bir çevre yaratılmasını; tarımsal, turistik ve tarihsel değerlerin korunmasını ve Türkiye'nin kalkınma politikaları kapsamında, sektörel gelişme hedeflerine uygun olarak belirlenen planlama ilkeleri doğrultusunda, planlı bir gelişme ve büyümeyi amaçlamaktadır.

Planın Hedefi

- Bölgede koruma-kullanma dengelerini kurmak,
- Bölgenin doğal, tarihsel, kültürel, sosyal ve ekonomik değerlerini geliştirerek ve katma değerlerini artırarak korumak,
- Çarpık kentleşme ve kontrolsüz sanayileşmeyi önlemek,
- Koruma-kullanma ilkesi çerçevesinde mevcut potansiyellerin harekete geçirilmesini sağlamak,
- Bölge sınırları içinde gelişme potansiyelleri ve iç dinamikler çerçevesinde yerleşmeler arasında kademelenmeyi sağlamak,
- İllerdeki ve bölgedeki potansiyellerin değerlendirilmesi sonucu oluşacak katma değerlerin adil dağılımını desteklemek,
- Planlama Bölgesi'nde mevcut ve gelişmesi olası sektörlerde uzmanlaşacak merkezler oluşturmak,
- 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın onaylanmasını takiben, tüm bölgede bu üst ölçekli plana uygun alt ölçekli planların yapılmasını sağlamaktır.

Planın Kapsamı

1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Aydın, Muğla ve Denizli illerinin bütününe kapsayan plan onama sınırları içinde; planın amacına yönelik planlama ilke ve hedeflerini, planlama ana kararlarını, gelişme önerilerini ve sorunlara müdahale stratejilerini kapsamaktadır.

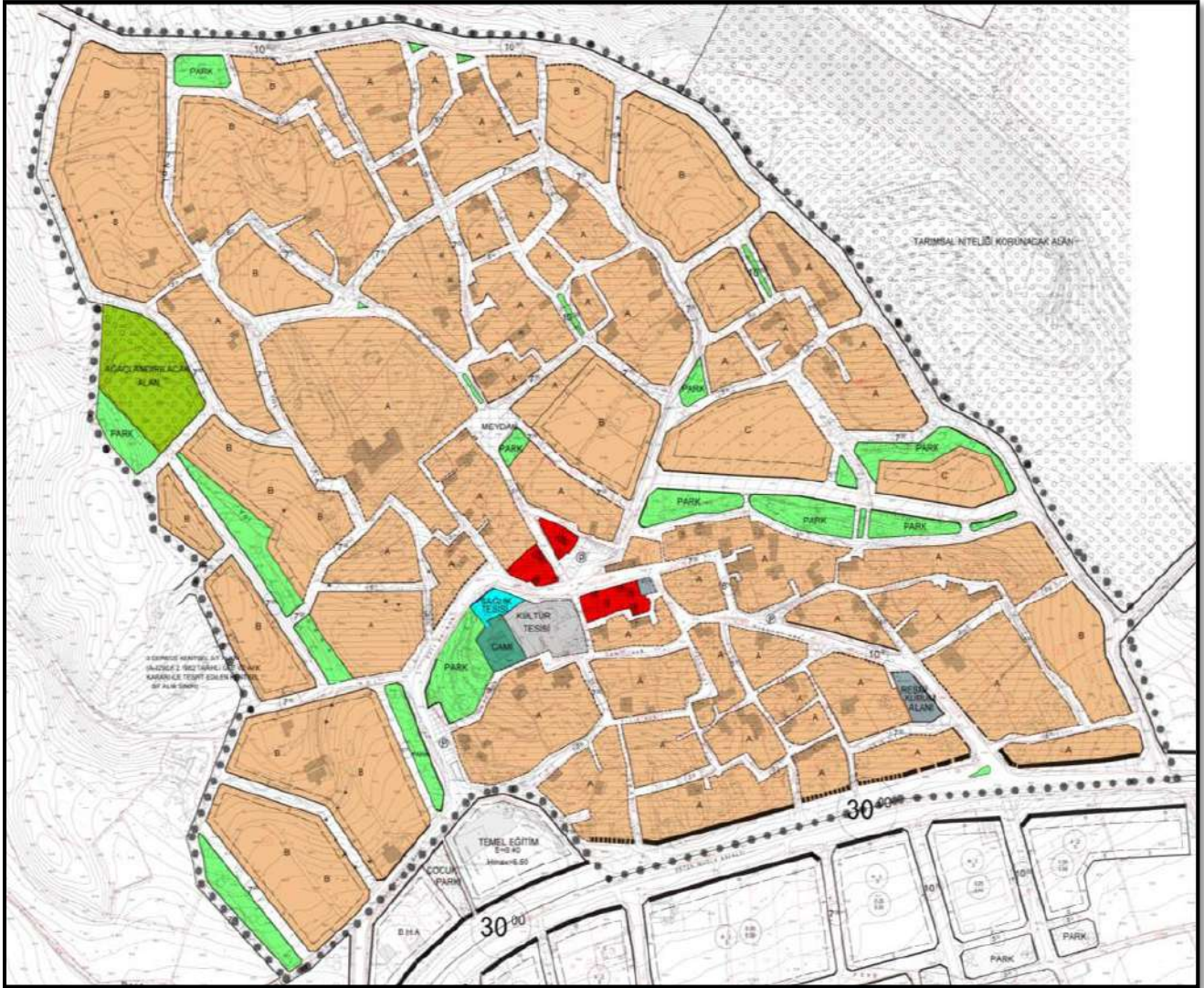

Şekil 65: 1/100.000 Ölçekli Muğla Çevre Düzeni Planı (Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı 3194 Sayılı Kanun)

6.1.5.2. DATÇA ALT ÖLÇEKLİ PLANLAR

6.1.5.2.1. MERKEZ YERLEŞİM ALANLARINI İÇEREN İMAR PLANLARI

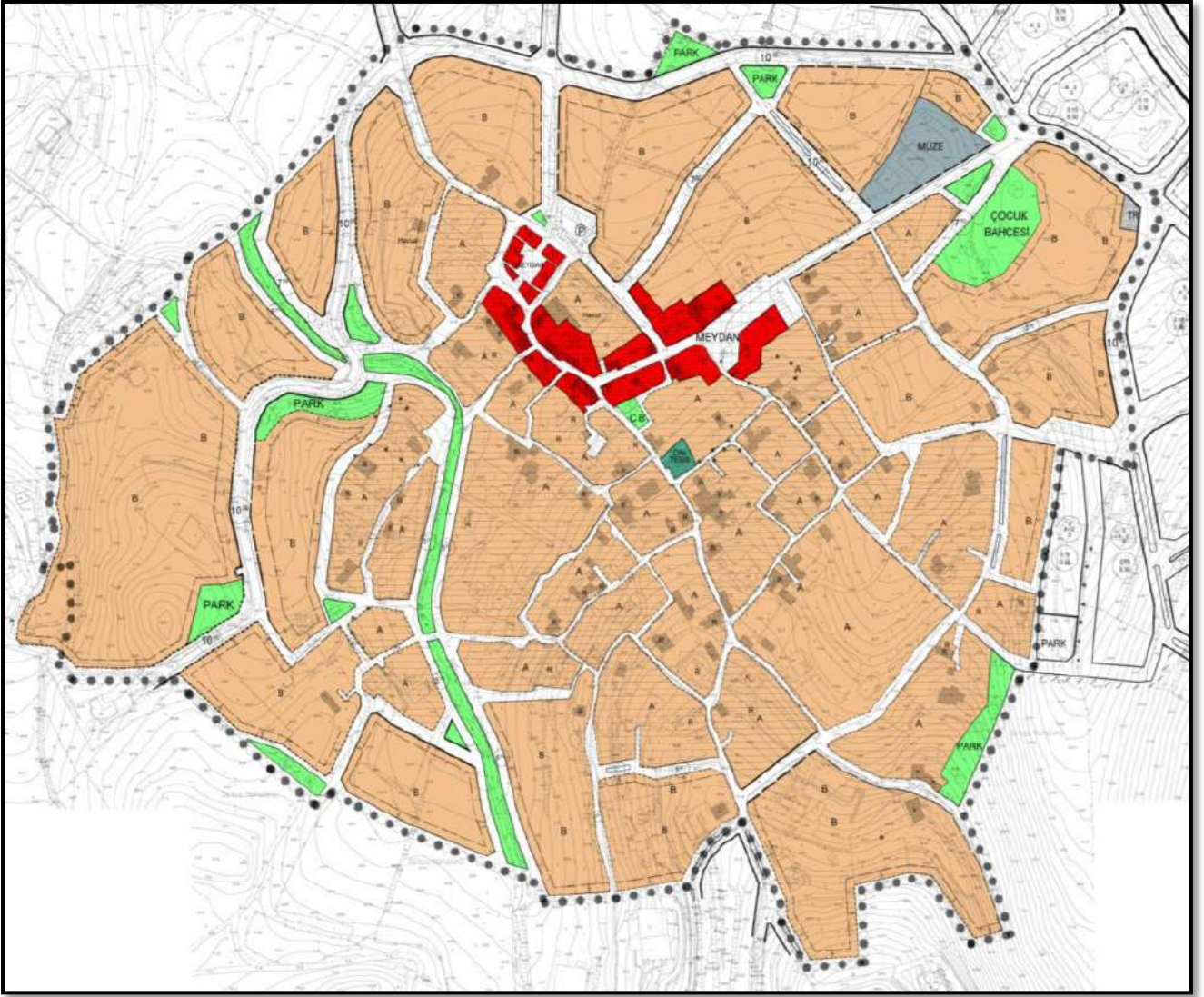
A)Reşadiye Mahallesi Koruma Amaçlı İmar Planları

Şekil 66: Reşadiye Mahallesi Koruma Amaçlı İmar Planı (1/1000) [61]

Muğla Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 23/ 01/ 2003 gün ve 2132 sayılı kararı ile uygun görülmüş, Mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı yazısının 06/ 02/ 2003 tarih, 473 sayılı ekinde onanmıştır. Plan Sınırı İçerisinde III. Derece Kentsel ve Arkeolojik Sit alanı bulunmakta olup, Plan Onama Sınırı ~28,7 hektardır. “ A ” olarak tanımlanmış alanlar Kentsel Sit alanının en yoğun tescilli yapı dokusunu oluşturan, merkez bölgesidir. Bu alanlarda mevcut bulunan tescilli ve tescilsiz yapılar belirtilen hususlar doğrultusunda restore edilecektir.“ B ” olarak tanımlanmış alanlar, TAKS:0,10 KAKS:0,20 düşük yoğunluklu yapılaşma önerilen bölgesidir. Bu alanlarda mevcut bulunan tescilli yapılar restore edilir, yeni yapılar plan notlarına göre inşa edilir. En küçük ifraz koşulu: 1500 m2dir [61].

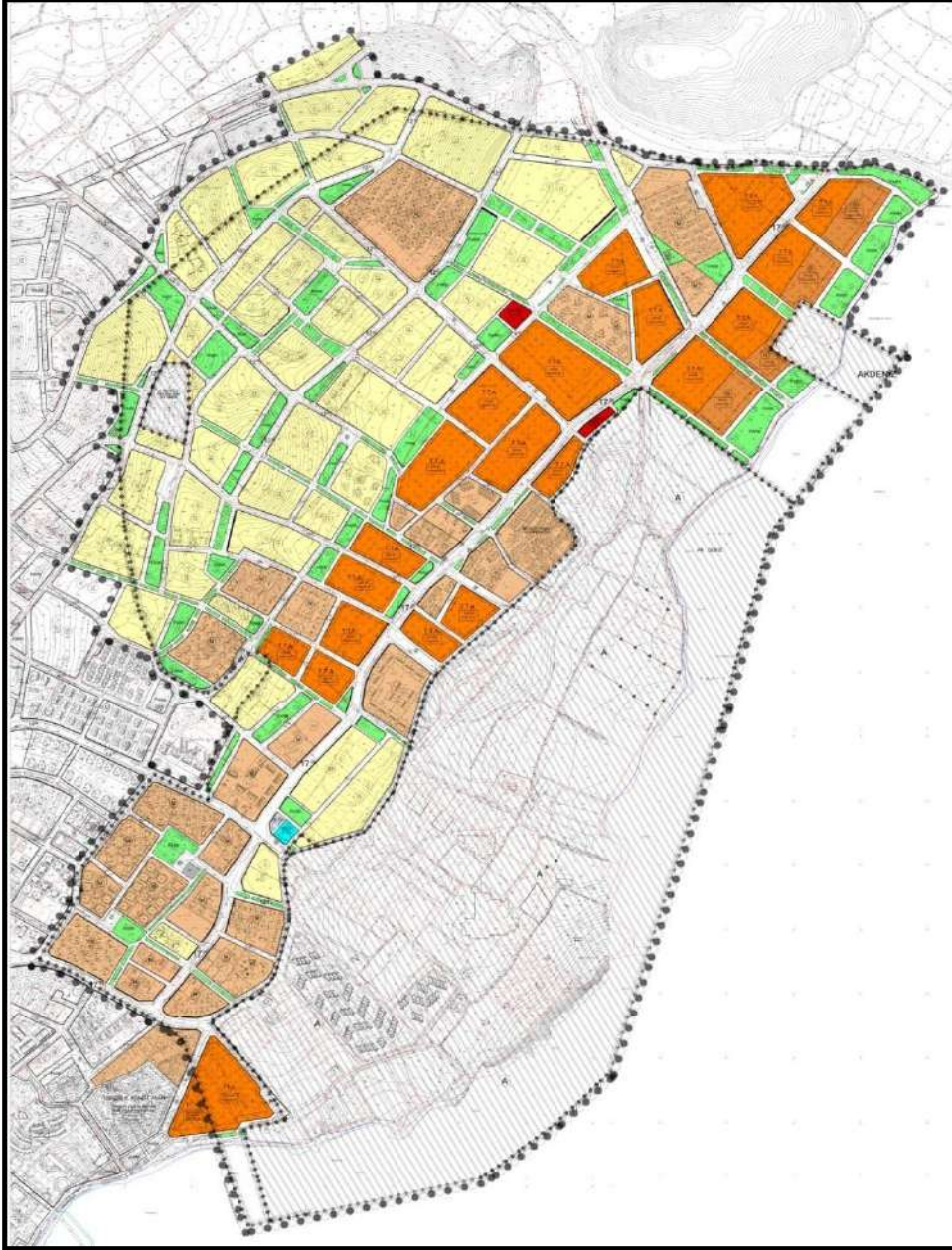
B)Dadya Mahallesi Koruma Amaçlı İmar Planları

Şekil 67: Dadya Mahallesi Koruma Amaçlı İmar Planı (1/1000) [61]

Muğla Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 23/ 01/ 2003 gün ve 2132 sayılı kararı ile uygun görülmüş, Mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı yazsının 06/ 02/ 2003 tarih, 473 sayılı ekinde onanmıştır. Plan Sınırı İçerisinde III. Derece Kentsel ve Arkeolojik Sit alanı bulunmakta olup, Plan Onama Sınırı ~ 26,5 hektardır. “ A ” olarak tanımlanmış alanlar Kentsel Sit alanının en yoğun tescilli yapı dokusunu oluşturan, merkez bölgesidir. Bu alanlarda mevcut bulunan tescilli ve tescilsiz yapılar belirtilen hususlar doğrultusunda restore edilecektir. “ B ” olarak tanımlanmış alanlar, TAKS:0,10 KAKS:0,20 düşük yoğunluklu yapılaşma önerilen bölgesidir. Bu alanlarda mevcut bulunan tescilli yapılar restore edilir, yeni yapılar plan notlarına göre inşa edilir. En küçük ifraz koşulu: 1500 m2dir.

C)Burgaz Mevkii Koruma Amaçlı İmar Planları

Şekil 68: Burgaz Mevkii Koruma Amaçlı İmar Planı (1/1000) [61]

Muğla Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 12/ 06/ 2003 gün ve 2478 sayılı, 11/07/2003 tarih ve 2573 sayılı, 21/08/2003 tarih ve 2643 sayılı kararları ile uygun görülmüş, Mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı yazsının 10/ 02/ 2004 tarih, 823sayılı ekinde onanmıştır. Plan Sınırı İçerisinde I. Ve III. Derece Arkeolojik Sit alanı bulunmakta olup, Plan Onama Sınırı ~ 153,8 hektardır. Bu bölge içerisinde;~55,5 ha I. Derece Arkeolojik Sit alanı, ~89,4 ha III. Derece Arkeolojik Sit alanı, ~8,9 ha alan plan onama sınırı içerisinde ancak sit alanı dışarısında kalmaktadır. Plan içinde; konut alanlarında yapılaşma koşulları TAKS:0,15 KAKS:0,30 olarak, Belgeli turizm tesislerinde E:0,40 minimum parsel büyüklüğü: 3000 m2,

Günöbirlik tesisler 0,08 minimum parsel büyüklüğü: 3000 m2, Ticaret Alanlarında E:0,60 olarak belirlenmiştir [61].

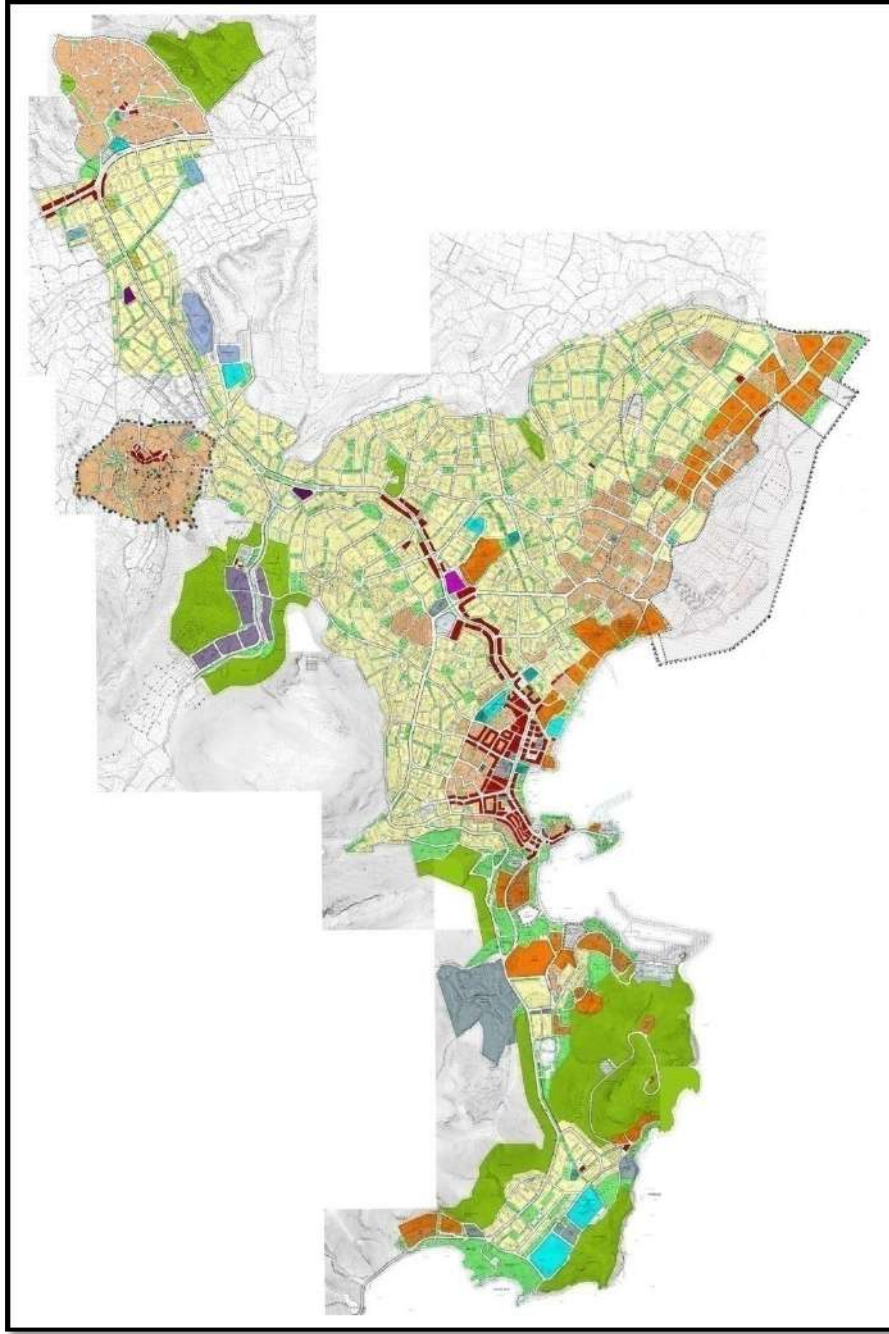
D)Kargı Mevkii Koruma Amaçlı İmar Planları

Şekil 69: Kargı Mevkii Koruma Amaçlı İmar Planı (1 /1000) [61]

Muğla Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 23/ 01/ 2003 gün ve 2133 sayılı kararı ile uygun görölmüş, Mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı yazsının 07/ 07/ 2004 tarih, 3787 sayılı ekinde onanmıştır. Plan Sınırı İçerisinde III. Derece Arkeolojik Sit alanı bulunmakta olup, Plan Onama Sınırı ~ 28,7 hektardır. Mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı yazsının 07/07/2004 tarih, 3787 sayılı ekinde onanlı planla ilgili olarak yapılan 18.Madde uygulaması sonucunda, DOP oranının yüksek çıkması nedeni ile planda revizyon kararı verilmiştir. Kargı Mevkii imar planı revizyonu ile ilgili kurum görüşleri istenmiş olup, planlama çalışmaları devam etmektedir [61].

E)İskele Mahallesi İmar Planları

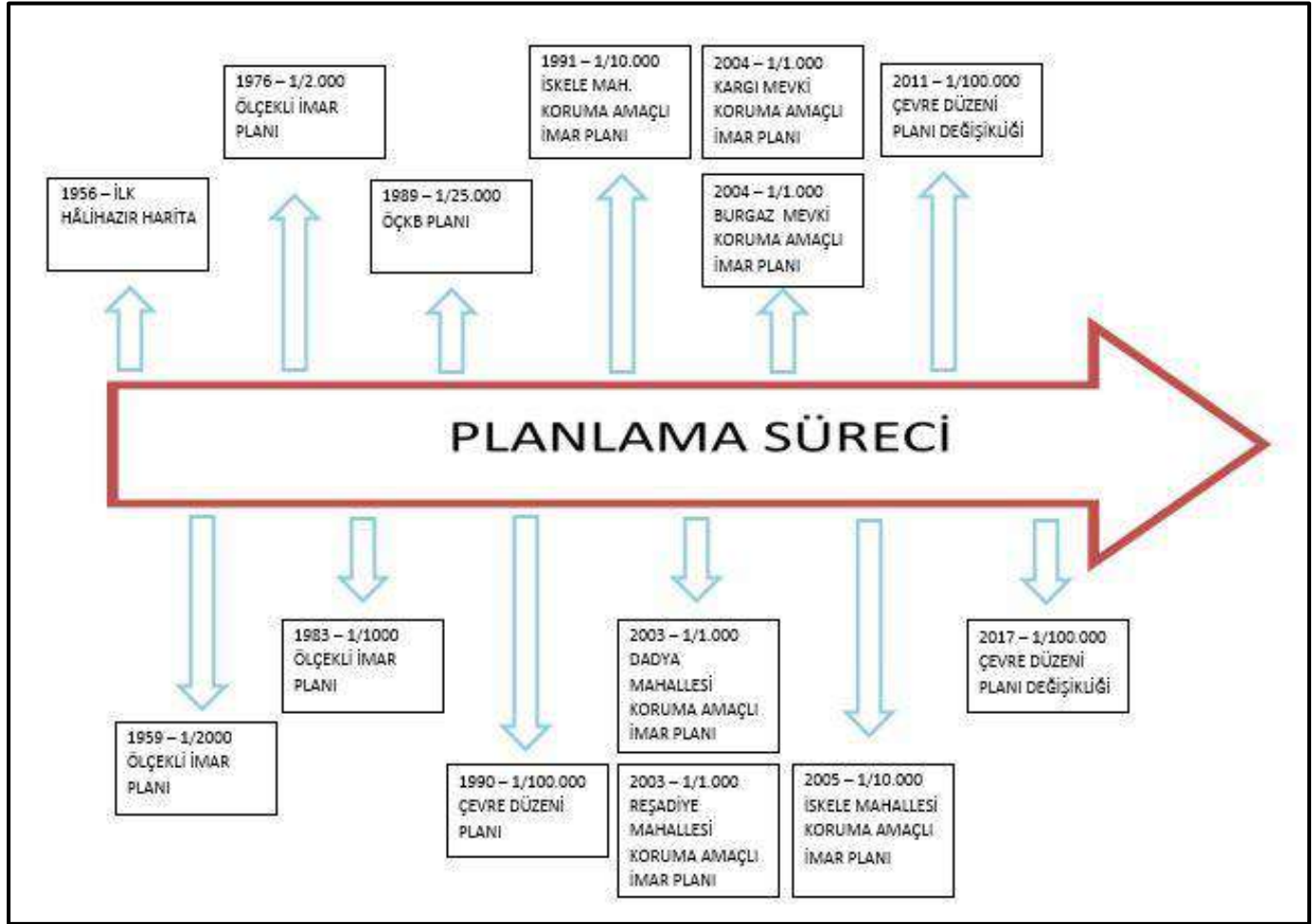

Şekil 70: İskele Mahallesi İmar Planı (1/10000) [61]

Datça ve İskele Mahallelerini kapsayan ilk imar planları İller Bankası tarafından 1980li yıllarda yapılmıştır. İlçemizin Bakanlar Kurulunun 19/ 10/ 1989 tarih, 383 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamesi ile Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmiş olup Datça ve İskele Mahallelerini kapsayan bu planlar, Mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı tarafından ilk kez 06/ 11/ 1991 tarihinde onaylamıştır. İlçemiz Datça ve İskele Mahallelerini kapsayan planlar son olarak Mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı yazısının 19/ 07/ 2005 tarih 3930 sayı ile ve 15/ 11/ 2005 tarih 5922 sayı ile ekinde onanmıştır. İlçemiz onanlı planları

incelendiğinde; 1991 yılından 2005 tarihine kadar yapılan planların, plan onama sınırları göz önünde bulundurulduğunda ~750 hektarlık bir büyüme olduğu görülmektedir [61]

6.1.5.3. PLANLAMA SÜRECİNİN KRONOLOJİK SIRALAMASI

Şekil 71: Datça Yarımadasının Planlama Süreci

6.1.6. ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ

Bakanlar Kurulu, ülke ve dünya ölçeğinde ekolojik önemli olan çevre kirlenmeleri ve bozulmalarına duyarlı alanları, tabii güzelliklerin gelecek nesillere aktarılması için gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla, “Özel Çevre Koruma Bölgesi” olarak tespit ve ilan etmeye, bu alanlarda uygulanacak koruma ve kullanma esasları ile plan ve projelerin hangi Bakanlıkça yürütüleceğini belirlemeye yetkilidir [57-58].

Özel Çevre Koruma Bölgesi: Akdeniz’in Kirliliğe Karşı Korunması (Barselona), sözleşmesinin taraf ülkelere getirdiği bir yükümlülük gereği ülkemiz ve dünya ölçeğinde ekolojik öneme haiz ancak sanayi, turizm ve yapılaşma gibi baskılar nedeniyle bozulma veya yok olma riski altında oldukları için Bakanlar Kurulu Kararı ile özel koruma altına alınan alanlardır [52].

Şekil 72: Türkiye’deki ÖÇKB Alanları [53]

*ÖÇK BÖLGELERİNİN TÜRKİYE GENELİNDE ORANI

- Özel Çevre Koruma Bölge Sayısı: 16
- Toplam Alan: 24.587.49 km
- Toplam Karasal Alan: 10.536.57 km
- Toplam Denizel Alan: 14.050.94 km
- Deniz Kıyı Uzunluğu: 1.177 km

Tablo 36: Türkiye ÖÇKB Alanları [53]

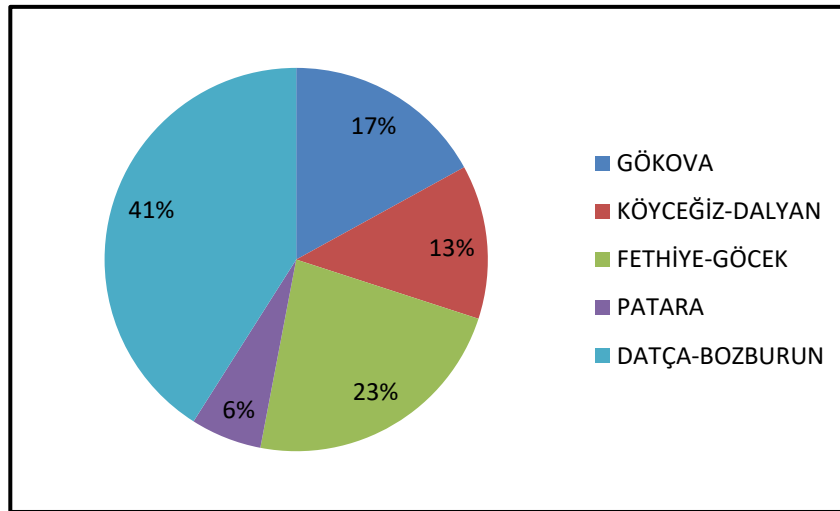
BÖLGE İSMİ	İLAN TARİHİ	ALANI(KM ²)	NÜFUS (KİŞİ)	ALANIN YÜZDESİ
GÖKOVA	05.07.88	1092,79	8314	%0,14
KÖYCEĞİZ-DALYAN	05.07.88	461,46	31938	%0,059
FETHİYE-GÖCEK	05.07.88	805,37	105303	%0,103
PATARA	02.03.90	197,10	24499	%0,025
KAŞ-KEKOVA	02.03.90	257,83	1594	%0,033
GÖKSU DELTASI	02.03.90	228,5	28658	%0,029
BELEK	21.11.90	111,79	19696	%0,014
SAROS KÖRFEZİ	21.11.90	790,21	6861	%0,093
FOÇA	21.11.90	71,44	27074	%0,009
DATÇA-BOZBURUN	21.11.90	1443,89	26324	%0,185
PAMUKKALE	21.11.90	66,56	8464	%0,008
GÖLBAŞI	21.11.90	273,94	91630	%0,035
IHLARA	21.11.90	54,64	6107	%0,007
TUZ GÖLÜ	02.11.00	7414	335853	%0,951
UZUNGÖL	07.01.04	149,12	2772	%0,019
FİNİKE DAĞLARI	16.08.13	11228,85	0	%1,440
TOPLAM		24587,49		%3,01

6.1.6.1. DATÇA BOZBURUN ÖÇKB VE SINIRLARI

Datça-Bozburun ÖÇKB, Anadolu'nun güneybatı ucundan iki yarımada olarak oluşmaktadır. Birincisi 70 kilometre uzunluğunda doğu batı yönünde en geniş kısmı 15 kilometre en dar yeri (Balıkaşiran) 1 kilometrenin altına inen Datça (Eski Reşadiye) Yarımadası, kuzeyde Gökova Körfezi, güneyde ise Akdeniz ile çevrilidir. Bozburun Yarımadası ise güneybatı ve kuzeydoğu yönünde yaklaşık 30 kilometre uzunluğunda ve yaklaşık 20 kilometre uzunluğunda bir yarımada olarak oluşmaktadır.

Şekil 73: Muğla İli ÖÇKB Alanları [61]

Grafik 41: Muğla ÖÇKB Dağılımı [61]

Muğla ili özel çevre koruma bölgeleri dağılımı incelendiğinde en büyük alan Datça-Bozburun bölgesine ait iken, en küçük alana sahip bölge Patara'dır.

Şekil 74: Datça Özel Çevre Koruma Bölgesi Sınırları [61]

Datça ilçesinin korunması gereken alan olarak belirtilmesinin nedeni eş benzeri olmayan doğal güzellikleri, zengin kültürel değerleri, tarihi geçmişi, ekolojik kimliği ve biyoçeşitlilik açısından zenginliği ve mimari yapılarıyla korunması gereken alanlardandır. Ayrıca ÖÇKB doğrultusunda alınan kararlar sınırlı tarım arazilerinin korunması, kırsal yerleşmelerinin altyapılarının geliştirilmesi ve iyileştirilmesi, sit alanlarının korunması açısından oldukça önemli kararları içermektedir.

Genel Özellikleri:

-Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi; Muğla ili, Datça ve Marmaris ilçeleri ve bunlara bağlı 2 belde 17 ilçeden oluşmaktadır.

-Datça İlçesi; Muğla ilinin Güney Batında kuzeyde Gökova Körfezi güneyde -Hisarönü Körfezi arasında batıya Ege ve Akdeniz'e doğru 70 km'lik uzantısı olan bir arazi yapısına sahiptir.

-Datça Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi özellikle bitki örtüsü bakımından oldukça zengindir.

-Zeytin ağaçları, Kızılçam toplulukları, endemik Datça Hurması (Phoenix theophrast), badem, yerel kekik, zakkum, defne ve keçiboynuzu

-Ayrıca tipik Akdeniz bitki örtüsü özelliklerini yansıtmaktadır.

-Endemik bitki ve hayvan türlerini yanı sıra arkeolojik sit alanları bulunmaktadır.

-Bu bölgede denizel fauna ve flora ait 807 tür, flora ait toplam 1047 takson, 167 karasal omurgasız, 110 balık, 4 iki yaşamlı, 27 sürüngen, 123 kuş ve memeli türü tespit edilmiştir.

Datça – Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi, doğal alanlarla ilgili, herhangi bir uluslararası tanıma sahip değildir. Fakat bölgenin ÖÇKB ilan edilmesine neden olan kriterler ve IUCN'in uluslararası doğa koruma sınıflandırma sisteminden, Habitat/Tür Koruma Alanı olan Kategori IV'ün kriterleri olan

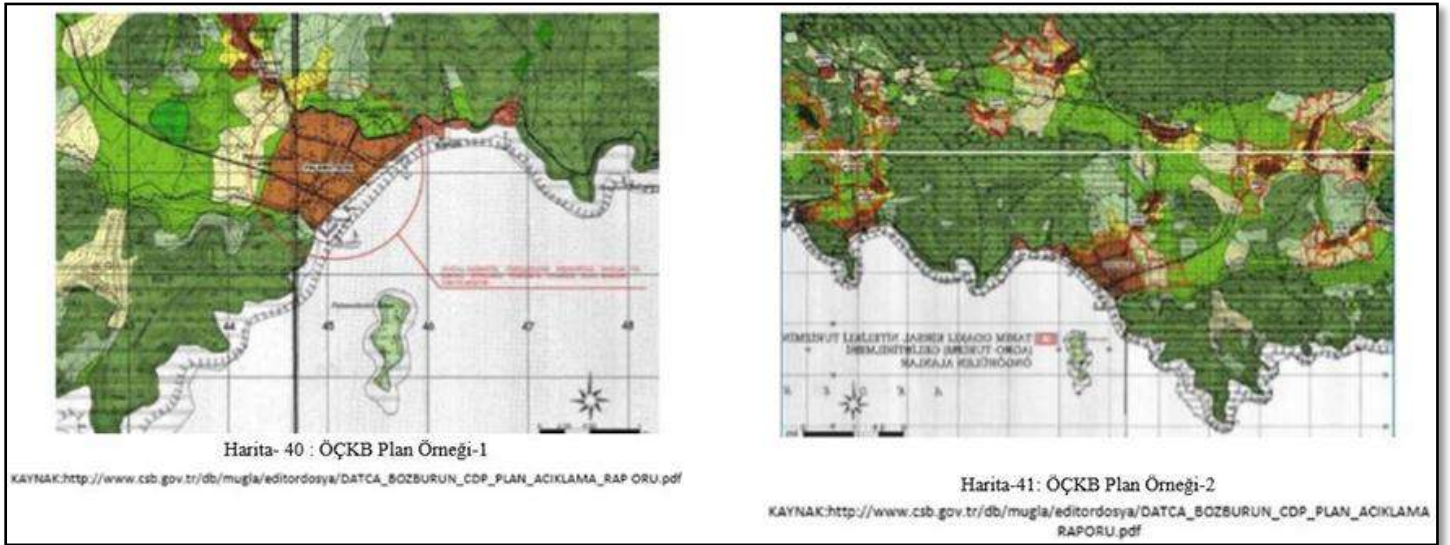
· Doğal hayatın ve türlerin sürekliliğinin korunmasında önemli bir role sahip olması;

- Alan; habitatın korunmasının ulusal veya yerel ölçekte öneme sahip flora veya kalıcı ya da göçmen fauna açısından önemli olduğu bir yer olması;
- Bu habitat ve türlerin korunması, yönetim otoritelerinin aktif müdahalesine bağlı olması;
- Alanın büyüklüğünün, korunması gerekli türlerin yaşam alanlarına bağlı olması ve küçükten çok büyüğe kadar değişiklik göstermesi kriterleri göz önüne alındığında, Datça – Bozburun ÖÇKB için koruma alanı yönetim kategorisi olarak IUCN Kategori IV kabul edilmelidir.
- Uluslararası ölçekte kabul edilmiş bir sınıflandırma sisteminin kullanılması, alanın yurtdışında da anlaşılır bir tanımının olması açısından önemlidir.

Ayrıca, Datça – Bozburun ÖÇKB sınırları içerisinde tanımlanmış doğal, arkeolojik ve kentsel sit alanları bulunmaktadır. Datça – Bozburun ÖÇKB, Küresel Çevre Fonu Küçük Destek Programının, destekleyeceği biyolojik çeşitlilik alanlarında koruma, yönetim ve sürdürülebilir kullanımı hedefleyen projeler için şart koyduğu kriterlere da uymaktadır. Dünya çapında öneme sahip olan Datça – Bozburun ÖÇKB sahip olduğu; sıcak nokta, yüksek tür zenginliği ve ekosistemlerin bütüncül olarak yoğun tehdit veya risk altında olması özellikleri ile GEF/SGP'nin aradığı kriterlere uymaktadır [54-58].

6.1.6.2. DATÇA ÖÇKB PLAN ÖRNEĞİ (2014 ÇEVRE DÜZENİ PLANI)

Datça için alınan ÖÇKB kararları değerlerin korunması ve yapılacak planlarda dikkat edilmesi gereken hususlardan oluşmaktadır. Aşağıda alınan kararlar doğrultusunda ÖÇKB planlarından bir kesit görülmektedir.

Şekil 75: ÖÇKB Plan Örneği [61]

6.1.6.3. DATÇA-BOZBURUN ÖÇKB PLAN KARARINDAKİ HEDEFLER

A)HEDEFLER

-Özel Çevre Koruma Bölgesi Olarak İlan Edilen Datça-Bozburun “un Doğal Güzelliklerinin, Tarihi Değerlerinin, Ekolojik Dengesinin, Sualtı Ve Süstü Canlı Ve Cansız Varlıklarının Korunmasını Ve Bu Değerlerin İleriki Nesillere İntikalini Sağlamak Ve Türkiye’nin Taraf Olduğu Çevre İle İlgili Milletlerarası Ve Bölgesel Sözleşme Ve Protokollerde Belirtilen Çevrenin Korunmasına İlişkin Tedbirleri Almak.

-Datça-Özel Çevre Koruma Bölgesi Bütününde Koruma-Kullanma Dengesini Gözetmek. Doğal, Kültürel, Tarihsel, Toplumsal, Sosyal Ve Ekonomik Değerlerini Korumak Ve Geliştirmek.

-Sürdürülebilir Doğal Kaynak Kullanımını Esas Alarak, Bir Taraftan Gelir Düzeyinin Ve Yaşam Kalitesinin Yükseltilmesini, Diğer Taraftan Çevresel Ve Kültürel Değerlerin Korunmasını Ve Geliştirilmesini Gözeterek, Yerelde Farklılaşan Sosyal, Kültürel Ve Ekonomik Özellikleri, İhtiyaçları, Potansiyelleri Ve Dinamiklerin Dikkate Alarak Bölgenin Çok Sektörlü Yaklaşım Planlanmak. Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü

-Kırsal Alanlarda Yaşanabilirliği Ve Tarımsal Verimliliği Arttırmak Ve Kentsel Alanlarla İlişkileri Güçlendirmek Suretiyle Sürdürülebilir Kalkınmayı Sağlamak.

-Kentli İnsanine Özlem Duyduğu Yok Olmak Üzere Olan Köy Kültürü Ve Kültürel Zenginliği Korumak, Bölgenin Biyoçeşitlilik Ve Değişik Uygarlıkların Yarattığı Kültürel Çeşitliliği Sergilemek Ve Bu Değerlerden Ekonomik Kazanç Elde Etmek Suretiyle Sürdürülebilirliğini Sağlamak -Bölge İçerisinde Dengeli Bir Hizmet Ve Donatı Rasyoneli Sağlayacak, Diğer Bölgelerle Olduğu Kadar Bölge İçi İlişkileri De Arttıracak, Uzmanlaşma Üzerine Kurulmuş Bir Yerleşmeler Kademelenmesi Oluşturmak.

-Bölge Bütününde Yerleşimlerin Sosyo-Ekonomik Yapıları Ve Mekânsal Oluşumu Doğrultusunda Tipolojilerinin Belirlenmesi, Üretim Biçimleri Ve Ekonomik Kaynaklarda Dikkate Alınarak Merkez Kademelenmesinin Yapılması, Koruma-Gelişme Açısından Yükleneceği Fonksiyonları (Rolleri) Tanımlanmak.

-Yerel Potansiyellerin Harekete Geçirilmesi Suretiyle Yerel Ekonomik Kalkınmayı Sağlamak. Sinirli Ve Verimli Nitelikteki Tarım Alanlarını Korumak.

-Bataklık, Sazlık, Sulak Çayırılık, Türbeye Veya Su Kaynağı Gibi Ekolojik, Önemi Olan Sulak Alanların Ve Kumulların Kaybına Sebep Olacak Hareketleri Önlemek.

-Alıcı Ortamlarda (Su, Toprak Ve Hava) Var Olan Kirlenmenin Giderilmesi Ve Yeni Kirlenmelerin Oluşmasını Önleyecek Kararları Geliştirmek.

-Bölgedeki Kırsal Yerleşimlerin Yerleşik Ve Gelişme Alanları Sinirlerinin Alanın Doğal Ve Sosyal Yaşısını Bozmadan En Doğru Şekilde Belirlenmesi, Belirlenen Bu Alanlarda Kırsal Alana Ait Dokunun Korunmasına Yönelik Plan Kararları Üretmek.

-Bölgedeki Yaşam Kalitesini Arttırmak İçin Öncelikli Olarak Temel Donatılarda Ve Altyapıda rasyonel Standardı Yakalamak Ve Bütün Donatıların Ve Altyapının Herkes İçin Erişebilir Olmasını Sağlamak.

-Yaşayanların Çevreyi Korumada Etkin Olduğu Göz Önüne Alınarak, Planlamada Yerel Halkın katılımının Sağlanması, Sivil Örgütlenmenin Oluşturulmasını Sağlamak.

-Sosyal, Ekonomik Ve Mekânsal Kararların Birbirleri İle Tutarlılığını Sağlayacak Biçimde Planlanacak Alanları Belirlemek.

-Planlama Yapılacak Alanlarda Alt Ölçekli Nazım Ve Uygulama İmar Planlarının Bütüncül Olarak Kısa Süre İçinde Hazırlanmasını Sağlamak [10].

Datça “nın kendine has Biyoçeşitlilik ve endemik bitki türleri, kültürel varlıkları vb. değerlerinin varlığından dolayı korunmalıdır bu nedenle ÖÇKB olması buradaki değerlerin korunması için bir zorunluluk olmaktadır. Özel Çevre Koruma Bölgesi olduktan sonra kararların plan kararlarına etkisi plan raporlarında verilmektedir. Aşağıda yukarıda verilen bu hedefler doğrultusunda plan raporundan alınan ve alınacak kararlarda uyulması gereken ve karar aşamasında ÖÇKB olmasından dolayı Datça “nın ayrıca düşünülmesi gereken özelliklerinden dolayı uygulanmasına karar verilen hükümler görülmektedir.

B)GENEL HÜKÜMLER

-1/25000 ölçekli düzeni planı kararları, plan hükümleri ve plan raporu bir bütündür. Bu plana uygun olarak hazırlanacak alt ölçekli planlarının yapılmasında 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, lejantı, plan hükümleri ve plan raporu bütünü göz önüne alınacaktır.

- 1/25000 Ölçekli Çevre Düzeni Planında Gösterilmiş Kullanım Alanları Şematik Olup, Plan Üzerinden Ölçüm Yapılamaz.

- Bu Planla Kentsel Yerleşme, Turizm, Günöbirlik, Küçük Sanayi, Konut dışı Kentsel Çalışma, Kıyı Yapıları(Yat Limanı, İskele, Balıkçı Barınağı, Tekne İmal Ve Çekek Yeri, Çekek Yeri Vb.) Kullanım kararı getirilmiş alanlarda 1/5000 ve 1/1000 ölçekli nazım ve uygulama imar planları çevre ve şehircilik bakanlığınca onaylanmadan imar uygulaması yapılamaz.

- Bu planla kırsal yerleşim ve kırsal gelişme alanı olmak üzere kırsal yerleşme kullanım kararı getirilen alanlarda, plan raporunda her kırsal yerleşimler özelinde belirlenen tipolojiler, merkez kademesi, yükleneceği fonksiyonlar doğrultusunda ve sahip olduğu kültürel ve sosyal değerlerde dikkate alınarak köy kimliğini korumaya ve geliştirmeye yönelik hazırlanacak ve çevre ve şehircilik bakanlığınca onaylanacak köylere ait imar planları doğrultusunda uygulama yapılacaktır. Ancak, bu alanlarda söz konusu planlar onaylanıncaya kadar yapılaşmalara ilişkin uygulamalar kırsal yerleşme alanlarına ilişkin özel hükümlerde belirtilen şartlar doğrultusunda yürütülecektir.

- Planın Hedef Ve İlkeleri Doğrultusunda Planla Öngörülen Kullanımların Alt Ölçek Planlarının Bütüncül Olarak Yapılması Zorunludur. Parçacı Plan Bütünlüğünü Bozucu Gelişmelere Kesinlikle İzin Verilmez.

- Bu Planın Hedef Ve İlkeleri Doğrultusunda Yapılacak Alt Ölçekli Planlarda, İlgili Kurum Ve Kuruluşların Görüşleri Alınacak, Plan Kararları Bu Görüşler Doğrultusunda Oluşturulacaktır.

- Plan Kapsamında Yer Alan Orman Alanları, Ağaçlandırılacak Alanlar, Doğal Karakteri Korunacak Alanlar, Tarım Alanları, Mera Gibi Yerleşim Dışı Tutulan Alanlarda Bu Planın Karar Ve Koşullarına Göre Uygulama Yapılacaktır.

- Çevre Düzeni Planı Uygulama Hükümleri'ne Göre Yapılaşması Öngörülen Alanlarda Arazinin Vasfı Ve Mülkiyet Durumuna İlişkin İlgili Yönetmelikler Doğrultusunda İlgili Kurum Ve Kuruluşların Görüşleri Alınmadan İnşaat Ruhsatı Verilmez.

- Plan Onama Sınırları İçinde Kalan Doğal Sit Alanlarında Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonunca Alınacak İlke Kararları İle İlgili Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu Kararları Doğrultusunda Uygulama Yapılacaktır. Söz Konusu Kararlar Alınana Kadar Mülga Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun Doğal Sitler Koruma Ve Kullanma Koşulları İle İlgili İlke Kararları Ve Mülga Muğla Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun Almış Olduğu Kararlar Geçerlidir.

- Plan Onama Siniri İçinde 22.10.1990 Tarih Ve 90/1117 Sayılı Bakan Kurulu Kararına Göre Özel Çevre Koruma Bölgesi İlanından Ve Sit Sınırları Tesciline İlişkin Mülga İzmir ili Numaralı K.T.V.K.K.'nin 14/02/1996 Tarih Ve 5576 Sayılı Kararından Önce Dönemin Mevzuatına Uygun Olarak Yapılaşmasını Tamamlamış Ve ikinci. Derece Doğal Sit Alanlarında Yer Alan İkinci Konut Yerleşme Alanlarındaki Mevcut Yapıların Ruhsatla Tanzimli Hakları, Yapılar Ekonomik Ömürlerini Tamamlayana Kadar Geçerlidir. Anılan Alanda İlave Yapı Yapılamaz. Bu Alanlarda Çevre Ve Şehircilik Bakanlığından Ve Muğla Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonundan Uygun Görüş Almak Kaydıyla Tamir Ve Basit Onarım Yapılabilir. Yitilip Yeniden Yapılmak İstenilmesi Halinde Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonunca Belirlenecek Doğal Sitlere İlişkin İlke Kararına Uygun Olarak Hazırlanacak Ve Çevre Ve Şehircilik Bakanlığınca Onaylanacak 1/5000 Ve 1/1000 Ölçekli Nazım Ve Uygulama İmar Planı Ve Plan Hükümlerine Uyulacaktır.

- Plan Onama Sınırları İçinde Uygulama Bu Plan Kararlarına Göre Yapılacaktır. Bu Plan (Datça-Bozburun ÖÇKB Bölgesi Çevre Düzeni Planı) İle Mevcut Uygulama İmar Planı Kararları Arasında Kullanım Kararlarına İlişkin Farklılık Olması Halinde Uygulama İmar Planları Bu Plan Ve Hükümlerine Göre Düzenlenecektir. Ancak;

A) 22.10.1990 Tarih Ve 90/1117 Sayılı Bakan Kurulu Kararına Göre Bu Tarihte Su basman Seviyesini Geçmiş Yapılar, Ruhsat Ve Ruhsat Eklerine Uygun Olmak Şartı İle Tamamlanırlar. Ancak Bu Planların İçinde Yer Aldığı Mevzi Planlarda, Daha Önce Alınan Ruhsata Uygun Olarak Yapılaşma Alanları Belirlenmiş Ve Bu Alanlarda İnşaata Başlanılmamış İse, Söz Konusu Mevzi Planlar Yeni Hükümler Doğrultusunda Değiştirilecek Ve Plandaki Boş Alanlar Yeni Hükümlere Göre Değerlendirileceklerdir.

B) Yukarıda Sözü Edilen Tarihte Mevzi Planları (Veya Projeleri) Tasdik Edilmiş Fakat Yapılaşmaya Başlanmamış Kamu Veya Özel Yatırım Alanlarında Ruhsatlı Bile Olsa Plan (Veya Proje) Değişikliği Yapılmamış Ve Bu Değişikliğe Uygun Olarak Yeni Ruhsat Alınmadan Uygulamaya Geçilemez.

C) Daha Önce Parselasyon Planları Yapılmış Ve Tapuya Tescil Edilmiş Alanlarda Yeni Plan Kararlarına Göre Uyum Sağlanamayacak Ölçüde Değişiklikler Ortaya Çekiyor İse Söz Konusu Parselasyon Planlarına Göre Yapılmış Olan İmar Parselleri Eski Kadastro

Parsellerine Rücu Ettirilecek Ve Yeni Plan Kararlarına Göre Yapılacak Parselasyon Planları Tekrar Tapuya Tescil Ettirilecektir.

- Bu Plan İçerisinde Yer Alacak Kamu Ve/Veya Özel Yatırımlardan, Çevre Ve Şehircilik Bakanlığınca Projeleri İncelenecek Olan Kullanımlar Genel Ve Özel Hükümlerde Belirtilmiş Bulunmaktadır. Ancak, Bunlar Dışında Gerekli Görülen Hallerde Çevre Ve Şehircilik Bakanlığının Talep Edeceği Diğer Kamu Ve/Veya Özel Yatırımların Veya Projelerin Vaziyet Planları, Projeleri Ve/Veya Peyzaj Projeleri İncelenerek Uygun Görüşü Alınmadan Söz Konusu Alanlarda İnşaat Ruhsatı Verilemez, Uygulamaya Başlanamaz. Peyzaj Uygulaması Bitirilmeden De Tesislere İskân Ruhsatı Verilmez.

- Bu Plan Siniri İçindeki Kamu Arazilerinde (Devletin Hüküm Ve Tasarrufu Altındaki Alanlar, Orman, Hazine, Köy Tüzel Kişiliği, 2762 Sayılı Vakıflar Kanununun 8. Maddesinde Belirtilen Vakıf Malları) Aşağıdaki Plan Hükümleri İlkelerine Uyulacaktır

.1-A) Özel Çevre Koruma Bölgesi İlanından Sonra Daha Önceki Planlar İle Verilen Kullanım Kararları Her Ne Olursa Olsun Mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Tarafından Ve Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı Tarafından Onaylanan Planlar İle „Mutlak Koruma Alanları“ Olarak Tanımlanan Alanlar: Bu Alanlar, Planda Yapılaşma İzni Verilmeden Doğal Karakterinin Korunması, Devamı Ve Geliştirilmesi Şeklinde Tanımlanmış Olan Ağaçlandırılacak Alan, Yeşil Alan, Park, Sulak Alan, Sazlık Bataklık, Orman Alanı, Hassas Alan, Habitat Ve Bilgeleştik Rezerv Alanı Gibi Koruma Alanları Niteliğindeki Araziler Kesinlikle Yapılaşmaya Açılmaz, Satışa Ve Başka Bir Amaçla Diğer Bir Kamu Kuruluşuna Dahı Tahsise, Takasa, Devire, Kiralamaya, İrtifak Hakkı Ve Üst Hakkı Tesisine Konu Edilemez.

B) Bu Alanlarda Planda Belirtilmemesine Rağmen Kamu Yararına Yönelik İhtiyaç Duyulabilecek Kamu Hizmetleri Alt Yapı Tesis Alanları (Yol Geçişi, Enerji Nakil Ve Telefon Hattı, Gölet, Baraj, Sulama Kanalı, Kuyu Yeri Su Deposu) İle Taş, Çakıl Ve Kum Ocağı, İlgili Plan Hükümlerine Uygun Olmak Ve Çevre Ve Şehircilik Bakanlığının Olumlu Görüşü Alınmak Kaydıyla Tahsis, Takas, Devir, Kiralamaya, İrtifak Hakkı Ve Üst Hakkı Tesisine Konu Edilebilir. Ancak Hiçbir Suretle Kamu Ya Da Özel Kişi Ve/Veya Kurumlara Satışı Yapılamaz.

C) Planda Doğal Karakteri Korunacak Alan, Ağaçlandırılacak Alanlar, Bölge Özelinde Nadir, Hassas, Doğallık Ve Biyolojik Çeşitlilik Çeşitlilik Açılarından Önem Arz Etmemesi, Florada Biyolojik Çeşitlilik Kaybına Yol Açılmaması Amacıyla İstilacı Ağaç Türlerinin Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü 35 Ağaçlandırmada Kullanılmaması; Ağaçlandırmada Mutlaka Bölgenin Coğrafi Ve İklim Şartlarına Uygun Yöre Has Yerli Türlerin Kullanılması Ve Çevre Ve Şehircilik Bakanlığının Olumlu Görüşünün Alınması Koşuluyla Tarım Amaçlı Ağaçlandırma Çalışmaları Yapılmak Üzere Tahsis Ve Kiralamaya Konu Edilebilir. Ancak Hiçbir Suretle Kamu Ya Da Özel Kişi Ve/Veya Kurumlara Satışı Yapılamaz.

-Bu Planla Kamuya Açık Fonksiyonların (Spor Tesisleri, Doğa Parkı, Bölge Parkı, Rekreasyon Alanları Ve Günubirlik Alanlar) Yer Alacağı, Sinirli Yapılaşma İzni Verilen Kullanım Kararlarının Getirilmiş Olduğu Kamu Arazileri Sadece Bu Hizmetleri Gerçekleştirecek Bir Başka Kamu Kurumuna Tahsis Veya Kiralamaya Konu Edilebilir.

Gerçek Ve Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Satış, Takas, İrtifak Hakkı Ve Üst Hakkı Tesisine, Tahsis, Kiralama, Devir Ve Temlik İşlemlerine Konu Olamaz.

-Bu Plan Veya Plan Hükümlerindeki Kullanım Kararlarına Uygun Olmak Şartıyla,

-1, 2, 3 Maddesinde Sözü Edilen Araziler Dışındaki Tapulu Kamu Arazileri İle Hazine Arazileri Çevre Ve Şehircilik Bakanlığının Uygun Görüşü Alınmak Kaydıyla Bir Başka Kamu Kurum Ve Kuruluşu İle Gerçek Ve Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Satış, Tahsis, Kiralama Ve Takas İşlemlerine Konu Edilebilirler.

-Planda “Orman Alanı” Olarak Belirlenmiş Alanların Üzerinden Yargıtay 14. Hukuk Dairesi’nin 30.03.2001 Tarih 2068 Sayılı Kararı Gereği, Plan Kararı İle Yol Güzergâhı Belirlenmemiş Alanlarda Kiralama Yolu İle Orman Yolu İzni Verilemez. Söz Konu Alanlarda Yangın Yolları Açılabilir, Ancak Herhangi Bir Yapılaşmaya Konu Edilemez.

Yukarıda belirtilen genel hükümler dışında yerleşimleri ve gelişimlerini koruyacak doğası açısından sürdürülebilir çevre koşullarına uyacak ve kültürel ve tabiat güzellikleri korunacak şekilde uyulması gereken hükümlerin alt başlıkları Çevre Düzeni Plan raporunda detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

Datça Özel Çevre Koruma Bölgesi olduğundan dolayı oluşan bu çerçevede açıkça görülmektedir ki yapı vb. yapım aşamasında sınırlandırmalar görülmektedir. Ayrıca yapılan yapılarda herhangi bir düzenleme yapılacağına çeşitli izinlerin belirli sınırlar çerçevesinde ise bu izinlerle birlikte yapılara düzenleme yapılabileceği açıkça belirtilmiştir. Başka bir açıdan bakarsak ise işletmelerle ilgili çeşitli sınırlandırmalar göze çarpmaktadır. İşletmelerin uyması gereken kurallar da plan notlarında açıkça belirtilmiştir.

Ayrıca Datça “nın kendine özgü olan kırsal yerleşmelerinin de korunması gereken ve geliştirilmesi gereken yapılar olduğu düşünülmüş ve yapılacak her değişikliğe çeşitli sınırlandırmalar getirilmiştir. Ayrıca arkeolojik sit alanlarının en başında gelen Knidos, Burgaz ve benzeri eserlerin korunmasına ilişkin detaylı karar açıklamaları yapılmıştır. Ayrıca kırsal kimliği ve hatta kırsal kimliğinin ekonomik kalkınması dahi korunmak istenmektedir. Bitki örtüsü açısından ise belirli kararlar geliştirilmiş ve özellikle endemik olanların korunması gerektiği belirtilmiştir.

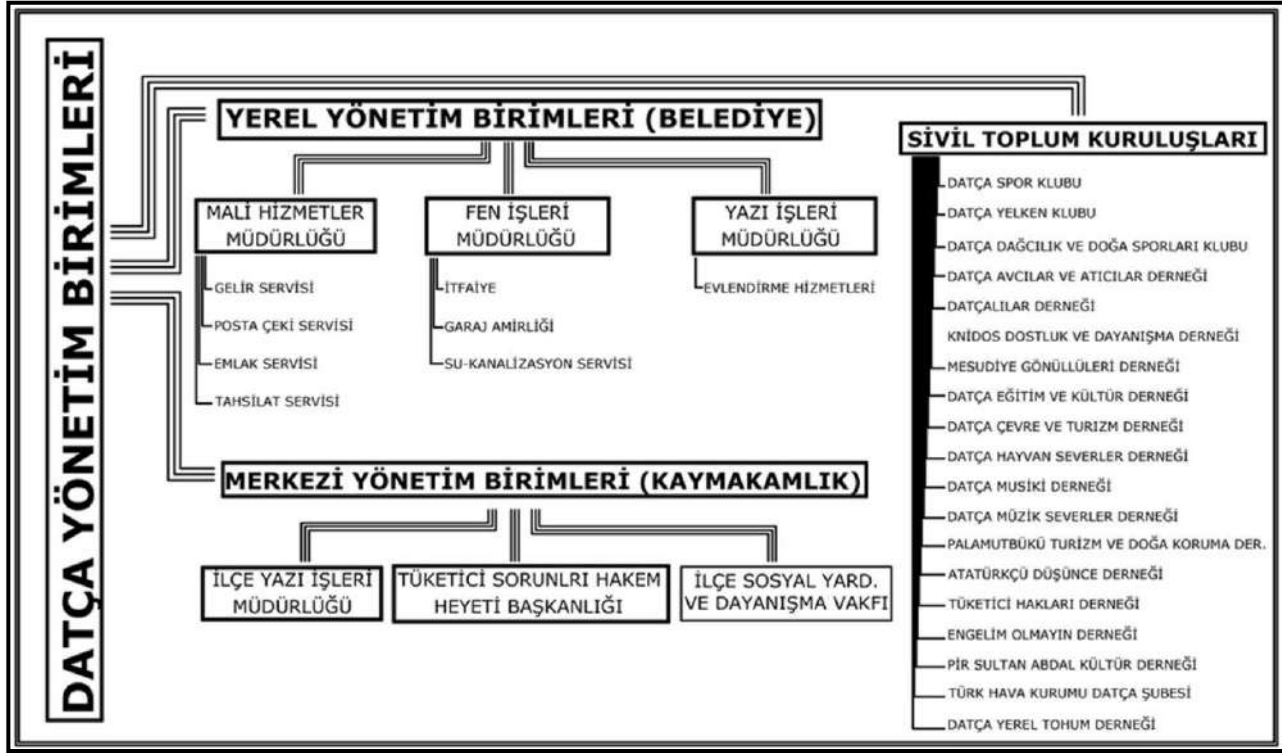
ÖÇKB olduktan sonra Datça “nın bu güzellikleri ve mirasının korunması için kapsamlı çalışmalar yapılmış ve kanun niteliğinde kararlar alınmıştır. Burada yaşayanları bile kısıtlayacak özellikle gelişen ve sürdürülebilir Datça olması en temel esastır. Bu nedenle hem olumlu ancak yaşayanlar için kimi zaman olumsuz (yapı yaparken izin, arazi ile ilgili izinler vs.) kararlar alındığı gözükse de Datça’yı korumak için belirli kısıtlar getirildiği ancak bu kısıtların Datça “nın geleceği için faydalı olduğu düşünülmektedir [10].

6.1.6.4. İDARİ BİRİMLER

Datça – Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi’nde bulunan yönetimle ilgili kuruluşlar Datça İlçesinde bulunmaktadır. Bunlar; Belediye Başkanlığı, Emniyet Amirliği, Garnizon Komutanlığı, Gümrük Muhafaza Kısım Amirliği, Gümrük Müdürlüğü, İlçe Tarım Müdürlüğü,

Jandarma Komutanlığı, Kadastro Müdürlüğü, Kaymakamlık, Liman Başkanlığı, Mal Müdürlüğü, Meteoroloji Müdürlüğü, Milli Eğitim Müdürlüğü, Müftülük, Noter, Nüfus Müdürlüğü, Orman İşletme Şefliği, Özel İdare Müdürlüğü, Savcılık, Tapu Sicil Müdürlüğü ve Turizm Danışma Müdürlüğüdür [4]. Bunlardan başka; alanla ilgili, Marmaris'te Orman Bölge Müdürlüğü ve Muğla Koruma Bölge Kurulu da çalışmalar yürütmektedir [54].

Tablo 37: Datça Yönetim Birimleri

6.2. KURUMSAL YAPIYA İLİŞKİN ANALİZLER

6.2.1. YERLEŞİM KADEMELENMESİ VE ÇEVRESEL İLİŞKİLER

Yerleşim kademelenmesi kırsal ve kentsel yerleşim olarak ele alınmıştır. Datça merkezi kentsel yerleşim olarak alırken Datça'nın diğer mahalleleri kırsal yerleşim olarak haritaya işlendi. Datça merkezin diğer mahallelerle olan ilişkisi çevresel ilişkiler olarak ele alındı.

Tablo 38: Yerleşim Kademelenmesi Ve Çevresel İlişkiler

DATÇA- EMECİK	Emecik mahallesi Datça ile Marmaris ilçeleri arasındaki bağlantıyı sağlayan giriş niteliğindeki yerleşim yeridir. Ören yerleriyle kültür turizmi açısından ve kamping alanlarıyla Datça Merkez ile turistik olarak alışveriş sağlanmaktadır.
DATÇA-KARAKÖY	Karaköy Mahallesinde yer alan Körmen limanı ile birlikte Datça Merkez ile ticari ilişki oluşmaktadır.
DATÇA-HIZIRŞAH	Hızırşah Mahallesindeki nüfusun Datça'ya yönelişi ile bir nüfus aktarımı ilişkisi bulunmaktadır.
DATÇA-KIZLAN	Kızlan Mahallesi ticari, turizm ve hizmet sektörü açısından Datça Merkezle bağlıdır. Bu ihtiyaçlardan dolayı Datça Merkezle bir ilişki oluşmaktadır.
DATÇA-MARMARİS	Datça ve Marmaris arasında turistik bir bağlantı bulunmaktadır. Marmaris'e gelen turistler günübirlik olarak Datça'ya uğrarken Datça'ya gelen turistler Marmaris'e de uğramaktadır.

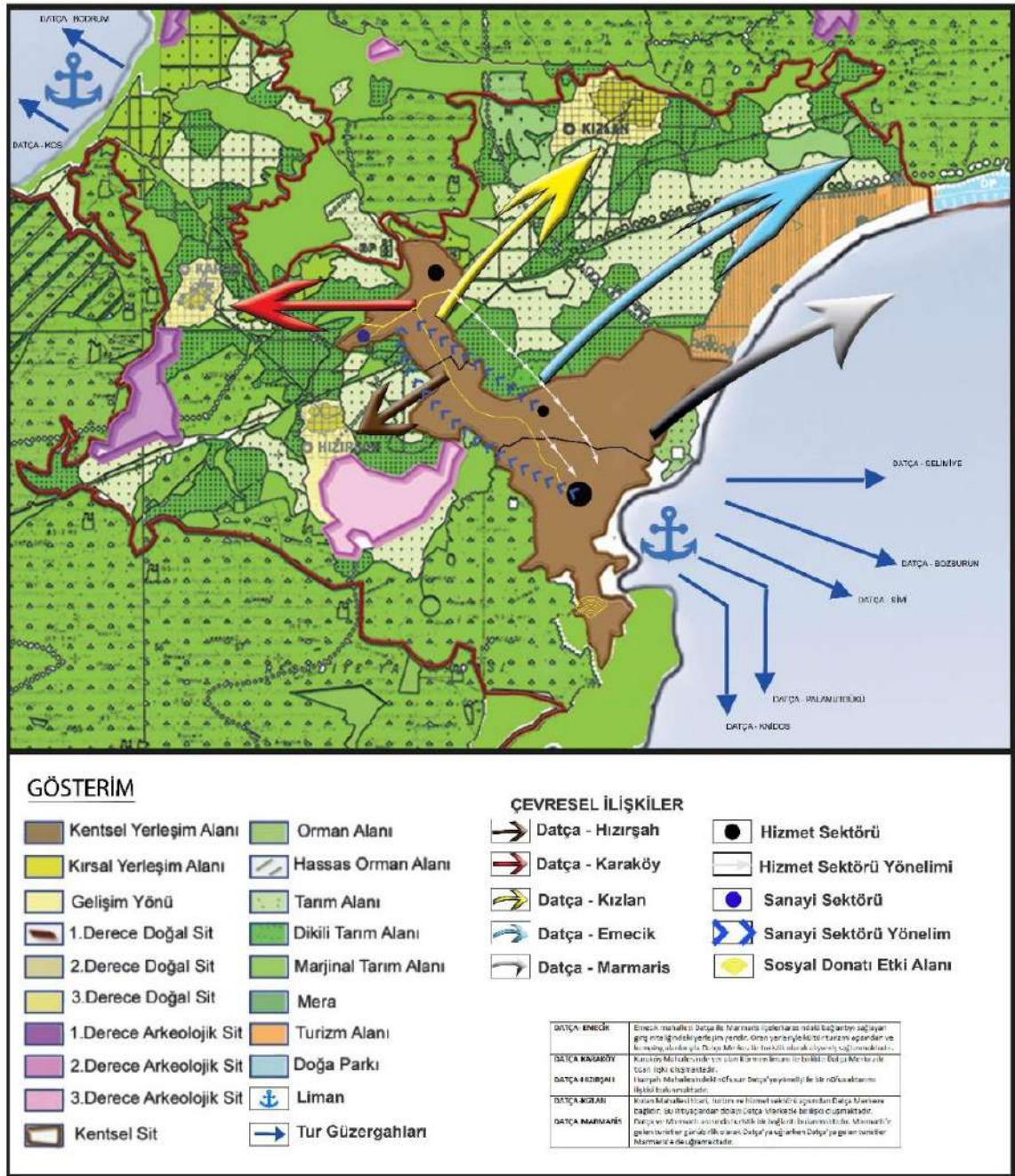
Datça merkez ölçeğinde çevresel ilişkiye bakacak olursak;

-Hizmet sektörü en yoğun olarak İskele Mahallesinde, daha sonra Reşadiye Mahallesinde ve ardından Eski Datça Mahallesi olarak ilerler. Reşadiye ve Eski Datça Mahalleleri yalnızca mahalle ölçeğinde hizmet verirken(muhtarlık gibi), İskele Mahallesi Datça Merkezin tamamına hizmet verir. Bu nedenden dolayı hizmet sektörü yönelimi Eski Datça ve Reşadiye Mahallelerinden İskele Mahallesinde doğru ilerler.

-Sanayi sektörü ise Datça Merkezde yalnızca Reşadiye’de bulunmaktadır ve küçük sanayidir. Datça Merkezde sanayi ile ilgili bütün işler için Reşadiye Mahallesine doğru bir yönelim gerçekleşir.

-Sosyal donatı etki alanlarında, genel olarak Datça Merkezde sosyal donatılar İskele Mahallesinde özellikle Kargı’da yoğun haldedir. Kargı’ da yer alan donatıların etki alanları ise gitgide büyümekte ve donatılar artmaktadır.

YERLEŞİM KADEMELENMESİ VE ÇEVRESEL İLİŞKİLER

Şekil 76: Yerleşim Kademelenmesi ve Çevresel İlişkiler Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

6.2.2. KURUM DAĞILIMI VE ULAŞIM İLİŞKİSİ

Datça Merkezde toplam 23 kurum bulunmaktadır. En yüksek kurum yoğunluğu İskele Mahallesinde yer alırken en düşük yoğunluk Eski Datça'da olup Reşadiye'nin yoğunluğu ortalamada yer almaktadır. Kurumlar dışında Reşadiye Mahallesi'nde 1 tane, Eski Datça Mahallesi'nde 1 tane ve İskele Mahallesi'nde 2 tane olmak üzere dini tesis bulunmaktadır. Kurumlar genel olarak D400 Karayolu ve ana arter üzerinde yoğunlaşmıştır. Ayrıca Eski Datça Mahallesi'nde hastane ve yüksekokulun bulunması arazi kullanım desenini ve alanla ilgili verilecek kararları etkilemektedir.

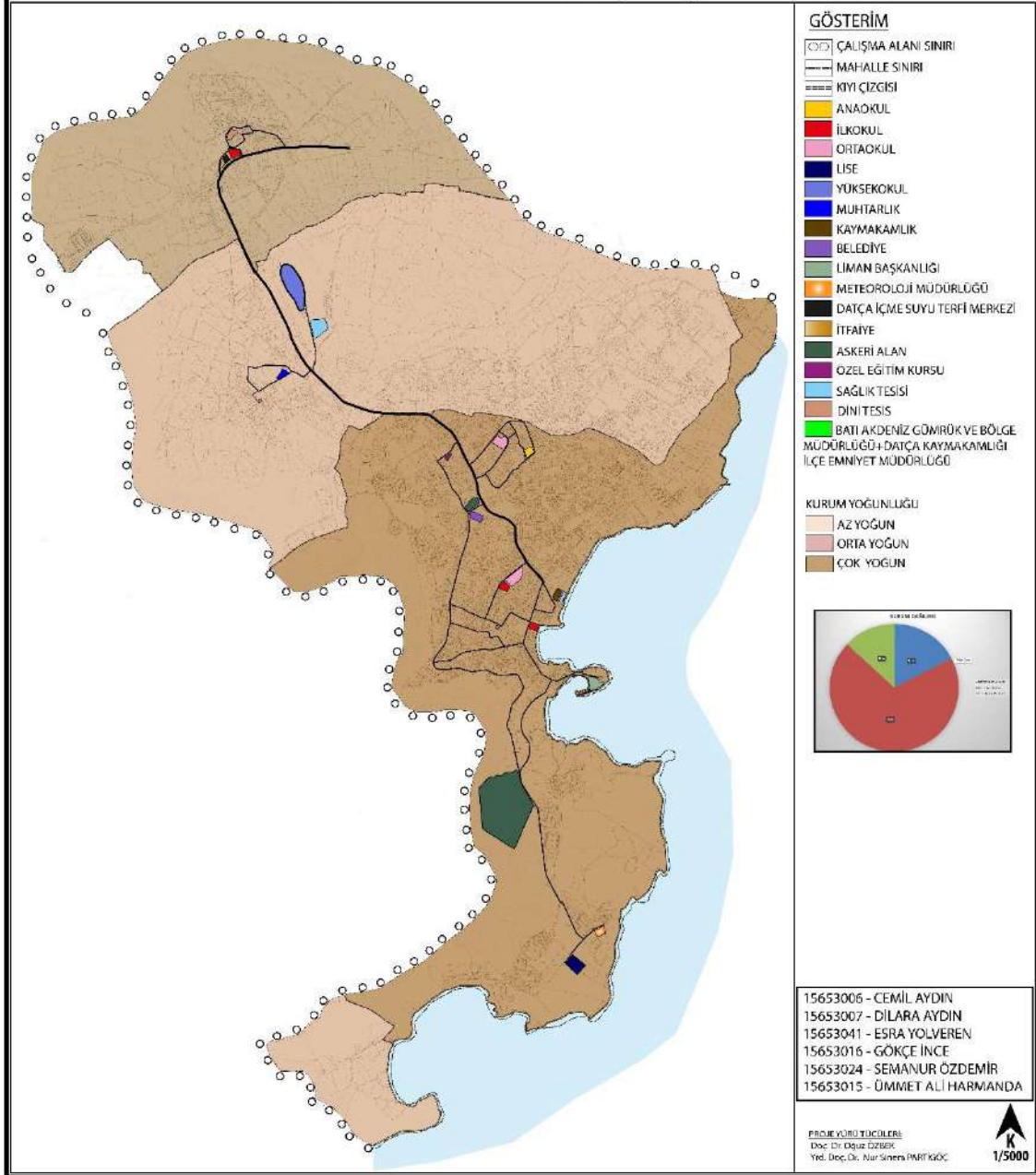
Tablo 39: Datça Merkezdeki Mahalleleri Kurum Sayısı

İSKELE MAHALLESİ	16
REŞADİYE MAHALLESİ	5
ESKİ DATÇA MAHALLESİ	3

Tablo 40: Datça Merkez Kurumlar Ve Sayıları

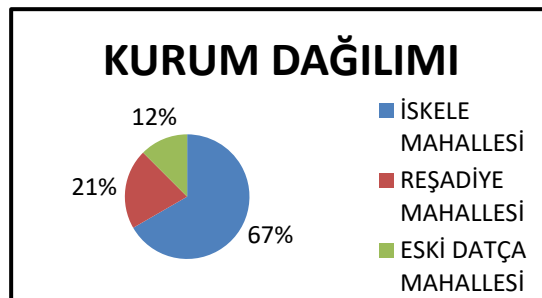
DİNİ TESİS	4
SAĞLIK TESİSİ	2
ANAOKULU	1
İLKOKUL	3
ORTAOKUL	2
LİSE	1
YÜKSEKOKUL	1
BELEDİYE	1
KAYMAKAMLIK	1
MUHTARLIK	2
ASKERİ ALAN	2
LİMAN BAŞKANLIĞI	1
METEOROLOJİ MÜDÜRLÜĞÜ	1
DATÇA İÇME SUYU TERFİ MERKEZİ	1
İTFAİYE	1
ÖZEL EĞİTİM KURSU	1
BATI AKDENİZ GÜMRÜK VE BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	1
DATÇA KAYMAKAMLIĞI İLÇE EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ	1

KURUM DAĞILIMI VE ULAŞIM İLİŞKİSİ

Şekil 77: Kurum Dağılımı Ve Ulaşım İlişkileri Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

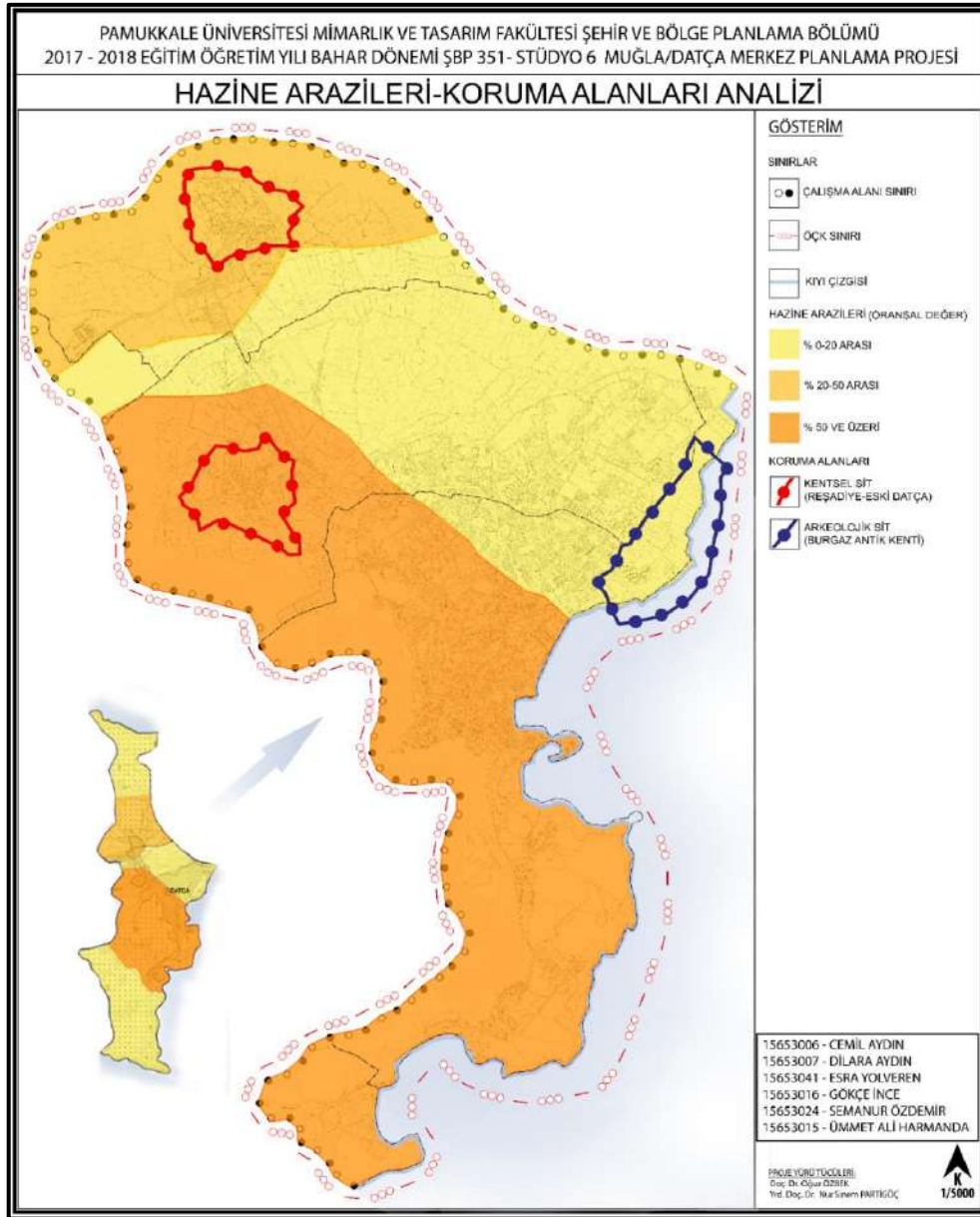
Grafik 42: Kurum Dağılımı

6.2.3. HAZİNE ARAZİLERİ VE KORUMA ALANLARI ANALİZİ

Datça Merkez için yapılan hazine arazisi ve koruma alanları sınırları haritasında;

Haritadaki hazine arazilerini oransal değerler belirleyerek hazırladık. Bu oransal değerleri toplam hazine arazilerin alanlardaki yüzdelik dağılımına göre belirledik. Datça merkezin kuzeyinden Reşadiye Mahallesi sınırına kadar olan alanın oransal değeri %20-50 arasındadır. İskele mahallesinin kuzey kısmının oransal değeri ise %0-20 arasında iken Eski Datça ve İskele mahallesinin kuzeyi ise en yüksek oransal değere sahip olup %50 ve üzerindedir.

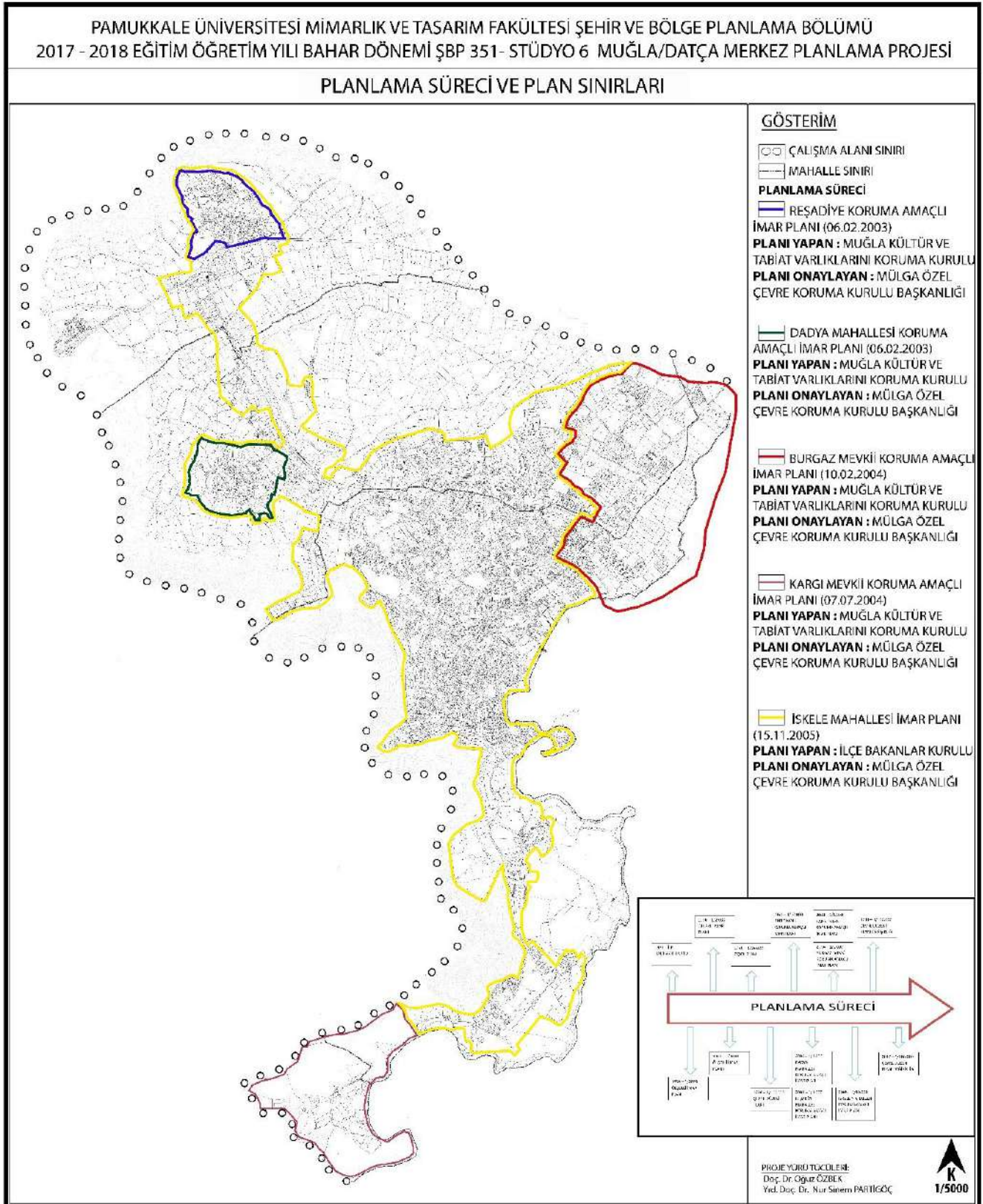
Haritadaki koruma alanlarında Datça Merkezde bulunan kentsel sit alanları, arkeolojik sit alanları ve ÖÇK sınırlarına yer verdik. Reşadiye ve Eski Datça Mahalleleri kentsel sit alanı içerisinde yer almaktadır. İskele Mahallesinin kuzey batısında yer alan Burgaz Antik Kenti 1. Derece arkeolojik sit alanı içerisinde yer almakta iken Datça İlçesini kapsayan ÖÇK sınırı Datça Merkezde çevrelemektedir.

Şekil 78: Hazine Arazileri Koruma Alanları Analizi

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

6.2.4. PLANLAMA SÜRECİ VE PLAN SINIRLARI

Şekil 79: Planlama Süreci Ve Plan Sınırları

*SBP 351 Stüdyo 6 Dersi kapsamında üretilmiştir.

Pamukkale Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü 2017 - 2018 Eğitim - Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda SBP 351 kodlu Stüdyo 6 dersi kapsamında, proje koordinatörleri yürütücülüğünde 3.sınıf öğrencileri tarafından hazırlanmıştır.

DEĞERLENDİRME

Yapılan mekânsal analizler, alt ve üst ölçek planlama çalışmalarıyla birlikte değerlendirildiğinde, Datça merkez yerleşimi için bölge-il/ilçe ve merkez mahalle çerçevesinde tarihi sürecin ölçekler arasındaki izlencesi gösterilmiş ve kronoloji ile desteklenmiştir. Bu bağlamda Antik Dönem'deki Karya Bölgesi ve bu bölgede yerleşen Karya, İyoni Dor ve İskit-Pers uygarlıklarına; Bizans Dönemi'nde Erken Roma ve Geç Bizans Dönemi uygarlıkları; Selçuklu Osmanlı Dönemi ve bu dönemlerde Yarımada'ya yerleşen padişahların izlediği politikaların yerleşimin tarihi sürecine olan etkisi ile Son Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi ile günümüze kadar olan mekânsal ve bölgesel gelişimlere yer verilmiştir. Bununla birlikte tarihi sürecin gidişatını değiştiren kırılma noktaları tarih skalası biçiminde ayrılarak yerleşim analizi yapılmıştır. Datça Merkez Mahallesi'nin Merkez'in 1,5 kilometre kuzey-doğusunda bulunan, aynı zamanda arkeolojik sit alanı olan Burgaz Antik Alanı ve bu alandan elde edilen günümüze kadar ulaşmış kalıntılar bu alanın ilk yerleşim yeri olma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir.

1397 öncesi yerleşimler dikkate alındığında, 1390 yılından itibaren yarımada'nın Osmanlı egemenliğinde olduğu bilindiği üzere bu yerleşimin oluşmasında Erken Roma ve Geç Bizans Dönemlerinin etkisi bulunmaktadır. Nitekim Bizans Dönemi'nde imparatorluğun korsan saldırıları ve doğal afetler sebebiyle bölge üzerindeki askeri ve idari gücünü kaybetmesi farklı yerlere göç etkisini artırmıştır. Bu durum da yağ lekeli biçiminde yerleşimlerin oluşmasında etken olmuştur. Merkez Mahallesi'nin kuzey-batı kesiminde bu nedenlere bağlı olarak yerleşimlerin oluştuğu bilinmektedir.

1397-1947 yılları arasındaki dönem dikkate alındığında, bu dönemde II. Murat'ın tahta geçmesiyle birlikte Osmanlı Devleti egemenliğinde olan Datça Yarımadası'nda idari ve yerleşim merkezi Reşadiye Mahallesi ile İskele Mahallesi arasında belli yıllarda değişim göstermiştir. Bu döneme ait yerleşimler özellikle Merkez Mahallesi'nin 2 kilometre kuzeybatısında bulunan Reşadiye Mahallesi ve çevresinde görülmektedir. Girit kökenli Ali Agaki isimli Kaptan-ı Deryaya savaştaki başarısından dolayı Datça Yarımadası'nın müsellimlik olarak verilmiştir. Ali Agaki Reşadiye Mahallesi'ne yerleşmiştir ve soyadından olan Agaki'den türetilerek Elaki ismi Reşadiye Mahallesi'ne verilmiştir. 1947-1983 yılları arasında ise Son Osmanlı Dönemi yerleşimlerinin etkisi görülmekle birlikte yeni bir devlet fikrinin kurulması yani Cumhuriyet Dönemi'ne geçilmesi ile birlikte kentsel yerleşimde önemli olan etkenler büyük ölçüde farklılık göstermektedir.

Kent merkezinin Reşadiye'den İskele Mahallesi'ne (kıyı kesimlere) taşınması, yeni ulaşım yollarının oluşturulması, kent merkezinin diğer yerleşimlerle ilişkisinin arttırılması (yolların yapılması) ve yine bu dönemde önceki dönemlere nazaran teknolojik gelişmelerin güncel yaşamla entegre edilmeye başlanması, tekerlekli ulaşım araçlarının kullanılması yerleşim makroformunun kuzeydoğu güneybatı aksında gelişmesinde en etkili faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. 1983-1990 bu dönemde özellikle sahil yollarının, koylara erişim olanaklarının geliştirilmesi, otel binalarının yapılması ile kentsel gelir eldesinin tarım-hayvancılık sektörlerinin ötesinde yeni yatırım olanaklarının oluşturulmasına dayalı politikaların geliştirilmesiyle yerleşim makroformunun güney yönünde gelişmesinde etkili olmaktadır.

1990 sonrası dönemde ise yerleşim makroformunun İskele Mahallesi'nin kuzeydoğu çevresinde ağırlıklı olarak geliştiği görülmektedir. Bu durumun temel kaynağı olarak konut yer seçiminde donatı alanlarına yakın olması, turizm-ticaret faaliyetlerinin artması ve turistik tesislerin deniz kenarına yakın olması amacının güdülmesi öngörülmektedir. Bunun yanı sıra eski yerleşim merkezi olan Reşadiye Mahallesi doğrultusunda yerleşim aksının bir köprü gibi yayıldığı görülmektedir. Bu durum iki merkez arasındaki ticari-turistik, tarihi ve kültürel değerlerin birleştirilmesi amacıyla ulaşım ilişkilerinin geliştirilmesi açısından önemli bir koridor etkisi göstermektedir.

Tarihsel Gelişim Analizi üzerinde günümüz makroformu ve Bizans Dönemi yerleşimleri gösterilerek farklı tarihi dönemlerdeki yerleşimlerin yer seçimi ve yerleşim gelişimleri arasındaki farklılıklar gösterilmektedir. Antik Kentlerin gelişme formları ve nüfusa bağlı hinterlandları ile tarihi dönemlere göre etkileşim içerisinde bulundukları alanlar belirtilmiştir. Buradan hareketle temel amaç yerleşimlerin tarihsel süreç içerisindeki makroform gelişme yönlerini esas alarak Tarihi Yerleşim Analizi'ne dayanak oluşturmaktır

Datça Merkez mahallelerinin yapı durumları göz önüne alındığında, İlk yerleşim alanlarından olan Reşadiye mahallesinde bulunan ilk yapılaşmalar 1920'li yıllar ve öncesine dayandığı için kötü durumdaki yapılaşmalar bu alanda bulunurken yeni yapılaşmanın gelişmesi ile merkez ve çevresindeki yapılar iyi durumdadır. Reşadiye Mahallesi ilk yerleşim alanlarından olduğu için genellikle taş binalar yoğunlukta yeni yapılaşmalarla birlikte Reşadiye de ve özellikle merkezde betonarme binalar görülmektedir. Ayrıca, Reşadiye Mahallesi geleneksel yapıya sahip ve ilk yerleşim alanlarından olduğu için genellikle 1 ve 2 katlı olup geleneksel dokunun izleri bugün de geçmişte olduğu gibi devam etmektedir

Ulaşım bağlantılarına bakıldığında, Datça merkeze erişim D-400 karayolu ile sağlanırken kent içi ana arter niteliğinde olan, kent merkezine ve yerleşim alanlarına Cumhuriyet bulvarından bağlanan kılcal yollar ile sağlanmaktadır. Yat limanından özellikle yaz ayları olmak üzere çeşitli mavi tur güzergâhları ile Simi Adası'na, Marmaris'e, Palamutbükü 'ne, Knidos 'a ulaşım sağlanmaktadır. Merkezde yer alan 3 açık otopark dâhil olmak üzere toplam 4 otopark yaz aylarında meydana gelen nüfus artışından yaşanan araç fazlalığını karşılamamaktadır. Cumhuriyet Meydanı'nda yer alan tır parkı çevresel görsellik açısından hoş bir görüntü oluşturmamakla birlikte trafik yoğunluğunu da arttırmaktadır.

Datça-Bozburun Bölgesi'nin %72,4'ünde eğimin çok yüksek olduğu, %15,1'inde ise yüksek olduğu görülmektedir. Bölgenin %87,5'inde eğim en önemli fiziki eşiklerdendir. Datça şehir merkezi %5-%15 eğim arasında değişirken, kuzey batı yönüne gidildikçe %25 eğim ve üzeri alanlar bulunmaktadır. Datça'da hakim yön güney ve güney batı olmakla birlikte engebeli alanlarda ise kuzey yön hâkimdir. Kuzey bakılı yönelişler kuzeyden esen sert kuru hâkim rüzgâr nedeniyle yerleşim yeri seçiminde eşik oluşturmaktadır. Datça şehir merkezinde doğu ve güney doğu yönleri hâkimdir. Datça ilçe merkezinde Reşadiye ve Eski Datça mahallelerinde dere yatakları gözlenmemektedir

Datça Yarımadası'ndaki kayaçlar neojen öncesi, neojen ve daha genç olmak üzere iki grupta incelenmiştir. Neojen öncesi birimler genellikle tektonik kökenli olarak gözlenmekte, neojen ve daha genç olanlar ise tektonizmadan etkilenmemiş ve yerli çökellerden oluşmuştur.

Datça yerleşkesi için yapılan 1/5000 ölçekli analiz çalışmaları doğrultusunda, mekânsal yapıları ve bölgesel gelişimler irdelenmiştir. Çevresel Ve Görsel Değerler Analizi kapsamında nitelikli bölgeler/koridorlar, odaklar, sınırlar, işaretler ve yollar tespit edilmiş ve mekânsal etkileri gözlenmiştir. Bu analize göre;

Bölgeler: Maki, tarım, orman, gelişme konut bölgesi, ikincil konut bölgesi, karma kullanım bölgesi, sanayi bölgesi, ticaret bölgesi, turizm bölgesi, tarihi, tarihi ve mimari bölgeler.

Sınır: Arkeolojik sit sınırı, doğal eşik/sınır

Odaklar: Üniversite, meydan, hastane, belediye, otogar

İşaretler/Lendmark: Eski hükümet binası, Can Yücel Sokak, iskele, Kargı koyu, etkinlik alanı, ilkokul

Yollar: 1.derece yol, 2.derece yol, 3.derece yol olarak belirlenmiştir.

Datça merkeze ait yapılan donatı alanlarının Erişilebilirlik Analizine göre ise Datça merkezde;

- 1 tane Reşadiye, 1 tane iskele mahallesinde olmak üzere toplam 2 tane ilkokul bulunmaktadır. İlkokul erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/2 ye göre 500 m olarak belirlenmiştir.
- İskele Mahallesi'nde 1 tane ortaokul bulunmaktadır. Ortaokul erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/2 ye göre 1000 m olarak belirlenmiştir.
- İskele Mahallesi'nde 2 tane lise bulunmaktadır. Lise erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/2 ye göre 2500 m olarak belirlenmiştir
- 2 tane iskele Mahallesi'nde, 1 tane eski Datça Mahallesi'nde, 1 tane Reşadiye Mahallesi'nde olmak üzere toplam 4 tane dini tesis bulunmaktadır. Dini tesis erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/3 e göre 400 m olarak belirlenmiştir.
- 1 tane iskele Mahallesi'nde, 1 tane Reşadiye Mahallesi'nde olmak üzere toplam 2 tane spor tesisi vardır. Spor tesisi erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/2 ye göre 500 m olarak belirlenmiştir.
- İskele Mahallesi'nde 1 tane aile sağlık merkezi bulunmaktadır. Sağlık alanı erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/2 ye göre 500 m olarak belirlenmiştir.
- Eski Datça Mahallesi'nde 1 tane hastane bulunmaktadır. Datça merkez ve civardaki mahalleler hastane ihtiyaçlarını bu hastaneden karşılamaktadır. 1 tane Reşadiye Mahallesi'nde, 1 tane eski Datça Mahallesi'nde, 1 tane iskele Mahallesi'nde olmak üzere toplam 5 tane çocuk parkı bulunmaktadır. Çocuk parkı erişim mesafesi mekânsal planlar yapım yönetmeliği madde 12/2 ye göre 500 m olarak belirlenmiştir.

Datça merkeze ait Nüfus Analizi verilerine göre, nüfus yoğunluğu ve nüfus büyüklüğü değerlerine bakıldığında en yüksek İskele Mahallesi'nde, daha sonra Reşadiye Mahallesi'nde ve en düşük nüfus yoğunluğu, büyüklüğü değerlerinin ise Eski Datça Mahallesi'nde olduğu görülmüştür. Kadın-erkek nüfusuna bakıldığında İskele Mahallesi'nde erkek nüfus kadın nüfusundan fazla, Reşadiye ve Eski Datça mahallelerinde ise erkek nüfus fazla olup kadın-erkek nüfusu arasında büyük fark bulunmamaktadır.

Datça'ya ait elde edilen Arazi Değerleri verileri sonucunda Datça merkez yerleşkesine ait konut mülk değeri analizi 0-3 bin m²/TL, 3-6 bin m²/TL, 6-9 bin TL, 9-12 bin TL ve üstü olarak dört başlık altında; arsa değerleri ise 1500-2000 TL, 1000-1500 TL, 500-1000 TL ve 0-500 TL olarak bölgelmiştir. Yapılaşma alanı içerisinde bulunan konut mülkiyeti çalışma alanının %29'unu oluştururken, yapılaşma alanı haricinde kalan arsalar %71'ini oluşturmaktadır. Konut mülk değeri 0-3 bin m²/TL olan bölgeler merkez yerleşkenin kuzey ve batı kısmında %5'lik bir dilimi oluştururken, 3-6 bin m²/TL olan bölgeler yerleşkenin merkezinde yoğunluk gösterirken kuzey ve batıya doğrudan eğilim göstererek yerleşkenin %69'luk en büyük dilimini, 6-9 bin m²/TL olan bölge yerleşimin sahile yakın batı kısmında ve kuzeybatı kısmında yerleşkenin %10'luk dilimini, 9-12 bin m²/TL olan bölgeler ise yerleşimin güney, batı ve merkez kısmına dağılarak yerleşkenin %16'lık dilimini oluşturmaktadır. Arsa değeri 15000-2000 TL olan bölgeler ise yerleşim alanının batısında sahil kısmında ve yerleşime yakın alanda %5'lik dilimi oluştururken 1000-1500 TL olan bölgeler yerleşimin batısında %2'lik en küçük dilimi, 500-1000 TL olan alanlar yerleşimin kuzeybatı ve doğu kısmında %15'lik dilimi, 0-500 TL olan alanlar ise yerleşimin kuzey ve güney kısımlarında %78'lik en büyük dilimi oluşturmaktadır.

Datça Merkez yerleşkesinde bulunan konut alanları, konut sahipliği ve kiralık olarak iki bölümde analiz edilmiştir. Merkez bölgede ev sahipliğinin baskın olduğu homojen yakın dağılım gözlenirken, büyük bölge oluşumu gözlenmemiştir. Merkeze nazaran kuzeyde bölgesel ayrılaşma daha belirgin hal almıştır. Reşadiye(kuzey)' de ev sahipliği daha baskınken buradan merkeze doğru inildiğinde kira olan yapı öbeklenmesi gözlemlenmektedir

Datça Merkez yerleşkesinde ticarete uzmanlaşmış sektörler 7 başlık altında toplanarak analiz edilmiştir. Sektör Uzmanlaşmasına bakıldığında daha çok perakende ticaretin yayılım gösterdiği görülmektedir. Bunun içerisinde konaklama ve turizm gibi alt sektörlerin yoğunluk gösterdiği büro, market, yeme-içme gibi mekânların yoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Giyim sektörünün yeterli miktarda bulunmadığı gözlenmiştir.

Datça kurumsal yapısı ele alındığında toplam 24 kurum bulunduğu belirlenmiştir. En yüksek kurum yoğunluğu İskele Mahallesi'nde yer alırken en düşük yoğunluk Eski Datça'da olup Reşadiye'nin yoğunluğu ortalamada yer almaktadır.

Datça Merkez için yapılan Hazine Arazisi Ve Koruma Alanları Sınırları analizine göre, haritadaki hazine arazilerini oransal değerler belirlenerek hazırlanmıştır. Bu oransal değerler toplam hazine arazilerin alanlardaki yüzdelik dağılımına göre belirlenmiştir. Datça merkezin kuzeyinden Reşadiye Mahallesi sınırına kadar olan alanın oransal değeri %20-50 arasındadır. İskele mahallesi'nin kuzey kısmının oransal değeri ise %0-20 arasında iken Eski Datça ve İskele Mahallesi'nin kuzeyi ise en yüksek oransal değere sahip olup %50 ve üzerindedir.

KAYNAKÇA

- [1] Datça-Bozburun ÇDP Araştırma Raporu
- [2] Ö.Ç.K.K.B,1994
- [3] Www. Datca.Gov.Tr
- [4] Bozburun Belediyesi Resmi İnternet Sitesi, www.bozburun.bel.tr, Erişim Tarihi: Mart, 2018.
- [5] Ansiklopedi Türkçe Bilgi İnternet Sitesi www.ansiklopedi.turkcebilgi.com
- [6] 1967 Muğla İl Yıllığı, 1968.
- [7] Muğla Kültür Turizmi Resmi İnternet Sitesi www.muglakulturturizm.gov
- [8] Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı)
- [9] T.C. Kültür Bakanlığı Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu
- [10] T.C. Kültür Ve Turizm Bakanlığı Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu
- [11] T.C. Kültür Ve Turizm Bakanlığı Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu
- [12- 13] Ersoy M. Kentsel Planlama Ansiklopedik Sözlük
- [14] 2872 Sayılı Çevre Kanunu- Tanımlar: Madde 2 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/2 Md.)
- [15] SBP Stüdyo-5 Mekânsal Grup Arşivi
- [16-17-18] Google Maps
- [19] Özel Arşiv
- [20-21] Google Maps
- [22-23] YTÜ Planlama 4 Analiz Raporu
- [24-25] TÜİK
- [26] Enerji Atlası İnternet Sitesi www.enerjiatlasi.com/sehir/mugla
- [27] YTÜ Planlama 4 Analiz Raporu
- [28] T.C. Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı, (2011,2014). Muğla İl Çevre Durum Raporu, Muğla
- [29] Datça Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi Biyolojik Zenginlikleri Ve Yönetim Planı,2003
- [30] Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Muğla Verileri
- [31] Datça Ve Bozburun Yarımadalarının Aktüel Durumunun Tespiti, 1993-Muğla İli Toprak Kaynağı Envanter Raporu,1972
- [32] 1/1000 Ve 1/5000 Ölçekli Datça Revizyon İmar Planı Araştırma Raporu
- [33] Çevre Sorunlarının Çözümü İçin Radikal Bir Öneri: Derin Ekoloji , Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 06, 2011 , Yaylı H., Çelik V.
- [34] Türkiye İstatistikler Kurumu Resmi İnternet Sitesi www.tuiik.gov.tr Erişim Tarihi:10.03.2018

- [35] Biruni Türkiye İstatistikler Kurumu Resmi İnternet Sitesi <https://biruni.tuik.gov.tr> Erişim Tarihi:10.03.2018
- [36] Pamukkale Üniversitesi Stüdyo5 Datça Sosyokültürel Analiz Raporu
- [37] Zingat Emlak İnternet Sitesi www.zingat.com Erişim Tarihi:11.03.2018
- [38] Esengül Apart İnternet Sitesi www.esengulapart.com Erişim Tarihi:11.03.2018
- [39] Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü Muğla Raporu 2010
- [40] Milli Eğitim Müdürlüğü Resmi İnternet Sitesi www.meb.gov.tr Erişim Tarihi: Mart, 2018
- [41] Pamukkale Üniversitesi; Mimarlık Ve Tasarım Fakültesi Şehir Ve Bölge Planlama Bölümü/ Stüdyo 5 Datça Projesi Kurumsal Altyapı Analiz Raporu.
- [42] Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi Sosyo-Ekonomik, Tarih Ve Kültürel Değerler Araştırma Raporu
- [43] Datça-Bozburun ÇDP Araştırma Raporu
- [44] Kültür Ve Turizm Bakanlığı, 2011, T.C. Kültür Ve Turizm Bakanlığı İnternet Sitesi
- [45] Datça Kaymakamlığı Web sitesi
- [46] TÜİK, Turizm İstatistikleri
- [47] TÜİK, Bitkisel Üretim İstatistikleri
- [48] TÜİK, Hayvancılık İstatistikleri
- [49] TÜİK, Tarımsal Fiyat Ve Ekonomik Hesaplar
- [50] 9.Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü
- [51] Muğla Orman Bölge Müdürlüğü Resmi İnternet Sitesi <https://muglaobm.ogm.gov.tr/sayfalar/kurulusumuz/genelbilgiler.aspx> Erişim Tarihi: 08.03.2018
- [52] Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (2018). Dünyada Korunan Alanlar. Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı : [Http://Ockb.Csb.Gov.Tr/Korunan-Alanlar-I-56](http://Ockb.Csb.Gov.Tr/Korunan-Alanlar-I-56) Adresinden Alındı
- [53] Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (2018). Öçk Bölgeleri Harita. Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı: [Http://Ockb.Csb.Gov.Tr/Ock-Bolgeleri-Harita-I-55](http://Ockb.Csb.Gov.Tr/Ock-Bolgeleri-Harita-I-55) Adresinden Alındı
- [54] Yazıcı, E. (2007). Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Turizm Baskısı Ve Datça – Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi İçin Turizm Yönetim Planı Önerisi . İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- [55] Datça Belediyesi (2016). Datça Belediyesi Birimlerimiz. 2018 Tarihinde Datça Belediyesi: [Http://Www.Datca.Bel.Tr/Birimlerimiz/](http://Www.Datca.Bel.Tr/Birimlerimiz/) Adresinden Alındı

[56] Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. (2018). Datça- Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi. Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı: [Http://Ockb.Csb.Gov.Tr/Datca-Bozburun-Ozel-Cevre-Koruma-Bolgesi-I-2747](http://Ockb.Csb.Gov.Tr/Datca-Bozburun-Ozel-Cevre-Koruma-Bolgesi-I-2747) Adresinden Alındı

[57] : Yılmaz, M. (2010). Özel Çevre Koruma Bölgeleri Yönetimi Ve Sürdürülebilir Çevre Koruma Anlayışının Oluşumuna Etkisi: Datça-Bozburun Örneği. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Çevre Bilimleri Anabilim Dalı .

[58] : Taşlıgil, N. (2008). Datça – Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi Ve Turizm. Ege Coğrafya Dergisi, 17(1-2), 73-83.

[59]: Muğla Orman Bölge Müdürlüğü

<https://muglaobm.ogm.gov.tr/sayfalar/kurulusumuz/genelbilgiler.aspx> Erişim Tarihi: 08.03.2018

[60]: Seta /Değişen Kent Yönetimi Ve 6360 Sayılı Büyükşehir Yasası , Hicran Çelikyay, Temmuz 2014 Sayı :101 Erişim Tarihi: 07.03.2018

[61]: Pamukkale Üniversitesi; Mimarlık Ve Tasarım Fakültesi Şehir Ve Bölge Planlama Bölümü/ Stüdyo 5 Datça Projesi Kurumsal Altyapı Analiz Raporu.

EKLER

GZFT ANALİZLERİ

1.TARİHSEL YAPI

Güçlü yönler	Zayıf yönler	Fırsatlar	Tehditler
Pek çok uygarlığı barındırmış olması nedeniyle güçlü bir tarihsel yapıya sahip olması	Kazı çalışmaları için yeterli ve gerekli yatırımın Datça büyükşehir belediyesi tarafından gerçekleştirilmemesi (yerel yönetimin bununla yakından ilgili olmaması)	Burgaz antik kent, Knidos ören yeri, Apollon kutsal alanı, Bybassos gibi tarihi öneme sahip yerler kültür ve tabiat varlıklarını koruma kanunu ile güvence altına alınmıştır.	Tarihi alanların doğal ortamında sergilenmesi zamanla bu alanların çevresel faktörler etkisiyle yıpranmasına neden olmaktadır.
Yerleşim merkezinin tarihsel süreç içerisinde pek çok kez taşınması ve böylelikle çevre yerleşimlerle kültürel etkileşimin artması	Halkın ve özellikle de öğrencilerin yarımadanın tarihi gelişimiyle ilgili olarak yüzeysel ve kısa vadede etkili olacak şekilde bilgilendirilmeleri	Datça Yarımadası'nda turizm olanaklarının gelişmiş olması tarihsel alanların daha fazla kitleye tanıtılmasında etkili olabilmektedir.	Arkeolojik sit alanlarında gerçekleştirilen kazılar, kent estetiği açısından olumsuz bir görünüme neden olabilmektedir.
Özellikle Dorlar döneminde kurulan eski ve yeni Knidos'un Datça'nın tarihsel kimliğinin tanınmasındaki etkisi	Datça'ya tarihi ve kültürel tur ya da gezilerin çok sınırlı olması, bu konuda talebi arttıracak faaliyetlerin gerçekleştirilmemesi	Deniz ulaşımının ve çevresindeki ada/yerleşimlerle bağlantılarının güçlü olması bu tarihi alanlara deniz ve karayolu ile turların düzenlenmesinde etkili olabilmektedir.	Tarihi alanlarda bulunan kilise tapınak gibi eski uygarlıklara ait yapıların rölöve, restitüsyon ve restorasyon çalışmalarının aslına uygun yapımında aksaklıklar olabilmektedir.
Prof. Dr. Numan Tuna'nın 1993 yılında eski ve yeni Knidos'taki kazıları tarihsel kimliğin açığa çıkmasına zemin hazırlaması	Tarihi alanların küresel kültür ve küresel miras fonlarına dâhil edilmesi için gerekli proje ve çalışmaların yürütülmemesi		Tur ve gezilerin sıklaşması ile karayolu ulaşımında tarihi kent dokularının tahribatı söz konusu olabilmektedir
Kentin tarihi ve kültürel değerleri hakkında yerli halkın bilinçlendirilmesine yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi (okuma şenliği, törenler, ritüeller)	Tarihi değerlerin turizm için bir çekicilik ekonomisi için bir gelir kaynağı olarak görülmesi ve projelerin bu hususta gerçekleştirilmesi		
Datça Yarımadası'ndaki yabancı kökenli insanların, uluslararası etkinlik/söyleşilerle kentin tarihi ve kültürel birikimine yönelik bilinçlendirilmesi	Arkeolojik ve tarihi sit alanlarında yapılaşmaların gerçekleştirilmesi		

2. MEKÂNSAL YAPI

Güçlü yönler	Zayıf yönler	Fırsatlar	Tehditler
Reşadiye ve eski Datça'daki organik konut dokusu Datça'ya özgü yöresel mimarinin izlerini taşımaktadır.	Datça merkezde özellikle yaz aylarında artan nüfus yüzünden teknik altyapı sistemleri yetersiz kalmaktadır.	Mavi turlar ve ticaret için limanın varlığı	Datça merkezdeki gelişme konut alanlarında bulunan betonarme yapıların mevcut organik dokuyla entegre edilememesi
Datça merkezdeki ulaşım ağı sistemi ızgara ve örümcek ağı sistemleri ile oluşturulmuştur. Bu da merkezdeki erişimi kolaylaştırmaktadır.	Kent merkezinin kıyı şeridinden Reşadiye mahallesine kadar yürünebilir olmasına rağmen devamlılık gösteren yaya yollarının olmaması	Bölgenin korunabilmesi için sadece d400 karayolu ile ulaşım bağlantısının olması	2000 yılı sonrası yapılan binaların yoğunlaştığı alanın 1. Sınıf verimli toprakların bulunduğu alana doğru ilerlemesi
1, 2 ve 3 katlı yapıların yoğunlukta olması nedeniyle hâkim rüzgarların kentte havalandırma koridoru oluşturması	Yerleşme alanı içinde minibüs seferlerinin yetersiz olması	4 mevsim turizmin yapılması	2000 yılı sonrası yapılan binaların yoğunlaştığı alanın arkeolojik sit alanına baskı yapması
Yerleşmenin küçük olması sebebiyle donatılara erişimin yürüme mesafesinde olması	Sezonluk nüfus artışından dolayı otopark sorunu	Yerleşim birimlerinin erişim mesafesinde olması	Reşadiye mahallesinde kapsamlı onarım gerektiren binaların yoğunlaştığı alanda tarihsel yapıların köhneyip tahrip olması

3.EKOLOJİK YAPI

Güçlü yönler	Zayıf yönler	Fırsatlar	Tehditler
Datça'nın iklim özelliği tarımsal verimliliği arttırmaktadır.	Minerallerce zengin olan topraklarda yerleşimin olması	Datça'da, yılın yaklaşık 300 gününün güneşli olması güneş enerjisi potansiyelini doğurmaktadır.	İskele Mahallesi'nin jeolojik yapısı toprak erozyonu riski taşımaktadır.
Endemik bir tür olan datça hurması alanın flora özelliğini öne çıkarmaktadır.	Toprağın çok sık ve taşlık olması tarımsal kullanımlar açısından sorun yaratmaktadır.	Datça merkez yerleşiminin çevresel etkileri ve yapay-doğal sınırlar doğrultusunda gelişim göstermiştir.	Datça Yarımadası'nın 1. Derece deprem kuşağında bulunması tsunami riski taşımaktadır.
Datça merkezde mineraller bakımından zengin ve verimli araziler bulunmaktadır.	Yat limanında yoğunlaşma sonucu liman kirliliği oluşabilir.		Verimli tarım arazileri (1. Sınıf toprak grupları) yerleşim baskısı altındadır.
Datça merkezdeki toprak yapısı zeytin, turuncgil, narenciye ve bahçe tarımına elverişlidir.	Enerji hatları ve yeni yolların bölgenin doğal peyzaja dikkat edilmeden geçirilmesi		Datça merkezdeki limanın varlığı beraberinde ticareti ve yapılaşmayı artırarak Datça'nın doğal güzellikleri için tehdit oluşturabilir.
1. Sınıf toprak gruplarının bulunduğu alanda tarım yapılması.	Yaz aylarında altyapı sorunlarının artması.		Konut alanları kapsamında alanda ikincil konut yoğunluğunun olması mekânsal ıssızlığın ve farklılaşmanın hâkim olduğu tespit edilmiştir.
Yerleşim alanının kuzey ve batısında doğal alan olarak tabir edebileceğimiz tarım, maki, orman gibi nitelikli ve korunması gereken alanlar bulunmaktadır.			Doğal, ekolojik ve tarihi dokuyla uyumsuz mimari kimliği ve estetiği olmayan yapılaşmalar artmaktadır.
Merkez aksı ve kıyı şeridinde ise yerleşimin ekonomisi bakımından turizm ve ticaret faaliyetleri baskındır.			
Burgaz antik kentinin bulunması kente tarihi etkisini bırakmakta ve yeni bir turizm odağı niteliğine dönüşebilir.			

4.SOSYO-KÜLTÜREL YAPI

Güçlü yönler	Zayıf yönler	Fırsatlar	Tehditler
Halk eğitim merkezinin varlığı ve burada verilen kurslar sonucu insanlara hobi ve iş olanağının sağlanması	İş olanağının az olması dışarıya göçe neden olmaktadır.	Yaya sirkülasyonunun ve etkileşiminin sağlandığı sahil yolunun varlığı	Bölgeye olan göç hareketi
Bölgenin eşsiz doğası ve ekolojik yapısının spor faaliyetleri ve kültürel etkinliklere olanak sağlaması	Genç nüfusunun yaşlı nüfusa oranının düşüklüğü	Datça'nın kültürünü yansıtacak ticaret alanlarının geliştirilmesi	Tarihi ve özgün dokunun sahip olduğu kültürün turizm baskısı içinde bulunması
Turizm meslek yüksekokulunun varlığı	Datça merkez genelinde her yaşta kesime hitap edecek sosyal etkileşim alanlarının	Türkiye'den ve dışarıdan gelen turistlerin Datça kültürüne katkı sağlaması	Artan yaşlı nüfusla beraber genç nüfusa ihtiyacın artması
Datça'nın yaz sezonunda gelen turistlerin yerli halk ile etkileşim içinde bulunması farklı kültürlerin bir araya gelmesi	Otobüs saatlerinin insanların günlük işlerinde zaman kaybı yaşatması		Nüfusun artması ile beraber ortaya çıkacak sorunlarla beraber dışa göçün artması
Geleneksel ve tarihi dokuda komşuluk ilişkilerinin iyi olması			
Yaşlı kesimlerin halk eğitim kurslarında ya da el işleri gibi alanlarda faaliyet göstermeleri			

5.EKONOMİK YAPI

Güçlü yönler	Zayıf yönler	Fırsatlar	Tehditler
20 yıl öncesine kadar ilçenin ekonomik hayatı tamamen tarıma dayalı iken, ulaşım olanaklarının artması ile ilçenin ekonomisi değişerek gelişmesi, tarımın yanında turizm de geçim kaynakları arasında yer alması	İlçede sanayi tesisi bulunmaması, sadece imalathanelerde zeytinyağı üretilmesi	Badem ve domates üretim potansiyeli ile yerel ekonominin canlanması	Badem üretiminde yeterli çalışmalar yapılmaz ise istenilen gelişmiş üretim düzeyine ulaşamaması.
Turizm dışında ekonomiye katılacak badem ve domates üretme potansiyelinin olması	Sermaye ve mali kaynak yetersizliği	Plajlar ve turistik çekim gücüyle turizm yönünden gelişerek ekonomik gelir kazanılması	Marmaris ve yakınlarıdaki turistik merkezlerin öne çıkmasıyla Datça'nın turizm yönünden geride kalması.
Datça plajlarının mavi bayraklı olması sebebiyle turizmin ekonomiyi güçlendirmesi	Pazarlama faaliyetlerinin eksikliği	Datça Yarımadasında Knidos Antik Kenti'nin bulunması	İthalatın artmasıyla Datça' da badem üretiminin bu durumla rekabet edemeyecek hale gelmesi
Datça'ya 2002 yılından bu yana, 2008 yılı hariç, her yıl yeni otel inşa edilmiş olması	Kalkınma kooperatiflerinin eksikliği	Turistik değeri olan doğal ve beşeri faktörlerin bulunması	2014 yılında Yunanistan krizi ve 2016 yılında olan Rusya'yla kötü ilişkiler nedeniyle Datça' ya gelen turist sayısının azalması
	Turizm için gerekli yatak kapasitesinin az olması	Eko turizm için geniş imkânlar mevcut olup, Bodrum ve Fethiye arasında yoğunlaşan ülkemiz yat turizminin odaklandığı bir yer olarak önemli bir yer	İlçede 2012 yılından sonra badem üretiminin yarı yarıya düşüş göstermiş olması
	Datça genelinde kamping alanlarının az olması	İlçede bitkisel üretim yönünden meyve ürünleri öne çıkarken, son yıllarda sebzelerin payı giderek artmış olması	
	Günübirlik gezi teknelerimizin kişi kapasitesinin az olması		

6.KURUMSAL ALTYAPI

Güçlü yönler	Zayıf yönler	Fırsatlar	Tehditler
Kültürel değerlerin doğal değerlerle birlikteliği.	Datça-Bozburun ÖÇKB çevre düzeni revizyonun da turizm faaliyet alanlarının genişletilmesinin koruma alanlarını tehdit etmesi	Bölgenin özel çevre koruma bölgesi sınırları içinde kalması ve tabiat varlıklarını koruma genel Müdürlüğü'nün denetiminde olması	İlgili paydaşların (resmi kurum yerel yönetim vb.) çatışma ve rekabet halinde olması
Bölgede ulusal ve yerel ölçekte doğa korumaya yönelik bilinçlenme ve sivil toplum örgütlenme faaliyetlerinin bulunması.	Planlarda önerilen kırsal gelişme alanlarının korunacak alanlar üzerinde risk oluşturmaları	Sivil toplum örgütlerinin ve sendikaların bulunması	Doğayı koruma amaçlı imzalanan uluslararası sözleşmelerin yerel birimlere yansıtılamaması
4 sendika ve 20 sivil toplum kuruluşunun bulunması sosyal örgütlenme gücünün varlığını göstermektedir.	Tarımsal kalkınma ve kredi kooperatiflerindeki örgütlenme yetersizliği	Yatırım faaliyetlerinin gelişimine yönelik eğilimin yüksekliği	Kurumsal olarak birbirinden farklı koruma yasal statülerinin çok sayıda olması ve bütünlük sağlamaması
Datça yarımadasını %47 sinin doğal sit alanı olması, turizm merkezlerinin yoğun ve bozulmuş yapısından farklı olarak doğal yapı sergilemesi	Reşadiye ve eski Datça mahalleleri merkeze uzak kaldığı için bazı kamusal hizmetlere uzak kalmaktadır		İlçe belediyeleri ile karşılaşılan yetki ve görev karmaşası
Merkezin kompakt bir yapıda olması ve donatı-kurumların yürüme mesafesinde olması	6360 sayılı Kanun ile hizmet alanımızın il idari sınırlarına genişlemesi sebebiyle personel sayımızın yetersiz kalması		Bazı vergilerde artış olması ve mahallelere dönüşen köylerden yeni vergilerin alınması
6360 sayılı Kanundan önce köy statüsüne sahip mahallelerin tamamının ulaşımına açık olması ve içme suyu şebekelerinin bulunması	İmar planlarının ve hâlihazır haritaların bir kısmının sayısal ortamda olmaması, Nazım İmar Planının ve Ulaşım Ana Planının bulunmaması		

"Bir vapur geçiyor önünden
Veya bir furkateyn
Fora etmiş rüzgârları
Kimbilir hangi karşı yakaya...
Gömleğim yok ki ütüleyeyim,
Gayrı-muntazam bir seferdeyim hep
İçkisiz kalmış bir barmen
Kendini içiyor kendini yazıyor
Karaya vurmuş bir denizde....
Nedense el ediyor deniz kızları
Aşna-fişne bir ölümü hatırlatarak...
Oh olsun!
Sen misin saatlerdir yalnız böyle
Bir balkonun balkonunda oturan!..."

Can Yücel
-Mekânım Datça Olsun-

